Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Evaldsen, A. C.
Titel | Title:	Dansk Obligationsret : Fortsættelse : heri § 31. Vexler m.m.
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : trykt hos J. H. Schultz, 1883
Fysiske størrelse | Physical extent:	S. 279-448.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

PUBLIC DOMAIN

8, - 326.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
130020102153

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

DANSK OBLIGATIONSRET

VED

A. C. EVALDSEN.

FORTSÆTTELSE.

HERI § 31. VEXLER M. M.

TRYKT SOM MANUSKRIPT.

KJØBENHAVN.
TRYKT HOS J. H. SCHULTZ.
1889.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

§ 31. Fortsættelse: Vexler m. m.

Ordet „Vexel“ har uden Tvivl fra først af kun betegnet den trukne Vexel, hvis oprindelige og egentlige Særøjemed er at lette Pengebetalinger fra Sted til Sted, jfr. oven for S. 233*). Men idet de særlige Regler, der hos os som i de fleste andre Lande vare blevne gjældende for de ved trukne Vexler forekommende Gjældsforpligtelser, overførtes paa visse andre Gjældsforskrivninger, blev ogsaa Benævnelsen „Vexel“ udstrakt til disse, og saaledes fremkom Adskillelsen imellem trukne eller egentlige Vexler, ɔ: de, der omhandles i Vexelloven 7. Maj 1880, 1ste Afdeling (§§ 1—94), og egne Vexler ɔ: i nævnte Lovs 2den Afdeling (§ 95) omhandlede. Medens iøvrigt Forskjellen imellem trukne og egne Vexler først vil stille sig klar, naar de om hvert Slags Vexler gjældende Regler ere fremstillede, og derfor igjen skal blive omtalt ved Lovens § 95, kan man foreløbig holde sig til det Adskillelsesmærke, at en trukken Vexel lyder paa at skulle indfries ved en anden end Udstederen, jfr. L.s § 1, 4de Led, og oven for S. 230 Note, medens derimod en egen Vexel lyder paa at skulle indfries af Udstederen selv, jfr. L.s § 95, (f. Ex. „3 Maaneder fra Dato betaler jeg o. s. v.“).

Før end de om hver af de nævnte Arter af Vexler gjældende Regler fremstilles, skal her gjøres et Par Bemærkninger om det ejendommelige ved Vexelreglerne overhovedet. Det, at den hele om Vexler gjældende Kreds af Regler har faaet en særlig Benævnelse i Retssproget, nemlig „Vexelret“ (ɔ: i objektiv Forstand), samt at der stedse i Vexellovene (jfr. f. Ex. vor Lovs §§ 8, 14 og 23) og i de videnskabelige Fremstillinger af Vexelforholdet skarpt skjelnes imellem, om en Person er forpligtet „efter Vexelret“ eller kun efter almindelig Civilret, vækker strax den Forestilling, der ogsaa ofte findes udtrykkelig fremsat, at en saakaldet vexelretlig Forpligtelse er noget fra en almindelig, civilretlig Forpligtelse væsentlig forskjelligt og det saaledes, at hin udmærker sig ved en større Strænghed mod Skyldneren.

*) Det er vel den hermed hyppig forbundne Omsætning til en anden Myntsort, som har fremkaldt Benævnelsen.

I saa Henseende kan nu ogsaa mærkes, at Ansvaret for Forpligtelsens Misligholdelse er noget større for Vexelskyldneren end for den almindelige Pengeskyldner, jfr. i vor Ret Vexell.s §§ 36 og 50–52, sammenholdt med Regelen i L. 6. April 1855 § 3; men dette er dog for ubetydeligt til, at det væsentlig kan have bidraget til Dannelsen af Forestillingen om, at Vexelforpligtelsen er en særegen, stræng Forpligtelse. Det, man herved har haft for Øje, er derimod navnlig det, at mange af de Indsigelser, som kunne tilkomme Skyldneren i Forhold til den, til hvem han har afgivet sin Vexelunderskrift, ville være udelukkede fra at kunne gjøres gjældende over for den godtroende Tredjemand, til hvem Vexelen senere overdrages; men hvad der i saa Henseende gjælder for Vexler, er ganske det samme, som Frdn. 9. Februar 1798 § 2 og dennes Analogi i dansk Ret antages at medføre for almindelige Gjældsbreves Vedkommende. Den hurtigere Retsforfølgning, der hos os er indrømmet Vexelfordringer, jfr. nu Lov 28. Maj 1880, kan i det væsentlige ogsaa opnaas for et almindeligt Gjældsbrev ved, at der i dette vedtages Retsforfølgning efter Frdn. 25. Januar 1828 og vedkommer jo desuden ikke Vexelforpligtelsens materielle Beskaffenhed. Medens altsaa Vexler i Henseende til Strænghed mod Skyldneren i dansk Ret ikke adskille sig væsentligt fra almindelige Gjældsbreve, er derimod en vis Strænghed imod Kreditor her som andet Steds aldeles ejendommelig for Vexler. Hensynet til, at Vexelen, naar den skal kunne omsættes med Lethed, i sig selv bør indeholde alt fornødent for Bestemmelsen af det ved samme begrundede, sædvanlig flere Personer omsluttende Forpligtelsesforhold, samt dernæst, at de Garantiforpligtelser (Endossementer), som maa indgaas for at faa Vexelen omsat, ikke bør være mere byrdefulde for de vedkommende end nødvendigt, har nemlig foranlediget, at de fleste Landes Love for Vexelen paabyde en Form, hvis nøje Iagttagelse er Betingelse for Tilblivelse af en Vexelfordring (vor L s §§ 1 og 3 sammenholdte med § 5), og derhos som Betingelse for Vedligeholdelse af Vexelfordringen paalægge Kreditor at gjøre sit for at faa Betalingen erlagt i rette Tid (L.s §§ 18, 19, 41, 43 og fl.) samt, om fornødent, at paatale Vexelen ved Søgsmaal inden visse

kortere Frister efter Forfaldstiden (L.s §§ 77—80). Efter hvad foran er bemærket, vilde nu det, Vexelloven saaledes foreskriver med Hensyn til Erhvervelse og Bevarelse af Vexelfordringen i dansk Ret nærmest kun have Betydning for Valget af Procesmaaden, dersom Ikke-Iagttagelse af bemeldte Vexellovens Forskrifter ikke kunde drage videre Følge efter sig, end at Dokumentet kun blev ugyldigt som Vexel, men beholdt Gyldighed som almindeligt Gjældsbrev. Saaledes vil imidlertid Forholdet langtfra altid stille sig. En anden Ejendommelighed ved Vexelreglerne er nemlig den, at Forpligtelsen som oftest kommer i Stand paa en særlig let Maade, navnlig uden at man i Vexelen angiver Indholdet af den Forpligtelse, som man ved Tegningen af sit Navn paatager sig. Men det er da kun i Kraft af de særegne Vexelregler, at Forpligtelsen kan siges at foreligge som skriftlig, og idet nu disse særegne Regler forblive uvirksomme, naar Vexelen ikke er i den lovbestemte Form, kommer der i saa Fald til at mangle det for Anvendelsen af Frdn. 9. Februar 1798 fornødne skriftlige Udtryk for den paagjældendes Forpligtelse. Til Belysning heraf erindres f. Ex., at den trasserede Vexel i sin sædvanlige Affattelse (se S. 230 Note) ikke indeholder noget om Forpligtelse for Udstederen. Er det nu rigtigt, hvad oven for S. 256—58 er forsøgt paavist, at den Forpligtelse, man paadrager sig ved at udstede en almindelig Anvisning, ikke kan anses saaledes knyttet til Papiret, at Frdn. 9. Februar 1798 bliver anvendelig paa samme, foreligger der heller ikke nogen Gjældsbrevsforpligtelse, fordi man bevislig har villet forpligte sig som Vexeltrassent, naar denne Vilje paa Grund af forsømt Iagttagelse af Vexellovens Formregler ikke er bleven virkeliggjort. Fremdeles mærkes, at Endossement af en Vexel uden videre medfører en til selve Vexelen knyttet Garanti for dens Betaling (L.s § 14), og naar der nu ikke gjælder noget tilsvarende om Endossement af en almindelig Anvisning, maa det ligeledes antages, at et tilsigtet Vexelendossement, der formedelst en Formmangel ikke har faaet Gyldighed som saadant, ikke lader nogen almindelig Gjældsbrevsforpligtelse blive tilbage. Undladelse af at iagttage Vexellovens Formregler kan endog have til

Følge, at den tilsigtede Forpligtelse end ikke vil kunne opretholdes som en blot mundtlig Forpligtelse. Den, der har tegnet sig som Endossent paa en Vexel, der ikke fyldestgjør Lovens Formregler, vil saaledes efter Omstændighederne kunne gjøre gjældende, at han kun har villet indestaa for Vexelens Betaling under Forudsætning af, at han fik vexelretlig Regres til visse andre paa Vexelen tegnede, og at derfor al Forpligtelse for ham maa være bortfalden ved denne Forudsætnings Bristen, et Resultat, der navnlig kan blive at antage, hvor Vexelen er udstedt for et Laan, for hvilket de øvrige paa samme tegnede skulde være Kavtionister. — Af det anførte fremgaar formentlig, at Spørgsmaalet, om en vis Forpligtelse er hjemlet ved de særegne Vexelregler, ogsaa i dansk Ret har betydelig Interesse, og at det ogsaa hos os er naturligt at benytte den overleverede Benævnelse „vexelretlig Forpligtelse" om disse af Vexelens Formrigtighed og Kreditors Iagttagelse af den foreskrevne Fremgangsmaade afhængige Forpligtelser.

Da de almindelige Synspunkter og Grundsætninger, som ere fælles for Pengeanvisningen og dennes Underart, den trukne Vexel, ere fremstillede i forrige Paragraf, bliver det, som tidligere bemærket, nærmest kun de særlige Vexelregler, der ville være at omhandle i denne Paragraf. Idet nu den nye Vexellov (bortset fra dens 15de Kapitel) indeholder en systematisk og let overskuelig Ordning af disse Regler, synes det rigtigst at lade Fremstillingen i denne Paragraf følge Lovens Orden.

Første Afdeling.

Om trukne (trasserede) Vexler.

Første Kapitel.

Om Vexelformen.

Til L.s § 1.

Et Dokument, der ikke indeholder alt, hvad Loven her fordrer, faar ikke Gyldighed som trasseret Vexel (men maaske

som simpel Anvisning, for saa vidt det indeholder det fornødne for en saadan), se L.s § 5. Paa den anden Side behøver Vexelen for sin formelle Gyldighed ikke at indeholde mere end L.s § 1 fordrer. Naar nemlig Vexelen ingen Betalingstid nævner, bliver den i Følge L.s § 3 i Slutningen at betale ved Forevisning; men for saa vidt Parterne ville have en anden Betalingstid, maa denne bestemmes paa en af de i L.s § 3 nævnte Maader, idet Vexelen ellers bliver ugyldig som saadan, se atter L.s § 5.

Med Hensyn til hver enkelt af de i L.s § 1 opstillede Fordringer gjøres følgende Bemærkninger.

1. Benævnelsen „Vexel" er paabudt for at vække Opmærksomhed for Forpligtelsens særegne Art og navnlig for at faa et sikkert Skjelnemærke imellem en Vexel og en almindelig Anvisning. Den skal være indført i selve Vexelens Text, og det er saaledes ikke tilstrækkeligt, at den er anbragt i Overskriften eller andet Steds, hvilket nemlig vilde lette Forfalskning af et andet Dokument til en Vexel. Ordet „Vexelbrev" kan naturligvis ogsaa benyttes, men ikke Ordet „Vexelobligation", da dette betegner en anden Art af Gjældsbreve, jfr. Frdn. 26. November 1731. Iøvrigt maa ved denne som ved alle Lovens Formregler erindres L.s § 85, 1ste Punktum.

2. Som det fremgaar af L.s § 1, jfr. og § 6, er det for Vexelens formelle Gyldighed tilstrækkeligt, at Vexelsummen er nævnt én Gang (med Tal eller Bogstaver). At en Vexel kun kan lyde paa Penge, følger simpelthen deraf, at Loven kun omtaler saadanne Vexler, idet man nemlig ikke kan anvende de særegne, vexelretlige Regler uden Lovhjemmel.

3. Ved at L.s § 1 fordrer Indførelse i Vexelen af dens Navn, til hvem Betalingen skal ske, er den ved Frdn. 18. Maj 1825 § 6 indrømmede, men nok kun lidet benyttede Adgang til at lade en trasseret Vexel lyde paa Betaling til Ihændehaveren bortfalden. Efter L.s § 2 kan imidlertid en trasseret Vexel lyde paa Betaling til Udstederen selv (jfr. derimod med Hensyn til egne Vexler L.s § 95 i Slutningen), og da i saa Fald Trassentens Afgivelse af Vexelen til den, der skal være berettiget efter samme, i Formen kommer

til at fremtræde som et Endossement, kan Trassenten alligevel gjøre Vexelen til et Ihændehaverpapir allerede i første Kreditors Haand ved i Henhold til L.s § 12 at endossere den in blanco. Idet Loven fordrer Angivelse af Navnet paa den (fysiske eller juridiske) Person, til hvem Betalingen skal ske, er Vexelen ikke gyldig som saadan, naar Vexeltageren er betegnet paa anden Maade, der maatte suppleres ved faktiske Oplysninger, som Vexelen ikke indeholder, f. Ex. som „N. N.s Arving". Betegnelsen „N. N.s Enke" maa derimod anses fyldestgjørende, da Hustruen bærer Mandens Navn. Skal en Vexel udstedes til flere Personer, som ikke have noget Firma, maa de altsaa alle nævnes ved Navn, og det er f. Ex. ikke tilstrækkeligt at betegne dem som „Interessenterne i det eller det Foretagende". Forskriften i Frdn. 18. Maj 1825 § 5, at Vexelen skulde indeholde en Tilstaaelse fra Udstederen om, at Vexeltageren havde givet ham Valuta for Vexelen, er hævet ved Vexelloven, da den ikke er optagen i samme.

4. Trassatens Navn (Adressen) sættes sædvanlig under Vexelens Text, se oven for S. 230 Note. Er der ikke nævnt nogen Trassat paa Vexelen, medfører dette — ligesom Mangelen af enhver anden af de i L.s § 1 fordrede Angivelser — Vexelens Ugyldighed, og hvis den, af hvem Vexelen ønskes indfriet og som maaske ved Advisbrev er underrettet herom, akcepterer, er han saaledes ikke forpligtet efter Vexelret ved denne Akcept, se L.s § 5. Naar der ikke er tegnet Akcept af den i Vexelen nævnte Trassat, men af en anden Person, er Akcepten ligeledes uden vexelretlig Virkning, med mindre den kommer til at gjælde som en Interventionsakcept, hvortil udkræves, at der i rette Tid er optaget Protest for den i Vexelen nævnte Trassat, jfr. L.s §§ 57 og 60 samt hvad der om disse vil blive bemærket i det følgende. En mindre Uoverensstemmelse mellem det Navn, der er angivet i Vexelens Adresse, og det, der findes tegnet under Akcepten, skader næppe Vexelens formelle Gyldighed, naar der alligevel ikke er Tvivl om Personens Identitet. Efter Lovens Ord maa det formentlig fastholdes, at Trassaten ikke kan betegnes paa anden Maade end ved sit Navn, idet ellers Spørgsmaalet, om Vexelen er protesteret

for den rette Person, lettere kunde blive tvivlsomt og kræve en vidtløftig Bevisførelse under Vexelsagen. Paa den anden Side maa Lovens formelle Fordring vistnok anses fyldestgjort ved, at Trassaten er betegnet alene ved sit Efternavn, ikke blot, naar der kun er én Person af dette Navn paa Betalingsstedet, men ogsaa naar der er flere eller mange, f. Ex. Adressen „Hr. Jensen i Kjøbenhavn". I et saadant Tilfælde kan Vexelejeren, — der som ubekjendt med Forholdene paa Betalingsstedet kan have anset Adressen for tilstrækkelig, — ikke være pligtig til at lade Vexelen forevise og protestere for alle de Personer, paa hvilke Adressen passer, men maa, naar han ikke véd bedre, kunne optage Protest for en hvilken som helst af bemeldte Personer og paa Grundlag heraf søge Regres. Naar derimod Vexelejeren véd, hvem Adressen sigter til, eller paa Forevisningsstedet uden videre Ophold for sig kan faa dette opspurgt, paadrager han sig Erstatningsansvar ved at søge Regres paa Grundlag af en for en anden Person optagen Protest, jfr. med Hensyn til, at saadant Erstatningsansvar maa gjøres gjældende ved særskilt Søgsmaal, Lov om Vexelsager m. m. 28. Maj 1880 § 3.

5. Udstedelsestiden er af Vigtighed, ikke blot naar Vexelen lyder paa Betaling en vis Tid efter Udstedelsen, men ogsaa naar den lyder paa Betaling ved Forevisning eller en vis Tid efter Forevisning, idet da den i §§ 19 og 32 fastsatte Forevisningsfrist regnes fra Udstedelsen. Ligesom Udstedelsestiden derhos er afgjørende med Hensyn til, om Vexelen falder ind under en ældre eller yngre Lov, jfr. L.s § 96, saaledes kommer Udstedelsesstedet i Betragtning med Hensyn til, om inden- eller udenlandsk Lov skal anvendes, jfr. L.s §§ 84 og 85. Men iøvrigt maa det stedse erindres, at enhver — under vor nu gjældende Lovs Omraade faldende — Vexel er ugyldig, naar den ikke indeholder alt, hvad L.s § 1 fordrer, uden Hensyn til, om Mangelen i det foreliggende Tilfælde forvolder nogen Tvivl om Forholdets Bedømmelse eller ikke. Vexelen maa betragtes som udateret, altsaa som ugyldig, naar den angiver sig at være udstedt paa en Dag, der ikke findes i Kalenderen, f. Ex. den 31. September, eller naar dens Angivelse af Udstedelsens Tid

og Sted kommer i Strid med dens øvrige Indhold, f. Ex. naar Udstedelsesdagen ligger efter Betalingsdagen. Men naar Dateringen, i og for sig betragtet, kan være rigtig, skader det ikke Vexelens formelle Gyldighed, at det ikke er dens virkelige Udstedelses Tid og Sted, der findes angivet i samme. At Vexelen skal indeholde Tid og Sted for dens Udstedelse, er nemlig netop paabudt, for at Tredjemand, der tilforhandler sig Vexelen, af dennes eget Indhold skal kunne se, om den er formrigtig, hvilket, som bemærket, bliver at bedømme efter den paa Udstedelsens Sted og Tid gjældende Lov, og Tredjemand bør derfor ikke lide Skuffelse og Tab ved, at den af ham som gyldig modtagne Vexel erklæres for ugyldig paa Grund af urigtig Datering, hvilket jo efter L.s § 5 vilde medføre vexelretlig Ugyldighed af samtlige paa Vexelen tegnede Forpligtelseserklæringer. Derimod er det en Selvfølge, at Umyndighed eller anden over for enhver Erhverver af Vexelen virksom Hindring for, at Vexeludstederen kan forpligte sig eller sit Bo, ikke bliver uvirksom, fordi man har søgt at skjule dens Tilstedeværelse ved en urigtig Datering, jfr. t. Ex., at en umyndiggjort antedaterer en af ham udstedt Vexel fra et Tidspunkt, da han var myndig, eller at en dansk mindreaarig daterer en af ham paa egen Haand i sit Hjem udstedt Vexel fra et udenlandsk Sted, efter hvis Lov han vilde være myndig (L.s § 84). Men at saadan for Udstederen selv uforbindende Vexel trods den urigtige Datering maa erkjendes at fyldestgjøre Lovens formelle Fordring, har den Betydning, at de, der senere tegne sig paa samme som Akceptant eller Endossenter, herved blive vexelretlig forpligtede, naar der ellers ingen Mangel er ved deres Forpligtelseserklæringer, jfr. L.s § 88.

6. Betalingsstedet behøver ikke at være udtrykkelig angivet som saadant, se L.s § 4, 2det Stykke, hvorefter det ved Trassatens Navn anførte Sted ikke blot betragtes som dennes Bosted, men tillige som Vexelens Betalingssted, naar andet Betalingssted ikke er nævnt. Men er hverken Betalingssted eller Trassatens Bosted angivet, er Vexelen ugyldig, selv om den maatte være trukken paa et Firma, hvis Hjemsted enhver kjender eller let kan opspørge. Er

Betalingsstedet (Trassatens Bosted) en Kjøbstad, er det tilstrækkeligt, at denne er nævnt, og Tilføjelse af Gade og Husnumer er ikke nødvendig for Vexelens Form, selv om der i den paagjældende By er flere af samme Navn som Trassaten*). Er der flere Byer af samme Navn (Nykjøbing), tør Vexelen næppe anses ugyldig, fordi det ikke er angivet, hvilken af Byerne der er ment, og Vexelejeren kan da, naar han ikke véd bedre, optage Protest i hvilken som helst af Byerne, jfr. oven for S. 285 Slutningen af Nr. 4 og L.s § 89 med Hensyn til det Tilfælde, at Trassaten ikke findes. Hvad der fordres til en i formel Henseende tilstrækkelig Betegnelse af Betalingsstedet, naar dette er paa Landet, om der fordres Angivelse af Landsbyen og Sognet eller blot af Herredet, synes noget tvivlsomt. En Vexel maa vistnok anses for ugyldig, naar den lyder paa flere Betalingssteder, og Meningen hermed er, at Vexelejeren først skal kunne tiltræde sin Regres, efter at han har ladet Vexelen forevise til Betaling og protestere de non solutione paa alle Stederne, jfr. L.s § 41, 1ste Punktum, hvis korte Frist under en modsat Forudsætning ofte vilde være utilstrækkelig, samt L.s §§ 56 og 62, der ikke ses at have haft nogen Grund til at udelukke Nødsadresser, der lyde paa et andet Sted end Vexelens Betalingssted, fra Gyldighed, hvis en Vexel kunde lyde paa flere Betalingssteder. Derimod ses intet til Hinder for, at der stilles flere Betalingssteder til Vexelejerens Valg; thi naar da denne har truffet Valget ved paa et af Stederne at modtage Akcept eller lade Vexelen protestere, kan Forholdet betragtes, som om Vexelen fra først af kun har lydt paa dette ene Betalingssted. Sluttelig bemærkes, at Fordringen om, at Betalingsstedet ved den trasserede Vexel skulde være forskjelligt fra Udstedelsesstedet (Frdn. 18. Maj 1825 § 1, jfr. § 3), er bortfalden ved Vexelloven.

7. For at den, hvis Navn findes under en Vexel, kan være forpligtet ved samme, er det jo en Forudsætning, at

*) Ordet „Sted" betegner overhovedet i Vexelloven ingensinde et enkelt Hus, men altid en hel Kjøbstad og paa Landet i ethvert Fald ikke noget mindre Omraade end en Landsby, jfr. §§ 35, 56, 83 og 89.

Navnet er underskrevet af ham selv eller dog med hans Samtykke; men at dette ikke er nogen Betingelse for, at Vexelen kan fyldestgjøre Lovens formelle Fordring, fremgaar klart af L.s § 5, sammenholdt med L.s § 88, der viser, at Akceptant og Endossenter kunne være vexelretlig forpligtede, uagtet Udstederens Underskrift er falsk. I Overensstemmelse med, hvad der under Nr. 5 er bemærket om urigtig Datering, kan det altsaa siges, at det, der ved Lovens Ord „dens Underskrift, der udsteder Vexelen", er fordret, kun er, at der under Vexelens Text findes noget, som af den, der tilforhandler sig Vexelen og herved udviser sædvanlig Forsigtighed, kan blive anset for en Underskrift af Vexelens Udsteder. At Underskriften er saa utydelig, at L.s 5—1—6 ikke kan ventes anvendt mod den formentlige Udsteder, er ikke ubetinget til Hinder for Vexelens formelle Gyldighed, idet Vexelens Erhverver alligevel kan have haft Føje til at betragte Underskriften som gyldig og da i Henhold til L.s § 88 har kunnet overlade den nærmere Undersøgelse af, hvem Underskriften sigter til, til de Endossenter, hos hvilke han vil søge Regres. For det Tilfælde, at Udstederen er uskrivkyndig, fordres der ikke mere til selve Vexelens Form end ellers, altsaa kun, at Udstederens Navn — med eller uden Tilføjningen „m. p. P." (ɔ: med paaholden Pen) — anbringes under Vexelen. At den i L.s 5–1–7 foreskrevne Oplæsning ved Vidner finder Sted, kan være af Betydning for Udstederens Forpligtelse efter Vexelen, men ikke en Betingelse for, at de, der tegne sig paa Vexelen som Akceptant eller Endossenter, blive vexelretlig forpligtede, jfr. atter L.s § 88.

Til L.s § 2.

Trassenten bliver Kreditor efter den paa Betaling til ham selv lydende Vexel, naar denne akcepteres, jfr. L.s § 23, 2det Stykke, og bliver Debitor efter Vexelen, naar han endosserer den til en anden. I dette Tilfælde foreligger der et dobbelt Grundlag for Trassentens Forpligtelse, nemlig hans Underskrift som Trassent og hans Underskrift som Endossent; men, som det fremgaar af L.s §§ 8 og 14, er Forpligtelsen ganske den samme, hvad enten den støttes

paa det ene eller det andet Grundlag. Debitor efter Vexelen kan Trassenten forøvrigt ogsaa blive derved, at Vexelen ulovlig fravendes ham, og efter at være bleven falsk endosseret i hans Navn, overdrages til en godtroende Tredjemand, idet da denne efter L.s § 76 ikke blot erhverver Retten efter den mulig foreliggende Akcept, men ogsaa Vexelfordringsret mod Trassenten, hvis Underskrift som Trassent jo forudsættes at være ægte.

At man har den i L.s § 2, 2det Stykke, omhandlede Vexel for sig, er kjendeligt nok, naar Adressen henviser til Udstederen, f. Ex. „til mig selv i N. N.“, „til min Handelsforretning i N. N.“, „til vor Filial i N. N.“, men derimod ikke, naar Udstederen, der i Vexelen tiltaler Trassaten som en anden Person („betaler De“), i Adressen har sat sit Navn, uden Tilføjelse af noget, der viser Identiteten af Trassent og Trassat, idet jo flere Personer kunne have samme Navn. Hvis Trassent og Trassat ere forskjellige Personer, foreligger der en virkelig trasseret Vexel, som muligvis, — nemlig hvis den falder ind under L.s §§ 18 og 19, — under Tab af al Vexelret skal forevises til Akcept inden en vis Frist, medens der ikke bliver Spørgsmaal herom, hvis Trassent og Trassat er den samme Person, og det altsaa er en saakaldet trasseret egen Vexel, der foreligger, se L.s § 95, hvortil der henvises i L.s § 2, 2det Stykke. Ogsaa mærkes, at Undladelse af at optage Protest de non solutione inden den i L.s § 41 fastsatte Frist medfører Tab af Vexelretten mod Udstederen af en trasseret Vexel, men ikke mod Udstederen af en egen Vexel, se med Hensyn til det første L.s § 41 og med Hensyn til det sidste L.s § 44, sammenholdt med § 95 („Udstederen hæfter, som om han var Akceptant“). Det maa nu vistnok være for Vexelejerens egen Risiko, hvis han deraf, at samme Navn findes paategnet som Trassent og som Trassat, drager den Slutning, at Vexelen er trukken paa Udstederen selv og saaledes ikke iagttager den for trasserede Vexler forskrevne Omgang.

Efter L.s § 2, 2det Stykke, sammenholdt med § 95, sidste Punktum, kan en Vexel ikke gyldig affattes som lydende paa at skulle betales baade af og til Trassenten selv.

Efter vor Lov bliver saaledes Trassenten ikke vexelretlig forpligtet ved, at han endosserer en saadan Vexel.

Til L.s § 3.

Bestemmelsen i 1ste Stykke udelukker Gyldigheden af Vexler, der lyde paa Betaling i Afdrag. Anerkjendelse af saadanne Vexler vilde nemlig medføre besværlige Gjentagelser af Vexelomgangen ved Afdragenes forskjellige Forfaldstider, og Øjemedet kan jo ogsaa naas ved, at man udsteder en særskilt Vexel for hvert Afdrag.

Bestemmelsen i 2det Stykke, der opregner de Maader, paa hvilke Betalingstiden kan fastsættes, udelukker Gyldigheden af Vexler, hvori Debitors Forpligtelse er gjort afhængig af en Begivenhed, hvis Indtræden er uvis, f. Ex. et Skibs Hjemkomst, eller hvis Indtrædelsestid er uvis, f. Ex. et Dødsfald.

1) „paa en bestemt Dag". Efter disse Ord kan en Vexel, der lyder paa et Betalingstidsrum af 2 eller flere Dage, f. Ex. „Juni Termin 1883" ikke anses for gyldig, og Parterne kunne saaledes ikke vedtage de ved L s § 31 afskaffede Løbedage. Ugyldig er f. Ex. ligeledes en Vexel, der lyder paa Betaling „den 29de Februar 1883", idet det er uvist, om herved er ment den sidste Dag i Februar eller Dagen efter den 28. Februar. Derimod kan en Vexel lyde paa Betaling „i Begyndelsen", „i Midten" og „i Slutningen" af en Maaned, idet disse Udtryk ved L.s § 33 faa den fornødne Bestemthed. Medens Betalingstiden efter Frdn. 18. Maj 1825 § 9 i Regelen ikke maatte fastsættes senere end 3 Maaneder fra Udstedelsesdagen, tillader nu Vexelloven, at Betalingstiden sættes saa fjærnt, man vil.

2) „ved Forevisning (ved Sigt, a vista)". I Stedet for et af de nævnte Udtryk kan benyttes ethvert andet, som utvivlsomt tilkjendegiver, at Vexelejeren kan kræve Betaling, naar han vil, f. Ex. „paa Anfordring". For at Skyldnerne efter en saadan Vexel ikke skulle være bundne altfor længe, er der ved L.s § 32, jfr. § 19, fastsat en Frist, inden hvilken Vexelen skal forevises til Betaling.

3) „en vis Tid efter Forevisningen (efter Sigt, a viso)". Ved Beregningen af denne Tid, der kan være bestemt i

Dage, Uger, Maaneder og Aar, komme Reglerne i L.s § 33, 2. Stykke til Anvendelse. Fristen „8 Dage" maa tages bogstavelig, da der ikke er nogen Regel for, at den skal forstaas som en Uge. For at Skyldnerne ikke skulle være bundne i altfor lang Tid, er der for denne Art af Vexler ved L.s § 19 fastsat en Frist, inden hvilken Forevisning til Akcept skal ske. Akcepterer Trassaten, skal han tillige datere sin Akcept, og Vexelen forfalder da ved Udløbet af den i samme fastsatte Tid, regnet fra Akceptens Dato. Vil Trassaten ikke akceptere eller ikke datere sin Akcept, optages der Protest, og Forfaldstiden regnes da fra Protestens Dato, se § 19.

4) „en vis Tid efter Udstedelsen (a dato)". Tiden beregnes her ligeledes efter Reglerne i § 33, 2. Stykke. Da det jo kommer ud paa ét, om f. Ex. en d. 1. Marts udstedt Vexel lyder paa Betaling „14 Dage fra Dato" eller ligefrem lyder paa Betaling d. 15. Marts, bliver den Omgang, Vexelejeren her har at iagttage, ganske den samme som i det under Nr. 1 omhandlede Tilfælde.

Til L.s § 4.

Domicilieringspaategningen, der i Almindelighed har til Øjemed at forlægge Betalingen fra Trassatens — maaske afsides beliggende — Bosted til en større Handelsplads, hvor det vil være bekvemmere for den eventuelle Kreditor at modtage den, anbringes sædvanlig under Trassatens Adresse paa Foden af Vexelen til Venstre, jfr. til Ex.:

„Hr. N. N. i Præstø" (Trassatens Navn og Bosted)
„betalbar i Kjøbenhavn" (Domiciliering).

Det er kun Udstederen, som kan domiciliere. Trassaten skal, hvis han overhovedet vil honorere Vexelen, erlægge Betalingen paa det af Trassenten i Vexelen angivne Betalingssted, og hvis han ved sin Akcept tilføjer et andet Betalingssted, er dette Tillæg efter L.s § 22 at anse som uskrevet. I sin Domicilieringspaategning kan Trassenten tillige have nævnt en Person paa Betalingsstedet, ved hvem Betalingen skal erlægges (Domiciliaten); men naar han ikke har gjort det, — hvilket er det mest sædvanlige Tilfælde, — skal Vexelen inden Forfaldsdag forevises til Akcept for Trassaten, for at denne, naar han akcepterer, tillige, om han vil,

paa Vexelen kan opgive en Domiciliat, jfr. L.s §§ 18 og 24, hvorom nærmere i det følgende. Det er navnlig paa Grund af Forskriften i L.s § 18, hvis Ikke-Iagttagelse medfører Tab af al Vexelret, at det er af Vigtighed for en Vexelejer at vide, om hans Vexel er at anse som domicilieret.

Efter Ordene i § 4, 1. Stykke kunde det nu synes at være Trassatens virkelige Bosted, der i saa Henseende kom i Betragtning, saa at Vexelen maatte anses for domicilieret, naar Trassaten — i det Øjeblik, da den i L.s § 18 befalede Forevisning skulde foregaa, — i Virkeligheden boede paa et andet Sted end det i Vexelen angivne Betalingssted. Men efter den Vexelretsgrundsætning, hvorpaa L.s § 1 hviler, nemlig at Vexelen bør indeholde alt, hvorefter Kreditor har at rette sig i Henseende til den ham foreskrevne Fremgangsmaade, er man beføjet til at anse Ordet „boer“ i § 4, 1. Stykke som nærmere forklaret ved de Ord i § 4, 2. Stykke „hvor han ... antages at bo“, saaledes at Trassaten (i Vexelforholdet) stedse skal anses boende paa det ved hans Navn anførte Sted, uden Hensyn til, om han maaske i Virkeligheden aldrig har boet paa dette Sted eller efter Vexelens Udstedelse er flyttet til en anden By. Naar der er anført et Sted ved Trassatens Navn og intet andet Sted er nævnt i Vexelen som Betalingssted, har man altsaa i § 4, 2. Stykke, Hjemmel for, at det ved Trassatens Navn anførte Sted baade skal anses som dennes Bosted og som Vexelens Betalingssted, og Vexelen er altsaa ikke at betragte som domicilieret, selv om Trassaten i Virkeligheden boer paa et andet Sted. Saadan udtrykkelig Lovhjemmel for, at Trassaten skal anses boende paa Vexelens Betalingssted, har man derimod ikke i det — forøvrigt vistnok sjeldnere — Tilfælde, at der ikke er anført noget Sted ved hans Navn, men Betalingsstedet er angivet i Vexelens Text eller i en særskilt Paategning. Imod analogisk Anvendelse af Regelen om Bostedet i § 4, 2. Stykke, paa dette Tilfælde kan i og for sig indvendes, at Vexelen, naar der er anført et Sted ved Trassatens Navn, selv angiver dette som Trassatens Bosted, men at Vexelen ikke kan siges at indeholde nogen Oplysning om dennes Bosted, naar den kun nævner et Sted som Betalingssted. Ligesom imidlertid ovennævnte Vexelretsgrundsætning for-

drer, at Trassatens Bosted, hvor Forevisning til Akcept og Protest de non acceptatione skal foretages, stedse bør fremgaa af Vexelen selv, saaledes er dette en Forudsætning for den ved L.s § 17 enhver Vexelejer indrømmede aldeles ubetingede Adgang til, hvis Akcept ikke kan erholdes, at optage Protest og paa Grundlag heraf søge Regres, jfr. §§ 25 og 29. Hvis det nemlig antages, at Forevisning til Akcept og Protest de non acceptatione skal foregaa paa Trassatens virkelige Bosted, kan der ikke opnaas Regres for manglende Akcept efter en Vexel, der er trukken paa en fingeret Person eller en Person, hvis nuværende Bosted ikke vides, idet det ikke kan konstateres ved en Protestforretning, at den i Vexelen nævnte Trassat ikke existerer noget Steds i Verden eller ikke har noget bekjendt Bosted. Antager man derimod, at Trassaten skal anses boende paa Vexelens Betalingssted, giver en paa dette Sted optagen Protest de non acceptatione Adgang til Regres, hvad enten man der har kunnet finde Trassaten eller ikke, jfr. L.s § 89. Man maa saaledes vistnok antage den omspurgte Udvidelse af Regelen om Bosted i § 4, 2. Stykke, og altsaa give Lovstedet det Tillæg: Er der ikke anført noget Sted ved Trassatens Navn, og dennes Bosted heller ikke paa anden Maade er angivet i Vexelen, gjælder Vexelens Betalingssted som hans Bosted.

Efter det anførte er en Vexel kun at anse som domicilieret, naar den nævner et Sted som Trassatens Bosted og et andet Sted som dens Betalingssted. Det næste Spørgsmaal er da, hvilken Forskjel der skal være imellem disse to Steder, for at Vexelen skal anses domicilieret. Som bemærket ved L.s § 1 under Nr. 6, er det med Hensyn til Kjøbstæderne utvivlsomt, at disse altid ere at anse som forskjellige Steder i Forhold til hinanden, samt at paa den anden Side Ordet „Sted" i Vexelloven ikke betegner noget mindre Omraade end en hel Kjøbstad. Saaledes er f. Ex. en Vexel, der nævner Roskilde som Trassatens Bosted og Kjøbenhavn som Betalingssted, domicilieret, men ikke en Vexel, der angiver et Hus i Kjøbenhavn som Trassatens Bopæl og et andet Hus i Kjøbenhavn som Betalingssted. Hvori Stedsforskjellen skal bestaa, naar det ene Sted eller begge Stederne

er paa Landet, synes derimod noget tvivlsomt. Maaske skal man kun anse Vexelen for domicilieret, naar Trassatens angivne Bosted og Betalingsstedet ligge i forskjellige Jurisdiktioner (Notariatdistrikter), jfr. L.s § 83.

Vexellovens særlige Regler om domicilierede Vexler, jfr. foruden de nævnte §§ 18 og 24 ogsaa §§ 43, 45, sidste Punktum, og 56, ere kun anvendelige paa de hidtil omhandlede egentlige Domicilvexler; men det er dog ikke uden vexelretlig Betydning, at en Vexel lyder paa Betaling ved en anden end Trassaten, der efter Vexelens Udvisende boer i samme By som denne, jfr. navnlig f. Ex. at en paa en Mand i Kjøbenhavn trukken Vexel lyder paa at skulle betales i en af Bankerne sammesteds. Her foreligger nemlig en efter L.s § 89 gyldig Overenskomst om Lokalet, hvori Vexelen skal forevises til Betaling. Medens Forevisning til Akcept her ligesom ellers foregaar i Trassatens eget Forretningslokale, skal der være krævet Betaling hos den i Vexelen anviste Betaler (Banken), for at de i L.s § 36 fastsatte Virkninger af Akceptantens Mora kunne indtræde, ligesom Protesten de non solutione skal foregaa i Betalerens Forretningslokale. En Overenskomst af nævnte Indhold kan forøvrigt kun siges at foreligge, hvor Paategningen om Vexelens Betaling ved en Trediemand er given af Trassenten, idet da enhver Vexelerhverver har samtykket i Paategningen ved at tilforhandle sig Vexelen. Men i det hyppigt forekommende Tilfælde, at Trassaten, uden at spørge om Vexelejerens Samtykke, giver sin Akcept en Tilføjelse om, at Betaling skal kræves hos hans i samme By boende Bankier, kan Vexelejeren jo ikke siges at samtykke i denne Tilføjelse, fordi han modtager den ham tilhørende Vexel tilbage fra Trassaten, og Vexelejeren behøver end ikke at protestere for at vise, at han ikke samtykker, idet Tilføjelsen, hvis Trassaten har været uberettiget til at give den, efter L.s § 22 er at anse som uskreven. Trassaten maa imidlertid anses berettiget til ensidig at give sin Akcept en saadan uskadelig Tilføjelse. Ligesom nemlig en Trassat, efter at have akcepteret, kan flytte hen i et nyt Forretningslokale, hvor da Vexelejeren, naar det er i samme By, maa indfinde sig for at kræve Betaling, jfr. L.s § 89, saaledes maa ogsaa Tras-

saten kunne forlægge Lokalet for den enkelte Forretning, Vexelens Betaling, hen til sin Bankier.

Til L.s § 5.

Her udtales kun, at de foreliggende Forpligtelseserklæringer ikke have vexelretlig Virkning. Hvor vidt de ellers have Betydning, bliver at afgjøre efter de almindelige civilretlige Regler, jfr. med Hensyn hertil det S. 281—2 bemærkede samt Fremstillingen af Retsforholdet ved almindelige Anvisninger.

Til L.s § 6.

Regelen gjælder ikke blot hvor Tallet, men ogsaa hvor Pengesorten er angivet forskjelligt. Ere Angivelserne af Vexelsummen uoverensstemmende baade i Tallet og i Pengesorten („118 Reichsmark" — „Hundrede og fem Kroner"), gjælder Vexelen for den af Summerne, som efter Kursen imellem Pengesorterne paa Forfaldsdagen er den mindste.

Idet Loven aldeles ubetinget — altsaa ogsaa for det Tilfælde, at den større Sum bevislig er den virkelig mente, — udtaler, at Vexelen gjælder for den mindste Sum, maa Forholdet betragtes, som om der slet ikke var nævnt nogen større Sum i Vexelen*). Den Forpligtelse, som Udstederen virkelig maatte have indgaaet for den større Sum, har saaledes kun almindelig civilretlig, men ikke vexelretlig Gyldighed. Akcept og Endossement af saadan Vexel har ligeledes kun vexelretlig Gyldighed for den mindste Sum, selv om Akceptanten eller Endossenten udtrykkelig paa Vexelen har erklæret, at han forpligter sig for den større Sum; thi man kan ikke med vexelretlig Virkning akceptere eller endossere for et større Beløb, end Vexelen selv nævner og gjælder for, jfr. L.s § 5.

Til L.s § 7.

I Ordet „uskrevet" ligger, at Rentefordringen ikke blot ikke har vexelretlig, men overhovedet ikke har skriftlig

*) En anden Regel gjaldt efter Frdn. 18. Maj 1825 § 7, hvilken Lov i det hele var temmelig holdningsløs i Henseende til Vexelformen.

Gyldighed. Der kan naturligvis foreligge et efter Civilrettens almindelige Regler gyldigt Tilsagn om Erlæggelse af Rente af Vexelbeløbet; men nægter Debitor at have afgivet et saadant Tilsagn, kan Kreditor aldeles ikke paaberaabe sig Vexelen som Bevis for samme.

Andet Kapitel.

Om Trassentens Ansvar.

Til L.s § 8.

Naar man har villet opfatte Trassentens Forpligtelse som en betinget Forpligtelse af det Indhold, at han skal betale, dersom Trassaten ikke betaler, er dette ikke rigtigt. Indholdet af Trassentens Forpligtelse er simpelthen, at han (personlig eller ved Fuldmægtig) skal erlægge Vexelsummen paa Betalingsstedet, og det, han kommer til at betale efter L.s §§ 50—52, jfr. § 29, er ikke selve den af ham lovede Ydelse, men en Erstatning for samme. Det betager ikke Trassentens Forpligtelse Karakteren af en almindelig Gjældsforpligtelse, at han, som det hedder, tillige „svarer for Vexelens Akcept"; thi Meningen hermed er ikke den, at der paahviler Trassenten en selvstændig Forpligtelse til at forskaffe Vexelen akcepteret, men kun den, at Trassatens (eller Nødsadressatens) Akcept er en Betingelse for, at Trassenten kan beholde Henstand med Vexelsummens Betaling til Forfaldstid (L.s § 29). Dersom Trassenten i samme Øjeblik, Akcept nægtedes, stillede Vexelbeløbet til Kreditors Raadighed paa Betalingsstedet, vilde der ikke foreligge Misligholdelse fra hans Side. Naar man ved at angive Indholdet af Trassentens Forpligtelse medtager det, at han betaler Vexelsummen ved Trassaten (Frdn. 1825 § 1), vil man ikke herved fremhæve en særegen Beskaffenhed ved Trassentens Ydelse; thi det er jo ligegyldigt, af hvem Penge betales; men det, man herved har for Øje, er, at Trassenten i selve Vexelen anviser en Person, ved hvem hans Forpligtelse til at erlægge Vexelsummen paa Betalingsstedet forventes at ville blive opfyldt, med den Retsvirkning, at Kreditor — som Betingelse for sin Ret i Forholdet — skal yde den fra hans Side fornødne Medvirkning til, at Vexelsummen

kan blive erlagt ved den i Vexelen nævnte Person. At Kreditor skal indfinde sig hos Debitor eller hos en af denne anvist Person for at kræve Betaling, forekommer nu ved mange andre Gjældsforpligtelser; men det særegne ved den her omhandlede Forpligtelse er, at Kreditor — under Fortabelse af selve Vexelfordringsretten mod Trassenten — skal kræve Betaling hos Trassaten paa Forfaldsdagen eller inden en meget kort Frist efter denne (L.s §§ 41 og 93), samt at han i Regelen (jfr. dog L.s § 42) inden samme Frist og under samme Retstab skal lade det konstatere ved en af Notarius publicus optagen Protest, at han har gjort sit for at erholde Betaling, jfr. oven for S. 280. Vil Kreditor fordre Betaling før Forfaldstid, fordi han ikke har kunnet erholde Akcept, maa dette ligeledes konstateres ved Protest.

I Lovens Ord, at Trassenten „svarer efter Vexelret", kan nu ligge det, at Trassentens Vexelforpligtelse, som bemærket, er betinget af, at Vexelejeren iagttager den ham foreskrevne Fremgangsmaade (Vexelomgangen). Men ligesom Udtrykket „svarer efter Vexelret" ogsaa bruges om Akceptanten, hvis Vexelforpligtelse i Regelen ikke er afhængig af saadan Betingelse (L.s §§ 23 og 44), saaledes er der utvivlsomt ved bemeldte Udtryk nærmest sigtet til den Art af Retsregler, som i dansk Ret have deres Hjemmel i Frdn. 9. Februar 1798 og omfatte alle Gjældsbreve. Af disse Regler har Vexelloven paa sine Steder særlig anerkjendt den i Frdn. af 1798 § 1 indeholdte, jfr. §§ 38, 29 og 54, ligesom Vexelloven ogsaa lejlighedsvis har anerkjendt enkelte Anvendelser af den Regel om Indsigelsers Fortabelse, som er hjemlet ved Frdn.s § 2 og dennes Analogi, jfr. f. Ex. § 66, 2. Punktum. Men den fuldstændige Regel om Indsigelsers Fortabelse har Vexelloven intet Steds udtalt uden netop ved de Ord „svarer efter Vexelret", hvori vistnok ligger en Henvisning til de Vexelretsgrundsætninger, der ere og tidligere have været anerkjendte i dansk Ret. Bortset fra Vexellovens § 76, der til Dels indeholder en ny Regel, er imidlertid den Beskyttelse for den godtroende Erhvervelse, der i dansk Ret anses hjemlet ved Frdn. 9. Februar 1798, formentlig saa vidt gaaende, at den ikke for Vexlers Vedkommende har kunnet strækkes videre, og Spørgsmaalet, hvilke Indsigelser der

kunne gaa tabt for Trassenten eller enhver anden Vexelskyldner ved Vexelens Overdragelse til en godtroende Trediemand, turde derfor i dansk Ret ligefrem være at besvare efter de for andre Gjældsbreve anerkjendte Regler*). At de i selve Vexelretten hjemlede, i Loven af 28. Maj 1880 § 3 b. nævnte Indsigelser kunne fremsættes imod enhver Vexelejer, kommer ikke i Strid med Grundsætningen i Frdn. 1798, idet det altid vil kunne ses af Vexelen, om slige Indsigelser kunne være til Stede, selvfølgelig forudsat, at Vexelen ikke er forfalsket. Er dette Tilfældet, bliver Debitors Forpligtelse ved Vexler som ved andre Gjældsbreve at afgjøre efter det Indhold, Dokumentet havde, da han underskrev det.

Trassenten kan naturligvis tillige overdrage Remittenten (ɔ: Vexelmodtageren, jfr. L.s § 1) den Fordring paa Trassaten, til hvis Betaling Vexelen trækkes; men saadan Overdragelse ligger ikke i selve Overgivelsen af Vexelen, der slet ikke omtaler bemeldte Fordring, og Vexelejeren har altsaa som saadan ingen Ret mod Trassaten, før end denne har forpligtet sig over for ham, hvilken Forpligtelse foreligger som vexelretlig, naar Trassaten har tegnet Akcept paa Vexelen.

Trassenten indgaar sin vexelretlige Forpligtelse ved, at han giver Vexelen fra sig til den, der skal være berettiget efter samme, og herom gjælde ganske de almindelige Regler. Dog erindres L.s § 76, i Følge hvilken Trassenten ogsaa bliver forpligtet, naar den af ham udfærdigede og underskrevne Vexel ulovlig fravendes ham og, forsynet med falsk Endossement i Remittentens Navn, overdrages til en godtroende Trediemand.

Tredje Kapitel.

Om Overdragelse af Vexelen (Endossement, Giro).

Til L.s § 9.

At en Vexel kan overdrages med den fulde, sædvanlige Virkning, selv om der ikke til Remittentens Navn er til-

*) Et andet, nemlig processuelt, Spørgsmaal er det, om en vis Indsigelse, der efter den materielle Vexelret (altsaa efter Frdn. 1798) haves

føjet „eller Ordre", stemmer med, hvad der i dansk Ret gjælder om alle Gjældsbreve. En Vexel kan (ligesom et andet Gjældsbrev) overdrages i et særskilt Dokument eller ved en Paategning paa selve Vexelen („Endossement"); men ligesom Overdragelsen kun er stempelfri, naar den sker paa sidst nævnte Maade (L. 19. Februar 1861 § 54, sidste Pkt.), saaledes har ogsaa kun denne, alene i Vexelloven anerkjendte (L.s § 11), Overdragelsesmaade vexelretlig Gyldighed. Forskjellen imellem, om man har faaet en Vexel overdraget ved særskilt Transport eller ved Endossement, er iøvrigt næppe meget betydelig, idet Overdragelse i særskilt Dokument utvivlsomt staar lige med vexelretligt Endossement i Henseende til den i Frdn. 9. Februar 1798 § 2 omhandlede Retsvirkning, og dernæst vistnok ogsaa Spørgsmaalet, om Kreditor er legitimeret til at kræve og modtage Betaling, i begge Tilfælde bliver at afgjøre efter de samme Regler, jfr. L.s § 39 og alm. Del S. 184–5 (2. Udg. 144—5), jfr. Aagesen, Indl. t. Fmr. S. 716 ff. samt Nellemann, Procesm. 3. Udg. S. 626–27*). Men den Forskjel er der dog, at Vexelejeren, naar han kun har særskilt Transport, og Vexelen selv lyder paa en tidligere Ejers Navn, ikke er i Stand til at tegne et efter L.s § 14 vexelretlig forpligtende Endossement paa Vexelen, jfr. L.s § 10, 1ste Punktum. Denne Virkning har nemlig L.s § 14 alene knyttet til den i de foregaaende Paragrafer omhandlede vexelretlige Overdragelse; men for en Overdragelses vexelretlige Gyldighed maa det være en Betingelse, at Overdrageren efter selve Vexelens Udvisende har Kompetence til at overdrage Vexelen, jfr. Bem. ved L.s § 39**).

---

imod nærværende Vexelejer, kan fremsættes under den af ham anlagte Vexelsag eller skal gjøres gjældende ved særskilt Søgsmaal, jfr. Lov om Vexelsager m. m 28. Maj 1880 § 3.

*) Den Vexelejer, hvis Adkomst støtter sig paa et særskilt Dokument, kan muligvis ogsaa anlægge Vexelsag, jfr. L. 28 Maj 1880 § 1, der i alt Fald ikke udtrykkelig fordrer, at Sagsøgeren skal være legitimeret ved selve Vexelen.

**) Naar derimod Overdrageren efter Vexelens Udvisende er kompetent til at endossere, mister hans Endossement ikke sin vexelretlige Virkning efter L.s § 14, fordi et af de Endossementer, hvorpaa han

Den Vexelejer, der kun har særskilt Transport, kan altsaa vel overdrage sin Ret over Vexelen samt herved tillige paatage sig et Ansvar for dens Honorering, som i Henseende til Betingelser og Omfang svarer til det vexelretlige Endossementsansvar; men han kan kun gjøre dette med almindelig civilretlig Virkning, idet det, som tidligere udviklet, jfr. navnlig L.s § 5, ikke staar i nogens Magt at forpligte sig efter Vexelret, naar de formelle Betingelser herfor ikke ere til Stede.

Spørgsmaalet, hvad der kræves til en endelig Overdragelse af Retten efter en Vexel, derunder særlig Spørgsmaalet, hvilken Betydning der i saa Henseende maa tillægges Vexelens Overleverelse til Erhververen (Endossataren), bliver iøvrigt at besvare efter de almindelige Regler, uden for saa vidt den til Dels nye Regel i L.s § 76 griber ind. Herefter kan en Vexel ligesom et andet Gjældsbrev være endelig overdragen, uagtet den hverken er overleveret til Erhververen eller forsynet med Paategning om den stedfundne Overdragelse; men Overdrageren er da faktisk i Stand til at tilintetgjøre Erhververens Ret ved at afhænde Gjældsbrevet til en godtroende Trediemand, og denne Mulighed er for Vexlers Vedkommende end ikke udelukket ved, at den i Overdragerens Værge forblevne Vexel er forsynet med et paa Erhververens Navn lydende Endossement, idet der alligevel, hvis Overdrageren udstryger dette Endossement eller paategner nyt, falsk Endossement i Erhververens Navn, kan komme til at foreligge en efter L.s § 76 gyldig Erhvervelse for den Trediemand, til hvem Overdrageren afhænder Vexelen. Hvad der blev bemærket, at der til Overdragelse af Retten efter Vexelen i og for sig hverken fordres Overleverelse af Vexelen eller Endossement paa denne, gjælder dog vistnok kun om Overdragelse i strængeste Forstand o: Overførelse af den Ret, som Overdrageren virkelig har i Forholdet. For at Overdragelsen kan virke exstinktivt paa Indsigelser, der maatte tilkomme Skyldnerne over for Overdrageren, eller

---

støtter sin Kompetence, er falsk, jfr. L.s § 88 og det ved L.s § 1 under Nr. 7 bemærkede. Dette gjælder uden Hensyn til, om Overdragerens Erhvervelse af Vexelen er beskyttet ved L.s § 76 eller ikke.

paa Rettigheder over Vexelen, som Overdrageren tidligere maatte have indrømmet andre, er det derimod vistnok bl. a. en Betingelse, at Erhververen er bleven virkelig „Ihændehaver" („Frdn. 9. Februar 1798 § 2) af Vexelen eller i det mindste har faaet sin Erhvervelse paategnet denne, jfr. Aagesen, Indl. til Fmr. S. 755 ff.

Som det fremgaar af L.s § 9, 2. Stykke, kan Trassenten forbyde Overdragelse af Vexelen, men skal da indføre saadant Forbud i selve Vexelens Text. Forbudet kan vel være givet med andre Ord end de i Loven nævnte, men maa være klart og tydeligt, da Formodningen i Tvivlstilfælde er for Vexelens Endossabilitet. Hvis Remittenten trods Forbudet alligevel overdrager Vexelen, har dette, som udtalt i Loven, ingen vexelretlig Virkning; men Vexelloven afgjør aldeles ikke, om og hvor vidt Overdragelsen kan have Virkning efter almindelig Civilret. Man kunde saaledes endog, uden at komme i Strid med Vexelloven, tillægge den omspurgte Overdragelse samme Betydning som en Overdragelse af et almindeligt Gjældsbrev, altsaa tillige med Virkning efter Frdn. 9. Februar 1798 § 2; men i saa Fald vilde Forbudet blive uden al reel Betydning for Trassentens Retsstilling, jfr. ovenfor Der kan næppe en Gang tillægges den trods Forbudet skete Overdragelse Virkning som en almindelig Cession (ɔ: af Fordringer, der ikke hvile paa Gjældsbrev), idet Trassenten ved et saadant Forbud formentlig maa antages at have værnet om enhver Interesse, han kan have i, at Remittenten forbliver Kreditor lige til Forfaldstid, f. Ex. naar Trassenten venter at faa en Modfordring paa Remittenten. I Regelen vil vel Overdragelsen kunne have den Betydning, at Trassenten er pligtig at betale det samme til Cessionaren, som han paa Forfaldstiden skulde betale til Remittenten selv; men ogsaa herimod vil vistnok Trassenten kunne have begrundede Indvendinger, jfr. med Hensyn til det Tilfælde, at Vexelen var en Gave til Remittenten, alm. D. S 185 (2. Udg. S. 145). — I Lovens Ord „ingen vexelretlig Virkning" ligger endvidere, at Remittenten, der trods Forbudet endosserer Vexelen, ikke bliver vexelretlig forpligtet efter L.s § 14. Da det ikke vedkommer Trassenten, hvorledes Remittenten forpligter sig

over for Tredjemand, kan Loven kun have haft en formel Grund til at opstille dette Resultat, og der foreligger saaledes her i Loven en Anerkjendelse af den oven for fremsatte Sætning, at det er en formel Betingelse for et Endossements Virkning efter L.s § 14, at den endosserende efter Vexelens Udvisende er beføjet til at overdrage Vexelen. Hvad der saaledes gjælder om Remittentens Endossement, gjælder efter Lovens Ord ligeledes om alle efterfølgende Endossementer, der maatte blive tegnede paa Vexelen.

Til L s § 10.

Trassaten, der ikke har akcepteret og altsaa ikke er indtraadt i Kredsen af de vexelforpligtede, kan naturligvis, naar han har faaet sig Vexelen endosseret, i fuld Udstrækning gjøre de til samme knyttede Rettigheder gjældende; men han maa da vistnok altid iagttage den samme Omgang som enhver anden Vexelejer. Ved første Øjekast kunde det vel synes unødvendigt, at Trassaten ved at lade optage Protest for sig selv konstaterer, at han ikke vil honorere Vexelen, naar blot han giver de vedkommende betimelig Underretning herom, jfr. L.s § 45. Men hvis man frafaldt Fordringen om Protest, kunde en anden Vexelejer, der ved Forsømmelse af Protest har tabt sin Vexelret, endossere til Trassaten, og denne da gjøre gjældende, at han havde erhvervet Vexelen før Protestfristens Udløb. Da det altsaa alligevel til Forebyggelse af slig Kollusion maatte paalægges Trassaten at forsyne sig med sikkert Bevis for Erhvervelsestidspunktet, kan man lige saa godt fordre Protest, og selv om der kan paavises Tilfælde, hvor denne eller anden Grund for Optagelsen af Protest ikke kan paaberaabes, er Lovfortolkeren næppe berettiget til at gjøre anden Undtagelse end den, Loven selv gjør i § 42, fra den ved den ubetingede Affattelse af §§ 25, 29 og 41 m. fl. hjemlede Hovedsætning i Vexelretten: Uden Protest ingen Regres.

Naar det derimod er en tidligere Endossent, Trassenten eller Akceptanten, der har faaet sig Vexelen endosseret, kan vedkommende selvfølgelig ikke som Vexelejer gjøre Vexelen gjældende imod dem, over for hvem han som Endossent, Trassent eller Akceptant tillige er vexelforpligtet; men han

har den Ret over for disse, at han, — saa længe Forfaldstiden ikke er kommen, — er beføjet til at bringe deres Vexelforpligtelser i Kraft paany ved at endossere til en anden, jfr. alm. D. S. 496–98 (2. Udg. S. 395–96).

Til L.s §§ 11 og 12.

Om Vexelkopier vil blive talt ved L.s §§ 71 og 72. Et fuldstændigt Endossement („For mig at betale til Hr. N. N." eller blot „Til Hr. N. N.", se L.s § 12) kan skrives saa vel paa Vexelens eller Vexelkopiens Forside som paa dens Bagside, hvorimod et Blanko-Endossement alene kan skrives paa Bagsiden (L.s § 12)*). Men sædvanlig tegnes alle Endossementer paa Bagsiden (in dorso, hvoraf Navnet Indossament, Endossement). Naar der ikke er Plads til flere Endossementer, vedhæftes et Stykke Papir (Alonge), og for Forsigtigheds Skyld tegnes da sædvanlig det første Endossement, hvortil der ikke er Plads, dels paa selve Vexelen eller Kopien og dels paa Alongen. Erklæringer, der gaa ud paa at overdrage Retten efter Vexelen eller at overtage Ansvar for dens Akcept og Betaling, have ingen vexelretlig Virkning, naar de ikke ere tegnede paa Vexelen, Kopien eller Alongen, jfr. Bem. ved L.s § 9. — L.s § 12 fordrer ikke, at et fuldstændigt Endossement skal indeholde Endossentens Tilstaaelse for, at han har modtaget Valuta af Endossataren. Efter Frdn. 18. Maj 1825 § 12 gjaldt Endossementet kun som en Fuldmagt, naar Valutaklavsulen manglede; men efter Vexelloven fordres der netop en særlig, Fuldmagt betegnende Tilføjelse, for at et Endossement kun skal gjælde som et Prokura-Endossement, se L.s § 16. Ved at lade Overdrageren give Endossement in blanco opnaar Erhververen den Fordel, at han kan overdrage Vexelen videre uden at sætte sit Navn paa den, hvorimod den, der har ladet sig en Vexel endossere paa sit Navn, naar han vil overdrage den videre, maa tegne sig som Endossent og saaledes enten maa overtage Ansvar efter L.s § 14 eller fra-

*) Den, der blot tegner sit Navn paa Vexelens Forside, kan være at betragte som Akceptant (§§ 21 og 58) eller som Avalist (§ 87, 2det Stykke).

skrive sig dette Ansvar ved at endossere „uden Forbindtlighed", hvorved Vexelens Kredit svækkes. Paa den anden Side er den, der besidder en Vexel efter Blanko-Endossement, noget mere udsat for at miste sin Ret ved, at Vexelen ulovlig fravendes ham, idet jo Blanko-Endossementet legitimerer enhver til at modtage Betaling eller afhænde Vexelen. Efter den nye Regel i L.s § 76 kan ganske vist ogsaa den paa Ejerens Navn lydende Vexel blive Gjenstand for en Godtroenheds-Erhvervelse fra Tredjemands Side; men den Legitimation („Adkomst"), som § 76 fordrer, kan i dette Tilfælde kun skaffes til Stede ved falsk Endossement, hvilket kan mislykkes for Falskneren og lede til hans Anholdelse.

Til L.s § 13.

For at lette Vexelejeren denne Udfyldning tegner i Regelen den, der endosserer in blanco, sit Navn saa langt fra det sidste Endossement, at der ovenover hans Navn er Plads for en Linie. Naar det Blanko-Endossement, Vexelejeren vil udfylde, er Vexelens sidste Endossement, kan han udfylde det med et hvilketsomhelst Navn, — med sit eget eller med dens Navn, til hvem han vil overdrage Vexelen. Derimod kan Vexelejeren ikke, uden at bringe sin Legitimation i Uorden, udfylde et tidligere Blanko-Endossement med et andet end den efterfølgende Endossents Navn. Naar f. Ex. Vexelen først er endosseret in blanco af A og derefter er endosseret af B, kan A's Endossement kun udfyldes med B's Navn; thi hvis A's Endossement udfyldes med et andet Navn, faar det Udseende af, at B har manglet Kompetence til at overdrage Vexelen, og Endossementsrækken er da ikke, som L s § 39 fordrer, „behørig sammenhængende". Et Blanko-Endossement bliver saaledes i Virkeligheden et fuldstændigt Endossement, saa snart der kommer et Endossement efter det, idet det da er at betragte som udfyldt med den efterfølgende Endossents Navn, jfr. L.s § 39, der viser, at en „behørig sammenhængende" Endossementsrække kan bestaa af lutter Blanko-Endossementer.

Til L.s § 14.

Den vexelretlige Forpligtelse, man overtager ved at tegne sig som Endossent, er, som det fremgaar af L.s § 14, sammenholdt med § 8, af ganske samme Indhold som den, der paahviler Trassenten. Med Hensyn til, hvad der ligger i Ordene „svarer . . . efter Vexelret", kan ligeledes henvises til det ved L.s § 8 bemærkede. Efter Ordene „alle efterfølgende Ejere af Vexelen" er den enkelte Endossents Retsstilling altsaa den, at han er ansvarlig over for sine Eftermænd, men at hans Formænd igjen ere ansvarlige over for ham.

Efter det tidligere anførte ere de formelle Betingelser for denne Endossementets vexelretlige Virkning følgende: 1) at Vexelen er i den i L.s § 1, jfr. § 3, foreskrevne Form, se § 5, 2det Punktum, 2) at Endossementet er tegnet paa Vexelen (Kopien eller Alongen), se § 11, samt 3) at Endossementet efter Vexelens Udvisende fremtræder som en gyldig Overdragelse af Retten efter Vexelen, se Bem. ved § 9. For saa vidt en Vexel overdrages blot ved dens Overleverelse til Erhververen, — hvilket navnlig finder Sted, hvor Overdrageren besidder Vexelen efter Blanko-Endossement, — eller overdrages ved en skriftlig Erklæring, der ikke fyldestgjør de nævnte formelle Betingelser, bliver det at afgjøre efter de stedfundne Forhandlinger og de almindelige civilretlige Regler, om Overdrageren er ansvarlig ikke blot for, at Vexelfordringen haves over for alle Skyldnerne, men tillige for, at den kan erholdes fyldestgjort hos Skyldnerne, og selv om sidst nævnte Ansvar i Følge Aftalen skal være knyttet til de samme Betingelser og have det samme Omfang som en Endossents Ansvar, bliver der dog altid den Forskjel tilbage, at Overdrageren ikke hæfter efter Vexelret, jfr. med Hensyn til Betydningen heraf oven for S. 281. Derimod har Vexelloven ikke foreskrevet en bestemt Affattelse af det vexelretlige Endossement, og i Stedet for den sædvanlige Form „For mig at betale til Hr. N. N." kan der saaledes i og for sig ogsaa benyttes andre Affattelsesmaader, f. Ex. „Denne Vexel endosseres (overdrages, transporteres) til Hr. N. N.". Noget andet er, at det, naar saadant almindeligt Udtryk som „overdrages" eller „trans-

porteres" benyttes, lettere kan blive tvivlsomt, om Overdrageren har villet tegne et vexelretligt Endossement eller kun en almindelig civilretlig Transport, hvilken selvfølgelig ogsaa kan tegnes paa en Vexel. Det sidste bør dog næppe antages blot, fordi nævnte Udtryk ere benyttede. Ordene „Overdragelse" og „Transport", der i sig selv kun betegne Rettighedens Overførelse og aldeles intet udsige om Overdragerens Ansvar, omfatte nemlig ogsaa den vexelretlige Overdragelse, og det har formentlig Formodningen for sig, at en Overdragelse af en Vexel skal være en vexelretlig Overdragelse, naar ellers de formelle Betingelser herfor ere til Stede. Det er tilmed i det hele i Vexellovens Aand at fordre, at enhver Fraskrivelse eller Formindskelse af det Ansvar, Loven knytter til de paa Vexelen tegnede Erklæringer, skal være klar og utvetydig.

Den omhandlede Forpligtelse har en vis Lighed med en Kavtionsforpligtelse, idet Endossenten indestaar for, at Vexelen vil blive betalt ved Hovedskyldneren (Trassenten eller, om man vil, Akceptanten); men under den regelmæssige Forudsætning, at den endosserende er Ejer af Vexelen og altsaa overtager Ansvaret for dens Honorering i sin egen Interesse, nemlig for at faa Vexelen afsat eller fordelagtigere afsat, kan der ikke være Tale om at anvende de særlige Regler om Habiliteten til at indgaa Kavtion, saasom L.s 1—23—12, paa Endossering af en Vexel. Disse Regler frembyde sig derimod til Anvendelse, hvor den endosserende ikke er Ejer af Vexelen og altsaa kun tegner sig som Endossent for at hjælpe en anden til at faa Vexelen omsat, en Form for Kavtion, der er meget yndet, idet den ligefremme Paategning som Kavtionist (Avalist) svækker Hovedskyldnerens Kredit. Om bemeldte Regler bør anvendes i Forhold til den Vexelejer, der i det Øjeblik, han fik Vexelen overdragen, var uvidende om, at Endossementet var en Kavtion, synes dog noget tvivlsomt, idet Endossementet ogsaa i dette Tilfælde fremtræder som en Overdragelse af Vexelen, jfr. oven for.

Som udtalt i § 14, kan den, der overdrager en Vexel ved Endossement, fraskrive sig det hermed forbundne Ansvar; men saadan Fraskrivelse maa være klar og tydelig,

jfr. Ordet „udtrykkelig“. Det forekommer vel undertiden, at den, der endosserer en Vexel „uden Forbindtlighed“, alligevel paatager sig et vist Ansvar for dens Betaling; men naar saadan særlig Aftale ikke er oplyst, er det formentlig uden Betydning, om den for Overdragelsen til Grund liggende Retshandel efter de almindelige Regler vilde medføre Ansvar for Overdrageren, idet dennes i selve Overdragelseserklæringen tagne Forbehold om Ansvarsfrihed maa formodes at skulle gjælde for hans Retsstilling i det hele, saavel efter Vexelret som efter almindelig Civilret. Selvfølgelig er dog Overdrageren stedse ansvarlig for Svig.

Imellem L.s § 14 og dens § 8 er der den Forskjel, at § 8 ikke tillader Trassenten at fraskrive sig sit Ansvar. Men hvis en Trassent alligevel gjør dette, mangler der dog Hjemmel til at behandle ham som forpligtet. Saadan Hjemmel foreligger navnlig ikke i L.s § 17, 2det Punktum, der forudsætter, at Trassenten har overtaget den væsentligste Del af Ansvaret efter § 8, nemlig Ansvaret for Vexelens Betaling, og da kun erklærer Indskrænkninger i Ansvaret for Akcept for ugyldige. Endnu mindre kan Analogi af L.s § 22, 2det Punktum, paaberaabes; thi Trassaten, der, — hvis han vil indtræde, — skal indtræde i Vexelforholdet saaledes som dette er bestemt af Trassenten, foretager en retsstridig, skadegjørende Handling, naar han makulerer den ham ikke tilhørende Vexel med Paategninger, der i det mindste gjøre denne mindre vel afsættelig, medens derimod Trassenten skriver paa sit eget Papir. At L.s § 8 ikke tillader Trassenten at fraskrive sig Ansvar, kan saaledes kun have den Betydning, at Vexelen bliver ugyldig, hvis han gjør det; men det ligger formentlig ogsaa i og for sig nærmest at forstaa Ordet „Underskrift“ i L.s § 1, sidste Linie, saaledes, at der fordres en (efter Vexelens Udvisende) forpligtende Underskrift. At en Vexel, hvori Trassenten har fraskrevet sig Ansvar, ikke kan endosseres med vexelretlig Virkning, stemmer endvidere med Sætningen, at det er en formel Betingelse for Endossementets Virkning efter L.s § 14, at det (efter Vexelens Udvisende) har Betydning som Overdragelse, jfr. L.s § 9 og Bem. hertil. — At Trassenten i selve Vexelens Text fraskriver sig Ansvar, er nu vel

ikke videre praktisk; men lettere vil det forekomme, at en Trassent udsteder Vexel til sin egen Ordre og saa paa Bagsiden endosserer denne „uden Forbindtlighed". I dette Tilfælde er der ingen Tvivl om Vexelens formelle Gyldighed; thi i formel Henseende betragter Loven en til egen Ordre udstedt Vexel som en fuldstændig Vexel og opstiller saaledes en Adskillelse imellem den samme Persons Optræden som Trassent og som Remittent, jfr. det ved L.s § 1 under Nr. 3 bemærkede. Men Spørgsmaalet er da, om Trassenten er forpligtet som Trassent, uagtet han som Endossent (Remittent) har fraskrevet sig Ansvar. For den benægtende Besvarelse kan anføres, at Trassenten i Virkeligheden først bliver forpligtet, naar han giver Vexelen fra sig med sit Endossement, og at han, naar han i denne sidste Erklæring har fraskrevet sig Ansvar, maa antages at have villet fraskrive sig Ansvar saavel i den ene som i den anden Egenskab. Ligesom imidlertid denne Trassentens Fremgangsmaade næppe kan have andet Motiv end det at skuffe Tredjemand, saaledes kunde vistnok nævnte Besvarelse af Spørgsmaalet medføre en ikke ubetydelig Usikkerhed i Vexelomsætningen. Trassenten kunde nemlig ved at lade sine to Underskrifter anbringe med forskjellig Haand og ved anden List indrette det saa, at det let undgaar Tredjemands Opmærksomhed, at første Endossent, som har fraskrevet sig Ansvar, er identisk med Trassenten. Det samme Spørgsmaal foreligger ogsaa i det i L.s § 10, 2det Punktum, omhandlede Tilfælde, at Trassenten (Akceptanten eller en Endossent) efter Tilbageerhvervelse af Vexelen sætter denne paany i Omløb ved et Endossement, der har Tilføjelsen „uden Forbindtlighed". Skulde Trassenten herved have frigjort sig for sit Ansvar som Trassent, vilde han tillige have frigjort alle Endossenterne, jfr. Grundsætningen i L.s § 49, 2det Stykke, og den Erhverver af Vexelen, som var saa uheldig at overse, at den uden Forbindtlighed endosserende var identisk med Trassenten, vilde saaledes ikke have Vexelret mod nogen af dem, i Tillid til hvis Garanti han havde kjøbt Vexelen. Det maa derfor formentlig antages som noget, Vexelomsætningens Sikkerhed med Nødvendighed fordrer, at enhver i Vexelen indeholdt

Skylderklæring gjælder for sig, og det er ogsaa antaget ved de højeste Domstole i Tyskland, at Trassenten hæfter som saadan, uanset at han har endosseret sin til egen Ordre udstedte Vexel uden Forbindtlighed. Nogen Lovregel eller Analogi fra en saadan ses ikke at kunne paaberaabes for Sætningen.

Den, der endosserer en Vexel, efter at denne er akcepteret, kan kun blive ansvarlig med Hensyn til Akcept, for saa vidt den tegnede Akcept ophører at være betryggende, o: for saa vidt Akceptanten kommer i et af de i L.s § 30 omhandlede Tilfælde. — Naar Akcept er nægtet, og dette er konstateret ved en lovlig optagen Protest, kan Vexelejeren uden at afvente Forfaldstid strax søge Betaling efter L.s § 29; men maaske kommer han hurtigere i Besiddelse af Penge ved at endossere, og efter ham kan Vexelen blive endosseret af flere andre. Den, der saaledes har endosseret efter Protest de non acceptatione, kunde nu tænkes at have overtaget det samme Ansvar for den manglende Akcept, som paahviler Trassenten og dem, der have endosseret før Protesten. Men det er dog vistnok naturligere at antage, at den, der har modtaget Endossementet, og som ikke kan have haft Forventning om Akcept (L.s § 82, 2. Stykke), alene skal have Regres til sin Endossent for manglende Betaling og altsaa først kan søge Betaling hos denne, naar Vexelen ved Forfaldstid er protesteret de non solutione (L.s § 41). Ved Siden heraf har naturligvis Modtageren af Endossementet samme Ret, som tilkom den tidligere Vexelejer, til hos Trassenten og dem, der have endosseret før Protesten de non acc., strax at søge Betaling efter § 29.

At en Vexel som ethvert andet Gjældsbrev ogsaa efter Forfaldstiden kan overdrages med Virkning efter Frdn. 9. Februar 1798, er i vor Ret utvivlsomt, jfr. L.s § 9, der ikke gjør Undtagelse med Hensyn til forfaldne Vexler. Om en Vexel efter Forfaldstiden tillige kan endosseres med vexelretlig Virkning efter L.s § 14, kan vistnok ved første Øjekast synes tvivlsomt, da der ved saadant Endossement, det saakaldte Efter-Endossement, fremkommer en Klasse af Endossenter, som intet Steds findes omtalte i Lovens efterfølgende Bestemmelser. Om dem, der have endosseret før

Forfaldstiden, gjælder det, at deres vexelretlige Ansvar for Vexelens Betaling (ligesom Trassentens) er betinget af, at Vexelejeren i rette Tid og i det hele behørigt har krævet Betaling hos Trassaten (Domiciliaten), samt (bortset fra L.s § 42) at dette er konstateret ved en inden Udløbet af anden Søgnedag efter Forfaldsdagen (L.s § 41) optagen Protest de non solutione; men saadan Betingelse kan jo ikke gjælde for den, der har endosseret, efter at Vexelen er protesteret de non solutione. Da en Gjentagelse af Paakravet om Betaling i Regelen maatte anses for unyttig og i ethvert Fald ikke uden Hjemmel i Loven eller i Endossementet kunde paalægges Vexelejeren, maa altsaa den, der har endosseret efter Protest de non sol., hvis saadant Endossement overhovedet har vexelretlig Gyldighed, hæfte aldeles ubetinget og saaledes, at han — ligesom de, der have endosseret før Forfaldstid, — strax kan søges til Betaling af Vexelsummen med de i L.s § 50 nævnte Bipræstationer (for hvilke sidste han maa forudsættes at have modtaget Vederlag ved sin Overdragelse af Vexelen). Men der er formentlig heller ikke noget urimeligt i at antage, at Efter-Endossenten har forpligtet sig saaledes, idet der jo hver Dag laanes Penge, som skulle tilbagebetales paa Kreditors Anfordring, og Spørgsmaalet om Efter-Endossementets vexelretlige Gyldighed afhænger saaledes ganske af, om ogsaa dette Endossement gaar ind under Ordene i L s § 14. Dette maa formentlig antages. At Ordene „svarer . . . for Betaling" kun skulde kunne passe paa de Endossenter, hvis Ansvar er betinget af, at Vexelejeren først har krævet Betaling hos en anden, kan ikke paastaas hverken efter almindelig Sprogbrug eller efter Vexelloven, der bruger de samme Udtryk om Akceptanten, jfr. § 23. For Efter-Endossenternes Vedkommende bliver der ganske vist ikke Tale om Ansvar for Akcept; men dette gjælder vistnok ogsaa om dem, der have endosseret efter Protest de non acc., men før Forfaldstid, jfr. ovenfor. Efter det anførte er L.s § 14 i Forbindelse med, hvad der kan udledes af Forholdets Natur, tilstrækkelig til Bestemmelse af Indholdet af Efter-Endossentens Forpligtelse, og der er vistnok kun én Paragraf i Loven, der ikke udtaler sig om Efter-Endossenterne og dog har haft særlig Anledning der-

til, nemlig § 78. Men det herved opstaaende Spørgsmaal kan man besvare enten saaledes, at Efter-Endossentens Forpligtelse ikke er undergiven nogen særegen vexelretlig Forældelse*), eller, hvad der vistnok er det rigtigste, saaledes, at Regelen i § 78 anvendes analogisk paa Efter-Endossenten med den Lempelse, at Præskriptionen regnes fra Tegningen af Endossementet, hvilket derfor bør forsynes med Dato.

Hidtil er kun talt om det Tilfælde, at Vexelen i rette Tid er forevist til Betaling samt (om fornødent) protesteret de non sol. Hvis dette er forsømt, eller den Forevisning til Akcept, Loven i visse Tilfælde (§§ 18 og 19) paabyder, er forsømt, er Vexelretten tabt overfor Trassenten og Endossenterne (o: dem, der have endosseret før Forfaldstid), og ligeledes kan Vexelretten overfor alle eller nogle Skyldnere være tabt ved Præskription, jfr. L.s 12. Kap. Det har nu hidtil været den almindelige Mening, at en Vexel, hvorefter der ikke længere haves Vexelret mod nogen, ikke kan endosseres med vexelretlig Virkning, og efter hvad der i det foregaaende er anført om, at det er en Betingelse for den i L.s § 14 ommeldte Virkning, at Endossementet har Betydning som Overdragelse af Retten efter Vexelen, synes der endnu mindre efter Vexelloven at kunne være Tvivl om denne Menings Rigtighed. Saa længe der derimod haves Vexelret blot mod én Skyldner, kan Vexelen endosseres med fuld Virkning, og praktisk er navnlig det Tilfælde, at en Vexel, hvorefter Vexelretten mod de andre Skyldnere er tabt, men endnu haves mod Akceptanten, jfr. L.s §§ 44 og 77, bliver endosseret. I dette Tilfælde, hvor der maaske ikke er krævet Betaling hos Akceptanten, har man opstillet det som en Betingelse for Efter-Endossentens Ansvar, at Vexelen først forevises Akceptanten til Betaling og i Mangel af Betaling protesteres. Men det kan ogsaa være, at der er krævet Betaling hos Akceptanten, uden at man har fundet Anledning til at bekoste en Protest til Konstatering af hans

*) Denne Besvarelse af Spørgsmaalet vilde næppe medføre saa betydelige Ulemper, hvis det tør antages, at Vexelejeren taber sin Vexelret mod en Skyldner ved at lade Vexelretten mod dennes Formænd præskriberes, hvorom nærmere ved L.s 12. Kap.

Betalingsnægtelse, eller at Paakrav hos Akceptanten for Tiden ikke kan ventes at føre til noget, fordi han er insolvent. Det turde derfor, naar en Vexel endosseres, efter at den i L.s § 41 fastsatte Tid for dens Forevisning til Betaling er forløben, være det rigtigste, at man overlader det til Efter-Endossenten selv at betinge sig en senere Forevisning og Protest, hvis han anser en saadan for nyttig. Har han ikke gjort det, kan han formentlig uden videre strax søges til Betaling af det samme Beløb, som efter L.s § 36 kan fordres hos Akceptanten. Det skal blot endnu bemærkes, at det i dette Tilfælde er af yderligere Vigtighed, at Efter-Endossementet forsynes med Dato, idet ellers Endossenten vil kunne være i Stand til at gjøre gjældende, at han har endosseret før Forfaldstid og saaledes — ligesom de andre Endossenter — er bleven frigjort ved den stedfundne Forsømmelse af Vexelomgangen.

Til L.s § 15.

Betydningen af, at en Endossent har tilføjet Klavsulen „ikke til Ordre", maa i Forhold til ham selv være den samme, som denne Klavsul, naar den er indført i Vexelens Text, har for Trassenten, jfr. Bem. ved L.s § 9, 2. Punktum. Derimod er der den Forskjel imellem Trassentens og en Endossents Forbud mod Endossering, at Trassentens Forbud, som l. c. bemærket, gjør Vexelen i det hele inendossabel, medens Endossentens Forbud ikke er til Hinder for, at Vexelen fremdeles endosseres med vexelretlig Virkning for de andre Skyldnere samt med Virkning efter L.s § 14. Endossenten, der har givet Forbudet, hæfter naturligvis ogsaa efter L.s § 14, men kun i Forhold til den, der har modtaget hans Endossement.

Til L.s § 16.

Som bemærket ved § 12, maa efter Vexelloven et Endossement, naar det kun skal gjælde som et Prokura-Endossement, have en Fuldmagt betegnende Tilføjelse, f. Ex. „til Inkassering", „i Prokura", „for min Regning" o. s. v. L.s § 16 bestemmer alene Omfanget af Prokura-Endossatarens Fuldmagt, ɔ: hvad denne kan foretage overfor Tredjemand med

forbindende Virkning for Mandanten (Vexelejeren). Om Prokura-Endossataren i det enkelte Tilfælde virkelig er beføjet til at foretage alt, hvad L.s § 16 giver ham Legitimation til, samt hvad han er forpligtet til at foretage, afgjøres efter Aftalen imellem ham og Mandanten og Civilrettens almindelige Regler om sligt Fuldmagtsforhold. Det vil saaledes hyppigt ligge udenfor en Prokura-Endossatars Ordre at anlægge Sag mod Vexelskyldnerne eller at oppebære Betaling hos de regresforpligtede (ɔ: Trassenten og Endossenterne), skjønt hans ved L.s § 16 bestemte Fuldmagt ogsaa omfatter disse Skridt. Som udtalt i Loven, kan Prokura-Endossataren, naar der ikke er tilføjet „ikke til Ordre" eller lign., substituere en anden i sit Sted; men hvor vidt han er ansvarlig for Substitutens Forselser, bliver at afgjøre efter de civilretlige Regler. Der er ikke ved L.s § 16 tillagt Prokura-Endossataren Bemyndigelse til at overdrage Vexelen ved egentligt Endossement, og hvis han alligevel tegner et saadant Endossement, kan dette ikke hidføre en Godtroenhedserhvervelse efter L.s § 76, da enhver kan se af Vexelen, at han kun er Prokura-Endossatar.

Der udfærdiges ofte sædvanligt Endossement til den, der skal foretage noget med Vexelen for Endossenten, dels for at udvide Fuldmagten ud over de ved § 16 afstukne Grænser og dels blot for at vise Fuldmægtigen fuld Tillid.

Fjerde Kapitel.

Om Vexelens Forevisning til Akcept.

Til L.s § 17.

Selv om Trassaten i Forhold til Trassenten eller den, for hvis Regning Vexelen ellers er trukken, er pligtig at indfri Vexelen, bliver han dog først vexelretlig forpligtet hertil overfor enhver Vexelejer, naar han tegner Akcept paa Vexelen. At denne Sikkerhed for, at Trassaten betaler, snarest mulig opnaas, er saaledes af Interesse for Vexelejeren, navnlig hvor der er Frygt for Trassentens og Endossenternes Vederhæftighed, og er tillige af Interesse for de nævnte Vexelskyldnere, der ville føle sig beroligede med Hensyn til deres Ansvar for Vexelens Betaling, saaledes at

de tør anvende deres hertil disponible Kapitaler paa anden Maade, naar der er tegnet Akcept af en vederhæftig Trassat. Efter ældre Vexellove var derfor Vexelejeren i Forhold til Trassenten og Endossenterne ikke blot berettiget til strax at forlange Akcept, men tillige — som Betingelse for sin Ret efter Vexelen — forpligtet til at forevise til Akcept inden en kort Frist. Men ligesom denne Forpligtelse allerede efter Frdn. 18. Maj 1825 var bleven betydningsløs derved, at Fristen for dens Opfyldelse udstraktes næsten lige til Forfaldstid (Frdn.s § 27), saaledes har Vexelloven ganske bortset fra det nævnte Hensyn til Trassenten og Endossenterne og har kun undtagelsesvis i §§ 18 og 19 opstillet en i ganske andre Hensyn begrundet Forpligtelse for Vexelejeren til at forevise Vexelen til Akcept.

L.s § 17, 1. Punktum, indeholder to forskjellige Regler, nemlig 1) at enhver Vexel strax kan forevises til Akcept og, hvis Akcept ikke erholdes inden den i L.s § 21 bestemte Frist, kan protesteres for manglende Akcept (saa at Regres efter L.s § 25 eller 29 kan tiltrædes), samt 2) at enhver, der blot har Vexelen i Hænde, er legitimeret til at fordre Akcept og til i Mangel heraf at optage Protest, jfr. derimod med Hensyn til den Legitimation, der skal til for at kunne kræve og modtage Betaling, L.s § 39. En Vexel, der lyder paa Betaling ved Sigt, kan ogsaa forevises til Akcept. — Efter Bestemmelsen i 2 Punktum bliver det uden vexelretlig Betydning, at det i Vexelen ved Ordene „efter udleveret Advis" er tilkjendegivet, at Trassaten først maa akceptere efter Advis, samt at Advisbrevet er overgivet Remittenten til Besørgelse. Selv om nemlig Remittenten ikke har leveret Trassaten Advisbrevet, kan dog han eller en senere Vexelejer, naar Trassaten har nægtet Akcept paa Grund af manglende Advis, optage Protest og søge Regres efter L.s § 25 eller 29; men det forstaar sig, at Remittenten eller den senere Vexelejer, der af sin Formand har modtaget Advisbrevet til Besørgelse, herved paadrager sig Erstatningsansvar overfor Trassenten. Forøvrigt bliver det at afgjøre efter de almindelige Regler, om Vexelejeren paadrager sig Erstatningsansvar ved at tilsidesætte et i Vexelen indført Forbud imod, at den forevises til Akcept eller forevises før

en vis Tid, og i saa Henseende skal blot bemærkes, at der næppe er Anledning til at tilkjende Trassenten Erstatning, hvor han har trukket Vexelen uden nogen Udsigt til at faa den honoreret og kun har givet Forbudet for at holde Regressen fra sig i nogen Tid.

Akcept kan efter L.s § 91, 3. Punktum, kun forlanges paa en Søgnedag, og kun i den i L.s § 89 fastsatte Tid paa Dagen. Vexelen forevises til Akcept paa det Sted, hvor Trassaten efter Vexelen skal anses boende, om end han maaske i Virkeligheden boer i en anden By, jfr. oven for S. 292—93. Iøvrigt skal Forevisningen ske i Trassatens Forretningslokale og kun, naar han ikke har et saadant, i hans Bolig, se herom og i det hele L.s § 89. Vexelen forevises for Trassaten selv eller den, der kan akceptere med forbindende Virkning for ham. Er Vexelen trukken paa et Handelsselskab, er det tilstrækkeligt, at den forevises for et af Selskabets aktive Medlemmer. Om det Tilfælde, at Vexeladressen passer paa flere, se oven for S. 285. Om den, der foreviser Vexelen (Præsentanten), iagttager disse Regler om Forevisningens Tid, Sted o. s. v., faar dog naturligvis kun Betydning for det Tilfælde, at der ikke erholdes Akcept; men selv da har Præsentantens egen Forevisning i Regelen ingen vexelretlig Betydning. For Vexelejerens Adgang til Regres for manglende Akcept er det jo nemlig (bortset fra L.s § 42) en Betingelse, at det ved en af Notarius publicus (jfr. dog L. 28. Maj 1880 § 10) foretagen, saakaldet Protest de non acceptatione er konstateret 1) at Vexelen har været lovlig forevist til Akcept og 2) at Akcept desuagtet ikke har været at erholde, og da nu Notarius, for at kunne bevidne dette, selv maa forevise Vexelen til Akcept, bliver der i Forhold til Trassenten og Endossenterne alene Spørgsmaal om Lovligheden af den af Notarius under Protestforretningen foretagne Forevisning til Akcept*). Endnu mær-

*) At den forudgaaede private Forevisning har været lovlig, har vistnok den Betydning, at Trassaten, naar han under denne har nægtet Akcept, men akcepterer, saa snart Notarius indfinder sig, bør erstatte Vexelejeren Notarialgebyret. Men dette vedkommer ikke Trassenten og Endossenterne.

kes her blot Ordene i § 89 „saafremt anden Overenskomst ikke træffes", hvorefter Forevisningen (Protesten) med Trassatens Samtykke kan foregaa paa anden Tid og paa andet Sted end i Loven fastsat. Men træffes Trassaten ikke, eller, hvad der er det samme, den antrufne Persons Identitet med den i Vexelen nævnte Trassat ikke er fuldkommen vis, maa naturligvis Akcept være søgt paa rette Tid og Sted, for at Protesten kan være gyldig.

Naar Trassaten er død, er Vexelejeren formentlig ikke pligtig at modtage Arvingernes Akcept, men kan optage Protest og søge Regres efter L.s § 25 eller 29. Modtager han Arvingernes Akcept, maa denne betragtes som en Interventionsakcept (L.s § 57), hvoraf følger, at den i visse Tilfælde (§§ 18 og 19) paabudte Forevisning til Akcept samt den i L.s § 41 foreskrevne Forevisning til Betaling lige fuldt maa foretages i Forhold til Trassaten, o: at det ved Protest maa konstateres, at henholdsvis ingen Akcept eller ingen Betaling har været at erholde hos ham, alt selvfølgelig kun for den Eventualitet, at Arvingerne ikke betale.

Til L.s § 18.

Med Hensyn til de Vexler, der lyde paa Betaling paa en bestemt Dag eller en vis Tid efter Udstedelsen (Dag- og Datovexler), gjælder det som almindelig Regel, at Vexelejeren ikke er pligtig at foretage noget, før end Vexelen skal forevises til Betaling, se herom L.s § 41. Fra denne almindelige Regel er der kun gjort den ene Undtagelse, der foreligger i L.s § 18 og er begrundet i, at der i det her omhandlede Tilfælde bør gives Trassaten Lejlighed til paa Vexelen at tilføje Navnet paa den, hos hvem der skal kræves Betaling paa Betalingsstedet (L.s § 24), idet Vexelen ellers let kunde blive protesteret de non solutione, fordi Vexelejeren ikke vidste, til hvem han paa Betalingsstedet skulde henvende sig, og saaledes ikke kunde gjøre andet end lade konstatere, at Trassaten ikke var at træffe paa Betalingsstedet, jfr. iøvrigt med Hensyn til Spørgsmaalet, naar en Vexel er at anse for domicilieret, oven for S. 291 - 94. L.s § 18 er derimod ikke anvendelig, naar Trassenten paa Vexelen har opgivet en Domiciliat. Trassaten maa selv-

følgelig ogsaa i dette Tilfælde vide, til hvem han skal sende Penge til Vexelens Betaling; men for saa vidt dette ikke allerede tidligere er aftalt imellem ham og Trassenten, er Loven gaaet ud fra, at det paahviler Trassenten og ikke Vexelejeren at give Trassaten Underretning om Valget af Domiciliaten, og Vexelejeren kan altsaa i dette Tilfælde forholde sig rolig til Forfaldstid, da Vexelen skal forevises til Betaling (for Domiciliaten, se L.s § 43).

L.s § 18 foreskriver, at Vexelejeren — under Fortabelse af Vexelretten mod Trassenten og Endossenterne — skal forevise Vexelen til Akcept og, hvis Akcept ikke erholdes, lade den protestere for manglende Akcept, alt før Forfaldsdag *). Det er altsaa i og for sig tilstrækkeligt, at Vexelejeren faar dette foretaget Dagen før Forfaldsdag; men det vil ofte være nødvendigt eller tilraadeligt, at han foreviser til Akcept noget tidligere. Hvis der saaledes er lang Afstand eller langsom Postforbindelse imellem Trassatens Bosted og Betalingsstedet, maa Vexelejeren forevise Vexelen saa meget før Forfaldstid, at den, naar den bliver akcepteret, kan komme til Betalingsstedet og der i Mangel af Betaling blive protesteret inden den i L.s § 41, jfr. § 43, fast-

*) Det kunde synes, at Bestemmelsens oven for angivne Grund kun fordrer, at Vexelen forevises for Trassaten, ikke tillige, at der skal forlanges Akcept af ham. Naar Trassaten ikke vil akceptere, men er villig til at give Vexelen en Paategning om, at den er ham forevist inden den i § 18 fastsatte Frist, kunde det synes mindre naturligt, at Loven ikke lader dette være godt, men fordrer Optagelse af Protest de non acceptatione. At Trassaten ikke vil honorere Vexelen, skal imidlertid konstateres ved en Protest, og det er da bedre at optage Protest de non acceptatione for Trassaten selv end at gaa til Betalingsstedet og optage en Protest de non solutione, der ikke kunde konstatere andet, end at Trassaten dér ikke har været at finde („Vindprotest"). For Lovens Regel kan dernæst anføres, at Trassaten, naar han ikke vil honorere Vexelen og heller ikke anser sig forpligtet dertil, kunde befrygtes at ville være altfor villig til at give Vexelejeren Attest for, at Vexelen er ham forevist før Forfaldsdag, uagtet dette ikke er sandt, idet Trassaten under de nævnte Forudsætninger vil betragte det som sig uvedkommende, om Vexelejeren beholder eller taber sin Vexelret mod Trassenten og Endossenterne.

satte Frist, hvis Overskridelse ligeledes medfører Tab af Vexelretten mod Trassenten og Endossenterne (betingelsesvis tillige mod Akceptanten, § 43, sidste Punktum). Hvis Dagen før Forfaldsdag er en Helligdag, kan paa denne intet foretages (§ 91, 3die Punktum), og vel kan da Forskriften i § 18 opfyldes paa selve Forfaldsdagen (§ 91, 2det Punktum); men saa er Vexelejeren desto mere udsat for at overskride Fristen i § 41. Det maa nemlig endnu erindres, at Trassaten efter L.s § 21 kan tage sig en Frist af 24 Timer til at overveje, om han vil akceptere.

Denne Bestemmelse i L.s § 21 giver Anledning til det Spørgsmaal, om Protesten de non acceptatione skal være tilendebragt før Forfaldsdag, eller om Forskriften i § 18 kan anses opfyldt ved, at Protestforretningen blot er begyndt før Forfaldsdag. Hvis det første antages, er Vexelejeren udsat for at miste sin Vexelret paa en Maade, der vistnok vil være aldeles uforudset af ham. Naar nemlig Vexelejeren privat har forevist Vexelen til Akcept paa den anden Dag før Forfaldsdagen, hvilket Folk vistnok i Almindelighed ville anse for tilstrækkeligt, og 24 Timer derefter vil lade optage Protest de non acceptatione, kan det tænkes, at Trassaten for Notarius gjør gjældende, at han ikke har haft den ham tilkommende Betænkningsfrist. En lovlig Protest kan da kun bringes i Stand ved, at Notarius i Øjeblikket indskrænker sig til at forevise Vexelen til Akcept og 24 Timer efter igjen indfinder sig for at modtage Trassatens Svar; men Forskriften i § 18 vil da ikke være opfyldt, hvis Protestforretningen skal være tilendebragt før Forfaldsdag. Hvis Vexelejeren først Dagen før Forfaldsdag foreviser til Akcept, vil under nævnte Forudsætning en Trassat, der strax er bestemt paa at nægte Akcept, kunne forspilde Vexelejerens Regres ved at tilbageholde sit Svar i 24 Timer. Naar det derimod anses for tilstrækkeligt, at Protestforretningen er begyndt før Forfaldsdag, kan Vexelejeren endnu paa den sidste Dag før Forfaldsdagen redde sin Vexelregres ved strax at forlange Protest og saaledes lade Vexelen forevise til Akcept ved Notarius. L.s § 18 kan nu vistnok fortolkes saaledes, at den kun fordrer, at det skal være

konstateret ved Protest, at Vexelen er forevist til Akcept før Forfaldsdag.

Aftale imellem Trassenten og Remittenten om, at Vexelen skal forevises til Akcept inden en kortere Frist end den i § 18 fastsatte, vil naturligvis kunne have almindelig civilretlig Gyldighed imellem Parterne og, naar den er indført i Vexelen, ogsaa over for Trediemand, saa at den Vexelejer, der søger Regres paa Grundlag af en efter den vedtagne Frist optagen Protest for manglende Akcept, paadrager sig Ansvar til Erstatning af det Tab, der maatte være paaført vedkommende ved Aftalens Tilsidesættelse. Derimod maa det vistnok anses for afgjort ved Lovens Tavshed (jfr. derimod § 19, 1ste og 2det Stykke), at der ikke kan tillægges slig Aftale vexelretlig Gyldighed, saaledes at Vexelretten skulde tabes ved Overskridelse af den vedtagne Frist.

Til L.s § 19.

Hovedindholdet af og Grunden til denne Bestemmelse er allerede angivet ved L.s § 3 under Nr. 3*). Her tillader altsaa Loven, at Trassenten i Vexelens Text foreskriver en Frist, inden hvilken Vexelen skal forevises til Akcept, med vexelretlig Virkning, saa at Fristens Overskridelse medfører Tab af Vexelretten mod Trassenten og Endossenterne, jfr. og Bestemmelsen i 2det Stykke. Denne Frist kan Tras-

*) Man har betvivlet Rigtigheden af denne Bestemmelse, for saa vidt den paalægger Vexelejeren at forlange Akcept og altsaa, hvis Akcept nægtes, at optage Protest de non acc., idet man har anset det for tilstrækkeligt, at Trassaten giver Vexelen en Paategning om, at den er ham forevist inden Forevisningsfristens Udløb. Men naar Trassaten ikke vil honorere Vexelen og heller ikke anser sig forpligtet dertil, kunde hans Attest om Forevisning i rette Tid ikke have større Troværdighed end den Attest herom, som Vexelejeren kunde faa enhver anden udenfor Forholdet staaende Person til at afgive, jfr. sidste Sætning af Noten S. 317. Det kan vel ogsaa tænkes, at Trassaten akcepterer efter Forevisningsfristens Udløb og antedaterer sin Akcept saaledes, at det faar Udseende af, at Vexelen er forevist i rette Tid; men naar en vederhæftig Trassat har akcepteret, vil han ogsaa betale til Forfaldstid, og naar han har gjort det, er det jo ligegyldigt, om Vexelen er forevist i rette Tid.

senten, da Vexelloven i det hele ingen Grænse sætter for Vexlers Løbetid (L.s § 3) forlænge ud over de i § 19 nævnte Frister, og han kan paa den anden Side endog fastsætte en saa kort Frist, at det bliver vanskeligt eller umuligt for Vexeltageren at faa Vexelen bragt til Forevisningsstedet inden Fristens Udløb. For det Tilfælde, at Trassenten enten slet ikke eller ikke i Vexelens Text har foreskrevet nogen Frist, fastsætter Loven en Forevisningsfrist af 6 Maaneder fra Vexelens Udstedelsesdag, som forlænges til et Aar, naar det Sted, paa hvilket Vexelen er udstedt, eller det Sted, paa hvilket den er trukken, eller begge disse Steder ligge paa Island, Færøerne eller uden for Evropa. Naar Loven ogsaa udtaler sig om Vexler, der ere trukne fra eller imellem Steder, der ligge udenfor dens Omraade, er dette begrundet i, at saadanne Vexler kunne være endosserede her i Landet, og Loven vil overhovedet kun bestemme, hvad Vexelejeren — uden Hensyn til, om han er Indlænding eller Udlænding, — har at iagttage for at bevare sin Vexelret over for den Trassent eller de Endossenter, hvis Forpligtelse bliver at bedømme efter vor Lov, jfr. herom Bem. ved L.s 14 Kapitel. Naar f. Ex. en fra Tyskland trukken Efter-Sigt-Vexel her i Landet er bleven endosseret af en dansk Undersaat, tabes altsaa Vexelretten imod denne, naar Vexelen ikke forevises til Akcept inden 6 (12) Maaneder fra dens Udstedelse, uanset at Forevisningsfristen i Forhold til de tyske Formænd er 2 Aar (tysk L.s Art. 19). Har den tyske Trassent i Vexelens Text foreskrevet en Forevisningsfrist, gjælder denne naturligvis ogsaa i Forhold til vor Endossent, med mindre han i sit Endossement har fastsat en anden Frist for sit Vedkommende. Forevisningsfristen retter sig efter den Tid og det Sted for Udstedelsen, som er angivet i Vexelen, uden Hensyn til, om den i Virkeligheden maatte være udstedt paa anden Tid eller andet Sted, jfr. oven for S. 285–86 og S. 292. Hvis Efter-Sigt-Vexelen er domicilieret, maa det være det Sted, hvor Vexelen skal forevises til Akcept, altsaa Trassatens Bosted, som kommer i Betragtning med Hensyn til, om Forevisningsfristen er 6 eller 12 Maaneder.

Forevisningsfristens sidste Dag er den Dag, der ligger

forud for 6 Maaneders- eller Aarsdagen efter Vexelens Udstedelsesdag, saa at f. Ex. sidste Forevisningsdag, naar Vexelen er dateret 3. Januar, bliver 2. Juli eller 2. Januar næste Aar. Er Forevisningsfristens sidste Dag en Helligdag, er næste Søgnedag sidste Forevisningsdag, L.s § 91, 2det Punktum. Efter det oven for S. 318—19 bemærkede bevares vistnok Vexelretten, naar blot Vexelejeren inden det i L.s § 89 nævnte Klokkeslet paa sidste Forevisningsdag faar begyndt en Protestforretning, som han kan rekvirere, uden at han forud privat har forevist Vexelen til Akcept.

Loven paalægger ikke blot Vexelejeren at forevise til Akcept og, hvis Akcept ikke erholdes, optage Protest inden Forevisningsfristens Udløb; men den paabyder ham tillige at forlange Akcepten dateret og, hvis han ikke kan faa Akceptanten til at datere („tegne Sigt"), inden Forevisningsfristens Udløb at optage Protest, for at Forfaldstiden, der ellers regnes fra Akceptens Dato, kan regnes fra Protestdagen. Efter Forholdets Natur burde der formentlig ikke være Tale om en Pligt, men kun om en Ret for Vexelejeren til at forlange Akcepten dateret. Foreligger der f. Ex. en indenevropæisk Vexel, der lyder paa Betaling 1 Maaned efter Sigt og er udstedt d. 3. Januar, er Vexelejeren jo i Forhold til Trassenten og Endossenterne, naar disse ikke have foreskrevet en kortere Forevisningsfrist, berettiget til at udsætte Forevisningen til Akcept til d. 2. Juli, saa at Forfaldsdagen bliver d. 2. August, ligesom han ogsaa, hvis han foreviser til Akcept før d. 2. Juli, kan tillade Akceptanten at datere sin Akcept fra denne Dag. At nu Vexelejeren, der i rette Tid har forevist Vexelen og modtaget Akcept, paa Grund af Forglemmelse eller Uvidenhed om Loven ikke har faaet Akcepten dateret eller Protest for manglende Datering optaget inden Forevisningsfristens Udløb, burde da formentlig ikke have videre Følge for ham end den, at han ikke faar Forfaldstiden beregnet efter den Dag, da han har modtaget Akcept, men fra Forevisningsfristens sidste Dag. Saaledes ordner Loven ogsaa Forholdet til Akceptanten, se Bestemmelsen i 3dje Stykke; men i Forhold til Trassenten og Endossenterne lader Loven i det nævnte Tilfælde Vexelretten være tabt, hvilket turde være

saa meget betænkeligere, som det vistnok ikke er let udsat for Opdagelse, om Akceptanten efter Forevisningsfristens Udløb viser Vexelejeren den Villighed at forsyne Akcepten med en saadan Dato, at det faar Udseende af, at Forskriften i L.s § 19 er efterkommet.

Naar Loven forudsætter, at Forfaldstiden regnes fra Akceptens Dato og kun forlanger Protest til Konstatering af Sigt, for saa vidt Akcepten ikke er dateret, kan den kun antages at have givet en udtømmende Regel om dette Forhold under den regelmæssige Forudsætning, at Akcepten, naar den bliver dateret, dateres rigtigt. Det er saaledes klart, at det ikke kan anses for en Opfyldelse af Lovens Forskrift, at Akcepten bliver dateret fra en Dag, der ligger efter Forevisningsfristen. Hvad der skal gjælde, naar Akcepten bliver dateret fra en anden Dag end den, paa hvilken den er tegnet, maa altsaa udfindes ved en Slutning fra Lovens Regel og Forholdets Natur. Hvis Akceptanten postdaterer sin Akcept fra en Dag, der ligger indenfor Forevisningsfristen, er Vexelejeren ikke pligtig at foretage noget i den Anledning, men er naturligvis, naar han ikke har samtykket i Dateringen, berettiget til at optage Protest med den Virkning, at Forfaldstiden regnes fra Protestens Dato. At Akceptanten giver en antedateret Akcept, hvorved altsaa Forfaldstiden rykkes nærmere, maa vistnok være gyldigt ogsaa i Forhold til Trassenten og Endossenterne, i ethvert Fald hvor denne Datering er begrundet i, at Vexelejeren paa den tidligere Dag har begjært Akcept, men af Akceptanten er bleven anmodet om at vente i nogen Tid. Skulde Akceptanten have antedateret saa meget, at Vexelen efter den Forfaldstid, den herved faar, ikke kan protesteres de non solutione i rette Tid, maa Vexelejeren optage Protest til Konstatering af Sigt.

Til L s § 20.

Om Maaden, hvorpaa Underretningen skal gives, og det Ansvar, som Forsømmelse af samme medfører, vil blive talt ved L.s §§ 45 og 46. Hovedpunkterne i disse, hvori de forandre Frdn. af 1825 §§ 34 og 35, ere forøvrigt, at den notifikationspligtige (ɔ: Vexelejeren og den Endossent, der

har modtaget Underretning) kun skal give Underretning til sin nærmeste Formand, ved hvis Navn Stedsbetegnelse findes anført, samt at Forsømmelse af Underretning ikke medfører Tab af Vexelretten, men kun Erstatningspligt samt Tab af Vexelrenter, Protestomkostninger m. v. Efter Lovens Ord „paa Grund af manglende Akcept" skal der ikke gives Underretning i de ved L.s § 19 omtalte Tilfælde, hvor Protest alene optages til Konstatering af Sigt. Ved Ordene „i ethvert Tilfælde" vil Loven tilkjendegive, at Underretning ikke blot skal gives i de i §§ 18 og 19 omhandlede Tilfælde, hvor Vexelejeren har været pligtig at optage Protest for manglende Akcept, men ogsaa hvor Vexelejeren har benyttet den ham efter L s § 17 tilkommende Ret til at optage Protest, naar Akcept ikke kan erholdes. Underretning skal dog naturligvis ikke gives, naar Trassaten efter Protesten har akcepteret i Henhold til L s § 28.

Femte Kapitel.

Om Vexelens Akcept.

Til L.s § 21.

Om Trassatens Ret og Pligt til at akceptere har Vexelloven ingen Bestemmelser, da det kun medfører almindelige civilretlige Virkninger i Forholdet imellem ham og Trassenten (eller den, overfor hvem han ellers kan være forpligtet til at akceptere), om han ved at akceptere handler imod sin Ordre eller undlader at akceptere, hvor han er forpligtet hertil. Om begge de nævnte Punkter kan ogsaa her henvises til Fremstillingen af den almindelige Anvisning S. 243—49. Herved er dog nu at bemærke, at Frdn. 18. Maj 1825 § 21 er hævet ved Vexelloven, se § 96, og da den vidt strakte Forpligtelse til at akceptere Vexel, som Forordningen opstillede for Handlende, — efter hvad der fremkom under Forhandlingerne om Vexelloven — ikke var i Overensstemmelse med Retsopfattelsen i Handelstanden, staar det vistnok indtil videre som tvivlsomt, om der gjælder særlige Regler for Handlende i Henseende til Forpligtelsen til at akceptere Vexel. Det er saaledes vistnok endog tvivlsomt, om der kan paaberaabes en gjældende Handels-

sædvane for, at Trassaten uden videre er pligtig at akceptere en Vexel, der er trukken til Inddragelse af Penge, som han har inkasseret for Trassenten. Derimod kan det vel siges, at en Forpligtelse til at honorere Vexel imellem Handlende hyppigere vil anses begrundet ved andet Forhold fra Debitors Side end dennes Løfte herom, jfr. om de saakaldte stiltiende Viljeserklæringer Lassen, kvasikontraktmæssige Rfh. S. 8–11.

De 24 Timers Betænkningsfrist er navnlig indrømmet, for at Trassaten kan afvente Advisbrevets Fremkomst, opgjøre sit Mellemværende med Trassenten samt prøve Vexelens Ægthed. Vexelejeren er dog ikke pligtig at overlade Trassaten Vexelen i de 24 Timer; men naar han ikke gjør det, maa han give Trassaten fornøden Tid til i sin Nærværelse at undersøge Vexelen. Efter L.s § 91, 3dje Punktum, blive de 24 Timer fordoblede, naar Vexelen er forevist til Akcept paa en Lørdag eller anden Dag nærmest før en almindelig Helligdag. Som udtalt i Loven, kan Vexelejeren fordre et bestemt Svar, bekræftende eller nægtende; men hvis Trassaten slet ikke svarer, er han beføjet til at betragte dette som en Nægtelse af Akcept. Om Trassaten har de 24 Timers Betænkningsfrist, naar den i L.s § 32 omhandlede Vexel forlanges akcepteret, er et tvivlsomt Spørgsmaal.

Ved Bestemmelsen i 2det Stykke erindres L.s § 68, i Følge hvilken Trassaten kun tør tegne Akcept paa ét af de de flere Exemplarer, hvori Vexelen kan være udstedt. Den Akcept, Trassaten giver som saadan, og om hvilken her alene er Tale, maa ikke tegnes paa en Kopi, da denne ikke indeholder Trassentens originale Underskrift, jfr. derimod L.s § 58. Som det fremgaar af Loven, kan en Akcept, der giver sig til Kjende som saadan ved Udtryk som „akcepteret“, „antaget“, „godkjendt“ o. s. v., ogsaa skrives paa Vexelens Bagside.

Medens den akcepterende Trassat efter de almindelige Grundsætninger om Viljeserklæringers forbindende Kraft først vilde blive bunden ved Meddelelse af sin Akcepterklæring til Vexelejeren eller dennes Fuldmægtig, altsaa — i det mere sædvanlige Tilfælde, at Vexelen under Betænkningsfristen er given i hans Værge — først ved Vexelens

Tilbagelevering til Præsentanten, indeholder derimod L.s § 21, 3dje Stykke den med Frdn. 1825 § 26 stemmende Regel, at Trassaten er bunden, saa snart han har nedskrevet sin Akcept paa Vexelen, saa at han derefter ikke ved Udstrygning eller paa anden Maade kan hæve sin Forpligtelse. Denne Regel er begrundet i, at Nedskrivning og igjen foretagen Udstrygning af en Akcept er en retsstridig Beskadigelse af den Trassaten ikke tilhørende Vexel, som dels gjør denne mindre let afsættelig og dels, hvis Lovens Regel ikke var, vilde forvolde Vexelejeren Bryderi under hans Regres. I saa Henseende bemærkes, at der under Regressen efter en Vexel, der har en udstrøgen Akcept, saare let vilde kunne opstaa Tvist med Hensyn til, om Udstrygningen virkelig er foretagen, før end Trassaten gav Vexelen fra sig, eller om den ikke hidrører fra en senere Overenskomst, hvorved Vexelejeren har frigjort Akceptanten for hans Forpligtelse. Under sidst nævnte Forudsætning vilde nemlig ogsaa Trassenten og Endossenterne være frigjorte for deres Vexelforpligtelse, idet disse — for den Eventualitet, at de komme til at indfri Vexelen, — ved den en Gang meddelte Akcept have erhvervet en Ret til at holde sig til Akceptanten, som Vexelejeren ikke kan berøve dem uden at tabe sin Vexelret mod dem, jfr. L.s § 23, 2det Stykke, sammenholdt med § 49, 2det Stykke. Efter Omstændighederne, navnlig hvor Trassenten, hos hvem Akceptanten skulde have Dækning, senere er bleven insolvent, og Vexelejeren har vederhæftige Endossenter at holde sig til, vilde der saaledes, naar Vexelejeren har faaet Vexelen tilbage fra Trassaten med udstrøgen Akcept, fra Endossenternes Side kunne blive rejst Mistanke om, at Sammenhængen med Udstrygningen er den, at Vexelejeren senere er kommen overens med Akceptanten om at hæve dennes Forpligtelse og fremstille Forholdet, som om Akcepten allerede var udstrøgen, da han fik Vexelen tilbage fra Trassaten. Loven hjælper nu Vexelejeren ud af denne uheldige Stilling ved at erklære Udstrygningen for virkningsløs, saa at Akceptanten lige fuldt hæfter. Har Vexelejeren samtykket i Udstrygningen, men dette hans Samtykke til Akceptforpligtelsens Ophævelse ikke med hans Underskrift er paategnet Vexelen, er

Akceptanten ikke vexelretlig frigjort for sin Forpligtelse, og ligesom han da hæfter overfor den senere Erhverver af Vexelen, der, naar han ellers har været i god Tro med Hensyn til Udstrygningen, i Henhold til L.s § 21, 3dje Stykke, har kunnet betragte Akcepten som gyldig, samt overfor Trassenten og Endossenten, der har maattet indfri Vexelen under Regressen, saaledes kan Akceptanten efter L. 28. Maj 1880 § 3 endog blive dømt under en Vexelsag, anlagt af den Vexelejer, der har samtykket i Udstrygningen; men hos denne kan han selvfølgelig i alle de nævnte Tilfælde igjen søge Erstatning. Derimod hæves Akceptforpligtelsen med vexelretlig Virkning ved Vexelejerens paa Vexelen tegnede Eftergivelseserklæring, lige saa vel som ved dennes Kvittering. Som foran bemærket, taber Vexelejeren herved sin Vexelret mod Trassenten og Endossenterne, med mindre disse ogsaa maatte have samtykket i Akceptforpligtelsens Ophævelse. — Efter L.s § 21, 3dje Stykke, er det ligeledes uden Retsvirkning, at Trassaten paa anden Maade end ved Udstrygning forandrer eller tilbagekalder sin en Gang nedskrevne Akcept, f. Ex. senere oven over sin Navntegning skriver „ikke akcepteret“ eller „akcepteret for 1 Øre“, jfr. nærmere ved L.s § 22.

Til L.s § 22.

Regelen i § 21, 3dje Stykke, rammer kun senere foretagen Forandring i og Tilbagekaldelse af den en Gang tegnede Akcept og er i og for sig ikke til Hinder for, at Trassaten tegner en betinget eller paa anden Maade indskrænket Akcept eller nedskriver Erklæringer paa Vexelen, som efter deres Indhold slet ikke forpligte ham. Men da det er meget vanskeligt at bevise, om det, der formindsker eller tilintetgjør Navntegningens Betydning som Akcept (§ 21, 2det Stykke), er nedskrevet samtidig med Navntegningen eller er tilføjet bagefter, kræver den fulde Haandhævelse af L.s § 21, 3dje Stykke, en Regel om, at enhver Navntegning af Trassaten paa Vexelen gjælder som fuld Akcept, selv om der over Navnet er skrevet noget, der gaar ud paa at tilintetgjøre eller formindske Navntegningens Betydning som Akcept. Saa vidt gik ogsaa det oprindelige Forslag til L.s

§ 22*); men da dette stødte paa Modstand, maatte man nøjes med den Regel, der nu foreligger i § 22, og som stemmer med Frdn. 1825 § 25.

Fra den oprindelig foreslaaede Regel gjør L.s § 22 en praktisk vigtig Undtagelse til Fordel for den partielle Akcept. Denne er iøvrigt ikke blot begunstiget, for saa vidt som den gjælder efter sit Indhold og altsaa ikke behandles efter Regelen i 2. Punktum; men den partielle Akcept er tillige endog begunstiget i den Retning, at Vexelejeren er pligtig at modtage den og saaledes kun kan optage Protest de non acceptatione for den ikke akcepterede Del af Vexelsummen, hvad der medfører nogen Ulejlighed for Vexelejeren. At den partielle Akcept ikke er undergiven Regelen i 2. Punktum, frembyder, som det fremgaar af det ovenfor anførte, en Mulighed for Omgaaelse af Regelen i § 21, 3die Stykke, saaledes at Trassaten — maaske endog efter Vexelens Tilbagelevering i Forstaaelse med Præsentanten — faar en tegnet fuldstændig Akcept indskrænket til kun at gjælde for en Del af Vexelsummen. Men naar Trassaten ikke fremkommer med en rimelig Forklaring om sin Bevæggrund til at give den foreliggende partielle Akcept, kan han dog let, især hvor det akcepterede Beløb er uforholdsmæssig lille, blive anset som den, der en Gang har tegnet en fuldstændig Akcept og altsaa efter L.s § 21, 3dje Stykke er bunden herved.

I Henseende til andre Indskrænkninger i Akcepten, saasom Tilføjelse af en Betingelse eller en senere Forfaldstid for Akceptantens Forpligtelse, udtaler derimod Loven, at slige Indskrænkninger skulle anses som uskrevne, hvorefter altsaa Akcepten kommer til at gjælde som ubetinget og overensstemmende med Vexelens Lydende. Men L.s § 22, 2det Punktum afgiver dog næppe Hjemmel for, at Trassaten ogsaa kan behandles som Akceptant, hvor han har givet Vexelen en Paategning, hvis Mening er, at han slet ikke akcepterer. Det, at slig Paategning i sig selv er hen-

*) Det bør dog anmærkes, at dette Forslag tillod Trassaten at tegne partiel eller betinget Akcept i Overværelse af Notarius publicus, hvortil han jo kunde faa Lejlighed under Protesten de non acceptatione.

sigtsløs, vækker imidlertid en stærk Formodning om, at Sammenhængen er den, at Trassaten først har tegnet Akcept og derefter forandret denne til en Nægtelse af Akcept, og hvis Trassaten ikke giver nogen anden rimelig Forklaring om Anledningen til bemeldte Paategning, kan han saaledes let blive dømt i Henhold til Regelen i § 21, 3dje Stykke. Derhos maa det bemærkes, at enhver i Loven uhjemlet Paategning, som Trassaten giver Vexelen, er en retsstridig Makulering af denne, der paadrager Trassaten Erstatningsansvar, for saa vidt der ved samme er opstaaet Skade, saasom Hindring i Vexelens Omsætning. Ogsaa i det Tilfælde, at Trassatens Paategning efter L.s § 22, 2det Punktum, gjælder som ren Akcept, kan der blive Spørgsmaal om saadant Erstatningsansvar, der da vil vise sin Virkning deri, at Trassaten kommer til at betale før Forfaldstid.

Ligesom Bestemmelsen i § 21, 3dje Stykke ikke kan antages at være til Hinder for, at en tegnet Akcept senere ophæves eller indskrænkes med Vexelejerens Samtykke, jfr. ovenfor S. 325—26, saaledes kan det heller ikke ved Tavsheden i L.s § 22, 2det Punktum anses udelukket, at der med Vexelejerens Samtykke fra først af tegnes anden indskrænket Akcept end den partielle, f. Ex. betinget Akcept eller en paa senere Betalingstid lydende Akcept. Men i Overensstemmelse med, hvad der l. c. blev bemærket om L.s § 21, 3dje Stykke, medfører ligeledes Bestemmelsen i § 22, 2det Punktum, at Indskrænkningen ikke faar vexelretlig Gyldighed, naar ikke Vexelejerens Samtykke til den er paategnet Vexelen, idet da Akceptanten efter § 22, 2det Punktum, kommer til at svare som den, der har givet ren Akcept, overfor enhver godtroende Erhverver af Vexelen samt overfor Endossenten eller Trassenten, der har maattet indløse Vexelen, og er henvist til bagefter at søge Erstatning hos den Vexelejer, der har samtykket i Indskrænkningen. Som forudsat ved det anførte og ligeledes i Bemærkningerne til § 21, 3dje Stykke, maa bemeldte Samtykke være afgivet af Vexelejeren selv o: af den, der efter Vexelens Udvisende er rette Vexelejer (L.s § 39). Den, der har forevist en Vexel til Akcept for en anden, kan ikke anses bemyndiget til med forbindende Virkning for sin Mandant at samtykke i Akceptens Ophæ-

velse eller Indskrænkning, med mindre hans Fuldmagt er given i Form af almindeligt Overdragelses-Endossement.

Dernæst opstaar det Spørgsmaal, om det indvirker paa Vexelejerens Ret imod Trassenten og Endossenterne, at han har samtykket i at modtage en Akcept, der er gjort afhængig af en Betingelse eller lyder paa en senere Betalingstid end den i Vexelen fastsatte. I Almindelighed vil nu Vexelejeren ved saadant Samtykke have udelukket sig fra Adgangen til at optage Protest og søge Regres for manglende Akcept, idet han, naar ikke andet er udtalt, maa antage, at Trassaten overhovedet kun tilbyder Akcept for at afværge Regressen.*) Med Hensyn til, om Vexelejeren ved bemeldte Samtykke ogsaa mister sin Ret til efter Forfaldstid at søge Regres for manglende Betaling, maa erindres, at Vexelejeren ikke uden Samtykke af Trassenten og Endossenterne kan forlænge disses Garantiforpligtelser udover den i Vexelen fastsatte Tid. Men heraf følger dog ikke, at enhver imellem Akceptanten og Vexelejeren truffen Aftale om Forlængelse af Betalingsfristen medfører Tab af Vexelretten mod Trassenten og Endossenterne, idet Vexelejerens Samtykke til Betalingstidens Udskydelse netop kan være begrænset saaledes, at det alene skal have Betydning i Forholdet imellem ham og Akceptanten, men ikke i dennes Forhold til Trassenten og Endossenterne. Naar Samtykket er saaledes begrænset, er Vexelejeren ikke ved samme udelukket fra at optage de for Bevaringen af hans Vexelret nødvendige Protester inden de ved Loven og Vexelens Indhold bestemte Frister, jfr. §§ 18 og 19 samt 41. Efter at Protest er optagen, kan da Trassenten og enhver Endossent, der ikke vil afvente den

*) Det er derimod ikke nogen afgjørende Indvending imod bemeldte Regres, at L.s §§ 25—29 efter Ordene kun hjemle Regres, hvor der ganske mangler Akcept for hele Vexelsummen eller for en Del af denne, idet de nævnte Paragrafer ligesom Lovens øvrige Bestemmelser maa kunne anvendes analogisk. Saadan Anvendelse maa finde Sted i det Tilfælde, at der paa en her i Landet trasseret eller endosseret Vexel uden Vexelejerens Samtykke er tegnet indskrænket Akcept af en udenlandsk, f. Ex. tysk Trassat, hvis Lov ikke har nogen til vor Lovs § 22, 2det Punktum, svarende Bestemmelse.

imellem Akceptanten og Vexelejeren aftalte Betalingstid, efter Lovens § 48 imod Betaling af Vexelsummen med Renter og Omkostninger fordre Vexelen udleveret til sig og derefter strax igjen i Henhold til L.s § 22, 2det Punktum, fordre den indfriet af Akceptanten. Hvad angaar Vexelejerens Retsstilling, kan hans Samtykke ganske vist have et saadant Indhold, at det blot udelukker ham fra selv at søge Akceptanten før den aftalte Betalingstid og ikke er til Hinder for, at han strax efter den optagne Protest søger Regres hos Trassenten og Endossenterne. Men da disse saa igjen strax kunne holde sig til Akceptanten, synes dog det omspurgte Samtykke, saa vidt muligt, at burde fortolkes saaledes, at Vexelejeren ogsaa skal være udelukket fra at søge Regres før den aftalte Betalingstid, hvilket altsaa faar den Betydning, at Trassenten og Endossenterne ere berettigede til at modsætte sig Vexelejerens Regres før nævnte Tid. Naar det omspurgte Samtykke, som nærmest her forudsat, er paategnet Vexelen, maa det være forbindende for enhver senere Erhverver af denne efter sit Indhold. — Det er nu vistnok ganske et Fortolkningsspørgsmaal, om et af Vexelejeren meddelt Samtykke til Betalingstidens Udskydelse har den angivne Begrænsning eller maa anses givet uden alt Forbehold, saaledes at Akceptanten ikke fra nogen Side skal kunne søges før den imellem ham og Vexelejeren vedtagne Betalingstid; men naar Samtykket er paategnet Vexelen, og Forbehold ikke er tilføjet, synes det at maatte anses for ubegrænset. I saa Fald maa Akceptanten anses behørigt at have honoreret Vexelen, naar han blot betaler til den vedtagne senere Forfaldstid, og Vexelejeren maa derfor være uberettiget til før denne Tid at optage nogen Protest hos ham. Men da, som bemærket, Trassentens og Endossenternes Garanti ikke uden deres Samtykke kan forlænges udover den i Vexelen fastsatte Forfaldstid, vil altsaa Vexelretten mod disse gaa tabt som Følge af, at der ikke kan kræves Betaling og optages en lovlig Protest hos Akceptanten ved den i Vexelen fastsatte Forfaldstid.*) Vexelretten mod Trassenten og Endossenterne vil ligeledes fortabes, naar

*) De i Texten brugte Udtryk passe kun paa Dag- og Datovexler. Naar Vexelen lyder paa Betaling efter Sigt, skal jo netop Forfalds-

Vexelejeren uden Forbehold samtykker i, at der akcepteres under en Betingelse, og denne endnu er uafgjort paa den Tid, da der i Mangel af Betaling skal være protesteret de non sol., eller paa den Tid, da der i Følge L.s § 18 eller 19 skal foreligge enten Akcept o: ren Akcept (§ 22, 1ste Punktum) eller Protest de non acc. Derimod er Vexelretten bevaret, naar Betingelsen inden de nævnte Tider er afgjort i den ene eller den anden Retning, og derhos Akceptanten har anerkjendt dette ved Paategning paa Vexelen, saaledes at der foreligger ren Akcept eller en ren Nægtelse af Akcept.

Naar der i Kraft af Vexelejerens Samtykke med fuld Gyldighed er tilføjet Akcepten en Indskrænkning, paa hvilken ellers L.s § 22, 2det Punktum, vilde være anvendelig, opstaar endnu det Spørgsmaal, om Akceptanten hæfter vexelretligt efter saadan Akcept. Bortset fra den partielle Akcept, findes der ikke i Loven Hjemmel for vexelretlig Gyldighed af anden Akcept end den, der er i fuld Overensstemmelse med Vexelen, og Spørgsmaalet bliver altsaa kun, om den foreliggende Akcept kan have Gyldighed som en af Akceptanten udstedt egen Vexel. Saadan Gyldighed kan Akcepten have, naar der er anført Tid og Sted for dens Udstedelse (L.s § 1), idet den iøvrigt suppleres ved Vexelens Indhold, hvorhos naturligvis Betalingstiden maa være i Overensstemmelse med L.s § 3.

Har ikke blot Vexelejeren, men ogsaa Trassenten og

---

tiden bestemmes ved Akcepten. Som ved L.s § 19 omtalt, kan Vexelejeren, naar han foreviser en saadan Vexel til Akcept, uden at tabe sin Vexelret mod Trassenten og Endossenterne tillade, at Akcepten dateres fra en senere Dag, naar denne blot ligger indenfor Forevisningsfristen, og i Stedet herfor kan man ogsaa datere Akcepten rigtigt og forlænge Sigtfristen saaledes, at den samme Forfaldstid udkommer. Men naar der en Gang ved Akcepten er berammet en vis Forfaldstid, maa denne formentlig have samme Betydning i Forhold til Trassenten og Endossenterne, som om den fra først af havde været fastsat i Vexelen, saa at den ikke med Retsvirkning for de nævnte Vexelskyldnere kan udskydes ved senere Overenskomst imellem Akceptanten og Vexelejeren. Især synes det klart, at saadan senere Overenskomst maa være uden Betydning for Trassenten og Endossenterne, naar den er indgaaet, efter at Fristen for Protest de non solutione efter den ved Akcepten bestemte Forfaldstid er oversiddet.

alle Endossenterne ved Paategning paa Vexelen samtykket i den ved Akcepten gjorte Forandring, er Forholdet det samme, som om Vexelen fra først af havde haft dette nye Indhold.

Til L.s § 23.

Som tidligere bemærket, er det en Betingelse for Akceptens vexelretlige Gyldighed, at den er tegnet paa en gyldig Vexel (L.s § 5) og i sit Indhold, — uden for saa vidt den kan lyde paa en mindre Sum, — er i Overensstemmelse med Vexelen (L.s § 22). At Akceptanten svarer efter Vexelret, viser — ligesom for Trassentens og Endossenternes Vedkommende — sin Betydning i den Retning, at Akceptanten ved Vexelens Overdragelse kan blive udelukket fra at fremsætte Indsigelser mod Erhververen, som han havde overfor Overdrageren, der modtog hans Akceptløfte, jfr. navnlig det Tilfælde, at Vexelen er udstedt til Trassentens egen Ordre og bliver akcepteret, før end den afgives til Trediemand. Men hvor det er Remittenten eller en senere Vexelejer, der modtager Akceptløftet, er Forpligtelsens strænge, ubetingede Karakter en Følge deraf, at det er et Løftemodtageren ubekjendt og i ethvert Fald uvedkommende Mellemværende, der for Akceptanten afgiver Bevæggrund til Løftet, jfr. Fremstillingen af den alm. Anv. S. 266 - 67.

At L.s § 23, 1ste Stykke ikke udtaler sig om, overfor hvem Akceptanten hæfter, er begrundet i, at Akceptanten er ansvarlig overfor enhver, der i Øjeblikket er rette Kreditor efter Vexelen („Vexelejer"), og det er kun særlig fastslaaet i 2det Stykke, at Akceptanten ogsaa er vexelretlig forpligtet overfor Trassenten, fordi der undertiden kunde rejses Tvivl herom, navnlig i det Tilfælde, at han har akcepteret for Regning af Trassenten og ikke fra denne har modtaget den Dækning, som efter Aftalen skulde have været ham tilstillet, før end han indfriede sin Akcept, jfr. iøvrigt L. 28de Maj 1880 § 4 og Konkurslovens § 15, hvorefter Akceptanten opnaar Adgang til at fremføre sit Dækningskrav til Modregning, dersom Trassenten kommer under Konkurs, før end den vexelretlige Fordring er bleven fyldestgjort. Regelen, at Akceptanten hæfter vexelretlig overfor Trassenten, gjælder ligeledes uden Hensyn til, om Vexelen har

været i Omløb og ad Regresvejen er vendt tilbage til Trassenten, eller om den er udstedt til Trassentens egen Ordre og er forbleven hos denne.

Dernæst er Akceptanten ikke blot forpligtet overfor den nuværende Vexelejer, men hæfter samtidig hermed tillige overfor alle tidligere Vexelejere (Endossenterne og Trassenten), for saa vidt disse ere ansvarlige for Vexelens Betaling.*) Da alle de Forpligtelser, der saaledes paahvile Akceptanten overfor Trassenten og Endossenterne, have samme Indhold som hans Forpligtelse overfor den nuværende Vexelejer, ytre de ingen Virkning, naar sidst nævnte Forpligtelse behørigt opfyldes. Men naar Akceptanten ikke betaler til Forfaldstid, og Trassentens og Endossenternes Ansvar som Følge herat bliver gjort gjældende, vise de omhandlede Forpligtelser deres Virkning deri, at Trassenten og enhver Endossent, der som regresforpligtet har maattet indfri Vexelen, hos Akceptanten ikke blot kan fordre det Beløb erstattet, som han selv har maattet betale til sin Eftermand, samt Rente heraf, men tillige kan fordre Godtgjørelse for det Tab og den Ulejlighed, der er paaført ham ved Regressen, se L.s § 52. Derimod kan Trassenten eller Endossenten, naar han indfrier Vexelen, efter at hans vexelretlige Ansvar er præskriberet eller bortfalden ved Vexelejerens Forsømmelse af den foreskrevne Omgang, ikke fordre mere hos den endnu hæftende Akceptant, end forrige Vexelejer vilde have kunnet fordre hos ham, se herom L s § 36.

Med Hensyn til L.s § 24 henvises blot til §§ 4, 18 og 43 samt hvad der om disse er og vil blive bemærket.

Sjette Kapitel.

Om Regres for manglende eller ikke betryggende Akcept.

Til L.s § 25.

Foreløbig bemærkes, at Vexelejeren, naar der mangler

*) En tilsvarende Bemærkning gjælder iøvrigt om enhver anden Vexelskyldner, der har flere Eftermænd, overfor hvem han hæfter. Forskjellen er kun, at Akceptanten hæfter overfor alle de andre Deltagere i Vexelforholdet.

Akcept (for hele Vexelsummen eller en Del af denne), har Valget imellem Sikkerhedsregres efter § 25 eller Betalingsregres efter § 29, jfr. dog § 29, 2det Stykke, men at han derimod i Tilfælde af ikke betryggende Akcept efter L.s § 30 er indskrænket til at fordre Sikkerhed stillet. Endvidere bemærkes, at det, naar Vexelen har gyldige Nødsadresser, er en Betingelse for al Regres for manglende eller ikke betryggende Akcept, at Vexelen forgjæves er forevist Nødsadressaterne til Akcept, jfr. L.s §§ 56 og 61.

Efter Ordene i § 25 „med Vexelret" samt L. 28de Maj 1880 § 1, 2det Stykke, kan Sikkerheden, naar den ikke stilles godvilligt, søges fremtvungen ved Vexelsøgsmaal, se endvidere sidstnævnte L.s §§ 8 og 9. Medens Vexelen skal være til Stede, naar der søges Betaling, jfr. § 29, er efter § 25 Ihændehavelsen af en Udskrift af den optagne Protest i og for sig tilstrækkelig til at søge Sikkerhed. For saa vidt Sagsøgeren ikke er legitimeret ved Protestudskriften, der vil indeholde en fuldstændig Udskrift af Vexelen og alle indtil Protesten tegnede Endossementer (L.s § 82), maa han naturligvis, om der gjøres Indsigelse, paa anden Maade bevise sin Kompetence som Vexelejer eller som dennes Fuldmægtig. Søgsmaalet kan ikke blot anlægges imod en hvilkensomhelst af Formændene, men ogsaa imod flere af disse eller imod alle disse paa én Gang, jfr. L.s § 49. Ogsaa for den passive Legitimation vil Protestudskriften ordentligvis være tilstrækkelig, med mindre sagsøgte skulde fremsætte exceptio manus eller falsi, hvis Afgjørelse i Regelen vil udkræve Vexelens Tilstedeværelse.

Til L.s § 26.

Hvad der ved § 25 er bemærket om Vexelejerens Regressøgen, gjælder ogsaa om den Endossenten ved L.s § 26 tillagte Ret til at søge Sikkerhed stillet af sine Formænd, jfr. Ordet „ligeledes". Denne Ret tilkommer „enhver Endossent", uden Hensyn til, om han selv har stillet en af sine Eftermænd Sikkerhed eller ikke. Den Endossent, der ikke selv har stillet Sikkerhed og herved faaet sig en Protestudskrift udleveret, kan imidlertid være udelukket fra at søge Sikkerhed hos sine Formænd, fordi han ikke kan komme i

Besiddelse af en Protestudskrift. Ved L. 28 Maj 1880 § 10 er det nemlig — for at forebygge Vanskeligheder ved Sikkerhedsregressen — bestemt, at Udskrift af Protesten ikke maa meddeles andre end Protestrekvirenten, og det er ikke paalagt den Vexelejer, der ikke vil søge Regres, eller den Endossent, hos hvem Sikkerhedsregressen er stanset, at overlade Formændene sin Protestudskrift. Paa den anden Side kan vistnok Protestrekvirenten, om han vil, forlange sig flere Udskrifter udfærdigede og saaledes sætte en eller flere af sine Formænd i Stand til at søge Sikkerhedsregres samtidig med ham selv.

Til L.s § 27.

Naar Vexelejeren, der har faaet en Sikkerhed stillet, eller den Endossent, der efter § 26 har forskaffet sig Sikkerhed og senere har indfriet Vexelen fra Vexelejeren, ved Forfaldstid søger og faar Betaling hos den, der har stillet Sikkerheden, hvad vel som oftest sker, slippe altsaa Sikkerhedsstillerens øvrige Eftermænd for al Regres. Men ligesom Sikkerhedsstillelsen selvfølgelig ikke udelukker den regresberettigede fra at søge Betaling hos andre Formænd end den, der har stillet Sikkerheden (L.s § 49), saaledes indvirker det heller ikke paa vedkommendes Vexelregres, om han senere tilbagegiver den ham stillede Sikkerhed uden at faa Betaling af Sikkerhedsstilleren.*) For nu at aabne Sikkerhedsstillerens øvrige Eftermænd Adgang til at holde sig til Sikkerheden, hvis de komme til at indfri Vexelen, bestemmer L.s § 27, 1ste Punktum, at Sikkerheden ogsaa gjælder til Fordel for dem, naar de fordre saadant. Denne Fordring eller Begjæring, som de hver for sig eller i Forening kunne fremsætte, og som maa rettes til Sikkerhedshaveren, har i ethvert Fald den Retsvirkning, at Sikkerhedshaveren ved samme forpligtes saaledes, at han ikke maa tilbagegive

*) I Modsætning hertil erindres, at Vexelejeren taber sin Vexelregres ved at opgive Retten efter en paa Vexelen tegnet Akcept, jfr. Bem. ved § 21, 3die Stykke.

Sikkerheden uden at der erlægges en Betaling, der frigjør den eller dem, der have fremsat Begjæringen, for deres Forpligtelse efter Vexelen. Handler Sikkerhedshaveren herimod, kan altsaa enhver, der har fremsat nævnte Begjæring, naar han under Regressen har maattet indfri Vexelen og ikke igjen kan faa fuld Fyldestgjørelse hos sine Formænd, søge Erstatning hos Sikkerhedshaveren for det Tab, han har lidt ved, at denne har opgivet Sikkerheden. Denne Sikkerhedshaverens personlige Forpligtelse vil vel ordentligvis afgive tilstrækkelig Garanti for, at Sikkerheden ikke opgives til Skade for de paagjældende Eftermænd; men efter Lovens Ord opnaa disse endog ved at fremsætte deres Begjæring en vis Medberettigelse i selve Sikkerhedsretten, nemlig en Adgang til at indtræde i denne for den Eventualitet, at de komme til at indfri Vexelen. For at denne Adgang kan være fuldt retsbeskyttet overfor Trediemand, udkræves der imidlertid yderligere Foranstaltninger, saasom at Eftermændene anmelde deres Fordring paa Sikkerheden for Pantsætteren eller Kavtionisten, faa deres Krav paa Sikkerheden paategnet paa de pantsatte Gjældsbreve eller paa det tinglæste Dokument, hvorved Sikkerheden maatte være stiftet o. s. v.

Regelen i § 27, 2det Punktum er en Konsekvens af Regelen i 1ste Punktum. Naar alle Sikkerhedsstillerens Eftermænd have Adgang til at faa Sikkerheden til at hæfte til Fordel for sig, behøve de ingen yderligere Sikkerhed, hvis den, der allerede er stillet, er fuldt betryggende. En fuld Gjennemførelse af det Princip, at en stillet, tilstrækkelig Sikkerhed fyldestgjør alle Sikkerhedsstillerens Eftermænds Krav paa Sikkerhed, kræver iøvrigt ikke blot, at et i Strid med Princípet fremsat Forlangende om yderligere Sikkerhed kan tilbagevises, men kræver tillige, at enhver regrespligtig, der har maattet stille Sikkerhed, kan fordre sin Sikkerhed frigiven, naar der senere er stillet en tilstrækkelig Sikkerhed af en af hans Formænd. Om Princípet under Lovens Tavshed kan anerkjendes i dets sidst nævnte Anvendelse, synes dog noget tvivlsomt, da det kan forvolde Eftermændene en ikke ubetydelig Ulejlighed, om de — maaske flere Gange — skulle modtage ny Sikkerhed i Stedet for den, de allerede have.

Til L.s § 28.

Som udtalt i Loven, er Vexelejeren efter Protesten de non acceptatione kun pligtig at modtage Akcept for hele Vexelsummen eller Akcept for hele det ikke akcepterede Beløb, naar der tidligere er akcepteret for en Del af Vexelsummen. Skulde Trassaten desuagtet uden Vexelejerens Samtykke tegne en partiel Akcept, kan denne ikke efter § 22 udstrækkes til at gjælde for hele Vexelsummen, men kan paa den anden Side heller ikke hindre Vexelejeren i at søge Regres for hele Vexelsummen. For Vexelejerens Forpligtelse til at modtage den efter Protesten tilbudte Akcept er det dernæst en Betingelse, at Trassaten erstatter „de ved den manglende Akcept forvoldte Omkostninger", hvorunder falder Protestgebyret, Telegram- og Brevporto (L.s § 20) samt Omkostninger ved paabegyndt Sikkerhedsregres. Endelig opstiller Loven den Betingelse for Forpligtelsen til at modtage saadan, saakaldet Efter-Akcept, at Vexelen endnu er i Præsentantens Besiddelse. Efter nogles Mening skal Loven, der ellers bruger Ordet „Vexelejeren", her have benyttet Udtrykket „Præsentanten" af Hensyn til det Tilfælde, at Vexelejeren ikke boer paa Forevisningsstedet og derfor har ladet Vexelen forevise til Akcept ved en Fuldmægtig, og Loven skal da for dette Tilfælde ved bemeldte Udtryk have villet tilkjendegive, at der ikke længere er nogen Forpligtelse til at modtage Efter-Akcept, naar Fuldmægtigen har tilbagesendt Vexelen til sin Mandant. Men ligesom formentlig ikke blot Fuldmægtigen, men ogsaa Vexelejeren, der ved ham har ladet Vexelen forevise, maa siges at være „Præsentant", hvad enten han boer paa Forevisningsstedet eller ikke, saaledes ses heller ingen Grund, hvorfor Vexelejeren skulde kunne nægte at modtage Efter-Akcepten, naar Trassaten indfinder sig hos ham for at tegne den og, om fornødent, godtgjør sin Identitet. Som det fremgaar af Lovens Ord, jvfr. og 3die Punktum, er Vexelejeren ikke berettiget til at nægte at modtage Efter-Akcepten, fordi der er gjort Sikkerhedsregres gjældende. Derimod er han jo ikke længere i Besiddelse af Vexelen, naar han har søgt og faaet Betaling efter L.s § 29, og Trassaten kan da naturligvis ikke stanse Betalingsregressens videre Løb ved blot at tilbyde

den Endossent, der har maattet betale, Akcept, idet denne har Krav paa strax at faa sin Udbetaling refunderet. Efter Lovens Ord synes Trassaten ligeledes at være udelukket fra at akceptere, naar Vexelejeren har overdraget Vexelen videre.

Hvis Vexelejeren vægrer sig ved at modtage en efter § 28 lovlig tilbudt Akcept, og desuagtet søger Regres for manglende Akcept, paadrager han sig i ethvert Fald Erstatningsansvar. Men den, hos hvem Vexelejeren søger Regres, er næppe udelukket fra under Vexelsagen at fremsætte den Indsigelse, at Sagsøgeren har tilbagevist en Akcept, som han efter L.s § 28 var pligtig at modtage, jfr. L. 28. Maj 1880 § 3 b. i Slutningen. Beviset for Indsigelsens Rigtighed vil være sikret, naar Trassaten har gjentaget sit Akcepttilbud ved Notarius og herved har faaet alle Betingelserne for dets Lovlighed, derunder Vexelejerens Besiddelse af Vexelen, konstaterede.

De øvrige Bestemmelser i § 28 ses ikke at give Anledning til videre Bemærkninger. Sikkerheden kan tilbagefordres i ethvert Tilfælde, hvor den vexelretlige Forpligtelse er ophørt, uden Hensyn til, om der endnu maatte paahvile vedkommende en Forpligtelse efter L.s § 93.

Til L.s § 29.

For at kunne søge Betaling maa vedkommende ikke blot have Vexelen i Hænde, men tillige have Adkomst (Legitimation) til at modtage Betaling, jfr. L.s § 39. Loven har enten underforstaaet dette sidste som en Selvfølge eller forudsat, at den, der efter §§ 25 og 26 er berettiget til Sikkerhed, ogsaa vil være berettiget til at søge Betaling, naar han tillige faar Vexelen i Hænde, hvilken Forudsætning vil vise sig rigtig, naar man bortser fra det Undtagelsestilfælde, at den Legitimation, som vedkommende havde efter Vexelen, da denne blev protesteret, senere er bleven forstyrret ved urigtig Udfyldning af et Blanko-Endossement eller ved anden Beskadigelse af Vexelen, jfr med Hensyn til Endossenten, der efter Indfrielse af Vexelen søger videre Regres, L.s § 55. Efter Protest de non acceptatione kan der søges Betaling lige indtil Forfaldstid; men naar der ikke inden Forfaldsdag er søgt Betaling, skal Vexelen (und-

tagen den i § 18 omhandlede Vexel) forevises til Betaling for Trassaten (Domiciliaten), saa at der for Fremtiden alene bliver Tale om Regres efter Protest de non solutione, jfr. L.s § 41, 2det Punktum.

Det er klart, at Vexelejeren, naar han af en Endossent har modtaget Sikkerhed for Betaling „til Forfaldstid" (L.s § 25), ikke før Forfaldstid kan søge Betaling hos den samme Endossent, og Vexelejeren kan da ikke heller gjøre den ved § 29 hjemlede Betalingsregres gjældende mod Endossentens Eftermænd, eftersom disse i saa Fald strax igjen vilde kunne søge Betaling hos Endossenten. Derimod har man ment, at Vexelejeren i det nævnte Tilfælde maatte kunne søge Betaling hos Endossentens Formænd, saalænge der ikke er gjort Sikkerhedsregres gjældende imod disse. Hertil er imidlertid at bemærke, at L.s 29 kun tillægger den Ret til at søge Betaling, som er berettiget til Sikkerhed, og da nu Vexelejeren, naar han har modtaget tilstrækkelig Sikkerhed af en Endossent, ikke længere har Sikkerhedsregres mod nogen Vexelskyldner, altsaa heller ikke mod Endossentens Formænd (§ 27, 2det Punktum), har man ikke i § 29 Hjemmel for, at Vexelejeren skulde kunne gjøre Betalingsregres gjældende mod de nævnte Formænd. Det maa formentlig ogsaa indrømmes, at Vexelejeren ikke har Krav paa yderligere Rettigheder i Anledning af den manglende Akcept, naar han én Gang har modtaget en Sikkerhed, der fuldt erstatter Trassatens Akcept. Det her forsvarede, med Lovens Ord og Forholdets Natur formentlig stemmende Resultat støttes endnu ved Analogien af L.s § 61. Det Tilfælde, at Vexelejeren har modtaget Sikkerhed af en Endossent, staar nemlig i den her omspurgte Retning lige med det, at Vexelejeren har tilladt en Intervenient at akceptere for Regning af en Endossent, i hvilket sidste Tilfælde L.s § 61 bestemt nægter Vexelejeren Regres før Forfaldstid ogsaa mod Endossentens Formænd. Derimod kan den Endossent, der har stillet Sikkerheden, hvis han senere beslutter sig til at indfri Vexelen, søge Betaling efter § 29 hos sine Formænd, saafremt han ikke forinden har modtaget Sikkerhed af nogen af disse. Det antages saaledes her, at saavel Vexelejeren (ɔ: sidste Vexelejer) som den Vexelen indfriende Endossent

Bestemmelsen i § 29, 2det Stykke, er kun anvendelig, naar Vexelejeren (herunder indbefattet Endossenten, der har indfriet Vexelen) kræver Sikkerhed, ikke derimod naar en Endossent, der ikke er i Besiddelse af Vexelen, kræver Sikkerhed i Henhold til § 26.

Til L.s § 30.

Exekutionen (Udpantningen) maa være afholdt, efter at Akcepten er tegnet, for at § 30 kan anvendes. Konkursen eller Betalingsstansningen kan derimod være indtraadt før Akceptationen, naar blot Tilstanden vedvarer efter samme. L.s § 30 maa være analogisk anvendelig, naar Trassaten efter tegnet Akcept er afgaaet ved Døden og hans Bo kommen under egentlig Konkursbehandling, jfr. Konkl.s § 145. Med Hensyn til det Tilfælde, at Trassaten er død før Vexelens Forevisning til Akcept, se ovenfor S. 316. Den blotte Ihændehavelse af Vexelen er tilstrækkelig Legitimation til at rette Opfordringen til Akceptanten om at stille Sikkerhed og til at modtage Sikkerheden, hvis en saadan skulde blive tilbudt. En Betingelse for den ved § 30 hjemlede Regres er det, at det ved Protest godtgjøres ikke blot, at ingen Sikkerhed har været at erholde hos Akceptanten, men tillige, at denne er i et af de i Paragrafen nævnte Tilfælde, der medføre Krav paa Sikkerhed, jfr. Ordene „disse Omstændigheder". I Tilfælde af Konkurs er dette ogsaa let muligt, idet Protesten optages for Skifteretten, hvis Bevidnelse af, at Akceptanten er under Konkurs, selvfølgelig er tilstrækkelig. At Akceptanten ved Exekution er befunden insolvent eller har stanset sine Betalinger kan dernæst ogsaa anses godtgjort ved Protesten, naar det fremgaar af denne, at Akceptanten under Protestforretningen har vedgaaet de nævnte Omstændigheder. Opnaas ikke saadan Vedgaaelse, bør Notarius søge andre nærliggende Oplysninger, f. Ex. efterse en af Protestrekvirenten fremlagt Exekutionsforretning, hvorimod videre gaaende Undersøgelser, der kræve Tid, næppe bør finde Sted. Lykkes det ikke at faa de omspurgte Omstændigheder tilstrækkelig godtgjorte ved Protesten, kan ingen Regres finde Sted.

Skjønt L.s § 30 kun har henvist til §§ 25—27 — vistnok, fordi den kun taler om Retten til at kræve Sikkerhed, — synes tillige Bestemmelserne i § 28 om Sikkerhedens Tilbagegivelse, navnlig ogsaa den mere positive Bestemmelse om Aarsfristen, at maatte være anvendelige paa den for ikke betryggende Akcept stillede Sikkerhed. Bestemmelsen i § 29, 2. St. er uden al Tvivl ogsaa anvendelig, naar der kræves Sikkerhed efter L.s § 30; men selvfølgelig kan Endossenten i dette Tilfælde ingensinde opnaa Betalingsregres mod sine Formænd ved at indfri Vexelen.

Om Akceptanten selv er forpligtet til at stille Sikkerhed, er ikke afgjort ved L.s § 30, der kun udtaler, at Vexelens Ihændehaver kan opfordre ham hertil. Men Vexelforholdet medfører formentlig en saadan Forpligtelse for Akceptanten. Ved at give Vexelen fra sig lover Trassenten øjeblikkelig Betaling eller i alt Fald Sikkerhed for Betaling til Forfaldstid, hvis der ikke hos Trassaten erholdes en Akcept, som er og vedbliver at være betryggende; men ved at akceptere overtager Trassaten den samme Forpligtelse, som paahviler Trassenten. At Akceptanten kan sagsøges til at stille Sikkerhed, er ogsaa bestemt forudsat i L. 28. Maj 1880 § 1, 2. St., jfr. herved Konkursl.s § 7, 2. Pkt. Forøvrigt har Spørgsmaalet om denne Forpligtelse for Akceptanten vel ikke megen praktisk Betydning, da han jo i de forudsatte Tilfælde vil være ude af Stand til eller dog uberettiget til at stille Sikkerhed af sine egne Midler eller i alt Fald af de Midler, hvoraf hans andre Kreditorer skulle have Fyldestgjørelse. Har Akceptanten stillet Sikkerheden, er maaske Bestemmelsen i Konkursl.s § 25, 2. St. analogisk anvendelig.

Det staar stedse Vexelejeren frit, om han vil optage Protest for ikke betryggende Akcept; men naar han har optaget Protesten, er han forpligtet til at give Underretning herom, se § 30, 2. St.

Syvende Kapitel.

Om Vexelens Forfaldstid og Betaling.

Til L s § 31.

Herved mærkes Regelen i § 91, 1. Pkt. De i § 41 ommeldte to Dage ere ikke Løbedage for Trassaten, idet Protesten kan optages paa selve Forfaldsdagen.

Til L.s § 32.

Trassaten bør, hvis han overhovedet vil indfri Vexelen, betale strax ved første Forevisning; men det kommer ikke til Vexelregres, naar han blot tilbyder Betaling under Protesten (jfr. dog § 42), og Trassatens tidligere Nægtelse af Betaling kan da kun have den Betydning, at han maa erstatte Notarialgebyret, jfr. S. 315 Note. I Følge Henvisningen til § 19 skal a vista Vexelen — under Tab af Vexelretten mod Trassenten og Endossenterne — forevises til Betaling inden den af Trassenten i Vexelens Text foreskrevne Frist eller — i Mangel af saadan — inden den i L.s § 19 foreskrevne Frist, hvorhos erindres, at enhver Endossent med samme vexelretlige Virkning for sit Vedkommende kan have fastsat en særlig Frist, jfr. § 19, 2. St. Da det kun er Notarii Forevisning, der har vexelretlig Betydning (ɔ: i Forhold til Trassenten og Endossenterne), maa altsaa Vexelen, hvis Betaling ikke erholdes, være protesteret de non solutione inden Udløbet af foran nævnte Frist, saa at Protestfristen i § 41 ikke her kommer til Anvendelse. Dersom a vista Vexelen falder ind under L.s § 18, hvilket nok sjeldent forekommer, maa den forevises til Akcept saa tidligt, at den, hvis den akcepteres, kan komme til Betalingsstedet og dér i Mangel af Betaling kan blive protesteret inden Forevisningsfristens Udløb. Som bemærket ved L.s § 17, kan enhver a vista Vexel forevises til Akcept. Akceptanten er da vexelretlig forpligtet til at betale ved ny Forevisning, og det er efter § 44 ikke nødvendigt for Bevaringen af Vexelretten mod ham, at Vexelen bliver forevist til Betaling og i Mangel heraf protesteret inden Forevisningsfristens Udløb. Med Hensyn til Præskriptionen se § 77, 2. Pkt.

Til L.s § 33.

„Midten af Februar" er ogsaa den 15de. En Vexel, der f. Ex. lyder paa Betaling 10 Dage fra Dato eller efter Sigt, og som er udstedt eller forevist den 3. Marts, er forfalden den 13. Marts, medens den efter Fdg 1825 § 49 var forfalden den 12. Marts. Reglerne i § 33 suppleres ved § 90. Efter § 90, 2. Pkt. vil f. Ex. den sidste Dag i Februar være Forfaldsdag for en Vexel, der lyder paa Betaling 2 Maaneder fra Dato og er udstedt den 29., 30. eller 31. December i det forudgaaende Aar. Slutningsregelen i § 33 er foranlediget ved, at der, naar Vexelen er udstedt eller forevist til Sigt i den sidste Halvdel af en Maaned, paa Grund af Maanedernes forskjellige Dagetal i nogle Tilfælde vilde fremkomme en senere Forfaldsdag ved at regne den halve Maaned sidst og i andre Tilfælde derimod en senere Forfaldsdag ved at regne den halve Maaned først, f. Ex. $1^1/_2$ Maaned fra den 20. Marts eller fra den 20. April.

Til L.s § 34

Forskjellen imellem den i Rusland og Orienten endnu benyttede Tidsregning efter gammel Stil og Tidsregning efter ny Stil er for Tiden, at man efter ny Stil daterer 12 Dage senere, se f. Ex. Datoen paa den i kgl. Budskab 4. Oktober 1852 nævnte Protokol. Foreligger der en Datovexel, der er udstedt i et Land, hvor Tidsregning efter gl. Stil bruges, og som er betalbar i Danmark, skal først Udstedelsesdagen omsættes til ny Stil og derefter Forfaldstiden i ny Stil udregnes efter Reglerne i §§ 33 og 90, hvorimod man ikke maa efter disse Regler først udregne Forfaldstiden i gl. Stil og derefter omsætte denne til ny Stil. Efter den først nævnte, rigtige Beregningsmaade vil f. Ex. en i Rusland den 28. Februar 1883 udstedt 3 Maaneders Datovexel være forfalden den 12. Juni ny Stil, men efter den sidstnævnte Beregningsmaade allerede den 9. Juni.

Til L.s § 35.

Udtrykket „Mynt" er ensbetydende med Penge, og der kan derfor ogsaa betales med Sedler, der repræsentere Mynten, med mindre Vexelen lyder paa Betaling i Metal.

Naar Trassenten har foreskrevet effektiv Betaling i en Myntsort, der ikke er gangbar paa Betalingsstedet, kan altsaa Vexelejeren optage Protest og søge Regres, naar Trassaten ikke kan skaffe denne Myntsort.*) Paa den anden Side kan Trassenten uden Tvivl ogsaa foreskrive Betaling i den paa Betalingsstedet gangbare Mynt. Men har Trassenten ikke bundet Trassaten til det ene eller det andet, har han efter Loven Valget imellem at betale i den fremmede Mynt, paa hvilken Vexelen lyder, eller at betale i indenlandsk Mynt efter den af Loven angivne Vexelkurs, jfr. herved Bekj. 6. November 1880, hvorefter der nu paa Kjøbenhavns Børs hver Tirsdag og Fredag noteres Sælger-Kurs paa a vista Vexler paa Hamborg, London, Paris, Antwerpen og Amsterdam i nævnte Steders Myntsorter. Lyder en her betalbar Vexel paa anden fremmed Mynt, paa hvilken der i en af de nævnte Byer noteres Kurs, kunde man benytte denne til Omsætningen; men Vexelen skal dog i dette Tilfælde efter Regelen i 1. Pkt. betales i den Myntsort, paa hvilken den lyder, idet der herfra kun er gjort Undtagelse i 2. Pkt, for saa vidt der er en indenlandsk Vexelkurs, hvorefter Omsætningen kan ske.

Til L.s § 36.

Denne Paragraf handler om Akceptantens Mora og bestemmer hans Ansvar herfor i Forhold til „Vexelejeren.“ Dette Udtryk bruges i Vexelloven ofte i den videre Betydning, at det tillige omfatter Endossenten eller Trassenten, der som regresforpligtet har indfriet Vexelen, jfr. f. Ex. §§ 48 og 49, men benyttes ogsaa i den snævrere Betydning, at det alene betegner den Person, paa hvis Haand Vexelen under sit Løb fremad sidst er kommen, jfr. § 50, sammenholdt med § 52, og § 78, sammenholdt med § 79, og det forholder sig vistnok i det hele saa, at man ved Udtrykket nærmest kun har sidste Vexelejer for Øje, selv om det, man udtaler om denne, ogsaa passer paa den,

*) Har Trassaten akcepteret, kan han næppe efter vor Ret dømmes til under Dagmulkt at tilvejebringe Betaling i den fremmede Myntsort, men kun til Erstatning.

der har indfriet Vexelen under Regressen. Det er derfor ikke nogen egentlig indskrænkende Fortolkning, om man vælger den nævnte snævrere Betydning af Ordet; men dette Valg er berettiget, naar Grundene herfor ere de overvejende. Imod at tage Ordet i den snævrere Betydning kan iøvrigt anføres, at Akceptantens Ansvar overfor Endossenten eller Trassenten, der har maattet indfri Vexelen, da bliver ulovbestemt; thi om end Udtrykket „Regresfordring" i § 52 — ogsaa udenfor det i § 43 sidste Pkt omhandlede Tiltælde — kan passe paa den indfriende Endossents eller Trassents Fordring mod Akceptanten, taler § 52 dog kun om Endossentens og ikke om Trassentens Regresfordring. Efter den megen Brug, man i det hele ved Vexellovens Fortolkning maa gjøre af Analogi, har dette Argument dog næppe nogen betydeligere Vægt. Grunden, hvorfor § 36 maa antages alene at omhandle Akceptantens Ansvar overfor sidste Vexelejer, er navnlig den allerede S. 333 angivne, at Akceptanten ikke blot er forpligtet overfor sidste Vexelejer, men tillige overfor Trassenten og Endossenterne og derfor ifalder et særligt Ansvar overfor disse ved ikke at indfri Vexelen. Om end nemlig Ordene i § 36 „fuld Erstatning for de Vexelejeren ved Forhalingen forvoldte Omkostninger," — skjønt her ikke tales om flere, men kun om én Tab lidende Person, — ogsaa kunde omfatte det Formuetab, som Endossenten eller Trassenten har lidt ved at maatte indfri Vexelen, altsaa de i § 52 nævnte „egne nødvendige Udgifter," kunde dog den ved § 52 hjemlede „Provision," der er en Godtgjørelse for den ved Regressen forvoldte personlige Ulejlighed, i ethvert Fald ikke anses indbefattet under de nævnte Ord i § 36. Hvis L.s § 36 antoges at bestemme Akceptantens Ansvar overfor alle og enhver, vilde altsaa Endossenten, der har indfriet Vexelen, og som kan fordre Provision efter § 52 hos sine Formænd, ingen Provision kunne fordre hos Akceptanten; men denne Forskjel vilde være ganske ubegrundet og virke uheldigt, for saa vidt den afgav et Motiv for Endossenten til hellere at holde sig til sine Formænd end til Akceptanten. Dernæst bemærkes, at Renten efter § 36 regnes fra den Dag, da Vexelen — privat eller ved Notarius — er forevist til Be-

taling, medens den efter § 50 altid regnes fra Forfaldsdagen, og hvad en Endossent efter § 50 har maattet betale til Vexelejeren, kan han efter § 52 igjen fordre hos sine Formænd.*) Dersom nu Vexelen først er forevist til Betaling under Protesten, og denne ikke er optagen paa Forfaldsdagen, men maaske endog flere Dage senere (paa Grund af mellemkommende Helligdage, jfr. § 41), bliver altsaa det Rentebeløb, der efter § 36 kan fordres hos Akceptanten, noget mindre end det, Endossenten eller Trassenten maa udrede. Hvis § 36 antoges at bestemme Akceptantens Ansvar overfor den indfriende Endossent eller Trassent, vilde denne saaledes ikke hos Akceptanten kunne faa det Rentebeløb fuldt ud erstattet, som han har maattet betale til sin Eftermand, og foruden at dette vilde være urimeligt, vilde der komme Modsigelse ind i § 36, idet denne tillagde

*) Naar Protest de non solutione, der jo indeholder en Forevisning af Vexelen til Betaling, er optagen inden Udløbet af den i § 41 fastsatte Frist, kan der ikke foreligge længere Forhaling af Vexelens Forevisning fra Vexelejerens Side; men § 36 omfatter ogsaa det hyppige Tilfælde, at Protest de non sol. ikke er optagen, og at Akceptanten desuagtet hæfter vexelretligt, jfr. § 44, i hvilket Tilfælde det vilde kunne blive en betydeligere Uretfærdighed mod Akceptanten, om han skulde tilsvare Renter fra Forfaldsdagen, skjønt Vexelejeren maaske først længe efter Forfaldstid har meldt sig hos ham for at kræve Betaling. Af Hensyn hertil har L.s § 36 maattet tillægge den private Forevisning til Betaling vexelretlig Betydning i Henseende til Renteberegningen; men dette gaar ogsaa bedre an i Forhold til Akceptanten, der har personlig Kundskab om Forevisningen. I Forhold til Trassenten og Endossenterne maa derimod Forevisningen bevises ved Protest, og naar nu L.s § 41 bl. a. af Hensyn til, at Notarius ikke altid vil have Tid til at foretage Protesten samme Dag, den rekvireres, har maattet indrømme Vexelejeren et Par Dage til Optagelse af Protest, maa denne desuagtet gjælde som Bevis for, at Vexelen er forevist til Betaling i rette Tid o: paa selve Forfaldsdagen. Hvis imidlertid Vexelejeren under Regressøgsmaalet selv indrømmer, at han ikke har forevist Vexelen paa selve Forfaldsdagen, bør der dog vistnok ikke tilkjendes ham Renter fra denne Dag. En saa ubetydelig Indskrænkning i § 50 maa man formentlig være berettiget til at gjøre, da Loven ikke ret vel har kunnet optage den i sin korte, bestemte Opregning af Erstatningsposterne.

Endossenten eller Trassenten „fuld Erstatning“ for det ved Akceptantens Mora paaførte Tab og dog ikke lod ham faa det fulde, af ham udbetalte Rentebeløb erstattet. For at lægge den snævrere Betydning af Ordet „Vexelejer“ til Grund for Fortolkningen af § 36 kan endnu anføres det, at der i Lovens 7de Kapitel kun tales om Vexelens regelmæssige Betaling eller i alt Fald om den Betaling, der erlægges, før end det er kommet til Regres, hvorimod først 8de Kapitel handler om Vexelens Indfrielse under Regressen for manglende Betaling. Det maa saaledes antages, at § 36 kun omhandler Akceptantens Ansvar overfor sidste Vexelejer, men at hans Ansvar overfor Endossenten eller Trassenten, der som regresforpligtet har indfriet Vexelen, bestemmes ved Analogien af § 52. I Følge denne Analogi maa ogsaa den indfriende Trassent kunne fordre Erstatning for „egne nødvendige Udgifter“ samt „Provision“ (indenfor den i § 52 i. f. fastsatte Grænse) hos Akceptanten.

Hvad angaar Omfanget af det Ansvar, L.s § 36 paalægger, er det allerede omtalt, at Renten regnes fra Forevisningen, hvilken altsaa Vexelejeren i Tilfælde af Benægtelse fra Akceptantens Side maa bevise. Dernæst skal Akceptanten erstatte Vexelejeren de ved Forhalingen forvoldte „Omkostninger“ ɔ: Udgifterne ved de Foranstaltninger, som Forhalingen har foranlediget, saasom Optagelse af Protest, Afgivelse af Underretning herom, indledende Skridt til at søge Regres. I § 36, 2. Pkt gives der først en Regel for det Tilfælde, at Akceptanten har forhalet Betalingen, og Kursen under denne Forhaling er falden. Den for dette Tilfælde givne Regel, at Vexelejeren kan fordre Betaling efter Forevisningstidens Kurs, modificeres da dernæst, for saa vidt Forevisningen først er sket efter Forfaldsdag, og Kursen under denne Forhaling med Forevisningen er stegen, idet da Vexelejeren ikke skal være berettiget til at fordre Betaling efter Forevisningstidens, men kun efter Forfaldstidens Kurs. Den Slutning, man allerede kan udlede af Lovens første Sætning, nemlig at Vexelejeren, naar Kursen under Akceptantens Forhaling er stegen, kan fordre Betaling efter den i Betalingsøjeblikket gjældende Kurs, bestyrkes yderligere ved Lovens sidste Sætning, der tillægger

Vexelejerens Forhaling den Virkning, at den under samme indtraadte højere Kurs ikke skal komme ham til Gode. Der udkommer saaledes vistnok i det hele det med de almindelige Regler stemmende Resultat, at Forhaling med Vexelens Forevisning (mora accipiendi) ikke medfører nogen Forandring med Hensyn til den Kurs, hvorefter Betalingen skal ske, men at derimod Forhaling med Betalingens Erlæggelse (mora solvendi) har til Følge, at Vexelejeren kan fordre Betaling efter den højeste Kurs, der under denne Forhaling har foreligget.

Til L.s § 37.

Af Regelen i § 22 om partiel Akcept følger ligefrem, at Trassaten maa kunne tilbyde partiel Betaling, naar han ikke i Forvejen har akcepteret; men ogsaa i dette Tilfælde kan han (eller en hvilken som helst anden) efter L.s § 37 tilbyde Betaling af en Del af det akcepterede Beløb med den Virkning, at Vexelejeren kun kan optage Protest og søge Regres for Restbeløbet. I Følge sin Plads i det 7de Kapitel er § 37 ikke ligefrem anvendelig under Regressen, og der er næppe heller Grund til at anvende den analogisk paa en tilbudt partiel Regresbetaling, idet der i ethvert Fald ikke kunde aabnes den Endossent, der havde erlagt et Afdrag, Adgang til herfor at søge Regres ved Siden af Vexelejeren. Man har dernæst ment, at L.s § 37 heller ikke er anvendelig paa den partielle Betaling, der først tilbydes, efter at Protest de non solutione er optagen. Det er imidlertid vistnok en indskrænkende Fortolkning, man saaledes opstiller, idet man overfor § 36, der utvivlsomt ogsaa er anvendelig paa den efter Protest de non sol. erlagte Betaling, næppe med videre Styrke kan paaberaabe sig Kapitlets Ramme, der nærmest kun skulde omfatte den regelmæssige, ɔ: bl. a. i rette Tid erlagte, Betaling af Vexelen. Men hvis den omspurgte Fortolkning maa anses for en indskrænkende, er den ikke tilstrækkelig begrundet ved en Henvisning til, at § 37 er i Strid med Civilrettens almindelige Regel, eller ved Analogien af L.s § 28.

Hvis Vexelejeren vægrer sig ved at modtage den tilbudte partielle Betaling, bør Trassaten sikre sig Beviset for

samme. Hertil faar han Lejlighed, naar Protest endnu ikke er, men senere bliver optagen, idet han da kan gjentage sit Tilbud under Protesten. Fremsætter han først Tilbudet efter Protesten, maa han selv rekvirere en Notarialforretning til Bevis for samme, idet andet Bevis næppe vil komme i Betragtning under Regressøgsmaalet, jfr. iøvrigt Bemærkn. ved L.s § 28 (S. 338).

L.s § 38, der stemmer med Fdg. 9. Februar 1798 § 1, 1ste Pkt. frembyder næppe noget Tvivlsspørgsmaal.

Til L.s § 39.

For at Vexelens Ihændehaver kan være legitimeret ved Vexelens Text, maa han være nævnt i samme som første Vexelmodtager, jfr. L.s § 1. Har Ihændehaveren erhvervet Vexelen ved Overdragelse, kræves til Legitimationen „en behørig sammenhængende og til ham fortsat Række af fuldstændige eller Blanko-Endossementer.“ Det første Endossement maa altsaa være underskrevet med Remittentens Navn og hvert senere Endossement, for saa vidt det følger efter et fuldstændigt Endossement, med den i dette nævnte Endossatars Navn. Om det skader Legitimationen, at der imellem Endossatarens og den efterfølgende Endossents Navn er nogen Forskjel i Bogstaveringen, eller at flere Fornavne eller Fornavnsbogstaver ere anførte ved det ene Navn end ved det andet, beror paa, om der i det foreliggende Tilfælde skjønnes at være en nærliggende Mulighed for, at de to Navne kunne betegne to forskjellige Personer. Et Endossement, der følger efter et Blanko-Endossement, kan være underskrevet med et hvilketsomhelst Navn, jfr. Bemærkn. ved L.s § 13. Er det sidste Endossement in blanco, er enhver Ihændehaver legitimeret ved samme, naar den tidligere Endossementsrække er i Orden.

Det skader i og for sig ikke Legitimationen, at et eller flere Endossementer ere overstrøgne, naar de blot endnu ere læselige*). Udstrygningen kan for det første være fore-

*) Er det overstrøgne gjort aldeles ulæseligt, vil Vexelen vistnok i Regelen have mistet sin Gyldighed; thi det er da f. Ex. en Mulighed, at der fra Skyldnernes Side kan blive gjort gjældende, at det

tagen alene i den Hensigt at befri de paagjældende Endossenter for deres Ansvar, jfr. L.s § 49, 2. St., i hvilket Tilfælde de udstrøgne Endossementer lige fuldt beholde deres Betydning som Overdragelser af Retten efter Vexelen og altsaa i Henseende til Vexelejerens Legitimation ere at betragte som ikke udstrøgne. Dernæst kan vistnok en Vexel, selv om den lyder paa nuværende Ejers Navn, ogsaa udenfor det i L.s § 55 omhandlede Tilfælde med vexelretlig Gyldighed tilbageføres til en tidligere, paa Vexelen nævnt Ejer ved, at dennes og efterfølgende Endossementer udstryges, jfr. en Sø- og Hdlsretsd. i Tid. 1862 S. 23, der herfor paaberaaber sig Handelssædvanen. Et Vidnesbyrd om saadan Sædvane afgiver ogsaa tysk Lovs Art. 36, der udtaler, at udstrøgne Endossementer ved Prøvelsen af Legitimationen anses som uskrevne, og Grunden, hvorfor denne Sætning ikke blev optagen i vor Lov, var alene den, at Sætningen ikke passer paa det foran nævnte Tilfælde af Udstrygning, samt at man i det hele ansaa det for betænkeligt at opstille en almindelig Regel om Udstrygning. Iøvrigt er den tyske Lovs Regel i sin nævnte Affattelse næppe heller aldeles rigtig for det her omhandlede Tilfælde. Naar nemlig Endossementsrækken er afbrudt, idet der mangler Overdragelseserklæring fra en Endossatar, er den senere Besidder af Vexelen jo ikke legitimeret hverken til at modtage Betaling eller til at overdrage Vexelen videre, og han bør da heller ikke med vexelretlig Gyldighed kunne overdrage Vexelen til en af dem, der har ejet den før nævnte Endossatar, lige saa lidt ved Udstrygning som ved nyt Endossement. Forholdet er saaledes formentlig det, at de udstrøgne Endossementer ogsaa i dette Tilfælde beholde deres Betydning som Overdragelseserklæringer, og at Udstrygningen gjælder som en Tilbage-Overdragelse fra den sidste Vexelejer til den tidligere. Idet man altsaa maa gjennemgaa de udstrøgne Endossementer for at se, om den

---

udstrøgne var en Kvittering for hele Vexelsummen eller en Del af denne, og det er især klart, at den Skyldner, der har andre at holde sig til, ikke kan være pligtig at indfri en saadan Vexel, hvorefter hans Regres bliver aldeles usikker.

tidligere Ejer har tilbageerhvervet Vexelen fra rette vedkommende, turde det i det mindste være et mindre heldigt Udtryk for den omhandlede Legitimationsregel at sige, at de udstrøgne Endossementer anses som uskrevne. Som antydet, kan Vexelen ved Udstrygning kun tilbageføres til en tidligere Ejer, som er nævnt paa Vexelen, altsaa ikke til den, der har besiddet Vexelen i Henhold til Blanko-Endossement, med mindre han selv har tegnet Endossement umiddelbart bagefter, idet Blanko-Endossementet da er at anse som udfyldt med hans Navn, jfr. Bemærkn. ved L.s § 13. Antog man, at et ældre Blanko-Endossement kunde restitueres som saadant ved Udstrygning af de efterfølgende Endossementer, vilde man aabne enhver udenfor Vexelforholdet staaende Person, der ulovligt havde tilvendt sig Vexelen, Adgang til at forskaffe sig Legitimation ved Udstrygning*).

Den, der har en saadan Adkomst efter Vexelens Udvisende, som i det foregaaende er angivet, antages altsaa at være berettiget, — forudsat, at der ikke foreligger nogen særlig Omstændighed, der taler herimod, — og han kan da ikke blot kræve, men ogsaa modtage Betaling med Virkning af Frigjørelse for vedkommende Vexelskyldnere. L.s § 39 har vel udtrykkelig kun fritaget den betalende for at prøve Endossementernes Ægthed; men denne maa saa meget mere være fritaget for at anstille Undersøgelser om de indre Betingelser for Endossementernes Gyldighed, saasom om vedkommende Endossent har været myndig og raadig over sit Bo, eller om den, der som Fuldmægtig har tegnet Endossement, i Virkeligheden har haft Fuldmagt, jfr. med Hensyn til, at det samme efter vor Ret vistnok maa antages at

*) Naar en Vexelejer i Anledning af en paatænkt Overdragelse har udfærdiget et Endossement til en bestemt Person, kan han altsaa, naar Overdragelsen ikke kommer i Stand, i Henhold til den omhandlede Regel restituere sin Legitimation ved at overstryge sit Endossement. Denne Legitimationsregel er formentlig særegen for Vexler og bevirker i Forening med Regelen i L.s § 76, at en Paategning om Erhvervelse af Rettigheder over en Vexel langtfra yder Erhververen den Betryggelse, som en lignende Paategning paa et almindeligt Gjældsbrev.

gjælde om Indfrielse af et almindeligt Gjældsbrev ved Forfaldstid, alm. D. S. 184–85 (2. Udg. S. 144–45). For at Betalingen kan frigjøre Skyldnerne, selv om den senere befindes at være erlagt til en uberettiget, er det dog i Følge Lovgivningens almindelige Grundsætninger, hvortil Vexelloven for saa vidt stiltiende har henholdt sig, en Betingelse, at den betalende i Betalingsøjeblikket har været i god Tro. Ved Afgjørelsen af, om denne Betingelse har været til Stede, kommer det imidlertid ikke blot i Betragtning, om der har foreligget nogen Omstændighed, der hos den betalende burde have vakt Tvivl om Præsentantens Berettigelse; men der maa tillige ses hen til, om den betalende havde kunnet tage sig Tid til at anstille den nærmere Undersøgelse, hvortil Tvivlen opfordrede ham, uden at udsætte sig og sine Medskyldnere for Følgerne af en Betalingsnægtelse. Er det anmeldt for Trassaten, at Vexelen ulovlig er frakommen en tidligere Besidder, bør Trassaten vel give Anmelderen Underretning om, hvem der har præsenteret Vexelen; men naar da Anmelderen ikke uopholdelig foretager de fornødne retslige Skridt overfor den nuværende Besidder, kan Trassaten ikke være pligtig til længere at udsætte Betalingen paa sit eget Ansvar. — Naar Vexelen lyder paa Navn, maa den betalende — ligesom ellers ved Indfrielse af Gjældsbreve — paa sædvanlig Maade forvisse sig om Præsentantens Identitet med den efter Vexelen legitimerede. Forevises Vexelen med behørig Kvittering, maa Ihændehaveren anses bemyndiget til at modtage Betaling, og den betalende er lige saa lidt pligtig at prøve Kvitteringens som Endossementernes Ægthed.

Efter Ordene „naar Forfaldstid er kommen“ samt Kapitlets Ramme, kan L.s § 39 vel kun siges at være ligefrem anvendelig, naar der kræves Betaling hos Trassaten (Domiciliaten); men da det 8de Kapitel ingen særegne Regler indeholder om Legitimation, maa Paragrafen i ethvert Fald anvendes analogisk ved Vexelens Indfrielse under Regressen. Den, der søger Regres, maa altsaa ligeledes være legitimeret ved Vexelens Text eller ved en behørig sammenhængende og til ham fortsat Række af Endossementer. Man har dog ment, at en Afbrydelse i Endossementsrækken ikke hindrede

Vexelens Ihændehaver i at søge Regres hos dem, hvis Endossementer ere efter Afbrydelsen; thi, har man sagt, disse kunne ikke bestride hans Ejendomsret til Vexelen, som de jo selv i Følge deres Endossementer ere pligtige at garantere ham. Men naar de paagjældende Endossenter efter Vexelens Udvisende ikke have været kompetente til at overdrage denne, have deres Endossementer heller ikke vexelretlig Virkning efter L.s § 14, og det Ansvar, der ellers maatte paahvile dem, kan saaledes kun være et almindeligt civilretligt, jfr ovenfor S. 299, 302 og 307. Forøvrigt er det, naar der ikke haves anden Oplysning om Forholdet end Vexelens Udvisende, ogsaa en Mulighed, at Afbrydelsen ikke var til Stede, da de vedkommende Endossenter overdroge Vexelen, men er fremkommen senere ved urigtig Udfyldning af et Blanko-Endossement, og i saa Fald have bemeldte Endossenter det at indvende imod Regressen, at de ikke kunne være pligtige at indfri Vexelen, naar de ikke herved faa Adgang til at søge videre Regres. Hvis Vexelejeren ikke definitivt vil tabe sin Regres mod de nævnte Endossenter, maa han vistnok strax, saa snart de i Henhold til § 48 have fremsat Begjæring om at faa Vexelen udleveret i behørig Stand til videre Regres, skaffe den tabte Legitimation restitueret, hvilket kan ske ved, at den, paa hvis Navn Blanko-Endossementet urigtigt er kommet til at lyde, indskyder et Endossement.

Til L.s § 40.

Ligesom det allerede fremgaar af Begyndelsesordene i § 39 samt Ordet „da“ i 2. Pkt., at Regelen om, at Betalingen er gyldig, naar den blot er erlagt i god Tro og til en behørig legitimeret Ihændehaver, kun gjælder om Betaling ved Forfaldstid, saaledes er det her i § 40 om den, der indfrier Vexelen før Forfaldsdag, udtrykkelig udtalt, at han, hvis Betalingen senere befindes at være erlagt til en uberettiget, er ansvarlig for den deraf følgende Skade, ɔ: at hans Betaling ingen Indflydelse faar paa hans Retsstilling overfor de andre Deltagere i Vexelforholdet. Er det en Trassat, der ikke har akcepteret, eller en Domiciliat, som har betalt før Forfaldstid, har vedkommende ikke herved erhvervet For-

dring paa Dækning og er ikke frigjort for den ham muligvis paahvilende, civilretlige Forpligtelse til at indfri Vexelen, og hvis den betalende er Akceptant, er hans vexelretlige Forpligtelse ikke ophørt ved den erlagte Betaling. Tidligere, da Vexler kunde vindiceres under samme Betingelse som almindelige Gjældsbreve, nemlig at de løde paa den berettigedes Navn, var en saadan Regel som den i L.s § 40, og som ogsaa fandtes i Fdg. 1825 § 51, velgrundet, idet den holdt Adgangen til Vindikation aaben indtil Forfaldstid, ved hvilken Tid den berettigede ofte først vil erfare, at Vexelen er ham frakommen. Men efter L.s § 76, der anerkjender Godtroenhedserhvervelse ogsaa for Vexler, som lyde paa Navn, naar den manglende Legitimation er tilvejebragt ved et vellykket falsk Endossement, turde Regelen i § 40 have meget ringe Betydning. Nu kan nemlig Trassaten undgaa det Ansvar, L.s § 40 vil paalægge ham, ved at lade Vexelens Ihændehaver give sig Endossement i Stedet for Kvittering, idet hans Erhvervelse af Vexelen, naar den fuldt ud fyldestgjør Betingelserne i L.s § 76, maa være beskyttet ved denne Bestemmelse lige saa vel som enhver andens

Ottende Kapitel.

Om Regres paa Grund af manglende Betaling.

Til L.s § 41.

Medens Forevisning til Akcept og Protest de non acceptatione udenfor de i §§ 18 og 19 omhandlede Tilfælde ikke er nødvendig for Bevaringen af Vexelretten, men kun en Betingelse for den særlige Regres i Anledning af manglende Akcept, er derimod Forevisning til Betaling og (bortset fra L.s § 42) Protest de non solutione i Regelen en Betingelse for Bevaringen af Vexelretten mod Trassenten og Endossenterne (jfr. med Hensyn til Akceptanten L.s § 44). Selv om Vexelen er protesteret for manglende Akcept, skal den — af Hensyn til, at de Grunde, der bevægede Trassaten til at nægte Akcept, senere kunne være bortfaldne, — alligevel forevises til Betaling og i Mangel heraf protesteres; men herfra gjør dog L.s § 43 én og § 41, 2. Pkt. en anden Undtagelse, hvilken sidste er

saa betydelig, at det nok bliver de færreste Tilfælde, i hvilke der protesteres baade for manglende Akcept og for manglende Betaling.

Bortset fra L.s § 36 og selvfølgelig ogsaa fra L.s § 42, gjælder det om Forevisning til Betaling som om Forevisning til Akcept, at den private Forevisning ikke har nogen vexelretlig Betydning, jfr. ovenfor S. 315, og her tales derfor kun om den Forevisning, der finder Sted under Protesten, eller — for Kortheds Skyld — om Protesten. For Gyldigheden af en Protest de non solutione er det for det første en Betingelse, at Vexelens Ihændehaver, der lader den optage, har den i § 39 fordrede Legitimation til at kræve og modtage Betaling. Tilbydes der Betaling under Protesten, modtager Notarius sædvanlig Beløbet paa Vexelejerens Vegne samt kvitterer og udleverer Vexelen; men om saadan Bemyndigelse for Notarius er hjemlet ved egentlig Retssædvane, saa at det bliver uden Betydning, om Trassaten erklærer, at han kun vil betale til Vexelejeren selv, synes dog noget tvivlsomt. Protesten skal dernæst optages paa Vexelens Betalingssted, for Trassaten eller dennes Fuldmægtig, se ovenfor S. 294—95 samt om egentlige Domicilvexler L.s § 43, se fremdeles L.s § 89 med Hensyn til Dagstiden, Lokalet m. m. Protest de non sol. kan ikke optages før Forfaldsdag, end ikke, om Trassaten bestemt erklærer, at han ikke vil eller ikke kan betale til Forfaldstid. Derimod kan den, som det fremgaar af § 41, optages paa selve Forfaldsdagen, og den skal optages inden Udløbet af „anden Søgnedag efter denne". Naar f. Ex. en Vexel forfalder paa Onsdagen før Paaske, kan altsaa Protesten udsættes til Tirsdag efter Paaske. Skulde Vexelen efter sit Indhold forfalde paa Skjærtorsdag, bliver næste Lørdag Forfaldsdag i Følge L.s § 91, og næste Onsdag altsaa sidste Protestdag. — Som bemærket ved L.s § 32, gjælder Protestfristen i § 41 ikke for a vista Vexler. — Om det Tilfælde, at Vexelejeren ved den almindelige Samfærdsels Stansning eller lignende overordentlige Tildragelser er bleven hindret i at optage Protest i rette Tid, se L.s § 92.

L.s § 41, 2. Pkt, maa saavel efter Ordene som efter Lovgrunden forstaas saaledes, at Protest de non solutione

kun kan undlades, naar der før Forfaldsdagen foreligger enten en Indfrielse af Vexelen efter § 29 eller et rejst Søgsmaal til Indfrielse efter § 29, saa at det ikke er tilstrækkeligt, at Vexelen er indfriet eller Søgsmaalet anlagt inden Udløbet af anden Søgnedag efter Forfaldsdagen. Paa Forfaldsdagen og senere kan altsaa Regres efter § 29 ikke paabegyndes; men er denne Regres begyndt ved en af de i § 41, 2. Pkt. nævnte Handlinger før Forfaldsdag, kan den fortsættes, indtil der maatte indtræde Præskription efter Reglerne i 12te Kapitel. Her opstaar det Spørgsmaal, om en Endossent, der efter Forfaldstid søger videre Regres efter § 29, skal føre Bevis for den Betingelse for Regressens Lovlighed, at Vexelen af ham eller af en af hans Eftermænd er indfriet før Forfaldsdag. Den bekræftende Besvarelse vil maaske strax synes selvfølgelig; men det maa erindres, at naar en Betingelse for Vexelregres skal bevises, forslaar intet mindre end Notarialbevis, idet regressøgte, der igjen har Formænd at holde sig til, med Rette kan fordre, at han ved Indfrielsen af Vexelen bliver sat i Besiddelse af et Dokument, der afgiver fuldt Bevis for Regresbetingelsen og saaledes gjør hans videre Regres mod Formændene fuldkommen sikker. Loven, hvis Opgave det har været at angive, hvilke Dokumenter der udfordres til Vexelregres, havde derfor næppe undladt at sige det, hvis det havde været Meningen, at den Endossent, der indfrier Vexelen før Forfaldstid, men først efter Forfaldstid søger videre Regres, skulde forsyne sig med Notarialbevis for Indfrielsestiden. Den Betingelse, at Vexelen er indfriet før Forfaldsdag, kommer saaledes næppe i videre Betragtning under Vexelregressen, navnlig ikke, naar Regressøgeren ikke har indfriet Vexelen fra Vexelejeren selv, men fra en anden Eftermand; men det staar naturligvis vedkommende aabent at anlægge Erstatningssøgsmaal mod den Endossent, der har indfriet Vexelen fra sidste Vexelejer efter Forfaldstid og gjort Regres gjældende mod sine Formænd. Naar det er sidste Vexelejer, der efter Forfaldstid søger Regres efter § 29 under Paaberaabelse af, at han før Forfaldsdag forgjæves har sagsøgt en anden Formand, vil denne Betingelse for Regressens Lovlighed altid kunne bevises.

Til L.s § 42.

Det laa vel i og for sig nærmest at opfatte Klavsulen „uden Protest", „uden Omkostninger" som et Forbehold fra Regresskyldnerens Side om i ethvert Fald at blive fri for Protestomkostninger; men, som det fremgaar af Paragrafens sidste Pkt., har denne „Opfordring" kun den Betydning, at den berettiger Vexelejeren til at undlade Protest. Har Vexelejeren i Henhold til Opfordringen undladt Protest, slipper Regresskyldneren selvfølgelig for Protestomkostninger, men ikke for de andre i §§ 50–52 nævnte Erstatningsposter. Som udtalt i Loven, fritager Opfordringen kun for Optagelse af Protest, men ikke fra Forpligtelsen til i rette Tid at forevise Vexelen til Betaling eller fra Forpligtelsen til at give Underretning om Betalingens Udeblivelse. Derhos mærkes Bestemmelsen i 3. Pkt.

Da Loven ikke har foreskrevet nogen Form for den omhandlede Opfordring, kan den fremsættes baade i og udenfor Vexelen, saavel mundtlig som skriftlig. Er Opfordringen fremsat udenfor Vexelen eller i et Endossement, forpligter den selvfølgelig kun den, fra hvem den er udgaaet. Er den derimod indført i Vexelens Text, maa den ogsaa anses bindende for Endossenterne, med mindre nogen af disse i sit Endossement har forlangt Protest. I Følge Regelen i § 22 kan Akceptanten i det i § 43, sidste Pkt. omhandlede Tilfælde næppe forbeholde sig Protest, naar bemeldte Opfordring findes i Vexelens Text. — Naar Opfordringen om ikke at optage Protest er tegnet paa Vexelen, gjælder den naturligvis til Fordel for enhver, der senere faar Vexelen overdragen. Men naar den er given udenfor Vexelen, f. Ex. i Skrivelse, hjemler den vistnok kun en ren personlig Ret for den, til hvem den er stilet, ikke for den senere Vexelejer.

Hvis Opfordringen, f. Ex. paa Grund af Poststansning, først er naaet Vexelejeren efter Udløbet af Protestfristen, er den uden al Betydning, da den jo ikke gaar ud paa at gjenoprette Følgen af forsømt Protest. Men selv om Skyldnerens Erklæring var rettet herpaa, kunde den ikke gjenoplive den tabte Vexelret.

Til L.s § 43.

Med Hensyn til, naar Vexelen er domicilieret, se L.s § 4 og Bem. hertil. Har Trassenten paa Vexelen opgivet Domiciliaten, kræves der, som bemærket ved § 18, ikke videre til Bevaring af Vexelretten, end at Vexelen forevises til Betaling for Domiciliaten samt i Mangel af Betaling protesteres inden den i § 41 fastsatte Frist, og dette kan i Henhold til § 41, 2. Pkt. undlades, hvis der er optaget Protest de non acceptatione, og Regres efter § 29 er begyndt før Forfaldsdag. Har Trassenten ikke opgivet Domiciliaten, kommer L.s § 18 til Anvendelse, og naar der da er optaget Protest de non acceptatione før Forfaldsdag, er Vexelejeren ubetinget fritaget for at forevise Vexelen til Betaling, hvilket fremgaar deraf, at § 43 for det Tilfælde, at ingen Domiciliat er nævnt, kun fordrer Forevisning til Betaling for „Akceptanten", jfr. S. 317 Note. Er Vexelen derimod bleven akcepteret, har Akceptanten enten opgivet en Domiciliat eller vedtaget selv at indfri Vexelen paa Betalingsstedet, se § 24, og i begge Tilfælde skal Vexelen forevises til Betaling og i Mangel heraf protesteres paa Betalingsstedet for henholdsvis Domiciliaten eller Akceptanten. — Vexelejeren kan næppe undlade at optage Protest de non solutione, fordi han selv er Domiciliat. Protesten vil ikke i alle saadanne Tilfælde være uden Betydning, og en indskrænkende Fortolkning af Loven er desuden næppe berettiget, jfr. Bem. ved § 10.

Bestemmelsen i § 43, sidste Pkt., der er anvendelig uden Hensyn til, om det er Trassenten eller Akceptanten, der har opgivet Domiciliaten, er begrundet i, at Akceptanten staar i det samme Forhold til Domiciliaten, som Trassenten til Trassaten. Naar Vexelretten mod Akceptanten er tabt, bliver der endnu Spørgsmaal om et Krav efter L.s § 93.

L.s § 44 mærkes vel.

Til L.s § 45.

Her tales kun om den for manglende Betaling protesterede Vexel; men efter §§ 20 og 30, 2. St. medfører Optagelse af Protest for manglende eller ikke betryggende Accept samme Underretningspligt. Naar Protest er undladt i

Henhold til § 42, skal der i Følge denne Paragraf gives Underretning om Betalingens Udeblivelse, men om Nægtelse af Akcept vel kun, naar Vexelejeren vil søge Regres for manglende Akcept samt i de i §§ 18 og 19 omhandlede Tilfælde. Om Protest de non solutione skal der gives Underretning, selv om der tidligere er optaget Protest de non acceptatione og givet Underretning herom; men naar Protest de non sol. i Henhold til § 41, 2. Pkt. er undladt, skal der ikke ved Forfaldstid gives Underretning om Betalingens Udeblivelse.

Ret til at erholde Underretning i de nævnte Tilfælde har ikke enhver Regresskyldner, men kun de, „ved hvis Navn paa Vexelen Stedsbetegnelse findes anført". Trassenten er dog vistnok altid notifikationsberettiget, idet han maa formodes at bo paa Vexelens Udgivelsessted, og ligeledes Akceptanten i det i § 45, sidste Pkt., jfr. § 43, sidste Pkt. omhandlede Tilfælde, se L.s § 4, 2. St. og Bem. hertil S. 292—93. Det er altsaa kun for Endossenternes Vedkommende, at der bliver Spørgsmaal om den nævnte Betingelse for Notifikationsretten. Efter den Betydning, hvori Ordet „Sted" i det hele bruges i Vexelloven, jfr. S. 287 og 293—94, maa det være tilstrækkeligt, at Endossenten ved sit Navn har opgivet den By, hvori han boer.

Medens Vexelejeren og enhver om Protesten underrettet Endossent efter Fdg. 1825 § 34 skulde give Underretning til alle de Formænd, overfor hvilke han vilde bevare sin Ret, er vedkommende nu efter L.s § 45 kun pligtig at give Underretning til den nærmeste af sine Formænd, ved hvis Navn Stedsbetegnelse findes anført*). Har f. Ex. Vexelejeren

*) Som den, der først har at give Underretning, nævner Loven „Ihændehaveren" af den protesterede Vexel. Efter Lovens Motiver skulde dette Ord her ligesom i §§ 17 og 30 ogsaa omfatte den, der som Fuldmægtig for Vexelejeren, f. Ex. som Prokura-Endossatar, har optaget Protesten, og Loven skulde altsaa herved „tillige have udtalt at Fuldmægtigen altid er pligtig at besørge Underretningen til Vexelejerens Formand. Ligesom imidlertid Ordene „sine Formænd" ikke ses at passe paa Fuldmægtigen, saaledes ligger det ganske udenfor Vexellovens Opgave at bestemme Fuldmægtigens Pligter, eftersom det alene er Mandanten (Vexelejeren), der overfor Regresskyldnerne er ansvarlig for den omspurgte Vexelpligts Opfyldelse.

4 Formænd, Endossenterne D, C og B, af hvilke C og B have tilføjet Stedsbetegnelse, samt Trassenten A, skal han inden 2 Søgnedage efter den Dag, da Protest er eller, — hvor Protest er undladt i Henhold til § 42, — senest kunde have været optagen, afsende skriftlig Underretning til C, se i det hele § 45, 1. og 2. St., og C skal da igjen inden 2 Søgnedage fra Underretningens Modtagelse afsende skriftlig Underretning til B, der atter inden samme Frist fra sin Modtagelse af Underretningen skal afsende Underretning til A, se § 45, 3 St. I det nævnte Exempel skal altsaa Vexelejeren give Underretning til C, og Loven gjør ingen Undtagelse herfra for det Tilfælde, at han kjender den nærmere Formand, D.s Adresse. En saadan Undtagelse er ogsaa Lovfortolkeren saa meget mindre beføjet til at opstille, som D i Almindelighed ikke kan have nogen Forventning om at faa Underretning, fordi den, til hvem han har overdraget Vexelen, kjender hans Adresse, idet denne muligvis overdrager Vexelen videre uden at tegne Endossement eller dog uden at tilføje sit Adressested, altsaa uden at skaffe sig Notifikationsret. Medens det saaledes kan anses for sikkert, at D i intet Tilfælde har Krav paa Underretning, har man derimod ytret Tvivl, om han ikke, hvis han alligevel faar Underretning, er forpligtet til at give denne videre. At opstille en saadan Forpligtelse for D vilde for det første være temmelig unyttigt, idet Vexelejeren lige fuldt maatte være C ansvarlig for Opfyldelsen af sin Notifikationspligt, og dernæst kunde D med Føje indvende, at han har undladt at tilføje sin Adresse, fordi han ikke vilde have den med Notifikationspligten forbundne Ulejlighed. Den omspurgte Forpligtelse for D kan heller ikke anses hjemlet ved de Ord i § 45, 3. St. „Enhver om Protesten underrettet Endossent", idet disse maa fortolkes i Overensstemmelse med det forudgaaende Indhold af Paragrafen, som om der stod „Enhver i Medfør af Loven underrettet Endossent".

Til L.s § 46.

Følgen af Notifikationspligtens Ikke-Opfyldelse var

Der er ogsaa andre Steder i Loven, hvor Ordet „Ihændehaver" alene betegner den efter Dokumentet berettigede, jfr. §§ 70 og 72.

efter Fdg. 1825 § 35 Tab af al Vexelregres, men er nu efter L.s § 46 kun Erstatningsansvar samt Tab af det, der efter §§ 50 og 52 kan fordres udenfor Vexelsummen. Dette Retstab kan til Dels være ligefrem begrundet ved de almindelige Skadeserstatningsregler, idet Regresskyldneren, hvis han havde været underrettet om den truende Regres, havde kunnet forebygge Regresfordringens videre Forøgelse efter §§ 50 og 52 ved at tilbyde Betaling i Henhold til § 48. Men selv bortset herfra, maa man vel nærmest opfatte det ved § 46, 2. Pkt. hjemlede Afslag i Regresfordringen som en Erstatning for det ofte ubevislige Tab, Regresskyldneren kan have lidt ved i sine Dispositioner at være gaaet ud fra, at Vexelen var honoreret. For at faa fuld Erstatning efter § 46, 1. Pkt. maa Regresskyldneren, som sædvanlig, bevise sit Tab samt dettes Aarsagsforbindelse med den stedfundne Forsømmelse af Notifikationspligten. Ligesom det i § 46, 1. Pkt. ommeldte Erstatningskrav efter L. 28. Maj 1880 § 4 kan fremføres til Modregning under Vexelsagen, saaledes har det formentlig ligefrem Hjemmel i samme Lovs § 3 b, at Indsigelsen om Notifikationspligtens Forsømmelse under Vexelsagen kan gjøres gjældende til Afslag efter § 46, 2. Pkt., idet denne Indsigelse angaar en „i Vexelloven foreskreven Betingelse" „for Vexelfordringens (fulde) Vedligeholdelse".

Bestemmelsen i § 46, 1. Pkt. frembyder næppe nogen Tvivl. „Forbigaaede" ere alene de Formænd, der have anført Adressested og saaledes efter § 45 vare notifikationsberettigede. Ordene »som Følge deraf" sigte særlig til det Tilfælde, at den forsømmelige efter Regelen i § 45, 1. Pkt. ikke skulde have givet Underretning til den Formand, der rejser Erstatningskravet imod ham, men til en af dennes Eftermænd, idet den Erstatning søgende Formand da gjør gjældende, at han er forbleven uden Underretning, fordi hans notifikationsberettigede Eftermand ikke har faaet Underretning. — Det direkte Indhold af § 46, 2. Pkt., nemlig at den forsømmelige hos de forbigaaede Formænd kun kan fordre Vexelsummen (samt, hvis disse lade sig sagsøge, almindelig Morarente efter L. 6. April 1855 § 3), volder heller ikke nogen Tvivl; men om det, der indirekte ligger i § 46, 2. Pkt., er der forskjellige Meninger. Den Modsætnings-

slutning, hvortil Ordene i § 46, 2. Pkt. vistnok nøde, synes ved første Øjekast at være den, at den forsømmelige hos alle ikke forbigaaede Formænd kan fordre alt, hvad §§ 50 og 52 hjemle, og denne Sætning har man ogsaa fastholdt. Herefter vil altsaa Vexelejeren, hvis f. Ex. ingen af Endossenterne har tilføjet Adressested, hos enhver af disse kunne fordre Vexelrente, Omkostninger og Provision efter § 50, medens han hos Trassenten, hvem han har forsømt at underrette, kun kan fordre Vexelsummen. Da det imidlertid efter Loven staar en Endossent ganske frit, om han vil tilføje Adresse, og man altsaa ikke kan lade ham lide Tab, fordi han har undladt dette, maa man dernæst tillægge den Endossent, der har maattet indfri Vexelen efter § 50, Ret til at faa det hele af ham udbetalte Beløb refunderet hos Trassenten i Henhold til § 52. Men naar ad denne Omvej Vexelejeren har inkasseret og Trassenten har maattet udrede et Beløb af Vexelrenter, Omkostninger og Provision, som Vexelejeren efter § 46, 2. Pkt. ikke havde kunnet fordre, hvis han havde vendt sig direkte mod Trassenten, maa man endelig tillægge Trassenten Ret til at tilbagesøge bemeldte Beløb fra Vexelejeren. Det er nu vel saa, at Mellemværendet faktisk ofte vil blive afviklet paa denne Maade, idet Endossenten, af hvem Vexelen fordres indfriet, næppe kan være pligtig til, før end han betaler, at affordre Vexelejeren Bevis for Notifikationspligtens Opfyldelse eller forhøre sig hos Trassenten om Rigtigheden af Vexelejerens Anbringende i saa Henseende. Men L.s § 46, 2. Pkt. nøder dog formentlig ikke til i det nævnte Tilfælde at tillægge Vexelejeren en Ret til hos Endossenten at fordre noget, som han ikke kan fordre hos Trassenten. Det maa nemlig bemærkes, at § 46 ogsaa omhandler den Forsømmelse (der særlig er omtalt i Hovedkilden, den tyske Lovs Art. 45), at den notifikationspligtige ikke har sendt Underretning til sin nærmeste, med Adresse tegnede Formand, men har underrettet en fjærnere, ligeledes notifikationsberettiget Formand, at f. Ex. Vexelejeren, naar han har følgende Række Formænd: F, E, D, C, B og A, af hvilke Endossenterne E, D og B samt Trassenten A have anført Adresse, ikke har sendt Underretning til E, men til B. Medens nu L.s § 46, 2. Pkt. for dette

Tilfælde direkte udtaler, at Vexelejeren hos E og D kun kan fordre Vexelsummen, behøver den Regel, der e contrario udledes, ikke at omfatte alle de andre Formænd, men kan indskrænkes til kun at omfatte B og A, o: de notifikationsberettigede Formænd, der ikke ere forbigaaede, saa at det kun med Hensyn til disse Formænd er indirekte udtalt, at de skulle udrede alt, hvad § 50 hjemler. Efter denne Fortolkning kommer Paragrafen ganske vist ikke til at indeholde nogen Regel om de ikke notifikationsberettigede Formænds, F's og C's Ansvar; men ligesom det formentlig ikke er uantageligt, at Loven kun har udtalt sig under den som regelmæssig betragtede Forudsætning, at Endossenterne for Fremtiden ville tilføje Adresse, saaledes er de ikke notifikationsberettigede Formænds Ansvar givet ved den i §§ 50 og 52 liggende almindelige Regel, at enhver Endossent svarer for samme Beløb som alle hans Formænd, til hvilke han har Regres, efter hvilken Regel Vexelejeren kun vil kunne fordre Vexelsummen hos F, men har fuld Regres mod C. — Ved det anførte er der gjort Rede for, hvad Vexelejeren, naar han i det hele eller til Dels har forsømt sin Notifikationspligt, kan fordre hos hver især af sine Formænd, og med Hensyn til dette Tilfælde er endnu blot at bemærke, at F, naar han har maattet indfri Vexelen, har Regres efter § 52 til enhver af sine Formænd, og ligesaa den, der igjen indfrier Vexelen fra F, o. s. v.

Naar en paa forsvarlig Maade afsendt, behørig Underretningsskrivelse er gaaet tabt under Forsendelsen, anses Afsenderen efter § 45, 2. St. at have opfyldt sin Notifikationspligt, og da Formændene heller ikke have forsømt deres, eftersom de ingen Underretning have modtaget, gaar Regressen i dette Tilfælde ganske efter de almindelige Regler i §§ 50 og 52. Er Underretningen rigtig naaet til vedkommende Formand, men denne har forsømt at give den videre, har Afsenderen, der selvfølgelig ikke bør lide Tab ved en andens Forsømmelse, fuld Regres til alle sine Formænd. Dersom nu den forsømmelige under Regressen kommer til at indfri Vexelen, kan han efter § 46, 2. Pkt. kun fordre Vexelsummen hos sine Formænd og taber saaledes ikke blot den Erstatning for egne Udgifter o. s. v., han ellers skulde

have haft efter § 52, men tillige det hele Beløb af Vexelrente, Omkostninger og Provision, han har maattet udbetale til Eftermanden. For det Tilfælde, at Regressen gaar den forsømmelige forbi, maa den Regresskyldner, der sidst har indfriet Vexelen, kunne søge ham for det Beløb, som han efter § 46, 2. Pkt. skulde have tabt, hvis Regressen ikke var gaaet ham forbi.

L.s § 47 er mindre betydelig.

Til L.s § 48.

Den her omhandlede Ret, — der kan gjøres gjældende ved Søgsmaal (dog ikke ved Vexelsøgsmaal, jfr. L. 28. Maj 1880 § 1), — er vel nærmest tillagt Vexelskyldneren for at sætte denne i Stand til at hindre Regresfordringens Forøgelse (jfr. ovenf. S. 341) og tilkommer derfor „enhver Vexelskyldner"; men Retten kan have yderligere Interesse for den Vexelskyldner, der igjen har Formænd at holde sig til, nemlig for saa vidt disse befrygtes at ville blive insolvente. Som det, der skal betales, nævner Loven „Vexelsummen med Renter og Omkostninger", ɔ: alt, hvad § 50 hjemler, undtagen Provisionen, hvilken Godtgjørelse ikke tilkommer Vexelejeren i dette Tilfælde, hvor han ikke har haft Ulejlighed med at opsøge Regresskyldneren. Udtrykket „Vexelejer" maa her tillige omfatte enhver, der som regresforpligtet har indfriet Vexelen. — Efter de almindelige, civilretlige Regler maa et i Henhold til § 48 fremsat lovligt Tilbud i ethvert Fald have den Virkning, at Vexelejeren, der har nægtet at modtage det, ikke er berettiget til senere hos den tilbydende eller hos dennes Eftermænd at fordre mere end det tilbudte Beløb, jfr. Fdg. 9. Februar 1798 § 1 in f. Men hvis den tilbydende Vexelskyldner har Formænd, vil formentlig Vexelejerens Vægring ved at modtage Tilbudet efter Analogien af L.s § 62 in f. endog have til Følge, at han taber sin Vexelret mod den tilbydende og dennes Eftermænd, saa at han senere i det højeste kun kan rejse Krav mod disse efter L.s § 93. Er det den sidste Vexelskyldner (Trassenten eller, for saa vidt Vexelen er akcepteret, Akceptanten), der har fremsat Tilbudet, maa ligeledes alle Efter-

mændene være befriede for deres vexelretlige Forpligtelse; men at Tilbudet i dette Tilfælde ogsaa skulde befri den tilbydende selv, ses ikke at have Hjemmel i Forholdets Natur eller i Analogien af L.s § 62. Naar den tilbydende har ladet sit Tilbud konstatere ved en Notarialforretning og herom underrettet alle sine Eftermænd, ville disse være i Stand til at tilbageslaa Vexelejerens Søgsmaal, jfr. Bemærkn. ved L.s § 28 og ved L.s § 37 (S. 338 og 357), og kunne formentlig, hvis de alligevel indfri Vexelen, ikke herved erhverve større Ret mod den tilbydende end den, Vexelejeren havde. Overfor den, der i god Tro har indfriet Vexelen eller faaet denne overdragen, kunne derimod Tilbudets Virkninger ikke gjøres gjældende; men for det herved lidte Tab kan den tilbydende søge Erstatning hos den, der har nægtet at modtage Tilbudet. Som først bemærket, kan den tilbydende ogsaa strax sagsøge Vexelejeren til Udlevering af Vexelen og kan da sikre sig imod Bortendossering af denne ved Arrest.

Til L.s § 49.

Hvad der i § 49, 1. St. er fastsat, stemmer med de almindelige Regler om solidarisk Hæftelse. Ere flere af Vexelskyldnerne paa samme Tid under Konkurs, kommer Konkl.s § 18 til Anvendelse. Søgsmaalet mod Akceptanten kan ikke i alle Tilfælde betegnes som et „Regressøgsmaal"; men det er desuagtet utvivlsomt, at Akceptanten kan søges sammen med eller samtidig med de øvrige Vexelskyldnere, jfr. og L.s § 87, 1. St. — Regelen i § 49, 2. St. er udtrykkelig indskrænket til kun at gjælde for Trassenten og Endossenterne, jfr. med Hensyn til, at Akceptantens Forpligtelse ikke vexelretligt kan hæves alene ved Udstrygning af hans Navn, L.s § 21, 3. St. og Bem. hertil S. 325—26.

Til L.s §§ 50–52.

Her tales kun om „Regres paa Grund af manglende Betaling"; men §§ 50—52 ere i Følge § 29 — med den der angivne Modifikation — ogsaa anvendelige paa den Betalingsregres, der haves paa Grund af manglende Akcept. Ordene „nødvendig Udgifter" omfatte i § 50 næppe de

Procesudgifter, som Vexelejeren har haft ved forgjæves at sagsøge andre Vexelskyldnere, og i § 52 endnu mindre de Procesomkostninger, som Endossenten har maattet betale, fordi han først har indfriet Vexelen efter at være bleven sagsøgt hertil, jfr. alm. D. S. 357—59 (2. Udg. S. 286—87). For saa vidt der ved særlige Forhandlinger imellem de vedkommende maatte være begrundet en Ret til at fordre bemeldte Procesomkostninger erstattede, ligger denne udenfor det vexelretlige Mellemværende. Ordene „nødvendige Udgifter" ere vistnok nærmest kun tilføjede for Sikkerheds Skyld, f. Ex. for at kunne optage Stempelgebyr, hvor saadant skal erlægges. At § 52 maa anvendes analogisk paa den indfriende Endossents eller Trassents Regresfordring mod Akceptanten, er paavist ovenfor ved L.s § 36. L.s § 51 overfører Reglerne i §§ 35 og 36, 2. Pkt. paa Vexelens Indfrielse under Regressen, dog for den sidst nævnte Regels Vedkommende med den Modifikation, der følger af, at Vexelejeren i Forhold til de regrespligtige anses at have forevist Vexelen til Betaling paa selve Forfaldsdagen, jfr. ovenfor S. 348 Note. Paa Regressen efter § 29 maa Regelen i § 51 in f. anvendes saaledes, at den Dag, da Protest de non acceptatione er optagen, eller, hvis Protest i Henhold til § 42 er undladt, den Dag, da Vexelejeren angiver at have forevist Vexelen til Akcept, betragtes som Forfaldsdag. L.s § 51 har vel efter sin Plads nærmest kun Hensyn til det i § 50 omhandlede, første Regressøgsmaal; men det er en Selvfølge, at en Endossent, der har indfriet Vexelen i den udenlandske Mynt, hos sine indenlandske Formænd kan fordre Betaling efter samme Kurs, efter hvilken sidste Vexelejer vilde have kunnet fordre den.

Af L.s §§ 53—55 mærkes Hovedindholdet.

Niende Kapitel.

Om Vexelens Akcept eller Betaling efter Nødsadresse eller ved Intervention.

Til L.s § 56.

En Nødsadresse er en af Trassenten eller af en Endossent paa Vexelen tegnet Anmodning til en Person („Nøds-

adressaten") om at akceptere eller betale Vexelen for det Tilfælde, at denne ikke bliver behørig honoreret af Trassaten. Nødsadressen anbringes sædvanlig paa Vexelens Forside under eller ved Trassatens Navn ved Ordene: „i Nødsfald hos Hr. N. N." eller lign. Det er ikke nødvendigt og heller ikke sædvanligt, at den, der paategner Nødsadressen, underskriver samme. At Vexelen bliver indfriet af en Nødsadressat, forebygger ikke, saaledes som Indfrielse af Trassaten, al Vexelregres, idet Nødsadressaten har Vexelregres mod den Vexelskyldner, for hvis Regning han har betalt („Honoraten"), mod dennes Formænd og mod Akceptanten, se L.s § 63; men Indfrielse af en Nødsadressat befrier dog Honoratens Eftermænd og bevirker saaledes en Forkortelse af Vexelregressen, hvorved en Del af de Omkostninger og Provisioner, der ellers kunne paaløbe efter L.s § 52, spares for Honoraten og dennes Formænd. Nødsadressen vil som oftest lyde paa en anden end Trassaten, men kan ogsaa lyde paa denne. Medens nemlig Trassaten ved at indfri Vexelen efter den i samme indeholdte principale Anvisning alene erhverver Dækningskrav mod Trassenten (eller mod den, for hvis Regning Vexelen ellers maatte være trukken) og det kun et almindeligt, civilretligt Dækningskrav (L.s § 23 in f.), kan han derimod efter den subsidiære Anvisning (Nødsadressen) ogsaa honorere for Regning af en hvilkensomhelst af Endossenterne og opnaar derhos, som bemærket, Vexelregres mod den, for hvis Regning han har betalt, samt mod dennes Formænd (herunder indbefattet Akceptanten). Denne Forskjel i Retsstillingen kan afgive et Motiv for Trassaten til at lade Vexelen protestere for sig som Trassat og derpaa akceptere eller indfri den som Nødsadressat. Endnu skal blot i Almindelighed bemærkes, at Vexelejeren ved at modtage en med Nødsadresse forsynet Vexel har forpligtet sig til at søge Vexelen honoreret af Nødsadressaten for det Tilfælde, at den ikke kan faas honoreret af Trassaten. Ligesom derfor Vexelejeren ikke kan søge Regres for manglende eller ikke betryggende Akcept, før end det har vist sig, at Akcept eller betryggende Akcept heller ikke har været at erholde hos Nødsadressaten, se § 56, 1. Pkt, saaledes er Vexelejeren,

naar Vexelen ikke inden Udløbet af anden Søgnedag efter Forfaldsdag har været forevist Nødsadressaten til Betaling, udelukket fra at søge Regres for manglende Betaling hos de Formænd, der vilde være blevne befriede ved Nødsadressatens Betaling, se § 62, 1. og 2. Pkt At der forgjæves er forlangt Akcept eller Betaling hos Nødsadressaten, skal naturligvis være konstateret ved Protest, for saa vidt ikke L.s § 42 kommer til Anvendelse — Naar Vexelen efter at være protesteret for Trassaten akcepteres eller indfries af nogen, der ikke ved Nødsadresse er opfordret hertil, siges der at foreligge Intervention, se § 57, 1. Pkt. Ligesom Vexelejeren selvfølgelig ikke i noget Tilfælde behøver at gjøre Skridt for at erholde Akcept eller Betaling hos Folk, der ikke ere nævnte i Vexelen, saaledes er han, som udtalt i § 57, heller ikke pligtig at modtage Interventionsakcept af andre end Trassaten. Men har Vexelejeren modtaget Akcept af en Person, der ikke er nævnt paa Vexelen, har saadan Akcept samme Virkning som en Nødsadressats Akcept, se § 61. Tilbudt Betaling og erlagt Betaling har ligeledes samme Virkning, hvad enten den er tilbudt eller erlagt af en Nødsadressat eller af en Intervenient, se § 62 in f. og § 63.

I L.s § 56, 1. Pkt. handles der om Vexelejerens Forpligtelse til at forevise til Akcept for Nødsadressaten. Først maa vel mærkes, at Loven kun anerkjender Nødsadressen som gyldig o: som forpligtende for Vexelejeren, for saa vidt den er rettet „til nogen paa Betalingsstedet eller, hvis Forskriften i § 18 kommer til Anvendelse, til nogen paa Forevisningsstedet". Hermed sammenholdes Bestemmelsen i § 62, 1. Pkt., hvorefter ligeledes kun de Nødsadresser, der lyde paa Betalingsstedet, komme i Betragtning ved Forevisning til Betaling. For at spare Ulejlighed og Udgift (L.s § 83) har man villet indskrænke Nødsadressernes Gyldighed saaledes, at Akcept eller Betaling kun skal søges hos Nødsadressaten, for saa vidt denne er at finde paa det samme Sted, hvor Akcept eller Betaling søges efter Vexelens principale Indhold. Ligesom altsaa Nødsadressen altid maa lyde paa Vexelens Betalingssted for at komme i Betragtning ved Forevisning til Betaling, saaledes maa den ved alle

kke domicilierede Vexler ogsaa lyde paa samme Sted for at faa Betydning ved Forevisning til Akcept, idet jo Trassatens (vexelretlige) Bosted, hvor hans Akcept søges, ved ikke domicilierede Vexler er identisk med Betalingsstedet, jfr. ovenf. S. 292–93. Efter samme Princip skulde derimod Nødsadressen ved alle domicilierede Vexler lyde paa Trassatens Bosted (Akceptforevisningsstedet) for at komme i Betragtning ved Forevisning til Akcept; men denne Regel er — formentlig uden Grund — i § 56 bleven indskrænket til kun at gjælde for de domicilierede Vexler, der falde ind under § 18, saa at den almindelige Regel, at Nødsadressen kun er gyldig, naar den lyder paa Betalingsstedet, kommer til Anvendelse paa de domicilierede Vexler, paa hvilke Domiciliaten er opgiven af Trassenten. I dette Tilfælde vil altsaa Vexelejeren kunne søge Regres efter en alene for Trassaten optagen Protest de non acceptatione, selv om Vexelen har en paa Trassatens Bosted lydende Nødsadresse, og paa den anden Side vil Ihændehaveren af en saadan Vexel, naar denne har en paa Betalingsstedet lydende Nødsadresse, først kunne søge Regres for manglende Akcept, efter at han har optaget Protest paa to forskjellige Steder, nemlig for Trassaten paa dennes Bosted og for Nødsadressaten paa Betalingsstedet. Naar den omhandlede Betingelse for Nødsadressens Gyldighed i Overensstemmelse med den gængse Sprogbrug er udtrykt saaledes, at Nødsadressen skal „lyde paa" Betalingsstedet (Akceptforevisningsstedet), er Meningen hermed dog ikke, at dette Sted, der én Gang er nævnt ved Trassatens Navn (eller maaske i Vexelens Text), atter skulde være nævnt ved Nødsadressatens Navn; men Nødsadressen maa ogsaa være gyldig, naar den intet Sted nævner, idet den da maa anses suppleret ved Lovens Regel, og Nødsadressen bliver saaledes kun ugyldig, naar den angiver Nødsadressaten som boende paa et andet Sted end Betalingsstedet (Akceptforevisningsstedet). Ved den i § 18 omhandlede Vexel maa vistnok en Nødsadresse, som intet Sted nævner, ved Forevisning til Akcept betragtes som lydende paa Forevisningsstedet (§ 56) og ved Forevisning til Betaling som lydende paa Betalingsstedet (§ 62), hvorved iøvrigt erindres, at saadan Vexel ikke skal protesteres de

non solutione, naar den er bleven protesteret de non acceptatione (L.s § 43). Det er en Selvfølge, at Ordet „Sted" i §§ 56 og 62 maa forstaas paa samme Maade som i §§ 1 og og 4, jfr. ovenf. S. 287 og S. 293—94. Som forudsat i det foregaaende, er det ligeledes en Selvfølge, at Spørgsmaalet, om Nødsadressen opfylder den omhandlede Betingelse for sin Gyldighed, alene bliver at afgjøre efter Vexelens Udvisende, uden at det kommer i Betragtning, hvor Nødsadressaten i Virkeligheden boer, jfr. med Hensyn til Trassaten ovenf. S. 292. Er Nødsadressaten ikke at finde i den By, hvor han efter Vexelen skal bo, forholdes efter L.s § 89 in f.

Som ved L.s §§ 17 og 30 bemærket, er Forevisning til Akcept og Optagelse af Protest for manglende eller ikke betryggende Akcept for Trassaten i Almindelighed ikke nødvendig for Bevaringen af Vexelretten, men kun en Betingelse for Adgangen til at søge Regres for manglende eller ikke betryggende Akcept efter §§ 25, 29 og 30. Alene i de i §§ 18 og 19 omhandlede Tilfælde er Forevisning til Akcept og Optagelse af Protest for manglende Akcept inden de foreskrevne Frister tillige en Betingelse for Bevaringen af Vexelretten. At forevise til Akcept og i Mangel heraf optage Protest for Nødsadressaten er nu i L.s § 56 kun paalagt Vexelejeren som Betingelse for Adgangen til at søge Regres for manglende eller ikke betryggende Akcept; men herved kan det næppe anses afgjort, at saadan Forevisning og Protest for Nødsadressaten ved de i §§ 18 og 19 omhandlede Vexler ikke tillige er en Betingelse for Vexelrettens Bevaring. De i §§ 56–61 indeholdte Regler om Akcept efter Nødsadresse eller ved Intervention ere nemlig ikke aldeles udtømmende, men aabne paa forskjellige Punkter Plads for en analogisk Anvendelse af de almindelige, om Trassatens Akcept givne Regler, jfr. som utvivlsomme Exempler i saa Henseende, at Bestemmelserne i § 21, 3. St. og i § 22, 2. Pkt. analogisk maa anvendes paa Nødsadressatens og Intervenientens Akcept Det maa derfor vistnok antages, at heller ikke § 56 udelukker analogisk Anvendelse af §§ 18 og 19, for saa vidt saadan Anvendelse i sig selv er begrundet. Dette maa formentlig antages med Hensyn til § 18. Hen-

sigten med Nødsadressen er nemlig ikke blot, at der skal aabnes Nødsadressaten Adgang til at akceptere og herved forhindre Regres før Forfaldstid, men tillige at Nødsadressaten skal indfri Vexelen ved Forfaldstid og saaledes forkorte Regressen for manglende Betaling for Honoraten og dennes Formænd, hvorfor der, naar Trassaten har nægtet Akcept, ogsaa bør gives den paa Akceptforevisningsstedet boende Nødsadressat Anledning til at træffe den fornødne Foranstaltning for Vexelens Betaling paa Betalingsstedet, jfr. § 24, der ligeledes maa være analogisk anvendelig paa Nødsadressaten. Om en analogisk Anvendelse af § 19 paa Nødsadressen kunde der derimod kun blive Spørgsmaal under Forudsætning af, at Forfaldstiden for Nødsadressatens Vedkommende skulde beregnes efter dennes egen Sigt, altsaa efter den Dag, da Vexelen blev ham forevist til Akcept. Men at Vexelen skulde kunne forfalde i Forhold til Trassaten til én Tid og i Forhold til Nødsadressaten til en anden — maaske flere Maaneder senere liggende — Tid, vilde navnlig komme i Strid med § 62, der bestemt forudsætter, at Vexelen stedse kan forevises til Betaling og protesteres for Trassaten og Nødsadressaten paa samme Tid, jfr. og Analogien af § 3, 1. Pkt. Maa det saaledes antages, at Forfaldstiden ogsaa i Forhold til Nødsadressaten skal beregnes efter den Dag, da Akcept er meddelt af eller Protest for manglende Akcept er optagen for Trassaten, bliver jo Forevisning til Akcept for Nødsadressaten uden Betydning for Bestemmelsen af Forfaldstiden, og andet Øjemed har den i § 19 befalede Forevisning til Akcept ikke.

Saa længe Vexelejeren ikke har forevist til Akcept og (bortset fra L s § 42) optaget Protest for Nødsadressaten, er han efter Ordene i § 56 ganske udelukket fra at søge Regres for manglende eller ikke betryggende Akcept. At nævnte Regres maa være udelukket overfor alle Formændene, er ogsaa utvivlsomt for det Tilfælde, at Nødsadressen er paategnet af Trassenten; thi da har Trassenten og med ham alle Endossenterne kun underkastet sig Ansvar efter §§ 25, 29 eller 30, for saa vidt Akcept (betryggende Akcept) heller ikke har været at erholde hos Nødsadressaten. Men naar Nøds-

adressen hidrører fra en Endossent, f. Ex. C, synes Forevisning for Nødsadressaten efter Forholdets Natur ikke at kunne være Betingelse for, at Vexelejeren søger Regres for manglende eller ikke betryggende Akcept hos C's Formænd, Endossenten B og Trassenten A, eftersom disse jo ikke have knyttet deres Ansvar til den yderligere Betingelse, at Akcept heller ikke er at erholde hos Nødsadressaten, jfr. § 61, 2. Pkt., der viser, at B og A ikke befries for Regres ved, at Nødsadressaten akcepterer for Regning af C. Efter Forholdets Natur synes altsaa Forbigaaelse af Nødsadressaten alene at kunne udelukke Vexelejeren fra at søge Regres for manglende eller ikke betryggende Akcept overfor den, der har psategnet Nødsadressen, og dennes Eftermænd. En Forudsætning for Gjennemførelsen af saadan Regel er det imidlertid, at det med tilstrækkelig Sikkerhed kan ses af Vexelen, hvem der har paategnet Nødsadressen, og denne Forudsætning vil sjeldnere være til Stede, idet Nødsadressen i Regelen ikke har nogen Underskrift. Men naar det ikke kan ses af Vexelen, hvem der har tilføjet Nødsadressen, og denne dog lige fuldt skal være gyldig, maa man ved Afgjørelse af, hvilken Virkning der skal tillægges Vexelejerens Forsømmelse af at henvende sig til Nødsadressaten, betragte Forholdet under den for de regrespligtige gunstigste Forudsætning, nemlig at Nødsadressen hidrører fra Trassenten. At nu L.s § 56 har udstrakt sin Regel om Udelukkelse fra Regres overfor alle Formændene ogsaa til det Tilfælde, at Nødsadressen tydelig nok ses at hidrøre fra en Endossent, kan være sket for at forebygge de Tvistigheder, som ellers ofte vilde kunne rejses med Hensyn til, hvem der har paategnet Nødsadressen, og desuden kan Loven have taget Hensyn til den Mulighed, at Nødsadressaten vilde have akcepteret for Regning af en tidligere Vexelskyldner end den, der har opfordret ham hertil. At der ikke kan være Tale om at indskrænke Regelen i § 56 saaledes, at det Tilfælde, at Nødsadressen bestemt ses at være tilføjet af en Endossent, undtages, indlyser yderligere ved Betragtning af L.s § 61; thi naar Vexelejeren, — som det klart fremgaar af denne Paragraf, — ikke har Regres for manglende eller ikke betryggende Akcept mod B eller A, naar den af C paa-

tegnede Nødsadressat har akcepteret for Regning af C, kan Vexelejeren selvfølgelig heller ikke have saadan Regres mod B eller A, naar han har forsømt at henvende sig til C's Nødsadressat. I Overensstemmelse med Ordene i § 56 fastholdes det altsaa, at Vexelejeren stedse er udelukket fra enhver Regres for manglende eller ikke betryggende Akcept, saalænge han ikke har krævet Akcept o. s. v. hos Nødsadressaten.

Endnu staar tilbage at omtale Bestemmelsen i § 56, 2. Pkt. Herefter har den Nødsadressat, der vil akceptere for Trassentens Regning, Fortrin for den, der vil akceptere for en Endossents Regning, og den, der vil akceptere for en tidligere Endossent, Fortrin for den, der vil akceptere for en senere Endossent, se §§ 61 og 63 med Hensyn til, hvilke Vexelskyldnere der blive befriede ved den ene eller den anden Nødsadressats Akcept og Betaling. Regelen i § 56, 2. Pkt. forvolder ingen Ulejlighed, naar den Nødsadressat, til hvem man først henvender sig, er villig til at akceptere for Trassentens Regning: thi da saadan Akcept befrier flest Vexelskyldnere, kan den uden videre tegnes. Derimod maa der efter § 56, 2. Pkt. ikke akcepteres for Regning af en Endossent, før end det har vist sig, at ingen af de andre Nødsadressater er villig til at akceptere for en tidligere Endossents eller for Trassentens Regning, og da dette (bortset fra L.s § 42) skal være konstateret ved Protest, maa Notarius, før end Akcept modtages, gaa omkring til alle Nødsadressaterne og forhøre hos enhver, om han vil akceptere og da for hvis Regning, samt optegne Svarene i Protesten, jfr. § 83. — Da det, som tidligere bemærket, i Almindelighed ikke kan ses af Vexelen, fra hvem Nødsadressen skriver sig, og en Nødsadressat desuden kan akceptere for Regning af en anden end den, fra hvem Adressen undtagelsesvis maatte kunne ses at hidrøre, maa man, naar der er tegnet Akcept for en Endossents Regning, uden at alle de andre Nødsadressater ere forhørte om deres Villighed til at akceptere, ved Afgjørelsen af, hvilken Virkning denne Forsømmelse medfører, gaa ud fra, at den forbigaaede Nødsadressat vilde have akcepteret for Trassentens Regning, og saadan Tilsidesættelse af Regelen i § 56, 2. Pkt.

maa derfor regnes lige med, at der tegnes Akcept for Regning af en Endossent, uagtet det af den optagne Protest positivt fremgaar, at en anden Nødsadressat har tilbudt Akcept for Regning af Trassenten. I Henseende til Spørgsmaalet, hvilken Følge Tilsidesættelse af Forskriften i § 56, 2. Pkt. medfører, skal iøvrigt først omtales det Tilfælde, at Vexelen hører til de i L.s § 18 omhandlede. Efter det ovenfor S. 372–73 bemærkede maa Forevisning til Akcept og Optagelse af Protest for Nødsadressaten inden Forfaldstid her anses som en Betingelse for Bevaringen af Vexelretten mod de Formænd, der ville blive befriede ved Nødsadressatens Akcept og derefter erlagte Betaling, jfr. § 62, 2. Pkt. og § 63, og det er da klart, at det Tab af Vexelret, som Forbigaaelse af en Nødsadressat i og for sig medfører, ikke forebygges ved, at der tegnes Akcept af en anden Nødsadressat, naar dennes Akcept og Betaling befrier færre Vexelskyldnere. Har f. Ex. den ene Nødsadressat tegnet Akcept for Regning af Endossenten C, uden at Vexelen er eller inden den i § 18 fastsatte Frist bliver forevist for den anden Nødsadressat, er Vexelretten tabt overfor C og B og haves kun mod Trassenten A, idet den forbigaaede Nødsadressat maa formodes at ville have akcepteret og betalt for Regning af Trassenten. Er der tegnet Akcept for Regning af C, uagtet en anden Nødsadressat har tilbudt Akcept for Regning af B, haves kun Vexelret mod B og A. Det maa iøvrigt bemærkes, at den akcepterende Nødsadressat er bunden ved sin Akcept uanset den stedfundne Tilsidesættelse af Regelen i § 56, 2. Pkt. Ligesom nemlig Iagttagelse af denne Forskrift ikke kan antages at være en formel Betingelse for den tegnede Akcepts vexelretlige Gyldighed, jfr. Bem. ved L.s § 57, saaledes er der heller ikke ellers nogen Grund til at anse Akcepten uforbindende for Nødsadressaten, idet denne er in pari culpa med Vexelejeren, naar han tegner sin Akcept, før end det ved Protest er godtgjort, at ingen af de andre Nødsadressater har villet give en Akcept, der befrier flere Vexelskyldnere. For saa vidt den akcepterende Nødsadressat ved Forfaldstid er solvent, kommer det saaledes til at gaa ud over ham, at Forskriften i § 56, 2. Pkt. ikke er iagttagen,

idet han mister den Regres, han efter § 63 skulde have haft, overfor de Vexelskyldnere, der vilde være blevne befriede ved den forbigaaende Nødsadressats Akcept og Betaling.*) — Naar Vexelen ikke hører til de i L.s § 18 omhandlede, medfører det ikke Tab af Vexelret, at der ikke er krævet Akcept hos en Nødsadressat, eller at en af en Nødsadressat tilbudt Akcept ikke er bleven modtagen. Tab af Vexelret indtræder her først, naar den ved Forevisningen til Akcept forbigaaede Nødsadressat ogsaa bliver forbigaaet ved Forevisningen til Betaling. Har f. Ex. en Nødsadressat akcepteret for Regning af Endossenten C med Forbigaaelse af en anden Nødsadressat, der har villet (eller formodes at have villet) akceptere for Regning af Trassenten A, er Vexelretten mod C og B først tabt, naar der ikke paa Forfaldsdagen eller inden Udløbet af to Søgnedage efter denne er krævet Betaling og i Mangel heraf optaget Protest hos A's Nødsadressat, jfr. §§ 62–64. Den stedfundne Tilsidesættelse af L.s § 56, 2. Pkt. maatte dog siges at medføre Tab af Vexelret, hvis den med Nødvendighed førte til, at A's Nødsadressat ogsaa blev forbigaaet ved Forevisningen til Betaling. Men efter L.s § 60 er den for C's Regning akcepterende Nødsadressat formentlig ikke pligtig at betale, før end der er optaget Protest de non solutione ikke blot for Trassaten, men ogsaa for den anden Nødsadressat, og selv om man antager, at Ordene i § 60 „med forud optagen Protest" kun sigte til Protest for Trassaten (hvorom i det følgende), vil den akcepterende Nødsadressat, naar han indfrier Vexelen noget før Protestfristens Udløb, kunne oprette den stedfundne Forsømmelse ved selv at lade optage Protest de non solutione for den anden Nødsadressat, hvis denne ikke

*) Naar der i Henhold til L.s § 42 ikke er optaget Protest, er den akcepterende Nødsadressat ikke i Stand til at forvisse sig om, at Regelen i § 56, 2. Pkt. er overholdt, og maa derfor, naar han med Hensyn hertil har været i god Tro, stedse have den fulde, ham ved § 63 tillagte Vexelregres. For saa vidt da vedkommende Formænd kunne bevise, at L.s § 56, 2. Pkt. ikke er iagttagen (§ 42, 3. Pkt.), kunne de søge det ved Regressen lidte Tab erstattet hos Vexelejeren.

vil erlægge en Betaling, der befrier flere Vexelskyldnere*). Derimod vil formentlig den akcepterende Nødsadressat kunne ifalde Erstatningsansvar overfor den, for hvis Regning han har akcepteret (C), idet denne kan have lidt Tab ved, at Regelen i § 56, 2. Pkt, ikke er iagttagen. Hvis nemlig C's Formænd, B og A, ved Vexelens Forfaldstid ere insolvente, men vare solvente paa den Tid, da Vexelen forevistes til Akcept, vil den forbigaaede Nødsadressat nu nægte at indfri Vexelen for Regning af B eller A, men havde muligen tidligere akcepteret for en af disse Vexelskyldnere, hvis han var bleven opfordret hertil, og selv om han havde nægtet saadan Akcept, kunde C, naar denne Nægtelse var bleven konstateret ved Protest, i Henhold til § 61, 2. Pkt. have gjort Regres for manglende Akcept gjældende mod B og A og saaledes muligen før disses Insolvens have opnaaet Sikkerhed hos dem. Idet der nu formentlig tør bortses fra den usandsynlige Mulighed, at Vexelejeren havde opgivet sit Ønske om Akcept, hvis C's Nødsadressat, som han burde, havde nægtet at akceptere, saa længe det ikke ved Protest var godtgjort, at den anden Nødsadressat ikke vilde akceptere for Regning af B eller A, maa der siges at foreligge den tilstrækkelige Aarsagsforbindelse imellem den akcepterende Nødsadressats Overtrædelse af Regelen i § 56, 2. Pkt. og det for C ved Formændenes senere Insolvens opstaaede Tab. Hvis B er solvent og saaledes kommer til at indfri Vexelen, vil han ligeledes kunne fordre sit ved den stedfundne Overtrædelse af Loven lidte Tab erstattet af den akcepterende Nødsadressat.

Til L.s § 57.

Ligesom § 56 fritager Vexelejeren for at opsøge den Nødsadressat, der efter Adressens Udvisende boer udenfor Betalingsstedet (Akceptforevisningsstedet), saaledes er Vexel-

*) Denne Udvej har den akcepterende Nødsadressat ikke ved den i § 18 omhandlede Vexel, idet Optagelse af Protest de non solutione for den forbigaaede, paa Akceptforevisningsstedet boende Nødsadressat ikke kan have nogen Betydning.

ejeren efter § 57 heller ikke pligtig at modtage den af slig Nødsadressat tilbudte Akcept. Saadan Nødsadressat er overhovedet i enhver Henseende at betragte som ikke nævnt i Vexelen. At Vexelejeren ikke bør være pligtig at modtage Akcept af en Person, der ikke er nævnt i Vexelen, indlyser, naar henses til, at en modtagen Interventionsakcept (Æresakcept) lige saa vel som en Nødsadressats Akcept efter § 61 udelukker Vexelejeren fra Regres for manglende eller ikke betryggende Akcept, og hvis den akcepterende Intervenient ikke kan betale, har altsaa Vexelejeren ved hans Mellemkomst blot opnaaet at faa sin Regres mod Formændene udsat til Forfaldstid, under hvilken Udsættelse ogsaa disse kunne være blevne insolvente. Da det ikke paavirker Vexelejerens Retsstilling, om Trassaten giver almindelig Akcept eller Æresakcept, er derimod Vexelejeren, som ligeledes udtalt i Loven, pligtig at modtage Trassatens Æresakcept, ved hvilken Akcept Trassaten opnaar samme Retsstilling, som om han havde akcepteret efter Nødsadresse, jfr. ovenfor S. 369. At Vexelejeren ogsaa skal modtage Akcept af en Nødsadressat, naar denne vil akceptere for Regning af en anden end den, fra hvem Nødsadressen ses at hidrøre, er ligeledes utvivlsomt; men da det i Almindelighed ikke med Sikkerhed kan ses af Vexelen, hvem der har paategnet Nødsadressen, betragter Loven Forholdet, som om Nødsadressaten stedse honorerer for Regning af den, der har opfordret ham hertil, og taler derfor ikke om Æresakcept af en Nødsadressat.

Ved Ordene „kan en anden (Intervenient), efter at Protest er optagen, akceptere“ o. s. v. er det vistnok indirekte udtalt, at Æresakcept ikke kan tegnes, saa længe der ikke er optaget Protest (for Trassaten og Nødsadressaterne). Men dette kan dog næppe være at forstaa saaledes, at Optagelse af Protest skulde være en formel Betingelse for Æresakceptens forbindende Kraft. Protesten er jo kun et Bevis for Vexelens Forevisning til Akcept eller Betaling, og hvis den nævnte Forstaaelse antoges, vilde Betingelserne for Æresakceptens formelle, vexelretlige Gyldighed blive forskjellige, eftersom Protest skal optages eller i Henhold til de vedkommendes Opfordring kan undlades

(L.s § 42), skjønt Vexelen ogsaa i sidst nævnte Tilfælde skal forevises til Akcept for Trassaten og Nødsadressaterne, før end der tegnes Æresakcept. Skulde en uden Optagelse af Protest given Æresakcept være uforbindende for Akceptanten, burde følgerigtigt det samme gjælde om den Akcept, der tegnes af en Nødsadressat i Strid med Regelen i § 56, 2. Pkt.; men herfor indeholder § 56 ingen Hjemmel. Det er formentlig heller ikke nødvendigt at lægge mere ind i Lovens Ord end det, at man ikke uden at udsætte sig for Tab af Vexelret eller Ansvar til Erstatning kan give og modtage Æresakcept, før end der er optaget Protest for de vedkommende.

Tilbydes Akcept af flere, som ikke ere nævnte i Vexelen, kan Vexelejeren, der ikke er pligtig at modtage nogen af de tilbudte Akcepter, vælge, hvilken han vil. Da Vexelejeren skal modtage Æresakcept af Trassaten, maa derimod Regelen i § 56, 2. Pkt., som ogsaa forudsat i § 57, 2 Pkt., være analogisk anvendelig i Tilfælde af Konkurrence imellem en af en Nødsadressat tilbudt Akcept og en af Trassaten tilbudt Æresakcept, og hertil kommer da den yderligere Regel i § 57, 2. Pkt., at Nødsadressatens Akcept har Fortrinet, selv om der kun befries lige saa mange Vexelskyldnere ved ham. Den, for hvis Regning der akcepteres, kan nemlig paa Grund af andet Mellemværende have Interesse i, at Vexelen indfries af Nødsadressaten, hvem han har anmodet derom, og det Tab, han paa Grund af sligt særligt Forhold maatte lide ved Tilsidesættelse af Regelen i § 57, 2. Pkt., maa han kunne fordre erstattet af den akcepterende Trassat. Regelen i § 57, 2. Pkt. maa være analogisk anvendelig paa Konkurrence imellem Akcepttilbud fra en Nødsadressat og fra en Person, der ikke er nævnt i Vexelen. Derimod synes en fremmeds Akcept at kunne foretrækkes, naar hans Akcept og Betaling befrier flere Vexelskyldnere end Nødsadressatens, dog kun for saa vidt Vexelen ikke falder ind under L.s § 18. Ved den i § 18 omhandlede Vexel medfører nemlig, som paavist ved § 56, Forsømmelse af Forevisning til Akcept for Nødsadressaten eller Nægtelse af at modtage en af denne tilbudt Akcept Tab af Vexelretten mod de Regresskyldnere, der vilde være blevne be-

friede ved Nødsadressatens Akcept og Betaling, og ved at foretrække en fremmeds Akcept udsætter Vexelejeren sig saaledes for Tab af Fyldestgjørelse for det Tilfælde, at Akcepten ikke bliver indfriet. Nægtelse af at modtage Trassatens Æresakcept medfører formentlig ligeledes ved den i § 18 omhandlede Vexel Tab af Vexelret mod de Formænd, der vilde være blevne befriede ved den af Trassaten tilbudte Honorering. Med Hensyn til Følgerne af, at Fortrinsretten ikke agtes, henvises iøvrigt til det ved § 56, 2. Pkt. bemærkede. Da en Nødsadressat, hos hvem der ikke er krævet Akcept, formodes at ville honorere for Regning af Trassenten, og Intervenienten efter § 57, 2. Pkt. skal staa tilbage for Nødsadressaten, selv om hans Honorering befrier lige saa mange Vexelskyldnere, udsætter Intervenienten sig stedse for Retstab eller Ansvar ved at akceptere, før end det ved Protest er godtgjort, at ingen Nødsadressat vil give en Akcept, der har Fortrin for hans.

Til L.s § 58.

Af § 58, 1. Pkt. fremgaar, at et udenfor Vexelen (Vexelkopien) af en Nødsadressat eller Intervenient givet Løfte om at indfri Vexelen ikke kan begrunde nogen vexelretlig Forpligtelse, end ikke om Løftet er givet under Protesten og indført i denne. Naar Trassaten vil tegne Æresakcept, maa han udtrykkelig tilkjendegive dette ved Udtryk som „til Ære for N. N." eller lign., idet hans Akcept ellers vil blive anset som en almindelig Akcept (Efter-Akcept, jfr. L.s § 28). For saa vidt det undtagelsesvis med Sikkerhed kan ses af Vexelen, hvem der har paategnet Nødsadressen, antages Nødsadressaten at have akcepteret for dennes Regning, naar han ikke har nævnt nogen anden, se iøvrigt § 58, 2. Pkt.

Som bemærket ovenfor S. 372, maa Bestemmelserne i § 21, 1. St. og § 22, 2. Pkt. anvendes analogisk paa Nødsadressatens og Intervenientens Akcept. Om analogisk Anvendelse af Bestemmelsen i § 22, 1. Pkt., for saa vidt den tilpligter Vexelejeren at modtage partiel Akcept, i Forhold til den fremmede Intervenient bliver der ikke Spørgsmaal, da Vexelejeren overhovedet ikke er pligtig at modtage

dennes Akcept, og det er ligeledes utvivlsomt, at Trassaten, der efter Protest de non acceptatione er udelukket fra at give almindelig, partiel Akcept (§ 28, 1. Pkt.), heller ikke kan have Adgang til at tegne partiel Æresakcept. Derimod har man ment, at Vexelejeren var pligtig at modtage partiel Akcept af en Nødsadressat. Men foruden at Grunden til Bestemmelsen i § 22, 1. Pkt, nemlig at Vexelen som oftest vil være trukken til Betaling af en Trassaten paahvilende Gjæld, hvis Størrelse kan være uvis, formentlig ikke passer paa Nødsadressaten, der vistnok i Almindelighed vil være anmodet om at honorere paa Kredit, maa erindres, at Nødsadressatens Akcept og Betaling ikke afværger Vexelregressen, men kun forkorter denne (§ 63), og det ses ikke rettere end, at den omspurgte Adgang til at give partiel Akcept, der maatte kunne benyttes af flere Nødsadressater, vilde føre til en Udstykning af Vexelregressen, i hvilken de vedkommende (Honoraten og dennes Formænd, se § 63) ikke kunne være pligtige at finde sig. Da Nødsadressaten først kommer til at akceptere, efter at der er optaget Protest de non acceptatione for Trassaten, turde ogsaa Analogien af § 28, 1. Pkt. være afgjørende; thi der ses ikke mindste Grund, hvorfor Vexelejeren efter optagen Protest mere skulde være pligtig at modtage partiel Akcept af en Nødsadressat end af Trassaten. Det forstaar sig dog, at partiel Akcept af en Nødsadressat skal modtages, naar Protest de non acceptatione kun er optagen for en Del af Vexelsummen, og Nødsadressaten vil akceptere for det hele Beløb, for hvilket der er protesteret. — Der synes heller ikke at være aldeles tilstrækkelig Grund til at anvende Regelen om Betænkningsfristen i § 21, 1. St. i Forhold til Nødsadressaten.

Til L.s §§ 59—61.

Naar den akcepterende Nødsadressat eller Intervenient, som det er paalagt ham ved L.s § 59, har faaet Protesten udleveret og oversendt til Honoraten, er denne i Stand til at søge Sikkerhed hos sine Formænd efter L.s § 26, ligesom han, hvis Vexelen er protesteret for manglende Akcept, kan indfri den (jfr. ovenfor S. 341) og derefter søge Betaling efter L.s § 29, se § 61, 2. Pkt. Det Ansvar, som Nøds-

adressaten eller Intervenienten efter § 59, 3. Pkt. paadrager sig ved ikke i rette Tid at oversende Protesten, kan næppe gjøres gjældende til Modregning under den Vexelsag, som Nødsadressaten eller Intervenienten efter Indfrielse af sin Akcept anlægger mod Honoraten i Henhold til L.s § 63, idet L. 28. Maj 1880 § 4, der ikke omtaler denne Modfordring, uden Tvivl maa anses for udtømmende. — Bestemmelsen i § 61, 1. Pkt. forudsætter naturligvis, at Akcepten vedbliver at være betryggende, idet L.s § 30 bliver anvendelig, hvis Nødsadressaten eller Intervenienten kommer i et af de der omhandlede Tilfælde. L.s § 61, der ikke ses at frembyde noget Fortolkningsspørgsmaal, maa iøvrigt vel mærkes.

Tilbage staar at omtale L s § 60, der burde have været stillet sidst, da den angaar Æresakceptens Virkning ved Forfaldstid, medens § 61 omhandler sammes Virkning før Forfaldstid. At Nødsadressaten eller Intervenienten, naar han ikke betaler efter sin Akcept, ifalder Ansvar ikke blot overfor Vexelejeren, men tillige overfor Honoratens øvrige Eftermænd, naar nogen af disse formedelst hans Misligholdelse kommer til at indfri Vexelen, er ligefrem begrundet i, at han ved at akceptere har lovet en Betaling, der befriede disse Eftermænd (L.s § 63), hvilket Løfte maa anses modtaget af Vexelejeren tillige paa bemeldte Eftermænds Vegne, jfr. Bem. ved L.s § 23 S. 333. Iøvrigt maa vel mærkes, at Nødsadressaten eller Intervenienten uanset den af ham tegnede Akcept vedbliver at være subsidiær Betaler i ethvert Fald for saa vidt, som han hverken skal eller tør betale, før end det har vist sig, at Trassaten, af hvem Vexelen principalt ønskes indfriet, ikke betaler, se Lovens Ord „med forud optagen Protest". Om end nemlig Vexelen i Overensstemmelse med §§ 56 og 57 er protesteret de non acceptatione for Trassaten, før end der blev tegnet Akcept af Nødsadressaten eller Intervenienten, skal den efter den almindelige Regel i L.s § 41 alligevel ved Forfaldstid forevises Trassaten til Betaling. Trods den ubetingede Affattelse af L.s § 60 maa dog de faa Undtagelser, Loven har gjort fra den nævnte almindelige Regel, ogsaa gjælde i det her omhandlede Tilfælde, at der er tegnet Ak-

cept af en Nødsadressat eller Intervenient. Om den i § 41, 2. Pkt. ommeldte Undtagelse bliver der iøvrigt ikke her Spørgsmaal, idet Betingelsen for denne Undtagelse vilde være, at Honoraten eller en af dennes Formænd har indfriet Vexelen og i Henhold til § 61, 2. Pkt. søgt Regres efter § 29; men naar Vexelen er indfriet af Honoraten eller en af dennes Formænd, er Nødsadressaten eller Intervenienten løst fra sin Akcept, eftersom han i Følge samme kun hæfter overfor Honoratens Eftermænd. Derimod erindres, at den i § 18 ommeldte Vexel ikke skal forevises til Betaling for Trassaten, naar den er protesteret de non acceptatione, jfr. § 43, samt at Vexelen i det i L.s § 42 omhandlede Tilfælde vel skal forevises til Betaling, men ikke protesteres de non solutione. — For saa vidt Vexelen har andre Nødsadressater, hvis Betaling efter Regelen i § 64 kunde blive at foretrække fremfor den akcepterende Nødsadressats eller Intervenients, opstaar dernæst det Spørgsmaal, om ikke Vexelen (udenfor de nævnte Undtagelsestilfælde) ogsaa bør være protesteret de non solutione for disse andre Nødsadressater, før end den akcepterende betaler. For det Tilfælde, at bemeldte Nødsadressater trods Reglerne i §§ 56 og 57 i sin Tid ere forbigaaede ved Forevisningen til Akcept, er Spørgsmaalet besvaret ovenfor S. 377—78, og her haves saaledes alene det normale Tilfælde for Øje, at de paagjældende Nødsadressater tidligere have nægtet at give en Akcept, der efter Reglerne i §§ 56 og 57 havde Fortrin fremfor den, der in casu er tegnet. At nu Loven ogsaa i Forhold til Nødsadressaterne fastholder den Regel, at der skal kræves Betaling hos dem, selv om de tidligere have nægtet Akcept, fremgaar af § 62, 1. Pkt, hvis Forskrift om Forevisning til Betaling og Optagelse af Protest for samtlige Nødsadressater ogsaa gjælder for det Tilfælde, at Vexelen tidligere er protesteret de non acceptatione for alle vedkommende. Staar det derhos fast, at en Nødsadressat eller Intervenient ved at akceptere ikke opnaar Fortrinsret til at indfri Vexelen fremfor Trassaten, synes han heller ikke ved sin Akcept at kunne vinde saadan Fortrinsret fremfor de andre Nødsadressater. Det antages saaledes her, at Nødsadressaten eller Intervenienten, naar han har akcepteret for Regning

af en Endossent, ikke skal og — under den i § 64, 2. Pkt. fastsatte Følge — heller ikke tør betale efter sin Akcept, før end det ved Protest er godtgjort, at ingen af de andre Nødsadressater vil erlægge en Betaling, der befrier flere Vexelskyldnere. Ved at indfri sin Akcept, før end Protest de non sol. er optagen for den anden Nødsadressat, mister altsaa Nødsadressaten eller Intervenienten den Vexelregres, der ellers efter § 63 vilde tilkomme ham, i Forhold til de Regresskyldnere, som vilde være blevne befriede ved den forbigaaede Nødsadressats Betaling, forudsat naturligvis, at han ikke selv efter Indfrielsen af sin Akcept i rette Tid lader Vexelen forevise til Betaling og i Mangel heraf protestere for den anden Nødsadressat.

Den akcepterende Nødsadressats eller Intervenients Betalingspligt er efter L.s § 60 endvidere knyttet til den Betingelse, at den protesterede Vexel forevises ham til Betaling inden den i § 62 fastsatte Frist. Naar Vexelen først forevises ham efter Udløbet af anden Søgnedag efter Forfaldsdagen, behøver han altsaa ikke at betale, men kan, hvis han vil, uden Retstab betale, idet den her omhandlede Betingelse er fastsat alene af Hensyn til ham selv, nemlig for at han i Tide kan komme til at søge Regres efter § 63, før end de paagjældende Regresskyldnere maaske blive insolvente. Har Vexelejeren i rette Tid forevist Vexelen, men ikke faaet Betaling, maa han sikre sig et Bevis for den stedfundne Forevisning. Over for den akcepterende Nødsadressat eller Intervenient selv kan maaske ethvert Bevis benyttes, jfr. Analogien af, hvad der gjælder om den i § 36 ommeldte Forevisning, samt L.s § 44; men Optagelse af Protest de non solutione for Nødsadressaten eller Intervenienten er nødvendig, hvis Vexelejeren vil bevare sin Ret mod Honoratens Eftermænd, hvilken Protest uden betydelig Merudgift kan blive foretaget i Forbindelse med den, der optages for Trassaten og de andre Nødsadressater, jfr. L.s § 83.

Med Hensyn til, hvad den akcepterende Nødsadressat eller Intervenient har at betale, er det klart, at han maa godtgjøre Vexelejeren de Omkostninger, som hans Honorering fører med sig, altsaa Udgifterne ved de for Trassaten

og de andre vedkommende optagne Protester de non acc. og de non sol.; men ellers har han kun at betale det samme som den akcepterende Trassat og er navnlig lige saa lidt som denne pligtig at betale Provision. Betaler han ikke i rette Tid, bestemmes hans Ansvar (ligesom den almindelige Akceptants) i Forhold til Vexelejeren efter L.s § 36 og i Forhold til Honoratens Eftermænd, naar nogen af disse har maattet indløse Vexelen, efter Analogien af L.s § 52.

Til L.s § 62.

Denne Paragraf omhandler dels det Tilfælde, at Vexelejeren ikke kan faa Betaling hos nogen af de paagjældende, og dels det Tilfælde, at Vexelejeren ikke vil modtage en ham tilbudt Betaling. Her er altsaa alene Tale om det Retstab, der rammer Vexelejeren, naar han ikke har gjort, hvad han skulde, for at faa Betaling eller endog har tilbagevist en tilbudt Betaling. Om det Tilfælde, at Vexelejeren er villig til at modtage Betaling og har truffet i det mindste én, der vil betale, handles derimod i § 64. Naar Vexelejeren i dette Tilfælde har modtaget den tilbudte Betaling, hvortil han under den i § 62 fastsatte Følge stedse er forpligtet, er han ude af Forholdet, og der bliver derfor her alene Spørgsmaal om Retstab for den, der har betalt, nemlig for saa vidt han har tilsidesat en anden, der ogsaa har villet (eller formodes at have villet) betale, og som var fortrinsberettiget hertil, fordi hans Betaling vilde have befriet flere Vexelskyldnere.

Ved § 62, 1. Pkt. erindres atter de Undtagelsestilfælde, hvor der ikke fordres Forevisning til Betaling eller dog ikke Protest de non solutione, § 41, 2. Pkt., § 43, jfr. § 18, samt § 42. Med Hensyn til, at Nødsadressen eller Interventionsakcepten kun kommer i Betragtning, naar den lyder paa Betalingsstedet, men at den anses at lyde paa dette Sted, naar den intet andet Sted nævner, se ovenfor S. 370—72*).

*) Naar den akcepterende Trassat tilføjer et andet Betalingssted, anses saadan Tilføjelse efter § 22, 2. Pkt som uskreven, og Forevisning til Betaling samt Protest de non solutione skal derfor lige fuldt

Udtrykket „Betalingen“ i § 62, 2. Pkt. sigter til den Betaling, som den forbigaaede Nødsadressat eller Interventionsakceptant, — efter hvad Loven formoder, — vilde have erlagt, hvis Vexelejeren havde henvendt sig til ham. Er det en Nødsadressat, der ikke har akcepteret, for hvem Protest ikke er optagen, formodes det i Regelen, at han vilde have betalt for Regning af Trassenten, og Vexelejeren har saaledes ved ikke at henvende sig til ham tabt sin Vexelregres mod alle Endossenterne*). Er det en Nøds-

---

foretages (eller søges foretaget, jfr. § 89 in f.) for Trassaten paa Vexelens Betalingssted. At L.s § 62 ikke har anvendt Regelen i § 22, 2. Pkt. paa den akcepterende Intervenients Tilføjelse af et andet Betalingssted, turde dog være velgrundet; thi da det har Formodningen for sig, at en Vexelskyldner kun vil betale paa sit Bosted, er Intervenientens Tilføjelse af et andet Betalingssted ikke at betragte som en Indskrænkning i hans Akcept, men som en faktisk Oplysning om hans Bosted. At derimod den akcepterende Trassat ikke med Retsvirkning kan tilføje et andet Betalingssted, er begrundet i, at Vexelen fra først af indeholder Oplysning om hans Bosted, og at derfor alle vedkommende have gjort sig Forventning om, at han vil betale paa dette Sted. Hvis en Nødsadressat (ɔ: en saadan, der efter Vexelens Udvisende boer paa Betalingsstedet) akcepterer til Betaling paa et andet Sted, maa ligeledes Regelen i § 22, 2. Pkt. anvendes. — Deraf, at Interventionsakceptantens Tilføjelse af et andet Betalingssted skal respekteres, følger utvivlsomt, at hans Akceptforpligtelse ophører efter § 60, naar den protesterede Vexel ikke forevises ham til Betaling paa det af ham angivne Betalingssted inden Udløbet af de to Søgnedage efter Forfaldsdagen, og her kommer saaledes til at foreligge det besynderlige Forhold, at Undladelse af Forevisning til Betaling medfører Tab af Vexelretten mod Akceptanten, men — i Følge § 62 — ikke Tab af Vexelretten mod de Regresskyldnere, der vilde være blevne befriede ved hans Betaling.

*) For saa vidt det undtagelsesvis bestemt ses af Vexelen, at Nødsadressen hidrører fra en Endossent, kan Nødsadressaten kun antages at ville have betalt for Regning af denne, idet der ikke her — saaledes som ved Forsømmelse af Forevisning til Akcept, hvorom se ovenfor S. 374—75 — foreligger den fornødne Lovhjemmel til at betragte Forholdet, som om Nødsadressaten i alle Tilfælde vilde have honoreret for Regning af Trassenten. Ved domicilierede Vexler kan ogsaa Akceptanten tilføje Nødsadresse; men ved disse Vexler maa

adressat, der har akcepteret, eller en Interventionsakceptant, for hvis Vedkommende Protest ikke foreligger, har Vexelejeren mistet sin Vexelregres mod alle dens Eftermænd, for hvis Regning Akcepten blev given.

Bestemmelsen i § 62, 3. Pkt. forudsætter naturligvis, at den tilbudte Betaling er i alle Henseender lovlig. Medens Vexelejeren maaske ogsaa efter optagen Protest skal modtage partiel Betaling af Trassaten, jfr. Bem. ved § 37, maa det formentlig i Overensstemmelse med det ovenfor S. 382 udviklede antages, at Vexelejeren kun er pligtig at modtage fuld Betaling af den, der vil betale som Nødsadressat eller Intervenient o: imod at faa Vexelregres efter § 63, jfr. iøvrigt med Hensyn til, hvad der foruden Vexelsummen skal betales, Bem. ved § 60 S. 385—86 samt § 63. — Naar Trassaten ikke har akcepteret, kan han lade Vexelen protestere de non solutione og derefter tilbyde Betaling som Intervenient (Æresbetaling). Derimod har Trassaten ikke Adgang til at erlægge Æresbetaling, naar han har givet almindelig Akcept, eftersom han da hæfter overfor alle dem, mod hvilke han som Æresbetaler skulde have Vexelregres efter § 63. Af samme Grund kan den, der har akcepteret som Nødsadressat eller Intervenient, ikke erlægge Æresbetaling for nogen af dens Eftermænd, for hvis Regning Akcepten blev tegnet, jfr. § 60.

Til L.s § 63.

Paragrafens Hovedbestemmelse er, at saa vel Nødsadressaten som Intervenienten ved Betalingen indtræder i Vexelejerens Ret mod den, for hvis Regning han har betalt, o. s. v. I og for sig kunde Ordene „indtræder i Vexelejerens Ret" tillægges den Betydning at Nødsadressaten eller Intervenienten stedse kun erhvervede den Ret mod de nævnte Vexelskyldnere, som sidste Vexelejer havde, saa at enhver

---

vistnok ligeledes Nødsadressen formodes at hidrøre fra Trassenten. Er dette rigtigt, vil altsaa Vexelejeren ved Forsømmelse af Forevisning til Betaling for Nødsadressaten kun tabe sin Vexelregres mod Trassenten, naar det bestemt fremgaar af Vexelen, at Nødsadressen er paategnet af Akceptanten.

Indsigelse, der tilkom Skyldnerne overfor sidste Vexelejer, ogsaa kunde gjøres gjældende mod Nødsadressaten eller Intervenienten, selv om denne ved sin Indfrielse af Vexelen var i god Tro med Hensyn til Indsigelsen. Der kan imidlertid ikke være Tvivl om, at denne Nødsadressatens eller Intervenientens Erhvervelse af Vexelen efter sin Beskaffenhed bør være lige stillet med Erhvervelse ved Endossement, saa at Vexelrettens til Fdg. 9. Februar 1798 § 2 svarende Regel bør anvendes til Fordel for den indfriende Nødsadressat eller Intervenient, samt at den Beskyttelse for den godtroende Erhvervelse af Retten efter et Gjældsbrev, der er hjemlet ved Fdg. 28. Juli 1841 § 1 in f. og for Vexlers Vedkommende udvidet ved L.s § 76, ligeledes bør komme Nødsadressaten eller Intervenienten til Gode. Det maa derfor antages, at L.s § 63 ikke har villet udtale sig om den Retsbeskyttelse, der tilkommer Nødsadressaten eller Intervenienten i Følge den almindelige Beskaffenhed af hans Erhvervelse*), men at Loven, gaaende ud fra den normale Forudsætning, at den Ret, Vexelen udviser, virkelig existerer samt tilkommer Vexelens Ihændehaver, i § 63 kun har villet give en Regel om Beskaffenheden og Omfanget af det Regreskrav, som en Nødsadressat eller Intervenient overhovedet kan erhverve ved at indfri Vexelen. I saa Henseende er det ved Ordene „indtræder i Vexelejerens Ret" sagt, at Regreskravet er et vexelretligt, at det omfatter alle de i § 50 nævnte Poster, altsaa ogsaa Provision, samt at det kan inddrages paa den i § 53 nævnte Maade.

De Indsigelser, som kunne fremsættes mod enhver Endossatar, kunne naturligvis ogsaa gjøres gjældende mod Nødsadressaten eller Intervenienten. Er saaledes Vexelretten præskriberet eller tabt ved Forsømmelse af den til dens Bevaring foreskrevne Omgang, erhverver den indfriende Nødsadressat eller Intervenient ikke Vexelret mod Honoraten og de af dennes Formænd, hvis Vexelforpligtelse var bortfalden. Den ved L.s § 46 hjemlede Fordring paa

*) At L.s § 63 ikke har villet afgjøre Nødsadressatens eller Intervenientens Retsstilling for det Tilfælde, at han har betalt til en uretmæssig Ihændehaver af Vexelen, turde især være klart.

Afkortning i Regressummen kan ligeledes gjøres gjældende mod Nødsadressaten eller Intervenienten; men hvor denne som Akceptant er forpligtet til at indfri Vexelen, vil han i Følge § 60 faa Lejlighed hertil inden Udløbet af den i § 45 fastsatte Frist og kan saaledes i ethvert Fald sikre sig imod Indsigelse efter § 46 ved selv at give Underretning, hvilken Underretning da maa gives til Honoraten, naar der er anført Stedsbetegnelse ved dennes Navn, og ellers til Honoratens nærmeste Formand, hvis Adressested er anført.

For saa vidt Nødsadressaten eller Intervenienten tidligere har akcepteret, formodes han at betale for Regning af den, for hvem han har akcepteret, jfr. § 58, 2. Pkt.; men ellers maa han sørge for, at det ved den i § 63 ommeldte Paategning, — der kan gives saa vel af Vexelejeren som af Notarius, — bliver konstateret, for hvis Regning han betaler. Indeholder Paategningen ingen Oplysning i saa Henseende, maa Regelen i § 58, 2. Pkt. analogisk anvendes, dog vistnok saaledes, at Intervenienten, naar Vexelen er akcepteret (ɔ: af Trassaten), anses at have betalt for Regning af Akceptanten.

Til L.s § 64.

Efter Paragrafens Regel har den, der vil betale for Regning af Akceptanten, Fortrin for den, der vil indfri Vexelen for Regning af Trassenten, og denne Betaler igjen Fortrin for den, der vil betale til Ære for første Endossent o. s. v. Om Betalingstilbud gjør Notarius selvfølgelig ikke Anmærkning paa Vexelen, men kun i Protesten, og naar Paragrafen alligevel forudsætter, at det af Vexelen kan fremgaa, at en anden, „som havde tilbudt Betaling", var nærmere berettiget til Vexelens Indløsning, er dette at forstaa i Overensstemmelse med § 62, hvorefter enhver, for hvem Vexelen skal forevises til Betaling, betragtes som tilbydende Betaling, saa længe han ikke har nægtet saadan, og det saaledes, at en Nødsadressat eller Intervenient, der har akcepteret, anses villig til at betale for Regning af den, for hvem han har akcepteret, og en Nødsadressat, der ikke har akcepteret, i Regelen formodes at ville betale for Regning af Trassenten, jfr. ovenfor S. 387 med Note. Det har ikke

Hjemmel i Lovens Ord, at den, der kan faa Vexelejeren til at modtage sin Betaling, skulde tage Hensyn til et af en anden fremsat Betalingstilbud, som ikke er konstateret ved Protesten, men ad anden Vej er kommet til hans Kundskab, og herimod kan vistnok ogsaa anføres, at et Betalingstilbud, for hvilket Notarialbevis ikke haves, i Regelen ikke vilde kunne komme i Betragtning under Vexelregressen. Hvor Protest i Henhold til § 42 er undladt, er L.s § 64 vistnok i sin Helhed uanvendelig.

Til L.s § 65.

Paragrafens Regel gjælder, hvad enten den betalende efter § 64 har Fortrin for vedkommende Akceptant eller ikke. Naar saaledes Trassaten tidligere har nægtet Akcept og herved foranled get en Nødsadressat eller Intervenient til at akceptere, maa han betale denne Provision, hvis han ved Forfaldstid vil indfri Vexelen. Derimod er det naturligvis en Forudsætning for Regelens Anvendelighed, at vedkommende Nødsadressat eller Intervenient ved Tegnelsen af sin Akcept har iagttaget Forskrifterne i L.s §§ 56, 2. Pkt. og 57. Har han ved Akcepten skudt en bedre berettiget til Side eller endog akcepteret, uden at der var optaget Protest for Trassaten, kan han ikke fordre Provision, naar denne gjør sin Fortrinsret til at betale gjældende.

Tiende Kapitel.

Om Vexelduplikater og Vexelkopier.

Til L.s §§ 66 og 67.

Hensigten med Udstedelse af Vexelen i flere Exemplarer kan være, at man, naar Vexelen skal forsendes til et fjernt Sted eller med et usikkert Forsendelsesmiddel, ønsker at afsende to Exemplarer til forskjellige Tider eller ad forskjellige Veje for at opnaa desto større Sikkerhed for, at i det mindste det ene Exemplar naar Bestemmelsesstedet. Den sædvanlige Grund til, at der i Nutiden bruges Vexelduplikater, er dog, at man strax vil rejse Penge paa Vexelen igjennem Endossement samtidig med, at den sendes til Akcept.

Hvis det ikke, som foreskrevet i § 66, i selve Texten tilkjendegives, at det er flere Exemplarer af en og samme Vexel, der udstedes, vil Trassenten og de Endossenter, hvis Navne findes paa alle Exemplarerne, kunne komme til at indfri hvert Exemplar som en særskilt Vexel. Naar det i § 66, 2. Pkt. siges ganske ubetinget, at ethvert Exemplar gjælder som en selvstændig Vexel, har Loven herved kun den vexelretlige Stilling for Øje og har selvfølgelig ikke villet udelukke Trassenten eller Endossenten, der kommer til at betale to Gange, fra at søge Erstatning hos den, der har gjort sig skyldig i Misbrug, navnlig har endosseret Exemplarerne til forskjellige Personer. Den samme Følge kan indtræde, hvis Duplikaterne i væsentlige Punkter ikke ere enslydende og saaledes kunne blive ansete som Exemplarer af forskjellige Vexler.

Efter § 67 er saa vel Vexeltageren som en senere Vexelejer berettiget til imod Godtgjørelse af Omkostningerne (ɔ: Stempeludgift, jfr. L. 19. Februar 1861 § 64, og Porto) at fordre sig flere Exemplarer af Vexelen udstedte.*) Vexeltageren maa dog, naar det sker i Vexelen, kunne fraskrive sig denne Ret med Virkning for de senere Vexelejere Det er maaske rigtigt, naar man har ment, at der ikke i Modtagelsen af en „Sola-Vexel“ (§ 66, 2. Pkt.) ligger en Opgivelse af Retten til at fordre flere Exemplarer udstedte; men Vexelejeren maa da, naar han vil benytte denne Ret, tilbagelevere Sola-Vexelen, idet Trassenten og Endossenterne bør have deres Underskrifter paa Sola-Vexelen tilintetgjorte, før end de sætte deres Navne paa de nye Exemplarer, jfr. § 66. Naar en Sola-Vexel er bortkommen, kan der derfor kun fordres nyt Exemplar udstedt under de i § 74, 1. og 3. Punkt fastsatte Betingelser, og saa vel af Hensyn hertil som for i det hele at lette Udstedelsen af nye Exemplarer, betegnes hyppig en trasseret Vexel som en „Prima-Vexel“, selv om den kun udstedes i ét Exemplar, og man i Øje-

*) Sædvanlig tages nok i det hele kun 3 eller højst 4 Exemplarer. Vil Vexelejeren fordre flere, maa han vistnok oplyse, at han har Brug for saa mange.

blikket ikke tænker paa at tage flere.*) For Adgangen til at forlange nye Exemplarer af en bortkommen Vexel er det iøvrigt endnu en Forudsætning, at Vexelejeren kan oplyse sin Adkomst, samt at Skyldneren i sine Bøger har en Afskrift af den bortkomne Vexel, saa at han kan forvisse sig om, at de nye Exemplarer ere enslydende med det bortkomne, jfr. § 66. Medens Endossenterne i Følge § 67, 3. Pkt. ere pligtige til efter Rækkefølgen at gjentage deres Endossementer paa Duplikaterne, kan der i Følge § 68, 2. Pkt. ingensinde fordres Akcept paa flere end ét Exemplar. Efter § 67, 1. Pkt. kan den senere Vexelejer, — der ordentligvis vil være legitimeret ved Besiddelsen af det allerede udstedte Exemplar, — rette sin Begjæring om flere Exemplarer direkte til Trassenten, og han maa da ligeledes efter Rækkefølgen kunne henvende sig direkte til enhver af Endossenterne, hvis Endossement han ønsker gjentaget paa de nye Exemplarer. Den senere Vexelejer kan ogsaa gaa frem efter § 67, 2. Pkt., der vistnok forudsætter, at Formændene ere pligtige at besørge de udstedte nye Exemplarer imellem sig tilbage til Vexelejeren, i ethvert Fald, naar de skulle gjentage deres Endossementer paa dem.

Til L.s § 68.

Da alle Exemplarerne ere givne som én Vexel, er Vexeltageren og senere Vexelejere ogsaa kun berettigede til at endossere dem som én Vexel o: til den samme Person. Den, der — ved Svig eller Uagtsomhed — har endosseret Exemplarer af samme Vexel til forskjellige Personer, svarer efter hvert Exemplar som en særskilt Vexel til den godtroende Erhverver af dette, se 3. Pkt. Herefter vil ogsaa den, der har endosseret Exemplarerne in blanco, kunne komme til at indfri hvert Exemplar som en særskilt Vexel, skjønt han har afhændet alle Exemplarerne som én Vexel til samme Person; thi naar denne eller en senere Vexelejer paa Grundlag af Blanko-Endossementet overdrager Exemplarerne til forskjellige Personer, maa Blanko-Endossenten vexelretlig anses at have overdraget direkte til disse, der efter L.s § 13

*) Benævnelsen „Sola-Vexel" bruges mest kun om egne Vexler, af hvilke der ikke kan fordres Duplikater, se § 95.

kunne udfylde Blanko-Endossementerne med deres Navne. Naar den dobbelt endosserende har maattet indfri flere Exemplarer, skjønt han kun har overdraget til samme Person, kan han selvfølgelig søge Erstatning hos den, der har bragt Exemplarerne paa forskjellige Hænder. — Hvad angaar den Retsstilling, der tilkommer de forskjellige Erhververe og efterfølgende Ihændehavere af hvert Exemplar, har efter 3. Pkt. hver Ihændehaver for sig en selvstændig Vexelfordring mod den dobbelt endosserende (D) og dennes Eftermænd paa hans Exemplar. Derimod kollidere de forskjellige Ihændehavere i deres Vexelfordring mod den dobbelt endosserendes Formænd (C, B og A), der forudsættes at have iagttaget Forskrifterne i L s § 66 og altsaa kun svare for én Vexel. Ved Løsningen af denne Kollision kommer det ikke i Betragtning, hvilket Exemplar D først har overdraget, idet Regelen i L.s § 76 medfører, at alle Ihændehavere, der have erhvervet deres Exemplar under de i nævnte Paragraf fordrede Betingelser, maa være lige berettigede i Henseende til Vexelfordringen mod C, B og A. Naar dernæst spørges, om de flere Vexel-Ihændehavere skulle opfattes som pro kvota eller som solidarisk berettigede overfor C, B og A, maa vistnok det sidste antages. Ligesom nemlig § 68, uagtet den omhandler Kollisionstilfælde, ikke antyder det mindste om, at en Skyldner skulde kunne blive pligtig at erlægge Betaling pro kvota til forskjellige Vexel-Ihændehavere, saaledes omfatte Ordene „Indfries et Exemplar af Vexelen, ere de øvrige uden Kraft" ogsaa det Tilfælde, at Skyldneren, hvor flere paa samme Tid fordre Betaling hos ham, indfrier hvilket af Exemplarerne han helst vil. Er dette rigtigt, er Kollisionen allerede løst, naar der er tegnet Akcept paa ét Exemplar (ɔ: en almindelig Akcept eller en for Regning af A, B eller C meddelt Æresakcept), idet da kun det akcepterede Exemplar har Betydning overfor de nævnte Vexelskyldnere. — Efter Regelen i 2. Pkt. maa der kun gives Akcept paa ét Exemplar, idet Akceptanten kommer til at betale flere Gange, hvis han tegner Akcept paa flere Exemplarer, og disse overdrages til forskjellige godtroende Erhververe. Naar Trassaten er kommen til at indfri 2 Exemplarer, har han selvfølgelig kun Dækningskrav mod

Trassenten for det ene Exemplar, men kan vistnok for det andet søge Dækning hos den dobbelt endosserende, selv om denne ikke er i Svig.

Til L.s §§ 69 og 70.

I Almindelighed er det Prima-Exemplaret, der sendes til Akcept; men det er ligegyldigt, hvilket Exemplar dertil vælges. Den, til hvem Exemplaret sendes, har altsaa at forevise det til Akcept, og derefter, hvad enten Trassaten akcepterer eller ikke*), at gjemme det, indtil det forlanges udleveret. Berettiget til at forlange det til Akcept sendte Exemplar udleveret er Vexelejeren, der legitimerer sig som saadan ved det endosserede Exemplar („i Medfør af § 39"), og som ved en Paategning paa dette („Prima til Akcept hos N. N., jfr. § 69, 1. Pkt.) er underrettet om, hos hvem Akcept-Exemplaret er forvaret. Vexelejeren kan ogsaa „paa anden Maade" godtgjøre sin Ret til Udleveringen, se § 69, 2. Pkt.*) At Vexelejeren kommer i Besiddelse af det til Akcept sendte Exemplar, er nødvendigt, naar der er tegnet Akcept paa det, idet Trassaten da — foruden det endosserede Exemplar, der jo indeholder Vexelejerens Adkomst, – i Følge § 68, 2 Pkt. tillige maa have sin Akcept udleveret ved Betalingen. Naar derimod Trassaten ikke har akcepteret, kan han trygt betale

*) Præsentanten skal vistnok i dette Tilfælde ikke optage Protest de non acceptatione, da det ikke, før end det endosserede Exemplar kommer til Stede, kan vides, til hvem Underretningen om Protesten skal sendes (§ 45, 1. Pkt.).

**) Naar det i Almindelighed antages, at Ejendomsretten over en Ting, som Ejeren besidder ved Fuldmægtig, kan overdrages til en anden, uden at der herom sker Henvendelse til Fuldmægtigen, maa det ogsaa her antages, at Ejendomsretten over det til Akcept sendte Exemplar er overført til den, der har faaet Vexelretten overdragen igjennem det endosserede Exemplar. Men dette kommer ikke, som man dog har ment, i Strid med den almindelige og utvivlsomme Antagelse, at Fuldmægtigen (Forvareren), saa længe ingen har meldt sig hos ham og forlangt Akcept-Exemplaret udleveret, kan tilbagelevere dette til den, der sendte ham det, uden at afkræve denne noget som helst Bevis for, at han endnu er Vexelejer, jfr. til Ex., at der ikke kan gjøres Ansvar gjældende mod den, der har haft en stjaalen Ting i Forvaring, men i fuldkommen god Tro har tilbageleveret Tingen til Deponenten.

imod blot at faa det endosserede Exemplar udleveret; men hvis han ikke betaler, maa det til Akcept sendte Exemplar søges bragt til Stede for at der kan haves Vished, om det er akcepteret eller ikke, eftersom Regresskyldnerne have Krav paa at faa den Akcept, der muligvis er meddelt, udleveret til sig, naar de skulle indfri Vexelen, jfr. § 23. Derfor giver L.s § 70 den Regel, at Ihændehaveren af det endosserede Exemplar (Vexelejeren) ikke kan søge Regres for manglende Betaling, før end han ved en for Forvareren af Akcept-Exemplaret samt for Trassaten optagen Protest har godtgjort, at han ikke har kunnet faa sidst nævnte Exemplar udleveret og heller ikke har kunnet faa Betaling efter det endosserede Exemplar. Naar Vexelejeren kommer til Stede før Forfaldstid og hverken kan faa Akcept-Exemplaret udleveret eller Akcept tegnet paa det endosserede Exemplar, kan han ligeledes efter § 70 først søge Regres for manglende Akcept, naar begge de nævnte Kjendsgjerninger ere godtgjorte ved Protest. I Henseende til Vexelomgangen bemærkes endnu, at Protesten for Forvareren maa optages inden de samme Frister, som gjælde for Protesten for Trassaten, jfr §§ 32 og 41 samt 18 og 19, jfr. dog ogsaa § 42. — Forvareren paadrager sig naturligvis Erstatningsansvar ved ikke at efterkomme sin Udleveringspligt, og det skal blot i saa Henseende bemærkes, at Formodningen i Almindelighed maa være for, at Exemplaret har været akcepteret, efter Omstændighederne selv om Trassaten benægter dette, idet Sammenhængen kan være den, at Forvareren har tilbageleveret Exemplaret til Trassaten for at sætte denne i Stand til at fragaa sin Akcept. Hvis det er en Endossent, der har sendt Exemplaret til Akcept, kan der ogsaa blive Spørgsmaal om Erstatningsansvar for ham overfor den Formand, der paa Grund af Forvarerens Forhold er bleven søgt med Regres, i det mindste naar han har vist Mangel paa Omhu i Valget af sin Fuldmægtig (Forvareren). Om saadant Ansvar for nævnte Endossent bliver der ligeledes Spørgsmaal, naar han har forsømt at gjøre den i § 69 foreskrevne Bemærkning paa det endosserede Exemplar, i hvilket Tilfælde Vexelejeren kan søge Regres efter en alene for Trassaten optagen Protest, jfr. § 70.

Til L.s §§ 71 og 72.

Naar Vexelen fra først af kun er udstedt i ét Exemplar, vil det ofte være vanskeligt og bekosteligt for en senere Vexelejer at forskaffe sig flere Exemplarer, og Øjemedet at rejse Penge paa Vexelen igjennem Endossement samtidig med, at den sendes til Akcept, søger han da opnaaet ved at tage en Kopi af Vexelen og endossere denne, medens han sender Originalvexelen til Akcept Omgangen hermed er en lignende som den, der finder Sted efter §§ 69 og 70, dog med den Forskjel, der følger af, at Trassaten ikke maa honorere en Kopi, da denne ikke indeholder Trassentens originale Underskrift. Naar Kopiens Ihændehaver ikke kan faa Originalvexelen udleveret, kan han derfor ikke kræve Akcept eller Betaling hos Trassaten, hvoraf igjen følger, at han da ikke kan søge Regres for manglende Akcept eller Betaling hos Trassenten og Originalvexelens Endossenter, men alene kan have Vexelregres mod dem, der have garanteret, at han skulde faa Originalvexelen udleveret, o: Kopiens Endossenter, se § 72, 2. Pkt.*)

Kopien maa i alt væsentligt være overensstemmende med Originalvexelen, da der ellers kan opstaa Tvivl, om det er den rette Vexel, Kopi-Ihændehaveren har faaet udleveret, jfr. § 71, 1. Pkt. — Som foreskrevet i § 71, 2. Pkt., skal Kopien forsynes med en Bemærkning om, hvor langt Afskriften gaar, og hvor altsaa de originale Endossementer begynde („hertil Kopi" eller „herfra Original"). Hvis denne Bemærkning mangler, og det heller ikke ellers kan ses, at

*) Den Ejendomsret over Originalvexelen, som Kopi-Ihændehaveren har faaet overdragen med Kopien, er tabt eller gaar tabt, hvis der er eller bliver disponeret over Originalvexelen saaledes, at Erhververen af denne er beskyttet ved L.s § 76, og da er selvfølgelig Kopi-Ihændehaverens Fordringsret mod Originalvexelens Skyldnere ganske ophørt. Men selv om dette ikke sker, taber dog Kopi-Ihændehaveren sin Vexelret mod Skyldnerne efter Originalvexelen, naar han ikke kommer i Besiddelse af denne inden de Frister, da Betaling eller undtagelsesvis Akcept skal være krævet hos Trassaten, jfr. §§ 32 og 41 samt 18 og 19, saa at det Krav, han senere kan gjøre gjældende mod Skyldnerne efter Originalvexelen, naar denne er kommen til Stede eller mortificeret, kun bliver det i § 93 omhandlede Berigelseskrav.

at det er en Kopi, der foreligger, fremtræder Dokumentet i Formen som en selvstændig Vexel. Heraf følger ganske vist ikke, at det kan gjøres gjældende mod dem, hvis originale Underskrifter det ikke indeholder; men Dokumentets formelle Gyldighed som selvstændig Vexel viser sig deri, at det kan modtage vexelretlige Forpligtelseserklæringer, som en Kopi ikke kan modtage, jfr. navnlig med Hensyn til Akcepter Lovens § 21, 2. St. sammenholdt med § 58. Hvis Trassaten paa saadant Dokument tegner almindelig Akcept (eller Æresakcept for nogen af Originalvexelens Skyldnere), er han altsaa vexelretlig bunden, men erhverver intet Dækningskrav ved sin Betaling, med mindre han tillige kommer i Besiddelse af Originalvexelen eller faar denne mortificeret. — Endelig skal Kopien efter § 71, 2. Pkt. indeholde Bemærkning om, hos hvem Originalvexelen findes. Mangelen af denne Bemærkning skader ikke, naar Kopi-Ihændehaveren ad anden Vej véd, hvem der har Originalvexelen i Forvaring og derhos kan faa dennes Besiddelse af samme konstateret ved Protest, hvis Udleveringen nægtes. Men den Protest for nægtet Udlevering af Originalvexelen, som efter § 72, 2. Pkt. er Betingelse for Regressen mod Kopiens Endossenter, kan formentlig ikke optages, naar Kopien ikke udviser, hos hvem Originalvexelen findes, og det heller ikke kan konstateres, hos hvem den virkelig findes. Man har vel ment, at Protesten for nægtet Udlevering i saadant Tilfælde kunde optages for Trassaten, men dette er formentlig en vilkaarlig Udvej, naar det ikke er noget i Forretningslivet sædvanligt eller dog hyppigt forekommende, at Originalvexelen sendes direkte til Trassaten og forbliver hos ham. Vexelregres i det omhandlede Tilfælde maa saaledes vistnok nægtes Kopi-Ihændehaveren, der jo ogsaa ved sin Erhvervelse burde have paaset, at det som Kopi betegnede Dokument indeholdt Oplysning om, hvor Originalvexelen skulde erholdes.

I det normale Tilfælde, at Kopien har Bemærkning om, hos hvem Originalvexelen findes, henvender altsaa Kopi-Ihændehaveren sig til denne og forlanger Originalvexelen udleveret, jfr. med Hensyn til Beviset for Retten til Udlevering den med § 69, 2. Pkt. ligelydende Bestemmelse

i § 72, 1. Pkt. Faar han Originalvexelen udleveret, har han at iagttage den sædvanlige Vexelomgang. Ved Betaling skal saavel Kopi som Originalvexel udleveres den betalende. Udleveres Originalvexelen ikke, kan Kopi-Ihændehaveren hos Forvareren strax optage Protest for nægtet Udlevering og skal – under Tab af sin Vexelregres — optage saadan Protest inden de Frister, der ere fastsatte for Protest de non sol. og de non acc. (§§ 32 og 41 samt 18 og 19, jfr. dog § 42). Naar Protest for nægtet Udlevering er optagen, kan der tegnes Akcept eller erlægges Betaling af Nødsadressater og Intervenienter for Regning af Kopiens Endossenter, jfr. § 58. Størrelsen af det Regreskrav, som Kopi-Ihændehaveren i Henhold til § 72, 2. Pkt. gjør gjældende, bestemmes ved § 29 eller ved § 50, eftersom Regres søges før eller efter Forfaldstid.

Ellevte Kapitel.

Om bortkomne Vexler.

Til L.s §§ 73–75.

Sammenholdt med § 76, maa L.s § 73 antages at indrømme Adgang til Mortifikation uden Hensyn til, om den bortkomne Vexel lød paa Ejerens Navn, eller om han besad den efter Blanko-Endossement, og den Tvivl, der for sidst nævnte Tilfælde har været rejst, turde saaledes i ethvert Fald nu være hævet. For saa vidt den bortkomne Vexel ikke var akcepteret, er det ikke nødvendigt at mortificere den, dersom nyt Exemplar kan faas udstedt efter § 67; men da Betingelserne herfor ikke altid ville være til Stede, jfr. ovenf. S. 392–93, og der desuden kan foreligge særlige Hindringer for Udstedelsen af Duplikat, f. Ex. Trassentens Død, har Loven indrømmet Vexelejeren Adgang til Mortifikation, uden Hensyn til, om Vexelen var akcepteret eller ikke.

Dersom den bortkomne Vexel var akcepteret, kan efter § 74 Vexelejeren imod at stille Sikkerhed ved Forfaldstid kræve Betaling hos Akceptanten, naar blot Stævning i Mortifikationssagen er lovlig kundgjort. Ved at sagsøge til Betaling efter § 74 kan altsaa Vexelejeren afbryde Præskriptionen overfor Akceptanten, hvis den i § 77 fastsatte Frist

er nær ved at udløbe paa den Tid, Vexelen bortkommer, jfr. § 80. I det i § 43, sidste Pkt. omhandlede Tilfælde, hvor Protest de non solutione tillige er nødvendig for Bevaring af Vexelretten mod Akceptanten, kan Vexelretten mod ham reddes ved den i § 75 ommeldte Tabsprotest, dersom Vexelen bortkommer før Protesttiden. Vexelretten vil saaledes trods Vexelens Tab i Regelen kunne bevares overfor Akceptanten. Derimod kan der næppe nogensinde gjøres Vexelret gjældende mod de Skyldnere, der have Regres til andre Vexelskyldnere, naar Vexelen ikke haves til Stede, idet vedkommende Skyldner da ikke ved Betalingen vil kunne opnaa den sikre og hurtige Regres mod sine Formænd, der er en Forudsætning for enhver Vexelgarants Forpligtelse. Man er vistnok ogsaa i Almindelighed enig om at nægte Vexelregres mod dem, der igjen have Regres til andre, naar Adkomsten ikke er i den i § 39 fordrede Orden og saaledes maatte suppleres ved som oftest usikre Beviser, jfr. ovenf. S. 355; men Regressen mod Formændene maa da blive mindst lige saa usikker, naar der slet ingen Vexel er til Stede, i kvilket Tilfælde det jo vil være lettere for Formændene at fragaa deres Forpligtelse. Forøvrigt er det næppe videre nødvendigt at drøfte Spørgsmaalet, om der kan gjøres Vexelret gjældende mod Trassenten og Endossenterne efter en bortkommen Vexel, naar denne er bleven mortificeret, idet Vexelretten mod de nævnte Skyldnere da i Regelen vil være tabt af anden Grund. Da nemlig Tabsprotesten efter § 75 ikke kan vedligeholde Vexelretten mod Trassenten*) og Endossenterne, vil denne Ret for det første være tabt, naar den for Vexelrettens Bevaring foreskrevne Forevisning eller Protest, der jo udkræver Vexelens Tilstedeværelse, ikke er foretagen inden den i Loven fastsatte Frist, og selv om Vexelen først bortkommer, efter at den er protesteret, vil Vexelretten mod Trassenten og Endossenterne i Regelen gaa tabt efter § 78 (eller 79), før end der opnaas Mortifikationsdom, idet Vexelejeren i ethvert Fald ikke, saa længe Vexelen ikke er mortificeret, vil kunne anlægge noget Søgsmaal mod

*) Den Ret, der efter § 75 bevares overfor Trassenten ved Tabsprotesten, er ikke Vexelretten efter den bortkomne Vexel, jfr. nedenfor.

Trassenten og Endossenterne, der kan afbryde Præskriptionen. Overfor Akceptanten er Ejeren af den bortkomne Vexel ogsaa for saa vidt heldigere stillet, som det i § 93 ommeldte Berigelseskrav i Regelen vil kunne gjøres gjældende mod ham, medens dette Krav er meget usikkert overfor de Skyldnere, der før Vexelrettens Tab havde Vexelregres til andre.

Ved L.s § 74 er der efter Mortifikationsstævningens Kundgjørelse tillagt Ejeren af den bortkomne Vexel Ret til imod Sikkerhedsstillelse at fordre et nyt Vexelexemplar udstedt af Trassenten.*) Denne Ret vil han navnlig benytte, naar den bortkomne Vexel ikke var akcepteret, idet Trassaten da uden Risiko kan akceptere og indfri det nye Vexelbrev. Dette kan Trassaten derimod ikke, naar han har tegnet Akcept paa den bortkomne Vexel; thi hvis den akcepterede Vexel er eller bliver overdragen til en godtroende Erhverver (L.s § 76), maa Trassaten betale til denne efter sin Akcept (§ 68, 2. Pkt.) og vilde altsaa komme til at betale to Gange, hvis han tillige har akcepteret eller indfriet det nye Vexelbrev. Denne Fare er vel ikke til Stede, hvis den bortkomne Vexel er tilintetgjort; men det beroer naturligvis paa Trassaten selv, om han vil skjænke Vexelejerens Forsikringer herom Tiltro, og han er ubetinget berettiget til at nægte Akcept og Betaling efter det nye Vexelbrev, naar han har akcepteret det ældre. — Naar Trassaten ikke har akcepteret det ældre Vexelbrev, men alligevel nægter at akceptere eller indfri det nye, er Vexelejeren berettiget til at optage Protest og søge Regres hos Trassenten efter det nye Vexelbrev.**) Hertil er Vexelejeren derimod uberettiget, naar Trassaten med Føje har nægtet at honorere det nye Vexelbrev, fordi han har akcepteret det ældre, og hvis Vexelejeren desuagtet optager Protest og søger Regres hos Trassenten, paadrager han sig formentlig Erstatningsansvar, selv

*) Loven har i dette Tilfælde ikke paalagt Endossenterne af den bortkomne Vexel at gjentage deres Endossementer paa det nye Vexelbrev, fordi der da ogsaa maatte stilles dem Sikkerhed, og dette vilde forvolde for meget Bryderi.

**) Det forudsættes naturligvis, at Protesten efter det nye Vexelexemplar er optagen i rette Tid, jfr. det om § 75 nedenfor bemærkede.

om han er uvidende om Akcepten, fordi denne først er tegnet, efter at Vexelen er kommen ud af hans Besiddelse. — Vexelejeren, der har modtaget Betaling efter det nye Vexelbrev, maa naturligvis holde Trassenten skadesløs for det Tilfælde, at en efter § 39 behørig legitimeret Besidder melder sig med den bortkomne Vexel og fordrer Betaling. Før end Akceptanten eller Trassenten erlægger denne Betaling, bør han give Underretning om Vexelens Fremkomst til den, der hidtil er optraadt som Vexelejer, for at denne, om han finder Anledning dertil, kan faa anlagt Vindikationssag mod Besidderen. Den Trassenten stillede Sikkerhed hæfter ikke blot for Vexelsummen, om han – selv eller ved Trassaten — nødes til at betale denne to Gange, men tillige for det, der efter §§ 36 eller 50 er betalt udover Vexelsummen, for saa vidt ogsaa dette Tab er foraarsaget ved Udstedelsen af det nye Vexelbrev. Har Trassenten intet Tab at fordre erstattet, skal han tilbagegive Sikkerheden, naar den bortkomne Vexel er bleven mortificeret, eller hans Ansvar efter den paa anden Maade er ophørt, f. Ex. naar Vexelen findes og tilbydes ham udleveret, se § 74, 3. Pkt.

Som allerede berørt, er der endvidere ved § 74, for saa vidt den bortkomne Vexel var akcepteret, efter Mortifikationsstævningens Kundgjørelse indrømmet Vexelejeren Ret til imod Sikkerhedsstillelse at kræve Betaling hos Akceptanten ved Forfaldstid. Hvis Akceptanten vægrer sig ved at betale, kan der vistnok efter Ordene i L. 28 Maj 1880 § 1 („til Vexelens Betaling") anlægges Vexelsøgsmaal mod ham, skjønt saadant Søgsmaal efter en bortkommen Vexel ikke har den for Vexelsager sædvanlige Klarhed. Ved Ordene i § 74 „godtgjør sin Ret" kan der efter Forholdets Beskaffenhed ikke være ment fuldt Bevis, og da Vexelejeren netop stiller Sikkerhed for det Tilfælde, at en anden skulde melde sig som retmæssig Ihændehaver af den bortkomne Vexel, bør Dommeren vel i Regelen ikke fordre mere Bevis for Adkomsten end det, Ministeriet har forlangt, før end det gav Mortifikationsbevillingen. Derimod kan der selvfølgelig ikke eftergives Vexelejeren noget af den ham paahvilende Bevisbyrde, for saa vidt Trassaten benægter at have akcepteret eller at have akcepteret Vexelen med det af Vexelejeren

paastaaede Indhold. Om Akceptantens Ret til Skadesløsholdelse for det Tilfælde, at han kommer til at betale for anden Gang til Ihændehaveren af den bortkomne Vexel, samt om den ham stillede Sikkerhed gjælder det samme, som foran er bemærket med Hensyn til Trassenten. L.s § 74 er alene anvendelig overfor Trassaten, der har akcepteret („Akceptanten"), ikke overfor den akcepterende Nødsadressat eller Intervenient, idet denne kun er pligtig at betale imod at faa Vexelregres efter § 63, og, som tidligere bemærket, ingen Vexelregres kan gjøres gjældende efter den bortkomne Vexel.

Overfor Trassenten opretholder den i § 75 omhandlede Tabsprotest ikke Vexelretten, men kun den ved § 74 hjemlede Ret til imod Sikkerhedsstillelse at fordre nyt Vexelexemplar udstedt, naar Stævning i Mortifikationssagen er lovlig kundgjort. Vexelretten efter den bortkomne Vexel gaar tabt lige saa vel i Forhold til Trassenten som i Forhold til Endossenterne, hvis Vexelen ikke kommer til Stede igjen til den Tid, da den efter Loven (§§ 18, 19, 32, 41 osv.) skal forevises eller protesteres. Om Vexelejeren erholder Vexelret mod Trassenten efter det nye Vexelbrev, afhænger af, om han efter Tabsprotestens Optagelse opnaar Mortifikationsbevilling og faar Mortifikationsstævning kundgjort saa tidligt, at det nye Vexelbrev, som derefter udstedes, og som naturligvis lyder paa samme Forfaldstid som den bortkomne Vexel, kan blive forevist eller protesteret inden den i Loven fastsatte Frist, hvis det ikke honoreres af Trassaten. Overfor Akceptanten opretholdes derimod selve Vexelretten ved Tabsprotest efter § 75; men da Forevisning eller Protest kun er nødvendig for Bevaring af Vexelretten mod Akceptanten i det i § 43, sidste Pkt. omhandlede Tilfælde, har altsaa Tabsprotesten kun Betydning for dette Tilfælde. Da § 75 ikke indeholder noget om, at Vexelejeren efter Tabsprotestens Optagelse skal skride til Mortifikation med en vis Hurtighed, maa vistnok Vexelretten mod Akceptanten være bevaret, naar blot Mortifikationsstævning er kundgjort og Sag er anlagt efter § 74 inden Udløbet af Præskriptionsfristen (§ 77). Som udtalt i Loven, skal Tabsprotesten optages inden Udløbet af den for Vexelens Forevisning eller

Protest fastsatte Frist. Den optages ligeledes for samme Person, for hvem Vexelen skulde forevises eller protesteres (Trassaten eller Domiciliaten). Om Tabsprotesten skal der efter § 75, 2. Pkt. gives Underretning, maaske direkte til Akceptanten, naar det gjælder om at bevare Vexelretten overfor ham, ellers til Trassenten.

Til L.s § 76.

Medens den, der i god Tro havde faaet en Vexel overdragen, tidligere vistnok ikke nød større Beskyttelse end enhver anden godtroende Erhverver af et Gjældsbrev, og altsaa kun var betrygget mod Vindikation, for saa vidt Vexelen, da den frakom sin Ejer, lød paa Ihændehaver, har nu L.s § 76 tillagt den godtroende Erhvervelse Evne til at fortrænge rette Ejers Ret ogsaa i det Tilfælde, at den bortkomne Vexel lød paa Ejerens Navn, og hvor altsaa den i Formen behørige Adkomst, som § 76 fordrer, er tilvejebragt ved falsk Efterskrivning af Ejerens Navn (eller ved Udstrygning af Endossementer, jfr. ovenf S. 351—53). Denne Bestemmelse hjemler derhos tillige Stiftelse af ny Vexelforpligtelse udenfor de almindelige Regler til Fordel for den godtroende Erhverver, idet f. Ex. Trassenten eller Endossenten, der har nedskrevet sin Skylderklæring paa Vexelen og underskrevet samme, men hvem Vexelen derefter er fravendt, maa svare til sin Underskrift overfor den, der under de i § 76 angivne Betingelser har faaet Vexelen overdragen. Overfor den, der ikke har erhvervet Vexelen i god Tro, beholder naturligvis rette Ejer sin Vindikationsret og Skyldneren sin Indsigelse, jfr. iøvrigt med Hensyn til Indsigelser L. 28. Maj 1880 § 3. Naar Loven tillige udtrykkelig har undtaget den, der ved sin Erhvervelse har handlet uagtsomt, har dette været unødvendigt, idet det følger af sig selv, at der kun kan tages Hensyn til den gode Tro, som er til Stede trods Iagttagelse af sædvanlig Forsigtighed. At Loven kræver „grov" Uagtsomhed, er formentlig kun et Udtryk for, at der ved Afgjørelsen af, hvad der her skal regnes for Uagtsomhed, maa tages tilbørligt Hensyn til, at Vexler skulle kunne omsættes let og hurtigt.

Tolvte Kapitel.

Om Vexlers Præskription.

Til L.s §§ 77—79.

For Akceptantens Vedkommende gjælder der kun én Præskriptionsfrist, idet ikke blot Vexelejerens, men tillige Endossenternes og Trassentens Vexelret mod ham præskriberes i det i § 77 fastsatte Tidsrum. For den sidste Endossents vexelretlige Forpligtelse gjælder der naturligvis ogsaa kun én Præskriptionsfrist, nemlig den i § 78 fastsatte. Derimod gjælder der flere Præskriptionsfrister for en Regresskyldners Forpligtelse, naar han har flere Eftermænd, der som regresforpligtede komme til at indfri Vexelen, idet da først sidste Vexelejer og derefter enhver indfriende Eftermand har hver sin Frist af 6 (eller 12) Maaneder, regnede fra de i §§ 78 og 79 fastsatte Begyndelsespunkter, til Paatale af sin Regresfordring. Naar f. Ex. Vexelen først er bleven indfriet af Endossenten D, derefter af Endossenten B, og nu søges indfriet af Trassenten A, komme 3 Præskriptionsfrister i Betragtning, idet A hæfter og kun hæfter efter Vexelret under følgende 3 Betingelser, naar sidste Vexelejer, før end hans Regresfordring mod Formændene var præskriberet (§ 78), har faaet Vexelen indfriet af D, naar ligeledes D før Præskriptionen af hans Regresfordring (§ 79) har faaet Vexelen indfriet af B, samt naar endelig B inden Udløbet af den for hans Regresfordring gjældende Præskriptionsfrist (§ 79) har faaet Stævning forkyndt for A, jfr. § 80. Skjønt §§ 78 og 79 have meget kortere Præskriptionsfrister end § 77, er der dog efter det anførte en Mulighed for, at en Regresskyldner, der har flere Eftermænd, kan komme til at hæfte i længere Tid end Akceptanten, uagtet der ikke er foretaget nogen Handling, der afbryder Præskription, overfor ham, jfr. iøvrigt herved L.s § 48.

Ordet „Akceptant" i § 77 maa ogsaa omfatte den, der har akcepteret som Nødsadressat eller Intervenient, jfr. § 60 („svarer ligesom anden Akceptant") samt §§ 78 og 79, der kun omhandle Regresfordringer. Men om Præskription af den akcepterende Nødsadressats eller Intervenients Forpligtelse bliver der vistnok kun Spørgsmaal, naar Vexel-

retten mod dem, til hvilke han efter § 63 skal have Regres, er holdt i Kraft, idet det formentlig efter § 63 saa vel som efter Forholdets Natur maa antages, at Vexelejeren taber sin Vexelret mod Nødsadressaten eller Intervenienten ved at lade Vexelretten mod dennes Regresskyldnere præskriberes.

De i §§ 77 og 78 omhandlede Præskriptionsfrister regnes fra Vexelens Forfaldsdag, o: fra dennes Udløb. I Almindelighed vil 6 Maaneders-, Aars-, eller 3 Aarsdagen efter Forfaldsdagen være den sidste Dag, paa hvilken Vexelfordringen kan paastævnes; men da Præskriptionsfristen først begynder med Dagen efter Forfaldsdagen, vil f. Ex. en Vexelfordring, der forfalder d. 30te April og præskriberes i 6 Maaneder, endnu kunne paastævnes d. 31te Oktobr., ligesom en d. 28de Februar 1881 forfalden Vexel, endnu kan paastævnes mod Akceptanten d. 29de Februar 1884. Hvis den i Vexelen fastsatte Forfaldsdag indtræffer paa en Søndag eller anden almindelig Helligdag, er i Følge § 91 næste Søgnedag Forfaldsdag, og altsaa Udgangspunkt for Præskriptionens Beregning.

Regelen om, at Præskriptionen regnes fra Forfaldsdagen, tilsiger for a vista Vexelens Vedkommende, at Præskriptionen skal regnes fra den Dag, da Vexelen har været forevist til Betaling, for saa vidt saadan Forevisning har funden Sted, se § 32, 1. Pkt. og § 77, 2. Pkt. Men her opstaar det Spørgsmaal, om Udtrykkene „Forevisning", „forevist" omfatte enhver Forevisning, altsaa ogsaa den private, af Vexelejeren selv foretagne, eller om nævnte Udtryk alene sigte til den notariale, under Protesten de non solutione stedfundne Forevisning. Dersom Udtrykkene antages at omfatte enhver Forevisning, vil Præskriptionen være at regne fra den private Forevisning, selv om der senere er optaget Protest de non solutione, idet Protesten ikke kan afbryde Præskriptionen, hvis denne allerede er begyndt at løbe, jfr. § 80, der udtømmende angiver, ved hvilke Handlinger Vexelpræskription afbrydes, samt § 78, hvorefter Præskriptionen regnes fra Forfaldsdagen, skjønt Protesten de non sol. efter § 41 kan være optagen et Par Dage senere. Ligesom nu Vexelloven, naar den omtaler noget faktisk,

hvorom Vexelen skal indeholde Oplysning, stedse forudsætter, at Faktum kun kommer i Betragtning, som det er oplyst i Vexelen, jfr. f. Ex. med Hensyn til Trassatens Bosted samt Tiden og Stedet, paa hvilket Vexelen er udstedt, §§ 4, 2. St, 19 og 85, saaledes maa det ogsaa have Formodningen for sig, at Udtrykket „Forevisning" alene sigter til den ved Protest konstaterede Forevisning, idet Protesten jo netop optages, for at den skal være Bevis for Forevisningen. Den nærmeste Analogi for Spørgsmaalets Besvarelse frembyde Reglerne om Bestemmelsen af Forfaldstiden, hvor Vexelen lyder paa Betaling en vis Tid efter Sigt o: efter Forevisning til Akcept, og her lader Lovens § 19 ingen anden Forevisning komme i Betragtning end den, der er konstateret enten ved en paa Vexelen tegnet, dateret Akcept eller ved en for manglende Akcept eller for manglende Datering af Akcepten optagen Protest. Man har nu ogsaa erkjendt, at Præskriptionen i Forhold til Regresskyldnerne (bortset fra det i L.s § 42 omhandlede Tilfælde) altid maa regnes fra den Dag, da a vista Vexelen er bleven protesteret de non solutione; men derimod har man ment, at Akceptanten kan fordre Præskriptionen regnet fra den — maaske flere Uger eller Maaneder tidligere liggende — Dag, da Vexelen første Gang privat er forevist ham til Betaling, forudsat naturligvis, at han i Tilfælde af Benægtelse fra Vexelejerens Side kan føre Beviset for denne Forevisning.*) Til Støtte herfor har man villet gjøre gjældende, at Vexelloven i det hele lader den private Forevisning komme i Betragtning i Forhold til Akceptanten; men for denne Sætning kan man kun paaberaabe sig L.s § 36 og maaske tillige § 60, jfr. ovenf. S. 385, medens der imod samme staar Bestemmelsen i § 19, 3 St., som ogsaa i Forhold til Akceptanten gjennemfører Princípet, at ingen anden Forevisning end den, der er konstateret ved dateret Akcept eller ved Protest, har Betydning til at bestemme Forfaldstiden. Paastanden om, at Loven som Regel tillægger den private Fore-

*) I Lovkommissionens Motiver S. 84—85 er det forudsat, at Præskriptionen endog i Forhold til Regresskyldnerne skal regnes fra den private Forevisning, for saa vidt en saadan er gaaet forud for Protesten.

visning Betydning for Akceptantens Vedkommende, er saaledes ikke tilstrækkelig begrundet, og Hensynet til Vexelsagers hurtige Afgjørelse tilsiger tværtimod, at man, — for saa vidt det kan ske uden Ulempe eller Uretfærdighed, — ogsaa i Forhold til Akceptanten bør fastholde Grundsætningen, at Sagen alene afgjøres efter Vexelen og Protesten. Medens nu Bestemmelsen i § 44 med Nødvendighed fører til Regelen i § 36 om Rentens Beregning fra den private Forevisning, jfr. ovenf. S. 348, Note, er der derimod ingen Nødvendighed for at regne Præskriptionen fra den private Forevisning, eftersom L.s § 77, 2. Pkt. ogsaa har en Regel om Præskription for det Tilfælde, at slet ingen Forevisning til Betaling har funden Sted. Men imod her at anvende Analogien af § 36 maa navnlig indvendes, at Regelen i § 36 om Rentens Beregning ikke kommer Regresskyldnerne til Skade, idet den, som paavist ovenf. S. 346–49, ikke er anvendelig i Forholdet imellem Akceptanten og disse, hvorimod Præskriptionens Beregning fra en privat Forevisning, om hvilken Regresskyldnerne ikke ville have Kundskab, kan medføre uforskyldt Tab for disse. Regresskyldneren, der har maattet indfri Vexelen og henimod Udløbet af 3 Aar efter Protestdagen har faaet Stævning forkyndt for Akceptanten, kunde nemlig under nævnte Forudsætning blive overrasket med, at Akceptanten førte Bevis for en nogen Tid før Protesten stedfunden privat Forevisning og paa Grundlag heraf gjorde Præskriptionsindsigelse gjældende. Det turde derfor være det rigtigste her at at holde sig til Analogien af den med Vexelrettens Grundsætninger stemmende Regel i § 19, 3. St. Herefter vil den private Forevisning til Betaling alene kunne komme i Betragtning som Udgangspunkt for Præskriptionens Beregning, naar den er konstateret ved en Paategning af Akceptanten paa Vexelen, hvilken Paategning Vexelejeren ved Regelen i § 36 om Rentens Beregning er opfordret til at forskaffe sig. Foreligger der ingen saadan Paategning paa Vexelen, og denne heller ikke er protesteret de non solutione, regnes altsaa Præskriptionen fra Udløbet af den i Vexelens Text eller i L.s § 19 fastsatte Forevisningsfrist, se § 77, 2. Pkt, der henviser til § 32, som igjen henviser til § 19. — Hvorledes Forfaldsdagen og

dermed Udgangspunktet for Præskriptionen bestemmes, naar Vexelen lyder paa at skulle betales en vis Tid efter Sigt, er, som bemærket, angivet i § 19 og er ikke Gjenstand for Tvivl.

Efter § 78 skal ogsaa Præskriptionen af den Regresfordring, der tilkommer en Vexelejer i Følge § 29, regnes fra Forfaldsdagen.*) Regres til Betaling efter § 29 kan søges saa vel efter som før Forfaldstid i det i § 18 omhandlede Tilfælde, jfr. § 43. For at sidste Vexelejer efter Forfaldstid kan søge Regres efter § 29, er det ellers i Følge § 41, 2. Pkt. en Betingelse, at han før Forfaldsdag har anlagt Sag til Betaling efter § 29; men Regressen haves efter Forfaldstid mod alle Formændene, naar blot én af disse før Forfaldsdag er bleven sagsøgt efter § 29; jfr. derimod med Hensyn til Afbrydelse af Præskriptionen § 80, 2 St. Derhos har i Følge § 41, 2. Pkt. den Endossent, der før Forfaldsdag har indfriet Vexelen efter § 29, Ret til at søge videre Regres efter § 29 ogsaa efter Forfaldstid. Dersom Præskriptionen af denne Regresfordring efter § 79 skulde regnes fra den Dag, da Endossenten indfriede Vexelen, altsaa fra et før Forfaldsdag liggende Udgangspunkt, vilde Endossenten faa en kortere Paatalefrist end den, der stod tilbage for sidste Vexelejer, hvis Regresfordring først præskriberes fra Forfaldsdagen efter § 79. Men ligesom det følger af Forholdets Natur, at en indfriende Endossent altid maa have samme Ret som den, der frivillig tilforhandler sig Vexelen fra den protesterende Vexelejer, og for hvem jo Paatalefristen beregnes fra Forfaldsdagen efter § 78, saaledes skjelner Vexelloven i Virkeligheden kun imellem „Vexelejeren" i Betydning af sidste Vexelejer og den Vexelen indfriende Endossent, for saa vidt den vil tillægge den sidst nævnte en bedre Ret end den, der tilkom sidste Vexelejer. Vil den indfriende Endossent benytte den Paatalefrist, der stod tilbage for sidste Vexelejer, kan han med ubestridelig Føje paastaa, at han falder ind under Udtrykket „Vexelejeren" i § 78. — Efter Regelen i § 78 præskriberes ogsaa

*) Om Præskription af Fordringen paa at faa Sikkerhed stillet, bliver der ikke Spørgsmaal. Hvor længe en stillet Sikkerhed hæfter, bestemmer Lovens § 28.

Regresfordringen for den Nødsadressat eller Intervenient, der har indfriet Vexelen, hvad enten dette er sket ved Forfaldstid eller senere, jfr. Ordene i § 63 „indtræder i Vexelejerens Ret“ og Bem. hertil S. 389. — Som bemærket ovenf. S. 310 - 11, maa vistnok L.s § 78 anvendes analogisk paa Regresfordringen mod den, der har endosseret Vexelen efter Forfaldstid, dog saaledes at Præskriptionen her regnes fra Endossementets Dato.

L.s § 79, der indrømmer enhver indfriende Endossent en særskilt Frist til Paatale af sin Regresfordring mod Formændene, kommer kun den Endossent til Gode, der som regresforpligtet har været nødt til at indfri Vexelen, hvorimod den Endossent, der har indfriet Vexelen, efter at hans vexelretlige Forpligtelse var præskriberet eller paa anden Maade ophørt, maa være stillet som enhver anden frivillig Erhverver af Vexelen og altsaa, for saa vidt han overhovedet har erhvervet Vexelret mod nogen af Formændene, kun kan benytte Resten af den Paatalefrist, der stod tilbage for Eftermanden, til hvem han har betalt. Som udtalt i § 79, regnes Præskriptionen af den indfriende Endossents Regresfordring fra den Dag, da han har betalt, saafremt han uden Rettergang har indfriet Vexelen, men ellers fra den Dag, da Stævning i Vexelsøgsmaalet blev forkyndt for ham, eller Vexelfordringen blev „anmeldt i hans under offentlig Behandling staaende Bo“. Herunder har man ogsaa henført Anmeldelse af Vexelfordringen for Testamentsexekutorer; men selv om disses Behandling maatte kunne kaldes „offentlig“, kan man dog i ethvert Fald ikke sige, at den, der anmelder en Fordring for Testamentsexekutorer, søger Fyldestgjørelse ved „Rettergang“, jfr. Skiftel.s § 83, 1. St. Under de nævnte Udtryk falder derimod Anmeldelse af Vexelfordringen i Konkursboer og i Dødsboer, i hvilke Arv og Gjæld ikke er vedgaaet, jfr. Konkursl.s § 12 og Skiftel.s § 37, 2 St. samt maaske — paa Grund af Skiftel.s § 52, 2. St. — ogsaa Anmeldelse i de i denne Lovs Kapitel 4 omhandlede Boer, men ikke Anmeldelse i de i Kap. 5 og 6 omhandlede Boer.

Naar Lovens § 78 fastsætter Længden af Præskriptionsfristen til 6 eller 12 Maaneder, eftersom Vexelen er betalbar i Evropa (fraregnet Island og Færøerne) eller uden-

for Evropa, er denne Forskjel begrundet i den forskjellige Afstand, som Vexelen, der i Protestøjeblikket er paa Betalingsstedet, har at gjennemløbe, naar den protesterende Vexelejer vil holde sig til en her i Landet boende Regresskyldner. I § 79 er der ligeledes fastsat en Præskriptionsfrist af 6 eller 12 Maaneder efter Afstanden herfra Landet til Endossentens Bosted, fordi Endossenten sædvanlig (jfr. dog § 48) paa dette Sted vil have indfriet Vexelen, jfr. hermed den islandske Vexellov 13 Januar 1882 §§ 78 og 79.

Til L.s § 80.

Vexelpræskriptionen afbrydes kun ved de i § 80, 1 St. nævnte Handlinger. Vexelejeren, der paa Grund af Skyldnernes Uvederhæftighed for Tiden ikke kan faa Betaling, har derfor, naar han vil bevare sin Ret mod alle Skyldnerne, ingen anden Udvej hertil end at faa anlagt Sag mod dem alle inden Udløbet af Præskriptionsfristen. Da L.s § 49 indrømmer Vexelejeren Adgang til at sagsøge alle Skyldnerne paa én Gang, maa formentlig de Hindringer herfor, der ligge i, at Skyldnerne have forskjellige Værneting, og at Vexelen kun kan være til Stede under én af de anlagte Sager, fjernes paa en eller anden Maade, f. Ex. ved at Søgsmaal foreløbig tilstedes alene paa Grundlag af Protesten, — hvoraf flere Udskrifter kan faas, — medens sagsøgte naturligvis kun dømmes til Betaling imod Udlevering af Vexelen. Skjønt det, som det fremgaar af § 80, 3 St., ikke er nogen Betingelse for Præskriptionens Afbrydelse, at Søgsmaalet bringes til Ende, maa dog den forkyndte Stævning være en saadan, at Søgsmaalet kan føres videre paa Grundlag af samme. Med Hensyn til, i hvilke Boer Anmeldelse af Fordringen er at betragte som en Retsforfølgning, se ovenf. ved § 79. Overfor den Skyldner, mod hvem Søgsmaalet er anlagt, eller i hvis Bo Anmeldelse er sket, stanser Præskriptionen, saa længe Retsforfølgningen, der maaske fortsættes igjennem flere Instanser, vedvarer, og hvis Retsforfølgningen ophører, uden at Vexelfordringen bliver fyldestgjort, begynder fra Ophøret en ny Præskriptionsfrist af 6 eller 12 Maaneder at løbe, se § 80, 3 St. Da nu Præskriptionen af den sagsøgte Skyld-

ners egen Regresfordring efter § 79 allerede løber fra den Dag, Retsforfølgningen mod ham er begyndt, og hans Regresfordring mod Formændene saaledes regelmæssig vilde præskriberes før end hans Forpligtelse overfor Eftermændene, har Loven i § 80, 1 St. indrømmet den Regresskyldner, mod hvem Søgsmaal er anlagt, eller i hvis Bo Vexelfordringen er anmeldt, Adgang til at afbryde Præskriptionen af sin Regresfordring mod Formændene (herunder indbefattet Akceptanten) ved at indvarsle disse for Processens Skyld (litis denunciatio). Denne Indvarsling, der rettes til alle de Formænd, mod hvem den sagsøgte Skyldner vil bevare sin Regres, bør ske i en saadan Form, at Beviset for samme under en eventuel Vexelsag kan haves paa rede Haand, altsaa ved Stævningsmændene eller Notarius. Indvarslingen bør helst ske strax, saa snart Stævningen er forkyndt, da Sagen senere kan blive hævet, og Adgangen til at foretage Litisdenunciation da selvfølgelig bortfalder. Litisdenunciationen stanser Præskriptionen af sagsøgtes Regresfordring mod vedkommende Formænd, saa længe den Retsforfølgning, med Hensyn til hvilken den er foretagen, vedvarer.

Den Formand, for hvem lis er denunceret, kan efter § 80, 2. Pkt. afbryde den i § 77 omhandlede Præskription ved igjen at anmelde Processen for Akceptanten. Overfor sine andre Formænd er der ikke indrømmet ham en saadan Adgang til at denuncere lis, fordi hans Regresfordring mod disse efter § 79 først begynder at løbe fra den Dag, da han uden Rettergang indfrier Vexelen, eller Retsforfølgning paabegyndes imod ham selv. Den nævnte Adgang til at afbryde Præskriptionen overfor Akceptanten har man, — efter hvad der oplyses i Lovkomm.s Motiver S. 84, — troet at maatte indrømme den indvarslede Formand for den Eventualitet, at han selv først bliver søgt til Vexelens Indfrielse efter Udløbet af 3 Aar fra Forfaldsdagen, altsaa paa et Tidspunkt, da Akceptantens Vexelforpligtelse vil være præskriberet, hvis der ikke er foretaget nogen Afbrydelseshandling overfor ham, og man synes saaledes ved at opstille Regelen i § 80, 2. Pkt. at være gaaet ud fra den Forudsætning, at Vexelejeren (herunder indbefattet den indfriende Endossent) ikke taber sin Vexelregres mod Formændene ved at lade

Vexelretten mod Akceptanten præskriberes. Men hvis denne Sætning er rigtig, er der ved Bestemmelsen i § 80, 2 Pkt. langt fra bødet tilstrækkeligt paa den af Sætningen flydende Ulempe, at en Regresskyldner bliver nødt til at indfri Vexelen paa en Tid, da Vexelretten mod Akceptanten er præskriberet. Det kan nemlig for det første træffe sig, at Vexelejeren kun anlægger Sag mod én Skyldner (f. Ex. Endossenten D), at denne kun denuncerer lis for én Formand (Endossenten C), og at sidst nævnte ikke benytter Beføjelsen til at denuncere lis for Akceptanten, fordi han har andre Formænd (Endossenten B og Trassenten A), om hvis Vederhæftighed han er forvisset. B og A ville da, hvis den omspurgte Sætning er rigtig, kunne komme til at indfri Vexelen paa en Tid, da deres Vexelret mod Akceptanten er præskriberet, uagtet de ikke have haft Adgang til at forhindre dette ved Litisdenunciation. Dernæst er det efter L.s § 79 ogsaa en Mulighed, at Regresafviklingen medtager over 3 Aar, uagtet den ikke har været forsinket ved Retsforfølgninger, og i saa Fald vil ligeledes en Regresskyldner under nævnte Forudsætning kunne blive nødt til at indfri Vexelen, efter at Vexelretten mod Akceptanten er præskriberet. Men den omspurgte Forudsætning er uden Tvivl urigtig. Ved Akcepten har enhver Regresskyldner erhvervet en Ret mod Akceptanten for det Tilfælde, at han kommer til at indfri Vexelen, jfr. ovenf. S. 333, og ligesom Vexelejeren ved at frigjøre Trassenten eller en Endossent, taber sin Ret mod dennes Eftermand, jfr. § 49, 2. St., saaledes mister ogsaa Vexelejeren sin Vexelret mod alle Skyldnerne ved at opgive Retten mod Akceptanten, jfr. ovenf. S. 326. Ligesom nu det, at Vexelejeren lader Vexelretten mod Akceptanten præskriberes, maaske allerede i og for sig bør stilles lige med en Opgivelse af denne Ret, saaledes kan der formentlig i ethvert Fald ikke være Tvivl om Rigtigheden af denne Sammenstilling, naar henses til, at Vexelpræskriptionen kun kan afbrydes ved Søgsmaal til Vexelens Indfrielse, og at saaledes ingen andre end Vexelejeren er i Stand til at afbryde Præskriptionen overfor Akceptanten.*) Som almindelig

*) Regresskyldneren har ganske vist den Udvej at forlange Vexelen udleveret imod Betaling i Henhold til § 48 og derefter selv an-

Regel maa det derfor antages, at den, der besidder Vexelen paa den Tid, da det i § 77 fastsatte Tidsrum er nær ved at udløbe, er pligtig at afbryde Præskriptionen overfor Akceptanten, saa at han, hvis han forsømmer det, taber Vexelretten imod sine regrespligtige Formænd. Fra denne almindelige Regel er der vistnok Grund til at gjøre en Undtagelse for det Tilfælde, at Vexelejeren anlægger Sag imod en regrespligtig Formand saa længe før Udløbet af det i § 77 fastsatte Tidsrum, at den sagsøgte Formand har tilstrækkelig Tid til selv at afbryde Præskriptionen overfor Akceptanten ved at denuncere lis for denne i Henhold til § 80, 1. Pkt. I dette Tilfælde er det nemlig lettere for den sagsøgte Formand at denuncere lis for Akceptanten, end det er for Vexelejeren at faa den under Regressagen fremlagte Vexel paastævnet mod Akceptanten, og desuden er der den Grund til at lade Forpligtelsen til at afbryde Præskriptionen overfor Akceptanten gaa over paa den sagsøgte Formand, at Nødvendigheden af bemeldte Afbrydelse er opstaaet derved, at Formanden har gjort Ophold med at efterkomme sin Forpligtelse til at indfri Vexelen. Derimod ses ingen Grund til, at den Regresskyldner, der forhaler Vexelens Indfrielse ved at lade sig sagsøge og herved nødvendiggjør en Afbrydelse af Præskriptionen overfor Akceptanten, skulde kunne kaste Forpligtelsen til at foretage denne Afbrydelse over paa sine regrespligtige Formænd ved at denuncere lis for disse. Men L.s § 80, 2. Pkt., der kun tillægger den Formand, for hvem lis er denunceret, en Beføjelse til at afbryde Præskriptionen overfor Akceptanten, indeholder formentlig heller ikke nogen bindende Forudsætning om en Forpligtelse for Formanden til at foretage bemeldte Afbrydelse, idet Bestem-

---

lægge Sag mod Akceptanten inden Udløbet af det i § 77 fastsatte Tidsrum. Men for at benytte Retten efter § 48 kan der være faktiske Hindringer, saasom at Vexelens Besidder, der maaske er i Udlandet, ikke kan opspørges, at Regresskyldneren for Tiden mangler Penge til at indfri Vexelen eller fejlagtig tror at have gyldige Indsigelser imod sin Forpligtelse. At Loven ogsaa tager Hensyn til de sidst nævnte, rent individuelle Hindringer, fremgaar deraf, at den i § 80, 1. Pkt. tillægger den sagsøgte Regresskyldner Adgang til at afbryde Præskriptionen overfor Formændene ved Litisdenunciation,

melsen vel kan være til Nytte, uagtet den ikke er nødvendig. Det antages saaledes her, at den Regresskyldner, for hvem lis er denunceret, lige saa vel som den Regresskyldner, der ikke har været i Stand til at afbryde Præskriptionen overfor Akceptanten, kan nægte at indfri Vexelen, naar han først søges hertil, efter at hans Vexelret mod Akceptanten er præskriberet, eller dog saa nær ved Udløbet af det i § 77 fastsatte Tidsrum, at Afbrydelse af Præskriptionen er umulig.*)

At Præskriptionen, som udtalt i § 80, 2. St., kun afbrydes i Forhold til de Vexelskyldnere, mod hvilke Afbrydelseshandlinger rettes, stemmer med, hvad der gjælder i almindelige, solidariske Skyldforhold. At Afbrydelsen virker til Fordel for den afbrydendes Formænd, følger ligefrem deraf, at Formanden ved at indfri Vexelen fra Eftermanden indtræder i dennes Ret. Da enhver indfriende Endossent efter § 79 har en særskilt Frist til Paatale af sin Regresfordring mod de ældre Endossenter og Trassenten, faar iøvrigt Sætningen, at Afbrydelsen virker til Fordel for den afbrydendes Formænd, som oftest kun praktisk Betydning med Hensyn til Afbrydelse af Præskriptionen overfor Akceptanten.

Den i § 80, 3 St. ommeldte nye Præskriptionsfrist, hvis Længde ligeledes bestemmes efter §§ 77—79, begynder at løbe fra den Dag, da Sagen sidst foretoges i Retten, i Tilfælde af Konkurs fra Boets Slutning eller Extradition, jfr. Domme i J. U. 1862, S. 788 og H. R. Tid. 1859, S. 295, eller fra Dato af Repartitionen, naar intet Udlæg har kunnet gives for Vexelfordringen, jfr. Dom i U. f. R. 1869, S. 461. For saa vidt Søgsmaalet er bragt til Afslutning ved endelig Dom, er herved opnaaet et nyt Grundlag for Fordringen, paa hvilket denne, naar Dommens Exekutionskraft er forældet, vil kunne paatales indtil

---

og det er derfor berettiget ved det i Texten omhandlede Spørgsmaal ganske at bortse fra L.s § 48.

*) Efter det udviklede maa det i Almindelighed ogsaa antages, at Vexelejeren mister sin Vexelret mod den, der har endosseret efter Forfaldstid, naar han lader Vexelretten mod de ældre Skyldnere præskriberes, jfr. ovenf. S. 311 Note.

Udløbet af den almindelige, i D. L.s 5—14—4 fastsatte Præskriptionsfrist, jfr. Fdg. 18 Marts 1796. Er det over Akceptanten, Dommen er erhvervet, kan Fordringen derhos paatales som Vexelfordring indtil Udløbet af det i § 77 fastsatte Tidsrum, regnet fra Dommens Afsigelse. Medens Skyldnerens Anerkjendelse af Fordringen ikke er i Stand til at forlænge dennes vexelretlige Gyldighed, kan derimod saadan Anerkjendelse give Fordringen et nyt, civilretligt Grundlag, paa hvilket den vil kunne paatales indtil Udløbet af den almindelige Præskriptionsfrist. Men om Anerkjendelsen kan antages at være given i den Hensigt at skabe et nyt, civilretligt Grundlag for Fordringen, er naturligvis et faktisk Spørgsmaal, jfr. D. i J. U. 1868 S. 861 samt H. R. D. i U. f. R. 1872 S. 454, i hvilket sidste Tilfælde et af Trassenten for Vexelgjælden udstedt Skadesløsbrev ikke antoges at indeholde en saadan selvstændig Anerkjendelse af Gjælden, at denne kunde indtales paa Grundlag heraf efter Vexelpræskriptionens Udløb.

Trettende Kapitel.

Om Foretagelse af Protest

Til L. §§ 81—83.

Som oftere omtalt i det foregaaende, er det Protestens Opgave at skaffe et overalt, uden- og indenlands, gyldigt Bevis for, at Betingelserne for Regres eller andre Kjendsgjerninger, som have Betydning for Vexelretten (§ 75), ere til Stede. Med Hensyn til hvem der foretager Protesten, se § 81 og L. 28. Maj 1880 § 10. Om Stedet og Tiden for Protestens Optagelse samt med Hensyn til, for hvem den optages, skal her kun henvises til det ovenf. S. 315—16 og S. 357 bemærkede. Vexelloven har ikke givet udtømmende Regler om den nærmere Fremgangsmaade ved Protesten, men i saa Henseende navnlig henholdt sig til Praxis. Skjønt en Fremstilling af disse Regler samt en Undersøgelse af, hvilke Afvigelser fra Reglerne der gjøre Protesten ugyldig, ikke er af ringe praktisk Interesse, maa samme dog her forbigaas. Den i § 82 ommeldte Afskrift er paabudt, for at der i denne kan haves et for Bedømmelsen af Protestforretningens Lovlighed tilstrækkeligt Bevis for, hvilken Vexel

der er protesteret, samt hvilket Indhold denne havde, da den blev protesteret, og under Hensyn hertil bliver det saaledes at afgjøre, om en i Afskriften muligen indløben Fejl skader Protestens Gyldighød. Det øvrige, som Protestdokumentet efter § 82 skal indeholde, skal sætte Regressagens Dommer i Stand til at kontrollere, om Notarius har fulgt den rette Fremgangsmaade. Mindre betydelige Mangler ved denne Notarens Redegjørelse for sin Fremgangsmaade kunne maaske afhjælpes ved en særskilt Bevidnelse af ham; men den fuldstændige Mangel af noget af det, der fordres i § 82, maa gjøre Protesten ugyldig. Hvad Notarius har anført i Protesten, gjælder naturligvis som rigtigt, indtil der føres Modbevis, til hvilket der maa gjøres meget strænge Fordringer. Forsømmelse af den i § 82, 2. St. foreskrevne Bemærkning kan ikke antages at gjøre Protesten ugyldig.

Fjortende Kapitel.

Om Forholdet til udenlandsk Lov.

Til L.s § 84.

Ordet „Udlænding" omfatter enhver, der paa den Tid, da han afgav sin Vexelunderskrift, har haft Hjem (fast Ophold) udenfor Danmark. Denne vor Lovs Regel om Udlændinges Vexelforpligtelser faar naturligvis kun Betydning, for saa vidt Udlændingen efter Forpligtelsens Indgaaelse er flyttet hertil og sagsøges her, eller for saa vidt der efter vore Procesregler bliver at afsige Dom over en Udlænding (Mellemrigslov 19. Februar 1861 § 6, 2. Pkt.) eller dog at give Dom til Exekution i bestemte, her i Landet værende Formuegjenstande, der tilhøre Udlændingen, jfr. Pl. 30. November 1821. Medens der efter dansk Ret ikke fordres anden personlig Betingelse for Indgaaelse af Vexelforpligtelser end Fuldmyndighed, omfatter Ordet „Evne" ogsaa de yderligere, positive eller negative, Betingelser, som fremmede Love maatte opstille for Vexelhabiliteten.

Fra den i § 84, 1. Pkt. anerkjendte almindelige Regel, at Personens Handleevne bedømmes efter Hjemstedets Lov, er der i § 84, 2. Pkt. i Overensstemmelse med den tyske og flere andre Vexellove gjort en Undtagelse til Fordel for Kontraktstedets Lov. Denne Undtagelse forsvares sædvanlig

ved en Henvisning til Vexelomsætningens særlige Krav paa Sikkerhed, men hviler dog maaske paa den almindeligere Grund, at den Retsbeskyttelse, der nu til Dags i ethvert civiliseret Land ydes en fremmed for hans Person og det Gods, han medbringer til eller erhverver i Landet, bør være begrænset saaledes, at han med Hensyn til det, han har bragt indenfor Landets Omraade, skal være forpligtet ved sine i dette foretagne Handlinger under samme Betingelser som Landets egne Borgere, jfr. ogsaa Deuntzer, Privatr.s alm. D., 2. Udg. S. 89—90. Da Myndighedsalderen næppe i noget Land er højere end i Danmark, har iøvrigt Regelen i § 84, 2. Pkt. ikke megen Betydning hos os, men kan dog komme til Anvendelse paa Udlændinge, der mangle de i deres Hjemlands Lov fastsatte særlige Vexelhabilitetsbetingelser, samt paa unge, udenlandske Enker.*) Regelen i § 84, 2. Pkt. gjælder uden Hensyn til, om den, der har modtaget Vexelløftet, er Indlænding eller Udlænding, og uden Hensyn til, om han vidste, at den, der gav Vexelløftet var Udlænding og inhabil efter sit Hjemlands Lov. — For at der i Henhold til § 84, 2. Pkt. kan afsiges Dom over en efter sit Hjemsteds Lov umyndig Udlænding, maa det være oplyst, at han har indgaaet Forpligtelsen her i Landet. Har han tegnet sig som Trassent eller Akceptant, vil Vexelen indeholde Oplysning om, hvor Forpligtelsen er indgaaet, idet Vexelens Udgivelsessted samt Trassatens Bosted, hvor Akcepten

*) Derimod kan den i Norge, Sverig, Tyskland og flere Lande gjældende, til vor Lovs § 84, 2. Pkt. svarende Regel faa megen Anvendelse paa danske mindreaarige, eftersom den almindelige Myndighedsalder i de nævnte Lande kun er 21 Aar. Idet nu vor Lov billiger den Retssætning, hvorefter en 21aarig dansk Mand kan blive dømt i Udlandet for sin der indgaaede Vexelforpligtelse, kunde det synes, at vedkommende ogsaa burde dømmes herhjemme, naar han sagsøges her. Men ligesom den paagjældende ved at rejse til Udlandet kun undergives dettes Love med Hensyn til sin Person og det Gods, han fører med sig, saaledes er det nu almindelig antaget, at de af danske umyndige indgaaede Forpligtelser maa anses ugyldige ved vore Domstole uden Hensyn til, hvor de ere indgaaede, jfr. D. L.s 1—23—12 og Deuntzer l. c. Det er ogsaa saa langt fra, at at L.s § 84 strider herimod, at samme tværtimod kan paaberaabes

maa formodes at være tegnet, ville være angivne i Vexelen. I Almindelighed maa vistnok disse Vexelens Oplysninger formodes at være rigtige; men Modbevis maa i ethvert Fald staa den umyndige Udlænding aaben, ogsaa overfor den senere godtroende Erhverver af Vexelen, idet en umyndig ikke kan blive forpligtet, i det mindste ikke som Løftegiver, ved i Forpligtelsesdokumentet at give det Udseende af, at han har indgaaet Forpligtelsen paa et Sted, efter hvis Lov han vilde være myndig, jfr. ovenf. S. 286. Er det et Endossement, den umyndige Udlænding har tegnet, maa Sagsøgeren bevise, at Forpligtelsen er indgaaet her i Landet, og det afgiver vistnok ikke videre Formodning i saa Henseende, at der — for Notifikationens Skyld, jfr. § 45, 1 St. — er anført en dansk By ved Endossentens Navn.

Til L.s § 85.

L.s § 85 opstiller som Hovedregel, at Gyldigheden af en Vexelforpligtelses Form bedømmes efter Loven paa det Sted, hvor Forpligtelsen er indgaaet. Hvorledes dette er at forstaa med Hensyn til Akcepten og Endossementerne, og hvor vidt den herom givne Regel i § 85, 2. Pkt. er at opfatte som en virkelig Undtagelse fra Hovedregelen, skal undersøges nedenfor. Foreløbig tales her kun om Formen for Udstederens Forpligtelseserklæring, om selve Vexelens Form. En af en Indlænding udenfor Danmark udstedt Vexel

---

for denne ubetingede Ugyldighed. Sætter man nemlig f. Ex., at en svensk, 24aarig, ugift Kvinde har indgaaet en Vexelforpligtelse under et midlertidigt Ophold i Norge, vil hun, hvis hun bliver sagsøgt i Norge, blive dømt i Henhold til den norske Vexellovs § 84, 2. Pkt, hvorimod hun, hvis hun flytter til Danmark og her bliver sagsøgt, vil blive frifunden i Følge vor Vexellovs § 84, 1. Pkt., jfr. med Hensyn til Myndighedsalderen i de 3 Lande nordisk Retsencykl. 1. Hefte S. 63. Men naar den danske Dommer ikke skal dømme en umyndig Udlænding for en i et andet Udland indgaaet Vexelforpligtelse, skal han selvfølgelig heller ikke dømme en umyndig Indlænding for en i Udlandet indgaaet Vexelforpligtelse. Efter det anførte kan der ikke tillægges en i Udlandet over en dansk mindreaarig i Henhold til den omhandlede Retssætning afsagt Dom Exekutionskraft, naar den paastævnes ved vore Domstole, jfr. iøvrigt med Hensyn til svenske Domme L. 19. Februar 1861.

bliver altsaa at anse som formrigtig, naar den er i Udgivelsesstedets Form, selv om den ikke fyldestgjør vor Lovs Fordringer, og herfra er der ingen Undtagelse gjort for det Tilfælde, at Vexelen er udstedt til en anden Indlænding (jfr. derimod Fdg. 18. Maj 1825 § 9 in f.). For saa vidt er Regelen i § 85, 1. Pkt. vistnok stemmende med Forholdets Natur; thi ligesom Fordringen om en vis Form ogsaa maa fastholdes i Henseende til de i Udlandet udstedte Vexler, saaledes vil Vexelen ikke let kunne omsættes paa Udgivelsesstedet, naar den ikke er i dette Steds Form. Dernæst tilsiger Regelen i § 85, 1. Pkt., at en af en Indlænding udenfor Danmark udstedt Vexel er ugyldig, naar den ikke fyldestgjør de paa Udgivelsesstedet gjældende Formforskrifter. Herfra er der vel ved § 85, 3. Pkt. gjort en Undtagelse for det Tilfælde, at Vexelen er udstedt til en dansk, norsk eller svensk Mand, idet Vexelen da er gyldig, naar den blot fyldestgjør vor Lovs Forskrifter. Men denne Undtagelse er formentlig ikke vid nok, idet enhver af en Indlænding i vor Lovs Form udstedt Vexel burde være gyldig uden Hensyn til, hvor og til hvem den er udstedt, jfr. Deuntzer l. c. S. 102. Det er vistnok ogsaa i Erkjendelse heraf, at man har erklæret sig tilbøjelig til at udvide Bestemmelsen i § 85, 3. Pkt. til det Tilfælde, at Vexelen er udstedt til en udenfor de nordiske Lande hjemmehørende Person, men senere overdrages til en dansk, norsk eller svensk Mand. Ligesom imidlertid Udstederen i dette Tilfælde ikke kan siges at have „paataget sig Vexelforpligtelsen overfor en dansk, norsk eller svensk Mand", saaledes strider det mod alle Regler at antage, at en ugyldig Vexel kan blive gyldig ved at overdrages, uagtet dens formelle Mangler ere synlige for enhver Erhverver, der kjender, hvad han efter L.s § 85 skal kjende, nemlig Vexelreglerne paa det Sted, hvor Vexelen angiver sig at være udstedt.*) Derimod er man nødt til at gjøre en

*) Naar man har villet udvide Ordet „Indlænding" i § 85, 3. Pkt. til ogsaa at omfatte Nordmænd og Svenskere, hidrører dette fra, at man i Øjeblikket ikke har erindret sig, at den danske Vexellov ikke giver Regler for de af Udlændinge i Udlandet indgaaede Vexelforpligtelser. Skulde forøvrigt nogen være i Tvivl herom, vil Tvivlen

yderligere Undtagelse fra Hovedregelen for det Tilfælde, at der ikke existerer nogen Vexelret paa det Sted, hvor Vexelen udgives. Saaledes vil vistnok for Tiden en af en dansk Skipper i en kinesisk Havn til en Tysker eller Englænder udstedt Vexel være gyldig, naar den blot fyldestgjør vor Lovs Forskrifter; men fra det Øjeblik, da en Vexelret maa siges at have dannet sig i Kina, maa Vexelen i det nævnte Tilfælde være udstedt i den kinesiske Vexelform for at kunne anerkjendes som gyldig ved vore Domstole. — Ved Anvendelsen af Regelen i § 85, 1. Pkt. maa det indtil videre formodes, at Vexelforpligtelsen er indgaaet paa det Sted, hvorfra Vexelen er dateret. Men naar det er oplyst, at Vexelen er afgiven paa et andet Sted, kan den (bortset fra Undtagelsen i § 85, 3. Pkt.) i og for sig kun anses gyldig, naar den er i Overensstemmelse med Formreglerne paa det Sted, hvor den virkelig er udgiven, idet vor Lovs Regel om Iagttagelse af Udgivelsesstedets Form er ufravigelig. Da imidlertid Formregelen nærmest kun har til Øjemed at lette Vexelens Omsætning, kan det alligevel ikke være tvivlsomt, at Vexelen, naar den er formrigtig efter Loven paa det Sted, hvorfra den er dateret, stedse maa anses gyldig i Forhold til den Vexeltager eller senere Er-

---

forsvinde ved Betragtning af f. Ex. det Tilfælde, at en Tysker paa fransk Grund til en anden Tysker har udstedt en Vexel, der fyldestgjør den tyske, men ikke den franske Vexellovs Forskrifter. Dersom nu denne Vexeludsteder tilfældigvis bliver sagsøgt ved vore Domstole, vilde Anvendelse af vor Lovs § 85, 1. Pkt. føre til Frifindelse, da Vexelen ikke er i den franske Lovs Form. Men da Udstederen er forpligtet efter sit eget Lands Lov og ved en tysk Domstol vilde blive dømt i Henhold til den tyske Vexellovs Art. 85, 3. Pkt., kan der ikke være Tvivl om, at den danske Dommer ogsaa maa dømme ham i Henhold til den samme Vexellov. Ganske paa samme Maade stiller Sagen sig, naar en Nordmand eller Svensker bliver sagsøgt her i Landet for en af ham udenfor de nordiske Lande til en dansk, norsk eller svensk Mand udstedt Vexel, idet den danske Dommer da har at anvende henholdsvis den norske eller svenske Vexellovs § 85, 3. Pkt. Der er saaledes ingen Trang til at faa Ordet „Indlænding“ i vor Lovs § 85, 3. Pkt. udvidet til Nordmænd og Svenskere, hvilken udvidende Fortolkning ogsaa i sig selv vilde være betænkelig.

hverver, der har været uvidende om, at Vexelen er afgiven paa et andet Sted end i samme anført, jfr. ovenf. S. 286.

Til den formelle Gyldighed af et Endossement eller en Akcept fordres jo ikke blot, at den for Endossements- eller Akcepterklæringen særlig foreskrevne Form (L.s §§ 11 og 12 samt 21, 2 St.) er iagttagen, men tillige, at Endossementet eller Akcepten er tegnet paa en gyldig Vexel, jfr. L.s § 5. Med dette for Øje maatte man vistnok i og for sig nærmest forstaa Regelen i § 85, 1 Pkt. saaledes, at det for Gyldigheden af et her i Landet tegnet Endossement eller Akcept bl. a. er en Betingelse, at Vexelen, hvad enten denne er udstedt inden- eller udenlands, fyldestgjør vor Lovs Forskrifter. At Endossementet eller Akcepten under denne Betingelse kan være gyldig, er imidlertid særlig udtalt i § 85, 2. Pkt., og dette betragter Loven som en Undtagelse fra Regelen i 1. Pkt., forsaavidt den udenlands udstedte Vexel ikke er i Udgivelsesstedets Form, jfr. Ordet „imidlertid". Regelen i 1. Pkt. skal altsaa forstaas paa en anden Maade, og den af Loven forudsatte Forstaaelse kan da ikke være nogen anden end den, at Vexelen skal være i Udgivelsesstedets Form for at kunne modtage gyldigt Endossement eller Akcept. Efter Hovedregelen i 1. Pkt. kræves altsaa for det første, at selve Endossements- eller Akcepterklæringen foreligger i den paa Stedet, hvor den afgives, foreskrevne Form, og dernæst at Vexelen ɔ: Trassentens Forpligtelseserklæring fyldestgjør Formreglerne paa det Sted, hvor denne er afgiven. I Henseende til den sidst nævnte Betingelse er der da i 2. Pkt. gjort en Undtagelse fra Hovedregelen, hvilken Undtagelse efter Ordene er begrænset til det Tilfælde, at Endossementet eller Akcepten tegnes „her i Riget", men vistnok maa udstrækkes til ethvert Tilfælde, hvor Endossements- eller Akcepterklæringen er at bedømme efter vor Lov, jfr. Undtagelsen i 3. Pkt., der ogsaa gjælder for Endossement og Akcept.

L.s § 85 har ikke udtalt sig om Grænsen imellem vor Lovs og udenlandske Loves Omraade; men denne maa her uden Tvivl være den samme, som er fastsat i § 84 med Hensyn til Habiliteten. For saa vidt Udlændinges Vexelforpligtelser komme under Paakjendelse ved vore Domstole,

vil altsaa Spørgsmaalet, efter hvilken Lov Forpligtelsens formelle Gyldighed skal bedømmes, være at afgjøre efter Loven i den forpligtedes Hjemland, dog saaledes at Forpligtelsen ubetinget kjendes gyldig i Henseende til Formen, naar den er indgaaet her i Landet og fyldestgjør vor Lovs Forskrifter. Dette sidste Forbehold om Anvendelse af vor Lov har iøvrigt næppe praktisk Betydning, da vistnok enhver udenlandsk Lov vil anerkjende den her i Landet i vor Lovs Form indgaaede Forpligtelse som gyldig i formel Henseende.

Til L.s § 86.

Ordene „Handlinger, som skulle foretages til Vexelrettens Udøvelse og Bevaring", omfatte Forevisning til Akcept eller til Betaling og Protest for manglende eller ikke betryggende Akcept eller for manglende Betaling samt overhovedet enhver i Vexelloven omhandlet Protest (§§ 70, 72 og 75). Under „Fremgangsmaaden" falde alle de Betingelser for Forevisningens eller Protestens Lovlighed, som ere omhandlede i vor Lovs § 89 og 13de Kap. L.s § 86 angaar kun Fremgangsmaaden ved Forevisning og Protest. Hvor vidt disse Handlinger ere nødvendige for Vexelrettens Udøvelse og Bevaring, afhænger derimod af den Lov, efter kvilken overhovedet Vexelforpligtelsens Indhold bliver at bedømme.

Loven har i sit 14de Kapitel aldeles ikke udtalt sig om Forholdet til udenlandsk Lov i Henseende til Vexelforpligtelsens Indhold og Varighed (Præskription), navnlig fordi Videnskabens Besvarelse af de her mødende Spørgsmaal er funden altfor tvivlsom til at kunne ophøjes til Lov. Her foreligger ikke blot det sædvanlige Spørgsmaal om Grænsen imellem de forskjellige Loves Omraader, hvilket Spørgsmaal naturligvis ikke er mindre tvivlsomt for Vexelforholds end for andre Obligationsforholds Vedkommende, jfr. Deuntzer l. c. S. 101—2; men selv om det er afgjort, efter hvilken Lov hver enkelt Skyldners Forpligtelse skal bedømmes, opstaar der ved Vexler paa Grund af disses Omløb i forskjellige

Lande det vistnok ofte lige saa tvivlsomme Spørgsmaal, om og hvorledes det indvirker paa Indholdet af den enkelte Skyldners Forpligtelse, at Skyldnerne efter samme Vexel staa under forskjellige, i det omspurgte Punkt fra hverandre afvigende Love. Om dette sidste Spørgsmaal skal her først fra vor Rets Standpunkt gjøres nogle Bemærkninger, der dog lige saa lidt tør anses udtømmende som utvivlsomme.

I. Til Vexelforpligtelsens Indhold hører, som bemærket ved § 86, Spørgsmaalet, hvilke Handlinger Vexelejeren har at foretage for at bevare sin Vexelret mod Skyldneren. I saa Henseende mærkes først L.s §§ 19 og 32, der i Forhold til den danske Endossent eller Trassent fordre Vexelen forevist og protesteret inden den i sammes Text eller i Loven foreskrevne Frist uden Hensyn til, om Vexelen er trukken fra eller paa et udenlandsk Sted, hvis Lov indrømmer en længere Forevisningsfrist, jfr. ovenfor S. 320. Af §§ 19 og 32 maa formentlig udledes den almindelige Grundsætning, at det for Bevaringen af Vexelretten mod danske Vexelskyldnere stedse er en Betingelse, at vor Lovs Vexelomgang iagttages. En fra og paa tyske Pladser trukken Vexel af den i § 18 omhandlede Art maa saaledes, naar den har en dansk Endossent, forevises til Akcept og protesteres efter § 18, uanset at den tyske Lov, under hvilken de øvrige Skyldnere staa, ikke fordrer saadan Vexel forevist til Akcept, uden hvor dette er foreskrevet i Vexelen selv. For saa vidt nu vor Lov i Henseende til Vexelomgangen er strængere end den udenlandske Lov, under hvilken Vexelens andre Skyldnere staa, foreligger der fra vor Rets Standpunkt intet videre Spørgsmaal. Men for saa vidt den udenlandske Lov er den strængeste, idet den fordrer en Handling foretagen, som ikke efter vor Lov er nødvendig, eller fordrer en ogsaa efter vor Lov nødvendig Handling foretagen inden en kortere Frist, og derhos den udenlandske Lov ligesom vor Lov ubetinget fordrer sin Vexelomgang iagttagen i Forhold til de den undergivne Skyldnere, kan den danske Endossent komme til at indfri Vexelen uden at faa Regres til sine udenlandske Formænd, dersom vi anvende vor Lov paa ham uden at tage Hensyn til den Lov, der gjælder for Formændene. Idet f. Ex. den tyske Lov ikke anerkjender den i

§ 41, 2. Pkt (samt i § 43) gjorte Undtagelse fra Regelen om Nødvendigheden af Forevisning til Betaling og Protest de non solutione, kan under nævnte Forudsætning en dansk Endossent i Medfør af § 41, 2. Pkt. blive nødt til at indfri Vexelen paa en Tid, da Vexelretten mod hans tyske Formænd er tabt paa Grund af forsømt Protest de non sol. Til at raade Bod paa denne Ulempe er der ingen anden Udvej end, at det som Betingelse for Bevaringen af Vexelretten mod den danske Skyldner maa paalægges Vexelejeren tillige at iagttage Vexelomgangen efter den udenlandske Lov, under hvilken Formændene staa, og herfor kan ogsaa paaberaabes Analogien af, hvad der formentlig gjælder, hvor alle Skyldnerne staa under vor Lov, nemlig at Vexelejeren ikke blot ved ligefrem at opgive (§ 49, 2. St.), men ogsaa ved at lade Vexelretten mod en Skyldner præskriberes, taber Retten mod alle Skyldnerens Eftermænd, jfr. ovenf. S. 405—6 og S. 413—14. Den omspurgte Forpligtelse til at iagttage den udenlandske Lovs Omgang kan dog ikke uden Uretfærdighed paalægges Vexelejeren, hvor han ikke har vidst eller af Vexelen har kunnet se, at der var udenlandske Skyldnere, og i dette Tilfælde maa derfor den danske Endossent, der tegner sig næst efter de udenlandske Skyldnere, i sit Endossement gjøre opmærksom paa eller betinge sig, at den udenlandske Lovs Omgang tillige skal iagttages*), saa at han, hvis han forsømmer dette, maa finde sig i, at han kommer til at indfri Vexelen uden at faa Regres til sine udenlandske Formænd*).

Hvad angaar Varigheden af en Vexelskyldners Forpligtelse, har man ment, at en dansk Endossent eller Trassent ikke kan paaberaabe sig Præskription, fordi sidste Vexelejer først har sögt Regres efter Udløbet af den i vor Lovs § 78 fastsatte Frist, naar dog den udenlandske Efter-

*) Om det end ellers i Almindelighed maa antages, at der ikke med vexelretlig Virkning kan betinges mere Vexelomgang, end Loven foreskriver, jfr. ovenf. S. 319, maa slige Vedtagelser dog anses gyldige, hvor Loven ikke har ordnet Forholdet.

**) Hvis denne Endossent har andre Endossenter efter sig, maa disse hæfte i samme Tilfælde som han, jfr. Analogien af § 68, 3. Pkt.

mand, der søger Regres hos den danske Endossent eller Trassent, har indfriet Vexelen inden Udløbet af den i hans Lov fastsatte Præskriptionsfrist. Men at denne Mening, — hvorefter den danske Vexelskyldner kunde komme til at hæfte i længere Tid, end nogen Vexellov i Verden hjemler det, — er urigtig, vil formentlig vise sig ved nærmere Betragtning. Foreligger der f. Ex. en dansk-tysk Vexel, for hvilken Præskriptionsfristen efter vor Lovs § 78 er 12 og efter tysk Lovs Art. 78 Nr. 3 18 Maaneder, ville alle være enige om, at Præskriptionsindsigelse kan gjøres gjældende, naar sidste Vexelejer, uden at have foretagen nogen Handling, der afbryder Præskription, efter Udløbet af 12 Maaneder fra Forfaldsdagen anlægger Sag mod den danske Endossent eller Trassent. Men at give Frifindelsesdom i dette Tilfælde vilde dog kun være Omsvøb, hvis Vexelejeren endnu kunde fordre Vexelen indfriet hos den tyske Eftermand, og denne da igjen kunde holde sig til den danske Skyldner. Man kunde altsaa lige saa godt strax give Dom, naar sidste Vexelejer efter Udløbet af de 12 Maaneder umiddelbart holder sig til vor Skyldner, og det blev da kun aldeles klart, at det efter nævnte Mening er den tyske og ikke den danske Lov, man anvender mod en dansk Skyldner. I Modsætning til bemeldte Mening og i Overensstemmelse med det ovenf. S. 405 bemærkede fastholdes det her, at den danske Endossent eller Trassent kan paaberaabe sig Præskription, naar ikke ethvert Skridt, Regressen har gjort, indtil den er naaet til ham, er gjort inden de i vor Lovs §§ 78 og 79 fastsatte Frister. Medens det altsaa ikke kommer i Betragtning, at den udenlandske Lov, hvorunder Eftermanden staar, har en længere Præskriptionsfrist end vor Lov, faar det derimod Betydning for den danske Skyldner, at den for den udenlandske Eftermand gjældende Lov har en kortere Præskriptionsfrist. Har man f. Ex. en dansk-tysk Vexel, for hvilken Præskriptionsfristen efter vor Lovs § 78 er 6 og efter tysk Lovs Art. 78 Nr. 1 3 Maaneder, kan den tyske Eftermand, som indfrier den i Forhold til ham præskriberede Vexel 4 Maaneder efter Forfaldstid, ikke gjøre Fordring paa den særlige Paatalefrist, der ved vor Lovs § 79 er tillagt den indfriende Endossent, men har — som enhver anden frivillig

Erhverver af Vexelen — kun Resten af den Paatalefrist, der tilkom sidste Vexelejer overfor den danske Endossent eller Trassent. Ved at opstille dette Resultat, anvender man ikke den tyske Lov overfor en dansk Skyldner, men fastholder kun, at den særlige Paatalefrist efter vor Lovs § 79 alene tilkommer den (Indlænding eller Udlænding), der som regresforpligtet Endossent har været nødt til at indfri Vexelen, jfr. ovenf. S. 410, og det, at den tyske Eftermands Forpligtelse var præskriberet, da han indfriede Vexelen, kommer saaledes kun i Betragtning paa samme Maade som enhver anden Omstændighed, der kunde have bevirket Ophør af hans Forpligtelse*). — Det medfører ingen Ulempe for en dansk Vexelskyldner, at han har en udenlandsk Skyldner foran sig paa Vexelen, naar Præskriptionsfristen efter den udenlandske Lov er længere end efter vor Lov. Naar derimod den for den udenlandske Formand gjældende Lov har en kortere Præskriptionsfrist og derhos bliver forstaaet og anvendt paa den Maade, der foran er forsvaret som rigtig, vil den danske Skyldner kunne blive nødt til at indfri Vexelen paa en Tid, da Vexelretten mod den udenlandske Formand er præskriberet, dersom vi anvende vor Lov paa ham uden at tage Hensyn til den Lov, der gjælder for Formanden. Under Forudsætning af, at det kan ses af Vexelen, at der er en udenlandsk Formand, maa det derfor vistnok paahvile Vexelejeren at holde Vexelretten mod denne i Kraft, saa at han taber Vexelretten mod den danske Skyldner, hvis han lader Vexelretten mod den udenlandske Formand præskriberes, jfr. i det hele, hvad ovenfor er bemær-

*) Den islandske Vexellov af 13. Januar 1882 er forskjellig fra de 3 andre nordiske Vexellove deri, at 6 Maaneders Fristen i § 19 er indskrænket til det Tilfælde, at Vexelen baade er trukken i Island og skal betales i Island, samt deri, at 6 Maaneders Fristen i § 78 kun gjælder for det Tilfælde, at Vexelen er betalbar i Island. Naar altsaa en islandsk Endossent indfrier en i Forhold til ham præskriberet Vexel 7 Maaneder efter Forfaldstid, har han ikke Regres til sine danske Formænd som indfriende Endossent efter §§ 52 og 79, men kun som Sukcessor i sidste Vexelejers Ret og har som saadan ikke længere Paatalefrist end de 5 Maaneder, der staa tilbage af den sidste Vexelejer i Forhold til de danske Skyldnere tilkommende Paatalefrist.

ket om det Tilfælde, at den for en udenlandsk Formand gjældende Lov foreskriver en strængere Vexelomgang end vor Lov.

Naar Vexelen lyder paa Betaling en vis Tid efter Dato eller efter Sigt, kan der paa Grund af Forskjellen imellem Tidsregning efter gammel og ny Stil (jfr. Bem. ved § 34) samt en muligvis tilstedeværende Forskjel imellem Lovenes Regler om Beregning af Tidsrum (jfr. vor Lovs §§ 33 og 90) udkomme en tidligere eller senere Forfaldstid, eftersom denne beregnes efter den ene eller den anden Lov, hvilken Forskjel dog næppe nogensinde vil være betydelig. Forfaldstiden synes da for alle Vexelskyldneres Vedkommende at maatte beregnes efter den for Trassaten gjældende Lov. Ligesom nemlig Forventningen om, at Trassaten vil honorere Vexelen, i Regelen vil være støttet paa, at han har forpligtet sig hertil, og altsaa maa være knyttet til den Forudsætning, at der ikke forlanges Betaling hos ham, før end han efter sit Lands Lov er pligtig at betale, saaledes synes ogsaa den gængse Betegnelse af Trassentens og Endossenternes Løfte som et Garantiløfte at tilsige, at disse Vexelskyldnere love Betaling til den Tid, da Trassaten efter meddelt ren Akcept er pligtig at betale. I Følge den samme Betragtning maa det formentlig antages, at Vexelejeren og Vexelgaranterne stiltiende have henholdt sig til den for Trassaten gjældende Lov med Hensyn til, hvorledes Vexelen skal indfries paa Betalingsstedet, for saa vidt de ikke have truffet en efter deres egen Lov gyldig Bestemmelse herom i Vexelen, jfr. vor Lovs § 35 og Bem. hertil*). For saa vidt Trassaten i Vexelen er opgivet at bo paa et andet Sted end, hvor han i Virkeligheden boer, maa det dog være Loven paa det i Vexelen opgivne Bosted, der er bestemmende for Retsforholdet imellem Vexelejeren og Vexelgaranterne i de nævnte Henseender.

Spørgsmaalet, fra hvilket Øjeblik Akcepterklæringen er

---

*) Naar man har villet tillægge Betalingsstedets Lov Betydning som saadan, ses ikke nogen Grund herfor, og i det Tilfælde, at Vexelen er domicilieret til Betaling udenfor Trassatens Hjemland, er det formentlig dette Lands Lov og ikke Betalingsstedets Lov, der kommer i Betragtning i de nævnte Retninger.

bindende (vor Lovs § 21, 3. St.), samt i hvilken Udstrækning Akceptanten er forpligtet (§ 22, 2. Pkt.), bliver naturligvis at afgjøre efter den for Akceptanten gjældende Lov. Som bemærket i Noten S. 329, maa der efter optagen Protest kunne søges Regres som for manglende Akcept hos den danske Endossent eller Trassent, naar den udenlandske Trassat uden Vexelejerens Samtykke har sat en Betingelse eller en senere Forfaldstid for sin Forpligtelse, og saadan Akcept efter hans Lov kun er bindende i Overensstemmelse med sit Indhold (jfr. f. Ex. tysk Lovs Art. 22, 2. St.). — Spørgsmaalet, om der for manglende Akcept haves Betalings- eller kun Sikkerhedsregres, afgjøres efter den for Regresskyldneren gjældende Lov. En dansk Endossent, der har tyske Formænd, kan saaledes, naar Vexelen er protesteret for manglende Akcept, søges til Betaling før Forfaldstid efter vor Lovs § 29, medens han først efter optagen Protest de non solutione igjen kan søge Betaling hos Formændene.

Vexelejerens Pligt til at give Underretning om stedfunden Protest og Virkningen af denne Pligts Forsømmelse bedømmes i Forhold til enhver Regresskyldner efter dennes Lov, jfr. H. R. D. i Tid 1859 S. 538. Vexelejerens Notifikationspligt overfor en dansk Regresskyldner maa iøvrigt anses opfyldt ved en til dennes udenlandske Eftermand afsendt Underretning, saafremt Eftermanden efter sin Lov er undergiven den samme Pligt til videre Underretning, som vor Lovs § 45, 3. St. paalægger. Naar derimod Eftermanden efter sin Lov ikke er forpligtet til at give Underretningen videre eller maatte have længere Frist hertil, end vor Lov indrømmer, vil Afsendelsen af Underretning til ham kun føre til Notifikationspligtens Opfyldelse, hvis Eftermanden afsender behørig Underretning til den danske Regresskyldner saa tidligt, at den kan naa denne til samme Tid, til hvilken en af Vexelejeren selv til den danske Regresskyldner i rette Tid afsendt Underretning vilde have kunnet naa sidst nævnte.

Det er af flere antaget, at en udenlandsk Endossent, der har indfriet Vexelen og herved efter sit Lands Lov har maattet betale mere, end vor Lovs §§ 50–52 hjemle, kan fordre alt, hvad han har betalt til sin Eftermand, godtgjort

hos sine danske Formænd. Men ligesom denne Mening ikke har den paastaaede Hjemmel i vor Lovs § 52, saaledes taler formentlig Forholdets Natur for, at det Tab, der lides ved, at et eller andet Lands Vexellov tillægger Kreditor en altfor høj Erstatning, bør bæres af det paagjældende Lands egne Vexelskyldnere og ikke væltes over paa andre. Den danske Trassent eller Endossent kan ikke vide, i hvilket Land den af ham afgivne Vexel vil gaa hen og modtage Endossement, hvorimod den endosserende Udlænding kan og maa vide, hvilken Ret han har mod sine danske Formænd, og hvilket Ansvar han underkaster sig overfor sine Eftermænd ved at endossere. Det antages saaledes her, at en dansk Regresskyldner ingensinde kan tilpligtes at betale mere, end om der hos hans Eftermænd var søgt Regres efter vor Lov. Sætningen, at en Endossent stedse bør have alt det erstattet hos sine Formænd, som han har maattet betale til sin Eftermand, kan formentlig, hvor Skyldnerne staa under forskjellige Love, kun gjennemføres ved, at der tilveiebringes Overensstemmelse imellem Lovene.

II. Spørgsmaalet, efter hvilken Lov Indholdet af en Skyldners Forpligtelse skal bedømmes, maa vistnok i Hovedsagen besvares paa samme Maade for Vexelforpligtelsers som for andre Forpligtelsers Vedkommende, og skjønt man langt fra er naaet til Enighed om denne Besvarelse, skal Spørgsmaalet dog ikke paa dette Sted optages til Drøftelse, men her nærmest kun angives de Resultater, der synes antagelige.

1) Naar Vexelforpligtelsen er indgaaet i Skyldnerens Hjemland, maa dens Indhold i Regelen bedømmes efter dette Lands Lov. Dog følger det formentlig af Vexelens Omsætningsøjemed, at Indholdet af Udstederens Forpligtelse stedse maa bedømmes efter Loven paa det Sted, hvorfra han har dateret Vexelen. Ligeledes maa Trassaten ved at akceptere anses at have undergivet sig Loven paa det Sted, der i Vexelen er anført som hans Bosted. Disse Undtagelser kan man iøvrigt bringe ind under Regelen om Anvendelse af Hjemstedets Lov ved at opfatte Forholdet saaledes, at der gjælder en uafbevislig Formodning om, at Udstederen og Trassaten ere boende paa de i Vexelen opgivne Steder, jfr. L.s § 4, 2. St., samt den almindelig antagne Sætning, at

Dateringsstedet ved egne Vexler gjælder som Betalingssted, naar Vexelen ikke indeholder nogen særskilt Angivelse af Betalingsstedet.

2) I det Tilfælde, at Skyldneren har indgaaet Vexelforpligtelser udenfor sit Hjemland, maa den formentlig ogsaa antages som Regel, at Forpligtelsens Indhold bliver at bedømme efter Hjemlandets Lov, jfr. Deuntzer l. c. S. 101 ff. Efter Analogien af Regelen i § 84, 2. Pkt. og Forholdets Natur maa dog muligvis det Land, hvori Vexelforpligtelsen er indgaaet, anses berettiget til indenfor sit Omraade at anvende sin Lov, for saa vidt Forpligtelsen efter denne Lov faar en videre Udstrækning end efter Hjemlandets Lov, jfr. i det hele Bem. ved § 84, 2. Pkt.

3) Naar Skyldneren flytter til et andet Land efter Indgaaelsen af sin Vexelforpligtelse, forandres dennes Indhold selvfølgelig ikke ved slig Flytning. Det bliver f. Ex. fremdeles at afgjøre efter det ældre Hjemlands Lov, hvilke Handlinger der maa foretages for at bevare Vexelretten mod ham. Der kan alene blive Spørgsmaal om at anvende det nye Hjemlands Lov paa de efter Flytningen tilstedekomne, Forpligtelsen vedrørende Kjendsgjerninger. I saa Henseende er det af flere antaget, at Erstatningsansvaret for den i det nye Hjemland foreliggende Ikke-Opfyldelse af Forpligtelsen bør bedømmes efter dettes Lov. For saa vidt imidlertid dette Ansvar maa anses begrundet ved selve Vexelløftet, jfr. Lassen, Obligationsr. S. 108 ff., maa det bedømmes efter det ældre Hjemlands Lov, jfr. Analogien af L.s § 96. I Henseende til Præskription maa formentlig ogsaa Loven i det ældre Hjemland anvendes, idet der ikke ses nogen Grund, hvorfor Forpligtelsen skulde opretholdes i længere eller kortere Tid end hjemlet ved den Lov, hvorefter den er stiftet, jfr. ligeledes Analogien af L.s § 96 samt H.R.D. i Schlegels Sml. II. S. 84. Anvendelse af Loven i det nye Hjemland, — for hvilken Anvendelse det naturligvis maatte være en Forudsætning, at Skyldneren har boet i dette Land i hele det Tidsrum, der efter sammes Lov udkræves til Præskription, — kunde vel blive nødvendig, hvis det ældre Hjemlands Lov ikke anerkjendte Præskription eller lod denne ophøre at løbe paa Grund af Skyldnerens Udvandring af

Landet; men en saadan Lov existerer maaske slet ikke noget Steds. I O. R. Dmen l. c. synes det forudsat, at Præskriptionen efter det ældre Hjemlands Lov maatte være stanset, hvis Skyldneren hemmelig havde forladt Landet og skjult sit nye Opholdssted; men i Mangel af udtrykkelig Hjemmel i den paagjældende Lov synes saadant ikke at kunne antages, da Præskription jo ellers ikke ophører at løbe, fordi Skyldneren forstikker sig.

Femtende Kapitel.

Forskjellige Bestemmelser.

Til L.s § 87.

Foruden det, der allerede er udtalt i § 49, 1. St., indeholder § 87, 1. St. navnlig Hjemmel for, at flere, der i Forening have udstedt, akcepteret eller endosseret Vexel, hæfte umiddelbart solidarisk, hvilken Sætning det særlig af Hensyn til svensk Ret er anset hensigtsmæssig at fastslaa i Loven.

For at have vexelretlig Gyldighed maa Avalen tegnes paa det samme Papir (Vexelen eller Kopien), paa hvilket Hovedskyldnerens Erklæring findes, jfr. §§ 1, 11, 21, 2 St., 58, 71 og 72, hvorhos sidst nævnte Erklæring maa foreligge i behørig vexelretlig Form, se § 5, men derimod ikke behøver at være virkelig forbindende for den som Hovedskyldner paategnede Person, jfr. § 88 Det er iøvrigt tilstrækkeligt, at Avalisten blot tegner sit Navn under eller ved Siden af Hovedskyldnerens Navn, idet det er ligegyldigt i vexelretlig Henseende, om han betragtes som Kavtionist for vedkommende Skyldner eller som egentlig Medskyldner. Det fremgaar af § 87, 2. St., at flere Avalister ligeledes hæfte umiddelbart solidarisk. Efter almindelig Vexelret, hvortil Loven maa antages at have henholdt sig, maa enhver paa Vexelen tegnet Kavtionserklæring opfattes som en vexelretlig Aval, medmindre vedkommende udtrykkelig har tilkjendegivet, at han kun vil hæfte efter almindelig Civilret, f Ex. ved at tegne sig som „simpel Kavtionist“. Af den ovenf. S. 306 angivne Grund tegnes iøvrigt Kavtion paa Vexler næsten altid i Form af Endossement.

Til L.s § 88.

Paragrafens Regel, at Ugyldighed af en eller flere Underskrifter ikke medfører Forandring i de øvrige Vexelskyldneres Ansvar, gjælder utvivlsomt kun for det vexelretlige Mellemværende og er saaledes ikke til Hinder for, at den, der sidst har maattet betale efter Vexelret, søger Erstatning hos en af dem, der have havt Vexelret mod ham, hvis denne efter Maaden, hvorpaa Vexelforholdet er kommet i Stand, i Følge Civilrettens almindelige Regler maa anses at være ham ansvarlig for Gyldigheden af de paagjældende Underskrifter. Som en vexelretlig Regel, til hvilken der kun kan stilles den Fordring, at den i Almindelighed træffer det rette og saaledes ikke efterlader noget yderligere Mellemværende imellem Parterne, maa Bestemmelsen i § 88 erkjendes at stemme med Forholdets Natur. Ligesom nemlig f. Ex. første Endossent regelmæssig er nærmest i Stand til at vide, om Trassentens Underskrift er gyldig, saaledes vil han ogsaa i Almindelighed efter Civilrettens Regler om Hjemmelspligt være sine Eftermænd ansvarlig for denne Underskrifts Gyldighed og bør derfor ikke, naar han sagsøges af disse, høres med den Indsigelse, at han kun har tegnet Endossement under Forudsætning af, at han havde Regres til den som Trassent paategnede Person. Men denne Regel om de enkelte Forpligtelsers Uafhængighed af hverandre bør kun gjælde og er ogsaa i § 88 kun udtalt for de Tilfælde, hvor en eller flere af de paa Vexelen tegnede Forpligtelseserklæringer fra først af er ugyldig*). I de Tilfælde derimod, hvor en fra først af gyldig Forpligtelse senere bortfalder, fordi Vexelejeren ikke har iagttaget den til Vexelrettens Bevaring fornødne Omgang eller ikke har paatalt Vexelen i rette Tid, gjælder formentlig i Almindelighed en modsat Regel, nemlig at Befrielse af en Skyldner medfører Befrielse af alle dennes Eftermænd, jfr. ovenf S. 425**).

*) Her er kun Tale om materielle Ugyldighedsgrunde. Naar en Forpligtelseserklæring er ugyldig paa Grund af Mangel ved Formen, kan der ikke opstilles nogen almindelig Regel om Gyldighed eller Ugyldighed af de senere paategnede Forpligtelseserklæringer, jfr. blot i saa Henseende § 5 og den herfra gjorte Undtagelse i § 85, samt ovenf. S. 305.

**) Som l. c. bemærket, gjælder denne Regel vistnok kun under den Forudsætning, at det fremgaar af Vexelen (i Forbindelse med den Lov).

Under „Personer, der ikke retsgyldig kunne indgaa Vexelforpligtelser", falde efter vor Ret kun umyndige (o: ikke-fuldmyndige); men vor Lovs § 88 kommer ogsaa til Anvendelse mod danske Vexelskyldnere, naar det er udenlandske Love, der medføre Ugyldighed af deres Formænds Forpligtelseserklæringer. Ordene „eller findes derpaa Underskrifter, som af anden Grund ikke ere forbindende for dem, i hvis Navn de ere tegnede«, omfatte vistnok kun de Tilfælde, hvor den ikke-forpligtedes Navn er tegnet ved en anden, der enten blot har været behjælpelig hermed (L s 5—1—7) eller i det hele er optraadt som hans Repræsentant*); men Regelen i § 88 maa kunne anvendes analogisk, f. Ex. paa det Tilfælde, at en Underskrift er ugyldig paa Grund af anvendt ulovlig Tvang mod vedkommende, for

---

hvorunder Skyldneren staar), hvad der skulde have været foretaget for Vedligeholdelsen af Vexelretten, og det tør f. Ex. næppe antages, at Undladelse af at anmelde Vexelen efter et i en Skyldners Bo udstedt præklusivt Proklama tillige skulde medføre Tab af Retten mod dennes Eftermænd. Iøvrigt er det naturligvis ingen Indvending imod Regelen, at dens Anvendelse kan være udelukket ved Indholdet af de paagjældende Eftermænds Forpligtelseserklæringer. Naar saaledes f. Ex. en Endossent i Henhold til § 19, 2. St. har fordret Vexelen forevist inden 1 Maaned, og næste Endossent indrømmer en Forevisningsfrist af 2 Maaneder, er det klart, at sidst nævnte Endossent har givet Afkald paa, at Vexelretten holdes i Kraft mod hans nærmeste Formand. Men naar den efterfølgende Endossent ikke har udtalt sig om Forevisningsfristen, maa han i Følge den almindelige Regel om Fortolkning af Endossementer anses at have henholdt sig til den i Vexelens Text (eller i L.s § 19) fastsatte Forevisningsfrist, ikke til den af hans nærmeste Formand opstillede. Naar Trassenten i Vexelens Text har opfordret til at undlade Protest, men derimod en Endossent har forlangt Protest, maa ligeledes den, der endosserer næst efter uden Bemærkning om Protest, anses at have henholdt sig til Trassentens Opfordring og altsaa at have givet Afkald paa Bevaringen af Vexelretten mod hans nærmeste Formand, jfr. ovenf. S. 359. Paa Grund heraf vil Regelen om, at Eftermændenes Forpligtelser bortfalde med Formandens, vel næppe faa Betydning ved Forsømmelse af den egentlige Vexelomgang, naar alle Skyldnere staa under samme Lov.

*) Om Repræsentanten ubetinget er ansvarlig, naar det viser sig, at Forpligtelsen ikke kan gjøres gjældende mod den repræsenterede, bliver at afgjøre efter Civilrettens almindelige Regler, jfr. H. R. D. i Schlegels Sml. III. 642.

saa vidt ellers saadan Indsigelse antages at kunne fremsættes mod enhver Erhverver af Vexelen, jfr. herved L. 28 Maj 1880 § 3 a). Udtrykket „falske Underskrifter" omfatter vistnok ogsaa opdigtede Navne, jfr. Strfl.s § 275, og i ethvert Fald er Anvendeligheden af Regelen i § 88 paa dette Tilfælde utvivlsom.

L.s § 88 har ikke udtalt sig om Forfalskning af Vexelerklæringens Indhold; men Paragrafens Regel finder ogsaa Anvendelse i dette Tilfælde. Naar f. Ex. en har endosseret „uden Forbindtlighed" (L.s § 14), og der, efter at disse Ord falskelig ere blevne udraderede, har tegnet sig andre Endossenter, maa disse hæfte, uanset at de ikke faa den forventede Regres til deres Formand. For det Tilfælde, at selve Vexelen er forfalsket i et af de i L.s § 1 ommeldte Punkter, er det i tyske Domme antaget, at Vexelen ikke længere kan gjøres gjældende som saadan efter sit oprindelige Indhold; men for saa vidt dette Indhold paa nogen Maade endnu kan ses af Vexelen, synes i ethvert Fald Lovens Formregler ikke at nøde til at antage, at den mod Trassenten og dem, der have endosseret og akcepteret før Forfalskningen, en Gang erhvervede Vexelret skulde have tabt sin formelle Gyldighed ved Forfalskningen. For at Vexelen kan have formel Gyldighed efter det ved Forfalskningen fremkomne Indhold, er det vel en Betingelse, at Forfalskningen er udført saaledes, at den kan undgaa en forsigtig Mands Opmærksomhed; men i saa Fald maa utvivlsomt de, der have endosseret eller akcepteret Vexelen i den forfalskede Tilstand, i Følge Lovens § 88 hæfte vexelretlig efter det ved Forfalskningen fremkomne Indhold, uanset at de ikke faa den forventede Regres eller Dækning hos de tidligere paa Vexelen tegnede Skyldnere. Efter det anførte er det vistnok ikke umuligt, at Vexelen kan have formel Gyldighed saavel efter det oprindelige som efter det ved Forfalskningen fremkomne Indhold, og for saa vidt da Vexelen er forfalsket i et Punkt, der har Betydning for Vexelomgangen, f. Ex. i Henseende til Betalingstiden eller Betalingsstedet, maa Vexelomgangen være iagttagen saavel efter det ældre som efter det nye Indhold, for at Vexelretten kan være bevaret overfor alle Skyldnerne.

L.s §§ 89—91 ere omtalte paa forskjellige Steder i det foregaaende og ses ikke at give Anledning til særlige Bemærkninger.

Til L.s § 92.

Medens flere af de Bestemmelser, der omhandle Vexelomgangen, i og for sig kunne fortolkes saaledes, at Vexelretten kun tabes ved en tilregnelig Forsømmelse fra Vexelejerens Side, jfr. §§ 18, 19, 43 og 93, viser dog den vigtigste af disse Bestemmelser, nemlig § 41, jfr. og §§ 70 og 72, at Vexelrettens Bevaring er ligefrem betinget af den foreskrevne Omgangs Iagttagelse, hvilket ogsaa fremgaar af L.s § 75, der for det Tilfælde, at det paa Grund af Vexelens Tab er umuligt at foretage den paabudte Forevisning eller Protest, kun aabner Vexelejeren Udvej til at bevare Vexelretten mod Akceptanten (L s § 43, 3. Pkt.). Fra denne Regel, at Følgen af Vexelomgangens Ikke-Iagttagelse indtræder uden Hensyn til, om nogen Forsømmelse kan tilregnes Vexelejeren, gjør L.s § 92 en meget begrænset Undtagelse. Af de exempelvis nævnte Hindringer, „Lovbud" „den almindelige Samfærdsels Stansning" og Tilføjelsen „lignende overordentlige Tildragelser" fremgaar nemlig, at L.s § 92 kun er anvendelig, hvor det er en alle rammende og derfor vitterlig (notorisk) Begivenhed, der har umuliggjort Foretagelsen af den omspurgte vexelretlige Handling. Hvad angaar det mest praktiske Tilfælde, Stansning af den almindelige Samfærdsel, kan f. Ex. en saadan ikke siges at foreligge alene, fordi et af de Skibe, der besørge Postforbindelsen imellem to Steder, er forlist, naar der tilvejebringes et andet Skib saa betimeligt, at de følgende Poster imellem Stederne desuagtet komme til at afgaa i rette Tid. At Vexelen er gaaet tabt under Forsendelsen til Proteststedet, er et individuelt Uheld, der lige saa lidt som f. Ex. Vexelens Tilintetgjørelse ved Ildsvaade, før end den skulde afsendes, befrier Vexelejeren for Følgen af Vexelomgangens Ikke-Iagttagelse, jfr. § 75*). Forskjellen

*) Begrebet „vis major" er formentlig altfor ubestemt til at kunne afgive nogen Vejledning ved Fortolkningen af § 92.

imellem de Forstyrrelser i Samfærdselen, der falde ind under § 92, og dem, der ikke komme i Betragtning, viser sig ved Bevisførelsen. Medens det, naar det er en Stansning af den almindelige Samfærdsel, der har umuliggjort Optagelse af Protest i rette Tid, vil være notorisk eller i alt Fald let at bevise, at Vexelen i et vist Tidsrum ikke har kunnet afsendes til Proteststedet, maatte der derimod, hvis Vexelejeren skulde kunne paaberaabe sig en enkelt Posts Forsvinden eller Forsinkelse, udkræves et Bevis for, at Vexelen var sendt med denne Post, som det ofte vilde være vanskeligt eller umuligt at føre. For saa vidt man for Anvendeligheden af § 92 har fordret, at Stansningen af den almindelige Samfærdsel skal have vedvaret i længere Tid (mere end et Par Dage), maa det vel indrømmes, at hverdagslige Forsinkelser i Postgangen ikke komme i Betragtning; men at f. Ex. Samfærdselen imellem Sjælland og Fyen stanses i blot et Døgn, synes at være en „overordentlig" Tildragelse, som Vexelejeren, der er berettiget til at benytte det yderste af den ham tilstaaede Protestfrist, ikke behøver at medtage i sin Beregning. — Som det fremgaar af Ordene „udenfor de i det tolvte Kapitel omhandlede Tilfælde", opretholder L.s § 92 ikke Vexelretten udover den for dens Præskription fastsatte Frist, hvilken jo efter L.s §§ 77 og 78 stedse løber fra Vexelens Forfaldsdag. Hvis Stansningen af den almindelige Samfærdsel, f. Ex. hvor denne er foranlediget ved Krigsbegivenheder (Belejring), vedvarer saa længe, at Vexelejeren ikke kan faa optaget Protest de non solutione og derefter Regressøgsmaal anlagt inden den i § 78 fastsatte Frist, gaar altsaa Vexelretten mod Trassenten og Endossenterne tabt. For saa vidt imidlertid Forfaldstiden er afhængig af Sigt, maa L.s § 92 ogsaa være anvendelig, naar den Forevisning, der skal bestemme Forfaldstiden, ved Samfærdselens Stansning forhales saaledes, at den i §§ 19 og 32 fastsatte Frist overskrides, og da Præskriptionen først løber fra Forfaldstiden, kan der ikke i dette Tilfælde paavises nogen bestemt Tidsgrænse for Regresskyldnernes Hæftelse.

Ved „Lovbud" er der navnlig sigtet til udenlandske Lovbud; thi hvis der her i Landet skulde blive givet en

Lov, der indrømmede Vexelskyldnere Udsættelse med Opfyldelsen af deres Forpligtelser (Moratorium), vilde saadan Lov rimeligvis ogsaa træffe Bestemmelse om Bevaringen af Vexelretten mod de indenlandske Regresskyldnere *). For saa vidt der nu i det Udland, hvor en i Danmark udstedt eller endosseret Vexel er akcepteret, gives en Lov, der indrømmer Akceptanten og de i samme Land bosatte Regresskyldnere saadan Udsættelse, kan der selvfølgelig ikke før Moratoriets Udløb optages en Protest de non solutione, der har Gyldighed overfor de Regresskyldnere, som ere indenfor Lovens Omraade. Men derimod synes bemeldte Lov aldrig at kunne være til Hinder for, at der til Regres mod de danske Vexelskyldnere optages Protest de non solutione ved den i Vexelen fastsatte Forfaldstid. Ligesom nemlig den udenlandske Lovgiver mangler Kompetence til at bestemme, under hvilke Betingelser de danske Regresskyldnere skulle være ansvarlige, saaledes kan den udenlandske Moratorielov formentlig ikke tænkes at være til Hinder for, at Akceptanten ved Notarius publicus opfordres til at give Afkald paa sit Moratorium og betale til den oprindelige Forfaldstid. Spørgsmaalet bliver da, om saadan Notarialforretning, der konstaterer, at der ved den i Vexelen fastsatte Forfaldstid forgjæves er forlangt Betaling hos Akceptanten (Domiciliaten) og som forudsættes at fyldestgjøre alle formelle Fordringer til en Protest (L.s § 86), kan anses for et gyldigt Regresgrundlag i Forhold til de danske Vexelskyldnere, hvilket Spørgsmaal selvfølgelig er at afgjøre efter dansk Vexelret. Dette Spørgsmaal er ikke besvaret ved en Henvisning til, at Protest de non solutione i Almindelighed ikke gyldig kan optages, før end Akceptanten er pligtig at betale (L.s § 41); thi det er netop uvist, om denne Sætning ogsaa gjælder i det her foreliggende abnorme Tilfælde, hvor en Lov, der ikke (direkte) kan indvirke paa vedkommende Regresskyldners Forpligtelse, har udskudt Forfaldstiden for Akceptanten. Efter Forholdets Natur vilde det vistnok være tvivlsomt, om man her skulde

*) Anledningen til, at L.s § 92 omtaler dette Tilfælde, er nærmest et i Frankrig under Krigen med Tyskland i 1870—71 givet Vexelmoratorium, der fik en Varighed af 11 Maaneder.

fastholde Princip et om Vexelforpligtelsernes Uafhængighed af hverandre, i Følge hvilket Princip de danske Regresskyldnere maatte kunne søges strax efter en ved den oprindelige Forfaldstid optagen Protest, — eller om man skulde følge Afhængighedens Princip og antage, at de danske Regresskyldnere først kunne søges paa den Tid, da de igjen have Regres til Akceptanten, altsaa først efter en ved Moratoriets Udløb optagen Protest, jfr. Bem. ved L.s § 88. Men det ses ikke rettere end, at L.s § 92 har afgjort Spørgsmaalet; thi naar det, som bemærket, er urimeligt at antage, at den udenlandske Moratorielov skulde være til Hinder for, at der til Regres mod de danske Vexelskyldnere optages Protest ved Vexelens oprindelige Forfaldstid, maa Lovgiveren ved at give Regelen i § 92 være gaaet ud fra, at der ikke kan optages nogen i Forhold til de danske Regresskyldnere gyldig Protest før den Tid, da Akceptanten efter sit Lands Lov er pligtig at betale. Efter Ordene omfatter L.s § 92 ogsaa indenlandske Moratorier; men hvis der her i Landet blev givet et Vexelmoratorium, vilde dette selvfølgelig ogsaa udskyde Forfaldstiden for de indenlandske Regresskyldnere, saa at disse først kunde søges efter en ved Moratoriets Udløb optagen Protest. — Herved erindres atter, at L.s § 92 ikke opretholder Vexelretten udover den for dens Præskription fastsatte Frist, jfr. navnlig § 78. Hvis Moratoriet ikke udløber forinden, gaar altsaa Vexelretten mod de danske Regresskyldnere tabt.

Ordene i § 92 omfatte vel ikke det Tilfælde, at det ved Samfærdselens Stansning bliver umuligt at give Underretning om en optagen Protest; men efter § 45, 2. St. er Notifikationspligten opfyldt, naar blot Underretningsskrivelsen er indleveret til Posten, uden Hensyn til om eller naar den kommer Adressaten i Hænde, hvilken Regel formentlig er et Udtryk for, at der kun skal gjøres, hvad der kan gjøres, for at vedkommende Regresskyldner kan blive underrettet.

Medens Vexelejeren, naar Forevisningen til Betaling er forhalet ved Samfærdselens Stansning, i Følge § 36 kun kan fordre Rente fra Forevisningsdagen hos Akceptanten, skulde han derimod efter § 50, for saa vidt han overhovedet bevarer sin Vexelret mod Regresskyldnerne, hos disse kunne

fordre Rente fra Forfaldsdagen. Men naar henses til Grunden, hvorfor der i § 50 er tillagt Vexelejeren Rente fra Forfaldsdagen, jfr. ovenf. S. 348 Note, samt det urimelige i, at Vexelejeren skulde oppebære Forhalingsrente for et Tidsrum, i hvilket han, – som han jo indrømmer, — ikke har kunnet forevise Vexelen til Betaling og altsaa har været i Mora (accipiendi), kan der ikke være videre Tvivl om, at man her maa fravige Regelen i § 50 saaledes, at der kun tilkjendes Vexelejeren Rente fra Protestdagen. Hvis Forevisningen til Betaling er bleven forhalet ved en indenlandsk Moratorielov, vil denne sandsynligvis tilpligte alle indenlandske Skyldnere at svare en vis Rente for den Tid, Moratoriet varer. En udenlandsk Moratorielovs Bestemmelser om Rentesvarelse kan derimod næppe faa Betydning for danske Regresskyldnere. Staar det nemlig fast, at der i Forhold til de danske Regresskyldnere ikke gyldigt kan kræves Betaling og optages Protest de non solutione før Moratoriets Udløb, er der formentlig de samme Grunde til at fravige Regelen i § 50, som hvor det er Samfærdselens Stansning, der har forhalet Forevisningen til Betaling. Den danske Regresskyldner, der har indenlandske Formænd, kan let komme til at lide Tab ved den Udsættelse af Regressen, som § 92 medfører, og det vilde da være saa meget mere ubilligt, om han for denne ham paatvungne Udsættelse skulde svare en Rente, der maaske er højere end den, der kan fordres hos den udenlandske Akceptant. Vil den danske Regresskyldner, der indfrier Vexelen, ikke godvillig godtgjøre Vexelejeren det Rentekrav, der haves imod Akceptanten, maa altsaa Vexelejeren beholde dette Krav for sig selv, hvorom han kan gjøre Paategning paa Vexelen, der jo skal udleveres til den betalende Regresskyldner*).

Til L.s § 93.

Naar en Vexelfordring ikke var paatalt inden Udløbet af Præskriptionstiden, var den efter Fdg. 18. Maj 1825 § 73

*) Paa samme Maade maa Forholdet afvikles, naar Vexelejeren paa Grund af forsømt Notifikation ikke kan fordre Rente hos Regresskyldnerne (§ 46, 2. Pkt.), men derimod hos Akceptanten.

„uden al Kraft og Gyldighed". I det Tilfælde, at Vexelen var udstedt (akcepteret eller endosseret) til Betaling af en ældre Gjæld, og denne ikke var at anse som endelig afgjort (noveret) ved Vexelen, men som bestaaende ved Siden af Vexelforpligtelsen, kunde vel Kreditor efter Vexelens Præskription vedblivende indtale sin Fordring paa det ældre civilretlige Grundlag, for saa vidt Debitor ikke havde lidt Tab ved Kreditors Forsømmelse af de i Henseende til Vexelens Inkassation overtagne Pligter, jfr. alm. D. S. 479 - 80 (383 - 84) samt D. i U. f. R. 1869 S. 992 og 1871 S. 732 I de Tilfælde derimod, hvor Vexelforpligtelsen var indgaaet for en af Kreditor samtidig erlagt Ydelse, og hvor der saaledes i Regelen ikke forelaa andet Fordringsgrundlag end Vexelen, maatte formentlig efter Fdg. 1825 ethvert Krav paa Debitor være tabt ved Vexelfordringens Præskription, jfr. D. i U. f. R. 1874 S. 627. Heri er der sket Forandring ved L s § 93, der ogsaa i de sidst nævnte Tilfælde aabner Mulighed for, at der efter Præskriptionen kan rejses Krav mod den forhenværende Vexelskyldner. For saa vidt Vexelretten er tabt ved Forsømmelse af den til dens Bevaring foreskrevne Omgang, adskiller Regelen i L.s § 93 sig fra Fdg. 1825 § 35, jfr. 56, navnlig deri, at det ved § 93 hjemlede Krav kan haves ikke blot mod Trassenten (og Akceptanten i det i § 43, sidste Pkt. omhandlede Tilfælde), men ogsaa mod Endossenten og overhovedet enhver Vexelskyldner.

Det mest tvivlsomme Spørgsmaal, som L.s § 93 fremkalder, er vistnok det, hvorefter det skal afgjøres, om der foreligger Berigelse hos den forhenværende Vexelskyldner. At denne ikke har modtaget virkelig eller fuld Valuta for sin Vexelforpligtelse, synes ikke at kunne udelukke eller formindske Berigelsen, naar dog hans Vexelløfte lige fuldt var forbindende, jfr. til Ex. at Vexelen var udstedt til Gave, til Betaling af Præmien efter en Forsikringskontrakt, til Betaling af et i tilladeligt Spil tabt Beløb o. s. v. Men naar Bortfalden af den ved Skyldnerens Løfte stiftede Forpligtelse i og for sig anses at medføre en til Forpligtelsens Beløb svarende Berigelse hos Skyldneren, maa formentlig Vexelforpligtelsens Bortfalden i og for sig ogsaa antages at medføre Berigelse, hvor Skyldneren vel fra først af havde

gyldige Indsigelser imod sin Forpligtelse, men disse senere ere gaaede tabt ved Vexelens Overdragelse til en godtroende Trediemand. Idet nemlig den Forpligtelse, der er hjemlet ved Vexelrettens med Fdg. 9. Februar 1798 stemmende Princip, har samme materielle Gyldighed og Retskraft som den Forpligtelse, der skyldes Princípet om, at Løfter skulle holdes, og som ogsaa kan være i Uoverensstemmelse med den forpligtedes virkelige Vilje, indses det ikke at kunne gjøre nogen Forskjel i Henseende til Besvarelsen af det her foreliggende Spørgsmaal, om Forpligtelsen imellem den forhenværende Vexelskyldner og Vexelkreditor var grundet i det ene eller det andet Princip.

Ved Undersøgelsen af, om der foreligger Berigelse hos den forhenværende Vexelskyldner, tages altsaa Udgangspunkt i dennes hidindtil bestaaende Vexelforpligtelse, saaledes at Skyldneren foreløbig anses beriget med Vexelens Beløb, fordi hans Forpligtelse efter denne er bortfalden. Men den Berigelse, som Vexelforpligtelsens Bortfalden i og for sig vilde medføre, kan i det hele eller til Dels være udelukket derved, at Vexelskyldneren tillige havde Rettigheder, der stod i Forbindelse med hans Vexelforpligtelse, og som enten ere bortfaldne med denne eller ere blevne værdiløse eller dog forringede i Værdi under den Forhaling af Mellemværendets Afvikling, som Vexelejerens Forsømmelse har medført. Naar saaledes Vexelen er trukken til Betaling af en Fordring, som Trassenten havde paa Trassaten, kan dennes Betalingsevne have forringet sig under den stedfundne Forhaling, og det Beløb af bemeldte Fordring, der herved er gaaet tabt, kommer da til Afdrag i den Berigelse, som Vexelforpligtelsens Bortfalden har medført for Trassenten. For saa vidt der kun er hengaaet en kortere Tid, efter at Vexelen skulde have været protesteret, maa formentlig Trassenten bevise eller dog gjøre det antageligt at Trassatens Betalingsevne i denne Mellemtid er bleven ringere; men hvor der er forløben længere Tid, og Trassaten paa den Tid, Berigelseskravet fremsættes, er insolvent, maa det paahvile Vexelejeren at bevise, at der ikke havde været mere at erholde hos Trassaten, selv om denne havde været søgt strax efter, at Protest skulde have været optagen, og

hvis Vexelejeren ikke kan føre dette Bevis, maa han nøjes med, at Trassenten tiltransporterer ham sin Fordring paa Trassaten. Hvis Vexelen var trukken for en Endossents Regning, har denne samme Stilling overfor Berigelseskravet som ellers Trassenten; men imod en Endossent, der blot som saadan har deltaget i Vexelforholdet, vil der vistnok ikke kunne rejses Krav efter L.s § 93, uden for saa vidt alle de, til hvilke han efter Indfrielse af Vexelen vilde have haft Regres, ere insolvente, og det derhos er givet, at fuld Betaling heller ikke havde kunnet erholdes hos dem, selv om Regressen havde været gjort gjældende mod dem saa tidligt, som under regelmæssig Afvikling muligt.

Det Krav, der maatte haves mod den forhenværende Vexelskyldner, tilkommer den, der efter de for Overdragelse og anden Overgang af Vexelrettigheder gjældende Regler (jfr. særlig L.s § 76) var Ejer af Vexelen i det Øjeblik, da Fordringen mistede sin Vexelkraft, eller sammes lovlige Successor. Da en betryggende Legitimation til at gjøre dette Krav gjældende ikke synes at kunne foreligge, uden at den som Fordringshaver optrædende er i Besiddelse af Vexelen, og paa den anden Side Ihændehavelse af Vexelen med en efter L.s § 39 behørig Adkomst i og for sig altid maa være tilstrækkelig Legitimation, kan Skyldneren formentlig kun være pligtig at betale imod Udlevering (eller Mortifikation) af Vexelen; men ellers er der ganske vist ikke Hjemmel for eller Grund til at anvende Reglerne i Fdg. 9. Februar 1798 og 28. Juli 1841 § 1 paa Overdragelse af bemeldte Krav.

Til L.s § 94.

Vexelloven indeholder overhovedet ikke processuelle Regler. Saaledes giver f. Ex. L.s § 4, 2. St. ikke nogen Regel om, hvor Akceptanten skal eller kan sagsøges for Vexelgjælden.

Anden Afdeling.

Om egne Vexler.

Til L.s § 95.

Som tilkjendegivet i Loven, adskiller en egen Vexel sig fra en trasseret Vexel deri, at først nævnte „lyder paa at indfries af Vexeludstederen selv". En egen Vexel kan dog ogsaa gjøres betalbar ved en anden end Udstederen, hvilket navnlig vil forekomme, naar den skal betales paa et andet Sted end der, hvor Udstederen boer (egen domicilieret Vexel). Forskjellen imellem en almindelig Tratte og en domicilieret egen Vexel med særskilt Domiciliat ernavnlig den, at Tratten kan fordres akcepteret (L.s § 17), medens der, hvis det er en egen Vexel, der foreligger, ikke kan fordres Accept af Domiciliaten og altsaa ikke kan søges Betaling efter L.s § 29, fordi denne nægter at akceptere. Naar en Vexel i selve Texten lyder paa at skulle indfries af Udstederen og kun paa Foden har Paategning om Betaling ved en anden Person, maa den i Følge L s § 95 betragtes som en egen Vexel, med mindre det paa anden Maade maatte være tilkjendegivet, at den skal anses for trasseret.

Gjennemgaar man de for trasserede Vexler givne Bestemmelser, vil det vistnok være let at udfinde, hvor vidt og hvorledes disse ere at anvende paa egne Vexler. Ved L.s § 2 mærkes Forbudet i § 95, sidste Pkt., i Følge hvilken Bestemmelse, sammenholdt med L.s § 5, en til egen Ordre udstedt egen Vexel maa anses ugyldig, selv om Udstederen har afgivet den med fuldstændigt Endossement, jfr. ovenf. S. 289—90. Men ellers maa Reglerne om Vexelformen i L.s 1. Kap. i det hele være anvendelige paa egne Vexler, blot med den Undtagelse, at ingen Trassat skal nævnes i disse. Dog er særlig Angivelse af Betalingsstedet næppe heller nødvendig i en egen Vexel, idet Vexelens Udgivelsessted som Udstederens formodede Hjemsted vistnok anses for Betalingssted, naar andet Betalingssted ikke er nævnt, jfr. L.s § 4, 2. St. I dette Tilfælde er man nemlig stillet overfor det Alternativ enten at erklære Vexelen for ugyldig som manglende Betalingssted eller tage sin Tilflugt til Formod-

ningen om, at Udstederen boer paa Vexelens Udgivelsessted. Men da det i vor Vexellov intet Steds er udtalt, at Udstederen skal anses boende paa Udgivelsesstedet, tør man iøvrigt næppe benytte denne Formodning udenfor det nævnte Tilfælde. Saaledes tør Bestemmelsen i § 43, sidste Pkt. næppe anvendes paa en egen Vexel, fordi denne f. Ex. er dateret fra Korsøer og gjort betalbar hos en kjøbenhavnsk Bankier. At gjøre Anvendelsen af § 43, sidste Pkt. afhængig af, om Udstederen virkelig var bosat udenfor Kjøbenhavn, vilde komme i Strid med den vexelretlige Grundsætning, at det bør afgjøres alene efter Vexelens Indhold, om den er at anse for domicilieret, jfr. ovenf. S. 292—93.

Om Anvendelse af L.s § 8 paa egne Vexeler bliver der ikke Spørgsmaal, da Udstederen her hæfter som en Akceptant.

Reglerne om Endossement i L.s 3. Kap. ere fuldt ud og ligefrem anvendelige paa egne Vexler.

Hvad angaar Bestemmelserne i L.s 4. Kap., bliver der ikke Spørgsmaal om Anvendelse paa egne Vexler af § 17 og heller ikke af § 18, idet Udstederen af en egen, domicilieret Vexel ved Udstedelsen maa opgive, ved hvem Betalingen paa det andet Sted skal erlægges, eller, hvis han ikke gjør det, antages selv at ville indfri Vexelen paa Betalingsstedet, jfr. L.s § 24. Naar en egen Vexel lyder paa Betaling en vis Tid efter Sigt, maa Meningen hermed være, at Forfaldstiden skal bero paa Kreditors senere Bestemmelse (Opsigelse), og L.s § 19 bliver da at anvende saaledes, at Vexelen inden den i dens Text eller i Loven foreskrevne Frist skal forevises for Udstederen til Paategning af en dateret Sigt („forevist den....") eller, hvis saadan Paategning ikke kan erholdes, protesteres for manglende Sigt, jfr. nærmere § 19.

Af L.s 5. Kap. er Bestemmelsen i § 23, 1. St. om Akceptens Virkning anvendelig overfor Udstederen af en egen Vexel, ikke derimod Bestemmelserne i §§ 21 og 22, der angaa Akceptens Tilblivelse og Ophævelse (§ 21, 3. St.). Regelen i L.s § 49, 2. St. kommer saaledes til Anvendelse paa Udstrygning af Udstederens Underskrift, jfr. om Forskjellen imellem denne Regel og Regelen i § 21, 3. St. ovenf. S.

325 26. Har Udstederen af en egen Vexel gjort sin Forpligtelse afhængig af en uvis Begivenhed, kan han ikke behandles efter L.s § 22, 2 Pkt.; men Vexelen bliver ugyldig som saadan i Følge L.s § 3.

Af L.s 6. Kap. er § 30 anvendelig paa egne Vexler. Ligesom Udstederen er ansvarlig for, at hans „Akcept" vedbliver at være betryggende og altsaa er pligtig at stille reel Sikkerhed, naar han kommer i et af de i L.s § 30 omhandlede Tilfælde, jfr. ovenf. S. 343, saaledes kan der ogsaa under de i Paragrafen angivne Betingelser gjøres Sikkerhedsregres gjældende mod Endossenterne. Paa denne Sikkerhedsregres komme da Bestemmelserne i §§ 25 27, 28, sidste Pkt. samt § 29, 2 St til Anvendelse.

Bestemmelserne i L.s 7. Kap. ere alle anvendelige paa egne Vexler. Bliver en egen Vexel, der lyder paa Betaling ved Sigt, ikke forevist til Betaling inden den i L.s § 32, jfr. § 19, fastsatte Frist, tabes Vexelretten mod Endossenterne, men ikke mod Udstederen, jfr. ovenf. S 344 med Hensyn til det Tilfælde, at en trasseret a vista Vexel er bleven akcepteret. Ved egne Vexler bliver ligeledes i Følge L.s §§ 36 og 50 Renten at beregne fra Forevisningsdagen i Forhold til Udstederen, men fra Forfaldsdagen i Forhold til Endossenterne (undtagen i det i § 92 omhandlede Tilfælde, hvorom se ovenf. S. 439–40), jfr. fremdeles med Hensyn til Beregning af Kurs § 36, 2. Pkt., sammenholdt med § 51.

Med Undtagelse af § 41, 2. Pkt. ere alle Bestemmelserne i L.s 8. Kap. anvendelige paa egne Vexler. Forevisning til Betaling og Protest de non solutione bliver naturligvis at foretage hos Udstederen eller, hvis Vexelen er domicilieret og nævner en Domiciliat, hos denne. Bortset fra det sidst nævnte Tilfælde, er Protesten kun nødvendig for Bevaringen af Vexelretten mod Endossenterne, ikke for Bevaringen af Vexelretten mod Udstederen, jfr. L.s § 44. Overfor den Endossent, der i Følge sin vexelretlige Regresforpligtelse har maattet indløse Vexelen, er Udstederen erstatningspligtig i samme Omfang som Akceptanten af en trasseret Vexel.

Hvad angaar Bestemmelserne i L.s 9. Kap., bliver der ved egne Vexler kun Spørgsmaal om Anvendelse af §§

56—61, naar Udstederen kommer i et af de i L.s § 30 omhandlede Tilfælde, jfr. § 61. L.s §§ 62—65 finde derimod fuld Anvendelse paa egne Vexler.

At Bestemmelserne i L.s 10. Kap. om Duplikater ikke ere anvendelige paa egne Vexler, er for Sikkerheds Skyld udtrykkelig udtalt i § 95, skjønt det vistnok allerede fulgte af L.s § 68, 2. Pkt., sammenholdt med Udtalelsen i § 95 om, at Udstederen hæfter som Akceptant.

Af L.s 11. Kap. ere §§ 73 og 76 anvendelige paa egne Vexler, derhos §§ 74 og 75, for saa vidt de handle om Akceptanten, med hvem jo Udstederen af en egen Vexel er stillet lige.

Med Undtagelse af, at der ved egne Vexler ikke bliver Spørgsmaal om Regres for manglende Akcept og altsaa heller ikke om Præskription af saadan Regresret, ere Bestemmelserne i L.s 12. Kap. i det hele anvendelige paa egne Vexler saaledes at det, der i §§ 77 og 80, 2. Pkt. særlig er fastsat for Akceptanten, gjælder for Udstederen. Anvendelsen af Reglerne i L.s 13., 14. og 15. Kap. paa egne Vexler frembyde næppe heller nogen Tvivl.

Til L.s § 96.

I Følge kgl. Adg. 28. Maj 1880 er Vexelloven traadt i Kraft den 1. Januar 1881. Ordene i § 96, 2. Pkt. tilsige formentlig, at de ældre Vexellove skulle anvendes paa alle før den 1. Januar 1881 udstedte (daterede) Vexler ogsaa i Forhold til de af Vexelskyldnerne, som maatte have indgaaet deres Forpligtelser efter det nævnte Tidspunkt, og der er saa meget mindre Grund til at fravige denne Ordenes Betydning, som det medfører Ulempe, at de paa samme Vexel indgaaede Forpligtelser bedømmes efter forskjellige Love, jfr. ovenf. S. 424—30.

Anm. Efter de nu gjældende Love om Adgangen til at udstede Vexel, om Arrest for Gjæld, om Rentefod, Løbedage og Stempelafgift ere de ved Fdg. 26. November 1731 tilladte, saakaldte Vexelobligationer ikke længere begunstigede fremfor almindelige Gjældsbreve undtagen deri, at det er tilladt Kreditor efter Vexelobligation at betinge sig og oppebære en Rente af indtil 5 pCt. aarlig, selv om Gjælden er sikret ved Pant i fast Ejendom, jfr. Pl. 27. April 1813. Betingelserne for denne Begunstigelse ere: at Gjældsbrevet er benævnt „Vexelobligation", at det ikke lyder paa en fjærnere Betalingstid end 3 Maaneder fra Udstedelsesdagen, samt at det paatales inden 1 Maaned fra Forfaldsdagen, jfr. Fdg. 26. November 1731, 20. Januar 1797 in f. samt 3. December 1828 § 13. Hvis det tør antages, at den efter L. 6. April 1855 § 1 endnu lovbundne Rentefod ikke gjælder for korte Udlaan i faste Ejendomme, jfr. ovenf. S. 223—24, ere jo forøvrigt Vexelobligationer ogsaa i Henseende til Rentefoden nu komme ind under de almindelige Regler.